

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 4 juli 2023

Notulen van de raadsvergadering van 4 juli 2023 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 10

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Tegenwoordig zijn 43 leden, namelijk: mevrouw P.J.H.D. Verkoelen, de heer T.S.J. Coşkun, de heer A.R. Oostdijk, mevrouw V.A. Bruin, de heer M. Verhoef, de heer B. van Drunen, de heer S. Ceulemans, mevrouw E. Rehim Zadeh, de heer P.J.P. Lansink-Bastemeijer, mevrouw I. Coenradie, de heer J.M.D. de Waard, de heer E.P.J. Verweij, de heer D.J. van Dommelen, mevrouw C. Aafjes-van Aalst, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, de heer T. de Haan, mevrouw A.J.A. Maassen, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw I. van Wifferen, de heer S.M. Bonte, de heer T.J. Vonk, mevrouw S. Reitema, de heer N. Akhatab, de heer T. Roskam, de heer S. Soytekin, mevrouw I. Elfilali, de heer T. Kind, de heer G.J. Engberts, de heer F. Elbay, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein, mevrouw S. van de Peppel, de heer R.T.J. van der Velden, de heer R. Moti, mevrouw A. Kockelkoren, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer M.H. Biljoen, mevrouw L.S. Vlieger, mevrouw D.A. van Groningen, de heer S.J.C. Becker, mevrouw J. Bokhove, mevrouw D. Yildirim en de heer B. van Schaik

Afwezig zijn 2 leden, namelijk: mevrouw M.S.S. de Jong en mevrouw M.M. Vlasblom

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1 *Opening en mededelingen*

De **VOORZITTER**. Ik open de vergadering en heet de raadsleden van harte welkom. Een klein beetje stilte alstublieft in de zaal. Ook welkom aan degenen die vanaf een afstand deze raadsvergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Ik heb een aantal berichten van verhindering ontvangen. Van de fractie van BIJ1 zijn de dames Vlasblom en De Jong afwezig. Wethouder Zeegers is aan het eind van de middag afwezig in verband met een afspraak met een minister. De heer Van Schaik is afwezig en mevrouw Yildirim tot aan het eind van de middag en de heer Akhatab van 13.00 tot 18.00 uur, de hele middag. Mevrouw Elfilali is afwezig van 13.00 tot 14.30 uur op donderdag. Dat is nog ver weg, maar we noteren het alvast. Goed om te weten.

2 *Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 4 en 6 juli 2023*

De **VOORZITTER**. Dan de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van heden, 4 en 6 juli. Het is één vergadering. Vandaag staat de gehele agenda in het teken van het bespreken van de Voorjaarsnota. De sprekersvolgorde is zoals die gecommuniceerd is: GroenLinks, Leefbaar Rotterdam, PvdA, VVD, Volt, D66, Partij voor de Dieren, DENK, BIJ1, 50PLUS, ChristenUnie, SP, CDA, Forum voor Democratie en daarna het college. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, een mooie agenda. Ik hoop dat we vandaag de hele Voorjaarsnota kunnen bespreken, maar dan rest er voor donderdag eigenlijk niet zo ontzettend veel, daar ziet het tenminste naar uit. Mijn voorstel is dan om donderdag niet om 10.00 uur te beginnen maar om 14.00 uur 's middags en dan alles gewoon donderdagmiddag af te ronden.

De **VOORZITTER**. Het is een ordevoorstel, maar ik zie aan alle nee schuddende hoofden dat er eigenlijk geen draagvlak voor is.

De heer **COŞKUN** (sp). Ik zoek de volgende keer iemand anders die het voorstel doet. Dan krijgen we allemaal jaknikkers.

De **VOORZITTER**. Waarvan akte mijnheer Coşkun. De spreektijd voor het debat over de Voorjaarsnota is vier uur. Voor de overige onderwerpen geldt twee uur spreektijd, dus de resterende spreektijd van het debat over de Voorjaarsnota kan worden meegenomen naar het debat van donderdag. Het hoeft niet, maar het kan wel als u daar behoefte aan heeft. Ik neem aan dat het uw instemming heeft. Het was ook conform het besprokene in het presidium. De spreektijd van vandaag is vier uur, de spreektijd die u overhoudt mag mee naar donderdag. Stemmingen over de Voorjaarsnota en de daarbij behorende moties en amendementen zijn voorzien voor donderdag 6 juli aan het einde van de vergadering. Rond 12.45 uur wordt voorzien in een lunch op de bekende locaties op de omloop. De warme maaltijd zal rond 18.30 uur vanavond beschikbaar zijn op de locatie die ook bij u bekend is. Voor beide geldt: zolang de voorraad strekt en zoals meestal is onze voorraad behoorlijk.

3. Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 15 juni 2023

De **VOORZITTER**. Agendapunt 3, vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 15 juni 2023. Wenst iemand hierover het woord? De notulen van de vorige vergadering. Niet? Dan arresteren wij die notulen.

4. Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2023 week 25 en 26

De **VOORZITTER**. Mededeling van ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst van het jaar 2023, de weken 25 en 26. Ik stel u voor te handelen zoals u is aanbevolen. Kunt u zich vinden in de voorgestelde wijze van afdoening? Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. De vorige keer hadden we het over de termijnen van schriftelijke vragen die niet worden beantwoord, dus ik wilde eigenlijk de gelegenheid aangrijpen om een compliment uit te delen. Want ik heb het bericht gekregen voor schriftelijke vragen die wij hebben gesteld over mannelijke slachtoffers van seksuele intimidatie en geweld. Ik kreeg een heel mooi bericht waarin staat dat de termijn van vier weken niet gehaald kon worden. Er wordt ook uitgelegd waarom en er wordt ook aangegeven wanneer de vragen wel beantwoord worden. Dus dit is volgens mij precies zoals het zou moeten gaan, dus in ieder geval voor deze een compliment en laten we dit er zo in houden.

De **VOORZITTER**. We zullen de desbetreffende ambtenaar bellen met de complimenten. Voor de rest kunt u zich vinden in de voorgestelde wijze van afdoening onder agendapunt 4? Eenmaal andermaal, dat is het geval.

5. HAMERSTUKKEN

De **VOORZITTER**. Dan gaan we hameren. Wilt u alstublieft opletten op de agenda want ik ga de agenda met u doornemen.

- 5.1 *Het voorstel met betrekking tot de eerste voortgangsrapportage 2023, alsmede tot:*
a. goedkeuring van het jaarverslag en de jaarrekening 2022 van de Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam (BOOR)
b. sluiting van de nevenvestiging van de openbare basisschool De Toermalijn

De **VOORZITTER**. Om te beginnen 5.1, het voorstel met betrekking tot de eerste voortgangsrapportage 2023, alsmede tot goedkeuring van het jaarverslag en de jaarrekening 2022 van de Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs (BOOR) en sluiting van de nevenvestiging van de openbare basisschool De Toermalijn. U kunt zich vinden in het hameren van dit onderwerp? Eenmaal andermaal, gehamerd.

- 5.2 *Het voorstel tot vaststelling van de grondprijs voor sociale huurwoningen*

De **VOORZITTER**. 5.2, het voorstel tot vaststelling van de grondprijs voor sociale huurwoningen. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). 50PLUS is tegen.

De **VOORZITTER**. De stem van mevrouw Verkoelen tegen. Anderen? Met de stem van 50PLUS tegen is het punt gehamerd.

- 5.3 *Het voorstel tot opschorting van de jaarlijkse systematiek van indexering voor het Rotterdamse woonbeleid, alsmede tot vaststelling van de prijsgrenzen 2023 voor het woonbeleid en de middenhuur*

De **VOORZITTER**. 5.3, het voorstel tot opschorting van de jaarlijkse systematiek van indexering voor het Rotterdamse woonbeleid, alsmede tot vaststelling van de prijsgrenzen 2023 voor het woonbeleid en de middenhuur. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Idem, tegen.

De **VOORZITTER**. Ook hier met de stem van 50PLUS tegen kan ik zeggen dat 5.3 wordt gehamerd. Eenmaal andermaal, dat is het geval.

- 5.4 *Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Max Euwekwartier fase 1 en 2a'*

De **VOORZITTER**. 5.4, het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Max Euwekwartier fase 1 en 2a'. Eenmaal andermaal, gehamerd.

- 5.5 *Het voorstel om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot wijziging van de begroting 2023, de ontwerpbegroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027 van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard*

De **VOORZITTER**. 5.5, het voorstel om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot wijziging van de begroting 2023, de ontwerpbegroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027 van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard. Eenmaal andermaal, gehamerd.

5.6 *Het voorstel met betrekking tot de conclusies en vaststelling van de aanbevelingen uit het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Targets tellen; beoordeling opzet college targets 2022-2026'*

De **VOORZITTER**. 5.6, het voorstel met betrekking tot de conclusies en vaststelling van de aanbevelingen uit het rapport van de Rekenkamer Rotterdam 'Targets tellen; beoordeling opzet college targets 2022-2026'. Eenmaal andermaal, gehamerd.

5.7 *Het voorstel tot wijziging van de:*

a. *Commissieverordening 2022*

b. *Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019*

De **VOORZITTER**. En dan 5.7, het voorstel tot wijziging van de Commissieverordening 2022 en de Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019. Gehamerd. Aldus

6. **VOORJAARSNOTA**

6.1 *Debat over de Voorjaarsnota 2023, waaronder tevens begrepen de eerste herziening van de begroting 2023 alsmede de wijkplannen 2023*

6.2 *Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2023, de Voorjaarsnota 2023, de investeringsvoorstellen voor 2023 en wijziging van het doel van drie bestemmingsreserves*

6.3 *Het voorstel tot vaststelling van de wijkplannen 2023*

De **VOORZITTER**. Dan beginnen we aan onze beraadslagingen voor heden, de Voorjaarsnota. Het debat over de Voorjaarsnota 2023, waaronder tevens begrepen de eerste herziening van de begroting 2023, alsmede de wijkplannen 2023. Bij dit debat dient u de voorstellen te betrekken genoemd onder 6.2 en 6.3. Dan geef ik nu graag als eerste het woord aan mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel. Sorry, de heer Biljoen leidt mij al meteen af, maar goed. Voorzitter, nog maar een paar maanden geleden waren de verkiezingen voor de Provinciale Staten. Het gaat hier soms zo snel dat je dat bijna zou vergeten. Maar landelijk gezien zorgden die voor een aardverschuiving in het politieke landschap. In bijna alle provincies werd BBB de grote partij. En waar in 2022 in Rotterdam partijen zich door de lage opkomstcijfers cijfers zich nog afvroegen hoe het toch kon dat het vertrouwen in de politiek zo laag was, bleef het hier nu eigenlijk lokaal oorverdovend stil. Maar er was wel iets bijzonders aan de hand. Lokaal blijkt uit de uitslag dat deze coalitie de weg naar het winnen van vertrouwen van de kiezers in ieder geval nog niet heeft gevonden. Kiezers wisten wel de weg naar GroenLinks te vinden. Na een jarenlange gestage electorale stijging werd GroenLinks voor het eerst in de Rotterdamse geschiedenis ook de absolute winnaar in Rotterdam. En dat smaakt naar meer. Het is voor ons ook de bevestiging dat Rotterdammers snakken naar een stad met een eerlijke, inclusieve, progressieve, groene en duurzame koers. Maar die Rotterdammers zitten vooralsnog opgezaald met een voornamelijk rechts stadsbestuur, terwijl zij in 2022 juist linkser en progressiever stemden. GroenLinks uitte daar bij de bespreking van het coalitieakkoord al haar zorgen over. En nu zijn we een jaar verder en ligt de eerste Voorjaarsnota van dit college en deze coalitie voor ter bespreking. Twee weken geleden blikten we al terug op de resultaten van het afgelopen jaar, waar op meerdere vlakken te weinig is bereikt. Maar nu kijken we met de blik naar voren. Geeft deze Voorjaarsnota voldoende perspectief voor de Rotterdammers in het oplossen van de grote vraagstukken als klimaat, armoede, wonen, zorg en opvang, ook van vluchtelingen en

daklozen? Geeft deze Voorjaarsnota voldoende perspectief voor de actuele zorgen van de individuele Rotterdammer? Is er oog voor goede voorstellen vanuit de rest van de raad? Met andere woorden, is de blik op de toekomst gericht, met het oog op de noden van nu? Met deze bril lezen we de Voorjaarsnota. En wat valt dan op? Dat begint eigenlijk al bij de inleiding. Een heel kort stukje, zonder verbindende boodschap of zonder visionair verhaal van dit college. Het college zegt eigenlijk: verwacht van ons geen visie, we staan gewoon bij u op de stoep en u mag het zeggen. Het klinkt als gezellige ombudspolitiek. Maar we zijn een grote stad met grote opgaven. En GroenLinks wil dat als we budget uitgeven, de som dan meer is dan het geheel der delen, en dat dit ingezet wordt om zowel op korte als lange termijn goede en eerlijke bestedingen te doen. Want doen zonder denken is als koers houden zonder kompas. Je komt niet verder, je blijft stilstaan, of je dobbert bewust of onbewust met het coalitieschuitje naar rechts. Het volgende dat opvalt zijn de keuzes die dit college en dus ook deze coalitie maakt. Het coalitieakkoord zegt te willen verbinden en één stad te willen zijn. Maar vaak blijkt dat gewoon een loze belofte. Want de financiële keuzes die gemaakt worden in deze Voorjaarsnota splijten de stad juist. En die keuzes hebben voor Rotterdammers grote gevolgen. Ik begin, hoe kan het anders, u bent allemaal begonnen bij de voordeur van het stadhuis vandaag, de bezuinigingen op samenredzaamheid, zorg en welzijn. U zag de kinderen van Kipa, van het Kinderparadijs. Het college dat zegt Rotterdammers beter te willen betrekken bij hun buurt laat juist zien geen oog te hebben voor al die Rotterdammers die al sinds jaar en dag werken aan het sterker maken van het sociale weefsel in hun wijk. Naast bezuinigingen op welzijn en preventie doet het college dit net zo makkelijk met geld voor bewonersinitiatieven, voor burgerschap in de wijk. Gewoon bezuinigen. Want hoe kan het, waarom bezuinigen op goedlopende initiatieven zoals het Kinderparadijs, de CultuurWerkplaats en de Katrol, terwijl deze juist bijdragen aan een stevige basis voor de toekomst van de jeugd. Speeltuinen, Team Toekomst en Thuis in West schreven brandbrieven of kwamen inspreken. En ook hier geldt: zij zijn de onmisbare schakels in veilig opgroeien. En waarom starten we met nieuwe initiatieven als Veilige Schoolroutes als we onze oude schoenen al weggooien voordat we nieuwe hebben? Kansengelijkheid plaveit de wet naar criminaliteit. Waarom bezuinigen op preventie, het voorkomen van schulden, als je ziet dat het aantal mensen dat een schuldhulptraject nodig heeft alleen maar oploopt? Waarom bezuinigen op begeleiding van bijstandsgerechtigden, bezuinigen op het Perspectieffonds, op het begeleiden van jongeren naar werk, maar wel investeren in extra fraudebestrijding als middel om minder mensen in de bijstand te krijgen? Waarom een omstreden en onnodige ontsluitingsweg aanleggen terwijl de weg naar een gezonde toekomst voor onze jonge Rotterdammertjes wordt afgesloten door bezuinigingen op Lekker Fit!? Mensen maken de stad, en zonder hun initiatieven dichtbij ontbreekt steun en perspectief voor mensen in hun buurt, in de nabijheid en daarmee komen zij stil te staan en onze stad. Het tweede punt dat ik met u wil bespreken over deze Voorjaarsnota is dat de tweedeling wordt vergroot door bezuinigingen. De tweedeling wordt niet kleiner, maar juist vergroot door het handelen van dit college. Er wordt € 8,5 miljoen minder besteed om de oplopende armoede in de stad te bestrijden. Tegelijkertijd worden mensen in de bijstand bekeken als mogelijke fraudeurs en worden zeven fte's aangesteld om Rotterdammers die noodgedwongen gebruik moeten maken van een PGB-budget op fraude te betrappen. Aanpakken, opjagen van bewoners, de bejegening, daarmee breekt deze coalitie en dit college de belofte van handelen naar de menselijke maat. Niet het vertrouwen in Rotterdammers, maar wantrouwen voert op deze manier de boventoon. Dit stadsbestuur en deze coalitie is er wel voor de Rotterdammers die zich al kunnen redden, daar zijn ze wel voor. Dat zagen we al eerder, toen er voorrang werd verleend aan de tram die Hillegersberg moest ontsluiten. En dat zien we nu weer, nu het rechtse bestuur woningbezitters laat profiteren van een lage ozb. Daar profiteert de Rotterdammer met het grote bezit het meest van. Rechts Rotterdam wrijft hierbij in de handen, maar het is asociaal beleid en het splijt de stad. Het zou juist eerlijk zijn als de Rotterdammers met een eigen woning meer meebetalen

aan de investeringen die zijn gedaan om hun buurten te verbeteren en te vergroenen. Dan kunnen deze opbrengsten ook weer geïnvesteerd worden in andere buurten. Ik ga eventjes tussendoor, ik ben op het eerste punt vergeten een motie in te dienen. Die heet 'Behoud Couleur Locale' en ik wil ook meteen bij ozb een motie indienen, 'ozb, daar red je stadsprojecten mee'.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Het is meer een verhelderende vraag. Is GroenLinks hier nu aan het pleiten voor het verhogen van een belasting, ook voor mensen die eigenlijk door hoge huizenprijzen maar net een eigen woning hebben kunnen kopen, met veel pijn en moeite een hypotheek hebben kunnen afsluiten? Wil GroenLinks die mensen nu nog eens een keer extra gaan belasten?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dit college doet het omgekeerde. U gaat de hele opbrengst van de ozb naar beneden doen, dus u gaat iedereen die een eigen huis heeft een cadeautje geven. Als u gewoon zou belasten, gewoon de prijsindex, dan zou dat gewoon een gestage groei zijn, inclusief de areaaluitbreiding. U geeft een cadeautje. Wij gaan niet extra belasten, wij zorgen gewoon dat iedereen zijn deel, dat hij aan deze maatschappij mag bijbetalen, ook eerlijk gaat afdragen. U geeft een cadeautje, u voert rechts beleid uit. Ik kan me voorstellen dat u daar trots op bent. Voorzitter, dan is er ook gebrek aan urgentie en met name op de klimaataanpak valt deze op. Het klimaat wacht niet en GroenLinks is het wachten op de klimaatwethouder inmiddels behoorlijk beu. De verantwoordelijkheid voor het klimaatbeleid legt de wethouder vaak bij anderen. Ze heeft zelf onvoldoende regie. Het ligt aan de bewoners van Rotterdam zelf of – o kijk, dit is heel snel ineens –

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik heb met veel interesse naar de eerste paar zinnen van mevrouw Bokhove geluisterd en het is geen verrassing dat de wethouder door GroenLinks wordt verweten niets te doen. Maar ik ben heel erg benieuwd welke inhoudelijke ideeën GroenLinks nu zelf heeft aangedragen in 2023 als ze zo ontevreden is met het actieplan?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, wat heeft u gedaan in 2022 toen wij zeiden: we hebben plannen genoeg. Er ligt een hele routekaart, we hebben het hele plan Nieuwe energie voor Rotterdam, dat het vorige college heeft ingezet, met een tijdslijn waar we precies weten op welk moment we welk doel moeten bereiken om onze doelstellingen te halen. Dat legt dit college naast zich neer. Daar bent u niet op voortgegaan. Toen wij in 2022 zeiden: u gaat in de problemen komen, want u heeft zand in uw ogen laten strooien. U zegt: wij kunnen dadelijk € 100 miljoen uitgeven aan klimaatgelden want dat komt wel van het rijk. Toen zei ik: dat gaat niet lukken, dat is mogelijk een loze belofte, daar kunt u nu nog niet een klimaatkasteel op bouwen. Wees verstandig, zorg dat we daar zelf budget voor vrijmaken. Wat vooral moet gebeuren is dat we uitvoeren, dat we geld beschikbaar hebben, en we zien ook dat wij op dat moment flink gelijk hebben gehad en dat nu vanuit andere potjes klimaatgelden moeten worden vrijgemaakt omdat die beloften, waarvan u vorig jaar zo droomde, achterwege zijn gebleven.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik hoor mevrouw Bokhove zeggen dat er plannen genoeg zijn. Nou, hartstikke fijn om te horen. U heeft duidelijk geen eigen inhoudelijke plannen aangedragen. Al uw amendementen die zijn ingediend op het KAR zijn aangenomen, en toch stemt u tegen het KAR. Ik vind het heel vreemd. Ik vraag nogmaals aan GroenLinks: welke inhoudelijke ideeën mist u nu en draagt u vandaag aan om tegemoet te komen aan de klacht die u hier zelf neerlegt?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, u weet dat er onvoldoende regie is omdat het bij één wethouder ligt die bezig is met klimaat, maar de andere wethouder moet uitvoeren op mobiliteit, ik zie die grote stappen niet gebeuren. Ik zie niet dat de stad nu versneld autoluw wordt gemaakt. Ik zie nog niet dat de wethouder Haven zorgt dat er in voldoende mate nieuwe duurzame bedrijven worden aangetrokken en voldoende rekening houdt met het afsluiten van de oude vervuilende industrie. Ik zie kolencentrales opengaan die gesloten waren. Voorzitter, het moet echt veel sneller en wij zien daar onvoldoende regie op. Met name zien wij vertraging in budgetten die daaraan besteed kunnen worden. Dus voorzitter, vraag niet om voldoende plannen, het gaat echt om uitvoering met regie. Daar hebben wij dadelijk ook weer een motie over, om te zorgen dat die budgetten in ieder geval worden veilig gesteld.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik concludeer dus dat het niet ontbreekt aan inhoudelijke plannen in het actieplan, maar dat het dus gaat om regie. Nou, wat mij betreft heeft de wethouder alle vertrouwen. We hebben huizen geïsoleerd, we hebben € 100 miljoen in het duurzaamheidstransitiebudget. We gaan verder, we gaan 0%-leningen verstrekken aan vve's, we hebben een walstroomvoorziening aangelegd en zo kan ik nog wel even doorgaan. Wacht u maar af op mijn bijdrage, maar ik concludeer dus: geen inhoudelijke suggesties.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, het gaat vooral om versnellen. Versnellen, versnellen. En u heeft alweer vertraging opgelopen omdat u vorig jaar onze moties niet wilde aannemen om te zorgen dat er vanaf de start af aan meteen voldoende budget was.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, dit is toch interessant hè. Mevrouw Bokhove stelt namens GroenLinks eerst dat het college geen plannen heeft, belt een beetje aan bij Rotterdammers, en vervolgens, op het voor haar zo belangrijke thema zegt zij eigenlijk: kom wethouders, gaat u eens aan de slag met de plannen die er al waren. Dat lijkt toch een beetje dubbel en niet heel erg consequent. Dus wat mij betreft is mevrouw Bokhove vooral aan het zoeken naar spijkers op laag water en kan ze eigenlijk het punt dat ze wil maken, niet maken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Volgens mij ben ik heel duidelijk. In dat KAR, dat hele actieplan, zit gewoon onvoldoende actie. Dat is een inventarisatie van de zaken die al liepen, die ook al

ingezet zijn door het vorige college en waarvan versnelling nodig is, maar waar nu geen tijdsplannen aan hangen, waar nu onvoldoende financiering onder hangt. Het is prachtig, maar we moeten vooral versnellen.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, GroenLinks is wat mij betreft op duurzaamheid volledig de weg kwijt. Ze krijgt alle amendementen in het KAR goedgekeurd en toch stemt zij tegen. Dat is geen doorpakken van GroenLinks, dat is gewoon tegenwerken, frustreren en hier een beeld neerzetten alsof zij niets krijgt en er niets gebeurt, terwijl ze krijgt wat ze wil en vervolgens nog steeds tegen stemt. Als dat de politiek is die GroenLinks wil volgen dan moeten ze dat vooral doen. Dat is niet de politiek die wij bedrijven. Dat is een politiek die in ieder geval zorgt dat we plannen die er waren, goede plannen, doorzetten, uitvoeren en in executie brengen. Dat is nu precies wat dit college wil.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, dit is precies wat het vorige college al in werking heeft gezet. Met de klimaatakkoorden, die daarna de nek worden omgedraaid waar je nu mee moet doorpakken. Die goede ideeën zijn ingehaald, maar wat je nu wilt is dat het versnelt. Alleen nog maar inventariseren wat er al was, daar maak je onvoldoende stappen mee vooruit en dat is precies de reden waarom wij hebben gevraagd om acties, meer acties, nieuwe acties, om die versnelling te kunnen laten zien. Dat zien wij nu onvoldoende gebeuren. We zien dat niet in de haven, we zien dat vooralsnog niet in de stad en dat is de reden. Want stilstand is niet voldoende. De status quo is niet voldoende. We moeten vooruit. Het heeft ook geen zin als de wethouder naar anderen kijkt, van: ik ben daar niet verantwoordelijk voor want dat doet de wethouder Haven of het Havenbedrijf moet het doen. Of we wachten op geld van het rijk. We willen dat Rotterdam zelf de verantwoordelijkheid neemt voor die versnelling. Ik heb u al aangegeven dat we u al eerder hadden gewaarschuwd. Toen sloeg u de goede adviezen in de wind. Maar wij geven alsnog een motie om te zorgen dat die DTB-gelden naar de toekomst wel worden veiliggesteld, want het is maar al te vaak belangrijk dat er ook cofinanciering aan wordt gekoppeld, dus daar heb ik een motie over. En ik heb nog een aantal moties over klimaat, omdat wij dat ontzettend belangrijk vinden. Voorzitter, bij de Voorjaarsnota hoort ook nog eens even kijken naar de financiën en de rol van de raad. Ik heb het cadeautje ozb al aangestipt, die ongelijkheid. Dit college maakt keuzes en blijkbaar is het trots op deze keuzes, want een aantal bezuinigingen hadden niet doorgevoerd hoeven te worden als zo'n ozb-keuze bijvoorbeeld niet werd gemaakt of als er geen plafond zou zijn voor de bedrijven op de rioolheffing. Dit college is aan het potverteren, het doet een greep uit de algemene middelen en spreekt zonder overleg met de raad ook het volgende deel aan van de middelen uit de erfpachtconversie.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, het woord keuzes is gevallen. Kan mevrouw Bokhove misschien aangeven welke keuzes zij maakt in deze begroting?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja voorzitter, wij maken keuzes voor het klimaat en voor de mensen in deze stad. De bezuinigingen hier op het welzijnswerk, op het verstevigen van het sociale netwerk van de mensen, die mensen vooruit willen helpen, daar staan wij voor. U

heeft ze gezien, de kinderen die hier op de stoep verhaal komen halen voor het Kinderparadijs. Daar staat GroenLinks voor. Bezuinigingen die niet nodig waren geweest als gewoon de sterkste schouders ook de zwaarste lasten zouden dragen. En ik snap dat u daar heel trots op bent dat dat anders is, maar dat is ook illustratief voor het rechtse beleid van dit college.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, ik hoor mevrouw Bokhove inderdaad zeggen wat links graag doet. Dat is de rekening bij de Rotterdammers neerleggen, waarvan akte. Dat is inderdaad niet de keuze die wij maken. In deze tijd van hoge inflatie, stijgende kosten moeten we vooral die Rotterdammers sparen en snijden in eigen vlees. Dat lijkt mij een heel goede koers, maar het is in ieder geval niet de koers die mevrouw Bokhove wil voeren. Nee, die zegt: Rotterdammer, lapt u maar voor mijn ambities en dromen. Dat is typisch hoe GroenLinks daarin zit, dat kennen we ook van GroenLinks.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, het is duidelijk waar D66 en DENK mee in zee zijn gegaan. Ik gaf aan dat rondom de spelregels van de raad ook het tweede deel van de erfpachtconversie, hoewel voor belangrijke zaken als klimaat en wonen, zijn aangesproken. Volgens mij hebben we daar afspraken over gemaakt, want de vorige keer was er ook geen ordentelijke besluitvorming over de inzet van de Rotterdamse Investeringsmotor. Waarom is dat niet langs de adviescommissie gegaan? We hebben afgesproken dat dat via de COR gaat en dat daarmee ook de raad aan het roer blijft als het om financiële kaders gaat. Op sommige momenten heeft de raad wel zijn rol kunnen pakken en dan denk ik bijvoorbeeld aan het Woonakkoord, aan de werkgroep Evenementen. Dat smaakt naar meer en het maakt de raad sterker en brengt hem beter in positie. Waar we nog niet tevreden over zijn is de wijze waarop wij het college kunnen controleren. Niet alleen zijn de targets niet altijd illustratief voor wat er gemeten moet worden. Zoals ik net al aangaf, op broze beloften kunnen wij geen klimaatkasteel bouwen, maar ook de target op CO₂ is te mager. Het is minimaal wat er gedaan moet worden. De collegetargets zijn niet altijd even helder. Kijk bijvoorbeeld naar taal.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik vind het heel interessant. U heeft de vorige keer in de raad een motie ingediend waarbij u eigenlijk de doelstelling van 55% CO₂-reductie heeft onderstreept. Er stond namelijk in die motie: als wij 55% willen halen, dan gaan wij mee in een soort vreemde logica van het kabinet, dan moeten we streven naar 60%. Wij zeggen: 55% is een prima doelstelling. 55% is 55%. Dus ik ben heel erg benieuwd: staat u dan niet meer achter de motie die u de vorige raad heeft ingediend? Begrijp ik dat goed?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). We hebben zelf overigens 65% in ons verkiezingsprogramma. Maar om dit te halen, daar heb je een doelstelling voor dit college voor nodig, moet er dadelijk in 2025 25% CO₂-reductie zijn. Het vorige college heeft al de eerste 10% gemaakt en we moeten nog maar zien of in heldere stappen die volgende procenten worden gehaald. Vooralsnog ziet het er in dit tempo niet naar uit dat die ook gehaald gaan worden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, mevrouw Bokhove wil terug naar de tekentafel, dus die wil nog meer vertraging omdat ze niet akkoord is met het KAR en daarom nog langer wil wachten totdat we tot actie overgaan. Wat mij betreft is 55% ook 55% en beginnen we morgen, of gisteren met de klimaataanpak. Volgens mij hoeven we daarvoor niet nog een keer langer te praten en bureaucratisch terug naar de tekentafel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, het KAR ging over de uitgangspunten en de richting en daar zaten eigenlijk geen financiële onderbouwingen bij. Het DTB is voor ons leidend. Daar worden gelden uitgegeven. Daarvan willen we dat het vol zit, omdat we inderdaad geen tijd te verliezen hebben. GroenLinks heeft altijd gezegd dat er voldoende middelen moeten zijn om die vaart te maken, die versnelling te maken die broodnodig is. Het KAR was wat ons betreft papier, want daar zat juist geen actie in. Daar zat geen plan in, dus we moeten zorgen dat die middelen worden uitgegeven om te kunnen versnellen. Wij hebben er altijd voor gestaan dat er ook voldoende middelen beschikbaar zijn.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, nog één laatste vraag dan. Krijgen we die actie dan wel als we drie moties indienen over een klimaatklok?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, op die manier is de urgentie niet alleen voor u duidelijk, maar ook voor de hele stad en zorgen we dat de wethouder lekker wakker blijft om ook te zorgen dat ze haar ambities gaat halen. Het is een middel om de boel onder de aandacht te brengen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik heb dus liever dat de wethouder zich bezighoudt met daadwerkelijke klimaatacties in plaats van een klok te installeren in de stad.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Volgens mij was u van plan om de klimaatklok ook te ondersteunen omdat we graag willen dat alle Rotterdammers zich goed doordrongen voelen van de urgentie. Maar ja, u wilt daar een spelletje van maken. Ik hoorde net de VVD zeggen dat het idee is dat er gesneden wordt in eigen vlees. Dit college snijdt niet zozeer in eigen vlees maar net name in het vlees van de organisatie. Wij zien een heel grote bezuiniging op onze eigen organisatie van € 150 miljoen oplopend tot € 220 miljoen. Daarvan wordt gezegd: daar gaat de uitvoering dadelijk niets van merken want daar zorgen wij wel voor. Maar ook hier ontbreken plannen om dat op een goede manier te doen. Dat hebben wij ook eerder in de zorg gezien. Wij vragen dit college echt de raad in positie te brengen, dat we ook kunnen controleren wat de effecten daarvan zijn, want wij maken ons er echt wel zorgen over dat die dienstverlening aan de Rotterdammers wel degelijk in gevaar komt of dat stappen niet gemaakt kunnen worden.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nog even de vraag aan mevrouw Bokhove, als we dan ook niet mogen snijden in de organisatie, waar gaat u dan al uw dromen van betalen? Wanneer wordt u dan wakker om uw dromen waar te maken? Waar staat de zak met geld in de kamer van GroenLinks?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, er zijn een aantal potjes. Onder andere de kostendekkendheid van een aantal leges, waar de gemeente al jarenlang problemen mee heeft. De rioolheffing voor bedrijven, die niet afgetopt is en daarmee een subsidie is. De ozb, zoals ik al aangaf, is een cadeautje dat jarenlang doorwerkt. Op het moment dat u het plafond van de ozb naar beneden haalt, wat u doet met die correctie, betekent dat dat jaar in jaar uit minder inkomsten voor de gemeente zijn. Wij zijn al eerder bereid geweest om een aantal Eneco-middelen vrij te maken voor revolverende acties voor het klimaatplan. Er zijn voldoende potjes te vinden op het moment dat je ze wilt vinden.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, aan de kijkers thuis, het is wel duidelijk hè, de dromen van GroenLinks worden gewoon betaald door de Rotterdammer. Dat is de koers van GroenLinks, dat is niet de koers van de VVD. In tijden van crisis, waar mensen al moeite hebben, is het beste armoedebeleid lage lokale lasten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove, het gaat over? Ja, dan ga ik naar mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik vind het een beetje een schizofreen verhaal. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Validistisch, een paradoxaal verhaal.

De **VOORZITTER**. Ja, we leren.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). We mogen niet de pot verteren, we mogen niet bezuinigen, we mogen geen erfpachtbaten gebruiken, we mogen niet snijden in ons eigen bestand, en het dekkingsvoorstel waar mevrouw Bokhove mee komt, is de ozb en dat is in totaal € 3 miljoen per jaar. Dan vraag ik mij af waar de geldboom van mevrouw Bokhove staat, want het komt niet uit. Het komt niet uit. Als ik al uw wensen bij elkaar optel, dan kom ik uit op iets van € 300 à € 400 miljoen. Ik vraag me af: wilt u dat dan alleen maar dekken met 10% van dat wat u voorstelt? Waar gaan we de rest vandaan halen? Want u wilt ook geen geld van het rijk voor klimaat, want daar wordt u heel boos van.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel. Het is niet zozeer schizofreen, maar nogal karikaturaal wat ik daar door mevrouw Maassen hoor zeggen. Ze heeft bovendien ontzettend slecht geluisterd. Ik heb bij de bezuinigingen op onze eigen organisatie gevraagd om in godsnaam te monitoren wat de effecten zijn. Want als u dat niet haalt, heeft u namelijk ook een gat in uw begroting. En ik vraag me namelijk ook af of dat de beste investeringen zijn. Want u weet, net als dat we aangegeven hebben bij de bezuinigingen op welzijn, die krijg je soms aan een andere kant als een boemerang terug. Daarna moeten we weer inzetten op repressie, op het moment dat we niet voorkomen dat kinderen in de criminaliteit belanden, moeten we zorgen dat er alsnog dan weer repressieve maatregelen worden ingezet. En zo ben je penny wise, pound foolish bezig. U zegt dat wij geen geld van het rijk willen, ook voor klimaat. Natuurlijk is dat niet zo. Maar wij willen dat geld als extra geld. Wij willen in ieder

geval zorgen dat we het niet mislopen omdat er geen geld is voor cofinanciering. U heeft heel erg selectief geluisterd. U maakt er een karikatuur van en dat werp ik verre van mij. U heeft gewoon ontzettend slecht geluisterd naar de bijdrage en ik ga dadelijk ook zien wat er dadelijk met de moties van de oppositie gaat gebeuren, of u die wel beter wilt lezen. Voorzitter, dit college is het kompas kwijt. Niet alleen in de richting, maar ook in het morele. Wat dit college niet ziet, is dat de bezuiniging op mensen en het sociale weefsel van de stad vele malen harder raken dan bezuinigingen op steen. Het brengt de stad tot stilstand en het splijt de stad. GroenLinks weet dat het anders kan, als je maar durft te kiezen. Voor het investeren in bewoners boven beton. Voor volkstuinen boven een vliegveld. Voor vertrouwen in plaats van wantrouwen. Keuzes waarbij de som meer is dan het geheel der delen. Voor een groene, eerlijke en inclusieve stad.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties en het volgende amendement ingediend.

Motie 1. ozb? Daar red je de stadsprojecten mee!

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het college voornemens is een aantal van de zeven stadsprojecten te temporiseren of helemaal te stoppen;
- de stadsprojecten bijdragen aan meer groen, de wateropgave, een beter leefklimaat, het autoluw maken en de bouwopgave van de stad;
- het college aangeeft over onvoldoende middelen te beschikken om alle zeven stadsprojecten te realiseren;

overwegende dat:

- alle bewoners, maar zeker de huizenbezitters in gebieden waar de buitenruimte wordt aangepakt profiteren van de investeringen van de gemeente Rotterdam;
- uit onderzoek blijkt dat de waarde van woningen in straten met meer groen en minder auto's hoger is;
- het logisch is, dat de door gemeente toegevoegde waarde aan het onroerend goed in de stad door buitenruimte-investeringen, voor een (klein) deel via de ozb weer terugvloeit naar de gemeentekas, zodat de gemeente dit geld weer kan inzetten voor andere straten/wijken/buitenruimten;

verzoekt het college:

- de voorgenomen structurele korting op de ozb terug te draaien;
- te onderzoeken hoe de waardevermeerdering van de stad (door buitenruimteprojecten) verdisconteerd kan worden in de ozb opbrengst;
- de meeropbrengst in eerste instantie in te zetten voor de realisatie van de stadsprojecten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove

Motie 2. Behoud Couleur Locale voor Samenredzaamheid in de wijken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- met de bestuursopdracht Zorg gesteld wordt dat er een andere blik op zorg in de samenleving nodig is, een mentaliteitsverandering waar iedereen aan kan bijdragen;
- Rotterdam 300.000 actieve bewoners in de buurten en wijken kent die honderden buurtplekken en speeltuinen, groengroepen en sportkantines runnen;
- in de Voorjaarsnota met circa € 2 miljoen fors bezuinigd wordt op al die initiatieven in de stad die samenredzaamheid in de buurten dichtbij Rotterdammers;

overwegende dat:

- door de bezuiniging op samenredzaamheid in Zorg en Welzijn veel Rotterdamse buurtinitiatieven in hun voortbestaan bedreigd worden;
- hiermee minder preventieve inzet beschikbaar komt voor kwetsbare Rotterdammers die direct het stedelijk welzijn raakt;
- deze bezuiniging niet past in de opdracht voor samenredzaamheid die het college zichzelf heeft gesteld en uiteindelijk tot grote meerkosten kan leiden die het college juist wil voorkomen;

verzoekt het college:

- de bezuinigingen op Couleur Locale terug te draaien evenals het schrappen van vrijwilligersvergoedingen en het verlagen van het budget plafond voor het aanvragen van budget uit Couleur Locale;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, T. Kind, R. Moti, T.J. Vonk, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. van de Peppel, T.S.J. Coşkun, P.J.H.D. Verkoelen

Motie 3. Bescherm de toekomst met NME

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023,

constaterende dat:

- natuur- en milieueducatie van vitaal belang is voor de bewustwording en educatie van onze Rotterdammers, met name de jongere generaties, over de waarde en het belang van natuur, milieu en duurzaamheid;
- de bescherming en het behoud van natuurlijke hulpbronnen en het milieu cruciaal zijn voor het welzijn en de toekomstige levenskwaliteit van onze stad en haar inwoners;
- investeren in natuur- en milieuonderwijs een langetermijninvestering is die positieve effecten heeft op het gebied van gezondheid, duurzaamheid en milieubewustzijn;

overwegende dat:

- door te investeren in natuur- en milieuonderwijs, Rotterdam een duurzame en milieubewuste samenleving kan creëren, waarin bewoners betrokken zijn bij het behoud van onze natuurlijke omgeving;
- bezuinigingen op natuur- en milieuonderwijs een negatieve invloed zullen hebben op de bewustwording en betrokkenheid van inwoners bij milieuvraagstukken, met mogelijk schadelijke gevolgen voor het milieu op lange termijn;

verzoekt het college:

- af te zien van de voorgestelde meerjarenbezuinigingen op natuur- en milieuonderwijs zoals aangekondigd in de Voorjaarsnota 2023;
- samen te werken met scholen, educatieve instellingen en relevante organisaties om het aanbod van natuur- en milieuonderwijs te versterken en toegankelijker te maken voor alle inwoners;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove en M.Y. Morkoç

Motie 4. DTB uit eigen zak

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het Duurzaamheidstransitiebudget bestaat uit € 100 miljoen voor plannen die bijdragen aan het verduurzamen van de stad;
- bij de begroting van 2023 bepaald is dat de gemeente € 20 miljoen inlegt in het DTB en de overige € 80 miljoen vanuit het rijk komt;
- bij de Voorjaarsnota blijkt dat het geld vanuit het rijk niet gekomen is en de gemeente hierdoor € 26,4 miljoen uit erfpachten in het DTB heeft gestopt;

overwegende dat:

- de onzekerheid over welk geld er vanuit het rijk naar Rotterdam komt voor het DTB mogelijk de ontwikkelingen vertraagt;
- de regie van de klimaatpak bij de gemeente Rotterdam komt te liggen op het moment dat de financiering van het DTB volledig vanuit de gemeente plaatsvindt;
- wanneer het geld voor het DTB al gereserveerd is vanuit de gemeente, het geld vanuit het rijk als financiële meevaller gezien kan worden, waardoor het budget minimaal € 106,4 miljoen wordt (€ 26,4 miljoen + € 80 miljoen);

verzoekt het college:

- niet te wachten op het geld vanuit het rijk en het DTB aan te vullen tot € 100 miljoen met eigen geld;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç

Motie 5. Er ligt groen geld

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het collegetarget groen in de Conceptvoorjaarsnota geen voortgang kent;
- er middelen beschikbaar zijn voor vergroening;

overwegende dat:

- GroenLinks heeft vernomen dat sommige plannen met veel bewonersparticipatie, zoals die van de Lloydpier, geheel zijn doorlopen en dit verwachtingen en vertrouwen heeft gewekt bij Rotterdammers;

verzoekt het college:

- dat de wethouder bij de Conceptbegroting 2024 de voortgang wel in beeld heeft;
- als de wethouder de voortgang eerder dan de Conceptbegroting 2024 in beeld heeft, hij de raad hiervan schriftelijk op de hoogte brengt;
- dat als de voortgang bij de Conceptbegroting 2024 achter op de voorgestelde voortgang loopt, de wethouder met een aangepast plan komt richting de raad met daarin een voorstel hoe hij het target toch denkt te kunnen halen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç

Motie 6. Wormenhotel

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- in 2019 een geslaagde pilot is geweest met het plaatsen van wormenhotels in Rotterdam en naar aanleiding van deze pilot de plaatsing van wormenhotels gegarandeerd is voor 2022 en 2023¹;
- de wormenhotels gebruikt worden om GFE afval te verzamelen en op efficiënte wijze af te breken;
- er voor het plaatsen van de wormenhotels geld is vrijgemaakt voor tien wormenhotels in 2023;
- we nu halverwege 2023 zijn en er nog maar twee (!) wormenhotels kunnen worden aangevraagd door alle enthousiaste Rotterdammers;

overwegende dat:

- het enthousiasme bij bewoners zo groot is dat er tot nu toe al 30 wormenhotels geplaatst zijn in Rotterdam;
- de wormenhotels een grote bijdrage leveren aan de biodiversiteit van Rotterdam;
- het erg zonde zou zijn als aanvragen afgekeurd moeten worden doordat het geld op is, terwijl het enthousiasme zo groot is;
- het gebruik van wormenhotels kan helpen bij het behalen van de streefwaarde van 249 kg restafval in 2026, zoals staat in de Grondstoffennota 2023-2026;

verzoekt het college:

- geld beschikbaar te stellen voor tenminste twintig wormenhotels, zodat na de helft van het jaar ook nog wormenhotels kunnen worden aangevraagd;

en gaat over tot de orde van de dag."

M.Y. Morkoç

Amendement A. Behoud Couleur Locale

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 juli en 6 juli 2023 ter bespreking van de concept Voorjaarsnota 2023;

besluit de voorjaarsnota 2023 als volgt te wijzigen:

uit de vrijval van de reserves kleiner dan € 1 miljoen de posten: Maas en Ma!N € 787.00 de meerkosten Corona € 377.000,00 en Waardig oud worden € 318.000,00 te bestemmen als dekking op de bezuiniging Couleur Locale en Stedelijk Welzijn voor de jaren 2025, 2026 en 2027."

w.g. A. Kockelkoren

Toelichting

De bezuiniging op Couleur Locale en het schrappen van vrijwilligersvergoedingen is een bezuiniging die niet past in de opdracht die het college zichzelf heeft gesteld. Hierdoor worden al die buurtinitiatieven die zich elke dag inzetten voor kwetsbare Rotterdammers zodanig geraakt dat velen zullen omvallen. Dat moet voorkomen worden.

De moties en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove, mag ik u erop wijzen dat bij de motie 'Behoud Couleur Locale' het logo van BIJ1 staat, maar dat moet ik schrappen omdat BIJ1 afwezig is.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dit gaat wel heel snel. Ik heb een gewijzigde motie over de ozb en nog een motie over kwaliteit boven kwantiteit. Om niet te bezuinigen door te versoberen in de aanpak van de menselijke maat.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie en het volgende amendement ingediend.

Motie 7. Kwaliteit boven kwantiteit

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- de Voorjaarsnota een versobering op inzet begeleiding jongeren, inzet begeleiding naar werk en de aanpak menselijke maat en rechtmatigheid bijstandsverstrekking afkondigt;
- de extra inzet op opsporing van bijstandsfraude onverminderd doorgang vindt en wordt begroot op € 2,6 miljoen per jaar;
- de instroom van jongeren in de bijstand stijgt, een groep die extra begeleiding nodig heeft met het vinden van werk;

overwegende dat:

- intensivering van fraudeonderzoeken schadelijk is voor het vertrouwen in de gemeentelijke dienstverlening;
- het toeslagenschandaal ons leert dat grootschalige systematische controle van mensen die een sociale voorziening ontvangen kan leiden tot onvoorziene onrechtmatigheden in de uitvoering;

- het toeslagenschandaal ons leert dat grootschalige systematische controle van mensen die een sociale voorziening ontvangen kan leiden tot onvoorziene onrechtmatigheden in de uitvoering;
- er voldoende inzet moet zijn om te borgen dat geen enkele Rotterdammer onjuist of onrechtmatig wordt onderzocht dan wel bejegend;
- het hanteren van 'de menselijke maat' en het uitvoeren van controles van de kwaliteit van de eigen dienstverlening noodzakelijk zijn om hiervoor te zorgen;
- de intensivering van opsporing gelijktijdig doorvoeren met een versoering van de menselijke maat en minder controles op de kwaliteit van de uitvoering onverantwoord is;
- we zoveel mogelijk jongeren naar duurzaam werk willen begeleiden;

verzoekt het college:

- niet te bezuinigen door te versoeren op de aanpak menselijke maat, rechtmatigheid bijstandsverstrekking of een versoering op begeleiding van jongeren;
- de benodigde financiële ruimte te creëren door te versoeren op de uitvoering van fraudeonderzoeken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger en G.J. Engberts

Amendement B. Kwaliteit boven kwantiteit

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023;

besluit de Voorjaarsnota 2023 als volgt te wijzigen:

- de bijstelling 'Versoeren op de aanpak menselijke maat en rechtmatigheid bijstandsverstrekking' te verwijderen;
- de bijstelling 'Versoeren op uitvoering van fraudeonderzoeken' toe te voegen als volgt:

	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Bezuinigingen/Taakstellingen	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000

- de bijstelling 'Versoeren inzet begeleiding jongeren (<27)' te wijzigen als volgt:

	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Bezuinigingen/Taakstellingen	0	0	620	1.415	1.415

w.g. L.S. Vlieger en G.J. Engberts

Toelichting

Gezien de toenemende instroom van jongeren in de bijstand en hun behoefte aan ondersteuning richting uitstroom naar werk is het onverantwoord te bezuinigen op de begeleiding van deze doelgroep. Daarom wordt de bijstelling 'Versoeren inzet begeleiding jongeren (<27)' gewijzigd. De verschoven middelen zijn ondergebracht in de toegevoegde bijstelling 'Versoeren op uitvoering van fraudeonderzoeken'.

Gezien het risicovolle karakter van de onverminderde inzet (en daarmee besteding van middelen) ten behoeve van uitvoering van fraudeonderzoek in combinatie met het

versoberen op de aanpak menselijke maat en rechtmatigheid bijstandsverstrekking wordt de Voorjaarsnota gewijzigd. Door het verwijderen van de bijstelling 'Versoberen op de aanpak menselijke maat en rechtmatigheid bijstandsverstrekking'. De verschoven middelen zijn ondergebracht in de toegevoegde bijstelling 'Versoberen op uitvoering van fraudeonderzoeken'.

De moties en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, vandaag spreken we over de eerste Voorjaarsnota van dit prachtige college. Een college dat inmiddels een jaar onze stad heeft mogen besturen en dat doet het in economisch zeer onrustige tijden. De hoge inflatie raakt onze inwoners en ondernemers, maar ook de collectieve sector. De gemeente Rotterdam dreigde namelijk met een groot financieel tekort achter te blijven. Deze tekorten vangen we onder meer op via de algemene reserve. Daar is reserve ook voor. Bij meevallers spekken we de pot en bij tegenvallers trekken we de knip. Daarnaast kiest dit college er ook voor om scherp aan de wind te zeilen en dat is iets waar Leefbaar Rotterdam, ook toen wij nog oppositiepartij waren, altijd al voor pleitte. Ons credo is en was ook vooral in het eigen vlees snijden. Maar wij zijn dan ook blij met het voornemen van dit college om de organisatie efficiënter en doelmatiger te maken. We hebben daar uiteraard wel een heel scherpe eis tegenover: de uitvoering moet op maat blijven. Voorzitter, deze Voorjaarsnota staat wat Leefbaar Rotterdam betreft toch wel in het teken van de kleine kernen. Rozenburg, Hoek van Holland, Pernis en Heijplaat, eindelijk. Zij hebben in 2022 massaal hun vertrouwen aan Leefbaar Rotterdam gegeven, variërend van zo'n 36 tot 40% van de stemmen per dorpskern. En dat vertrouwen willen en moeten wij terugbetalen. Wij zijn daarom ook blij dat het college eindelijk geld vrij heeft gemaakt voor de kleinekernenaanpak. Dit biedt eindelijk perspectief aan al die Rozenburgers, Hoekenezen, Pernissers en Heijplaters die al jarenlang het gevoel hebben dat zij op papier bij Rotterdam horen maar niet in de praktijk. En nee, met een klap geld en een paar mooie plannen ben je er niet meteen, zeker niet. Maar wat Leefbaar Rotterdam betreft laten we hiermee zien dat de dagen van het negeren van deze tienduizenden mensen voorbij zijn. Mijn collega De Waard zal zeer scherp op de uitvoering van de kleinekernenaanpak zitten. De plannen zijn mooi, maar de plannen moeten met de bewoners worden gedaan en niet over hen. Dat is voor ons cruciaal. Voorzitter, veiligheid is alles. Veiligheid is op je gemak naar het winkelcentrum kunnen lopen, zonder aangesproken te worden door verwarde figuren of rondhangend tuig met de bedoeling om de boel te verzieken. Veiligheid is dat je in Crooswijk of Feijenoord met een gerust hart naar bed kunt gaan, zonder bang te zijn dat ditmaal jouw portiek aan de beurt is om opgeblazen te worden. En veiligheid is dat je je kind met een gerust hart buiten kan laten spelen zonder de angst dat hij geronseld wordt voor drugscriminaliteit. Dat is veiligheid wat Leefbaar Rotterdam betreft. Dus nee, Rotterdam is niet veilig genoeg, bij lange na niet. Maar wij laten niet los. Rotterdam moet en zal veiliger worden. Wij zijn ook blij met de stappen die in die richting gezet worden. Dit college investeert fors in veiligheid. Het rijk komt met zo'n € 10 miljoen over de brug in het kader van Preventie met gezag in de strijd tegen jeugdcriminaliteit. We beginnen met de GVI-aanpak, die hoopvolle resultaten heeft opgeleverd in verschillende buitenlandse steden. We onderscheppen meer drugs in de haven en we betrappen meer uithalers in het havengebied. De straffen van first offenders ogen op dit moment wel erg laag. Wat ons betreft moeten daden ook consequenties hebben. We doen meer in de strijd tegen ondermijnende ondernemingen. Leefbaar Rotterdam is blij met de uitvoering van onze motie 'Voor een winkelstraat om trots op te zijn', ingediend door collega Coenradie. We zijn begonnen met de aanpak tegen straatoverlast. De pleinstewards lopen op overlasthotspots.

Ik hoor graag van de wethouder of hij al significante verbeteringen ziet op deze plekken. Kortom, de ambities zijn er, nu de resultaten nog. Er zijn nog te veel onveilige gebieden en Rotterdammers voelen zich nog te vaak onveilig. Het college heeft een grote uitdaging voor zich en Leefbaar Rotterdam zal hier scherp maar met hart voor de goede zaak op zitten. Op het veiligheidsdomein heb ik een tweetal moties die ik wil indienen namens collega Coenradie. De eerste heet 'Make-over voor onze boa's', waarin we het college verzoeken te starten met een campagne om de taken en het belang van onze boa's duidelijker naar voren te laten komen bij onze Rotterdammers. De tweede heet 'Van straat!', waarin wij het college verzoeken om te kijken of we het project De nieuwe ondernemers ook in Rotterdam mogelijk kunnen maken. Voorzitter, het landelijk asielbeleid faalt compleet. Doordat het kabinet niets aan instroombeperking doet en uitsluitend bezig is met uitbreiding van een aantal opvangplekken, blijft de asielinstroom alleen maar verder toenemen. Een groot deel van Nederland vindt net als Rotterdam dat dit onze pet te boven gaat. Onlangs liet EenVandaag nog optekenen dat immigratie het op een na belangrijkste thema is dat de politiek zou moeten oppakken, na de woningnood. Leefbaar Rotterdam is dan ook blij met het besluit van het college om statushouders niet direct een sociale huurwoning te geven maar hen eerst een tijd op een boot te huisvesten. Hierdoor komen honderden extra woningen vrij voor Rotterdammers, voor jongeren en urgente groepen, zoals mishandelde vrouwen en mannen en ouderen die vanwege fysieke gebreken moeten verhuizen, maar ook zogenaamde gewone Rotterdamse woningzoekenden. Statushouders die sowieso al naar Rotterdam zouden komen drukken hierdoor veel minder zwaar op de woningmarkt. We kiezen hiermee voor onze eigen inwoners. Voor hen komen er veel meer woningen beschikbaar. Daarbovenop hebben we voorkomen dat het Barendrechtse azc dat dichtbij Lombardijen is doorgaat. Leefbaar Rotterdam is ook erg opgelucht voor de bewoners dat het Rotterdamse stadsbestuur dit heeft weten te voorkomen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dat zinnetje 'we kiezen hier voor onze eigen bewoners' intrigeert me wel. Want waarom ziet Leefbaar Rotterdam statushouders die aan Rotterdam zijn toegewezen niet als Rotterdammers? Dat zijn gewoon mensen die hier rechtmatig verblijven, een vergunning krijgen om hier te verblijven en die worden toegewezen aan Rotterdam. Waarom worden deze mensen niet als Rotterdammers gezien door Leefbaar Rotterdam?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, deze mensen krijgen een heel prachtige plek op een boot toegewezen om die druk op de woningmarkt te verlichten.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, dat was de vraag niet. De heer Van Drunen zegt: we kiezen voor de gewone Rotterdammer en niet voor de statushouder. Ik vraag waarom die statushouder niet ook gezien wordt als een Rotterdammer, aangezien die hier rechtmatig verblijft, een vergunning heeft gekregen van onze regering om hier te verblijven, toegewezen is aan Rotterdam en in onze ogen gewoon een Rotterdammer is. Waarom maakt Leefbaar Rotterdam dat onderscheid tussen gewone Rotterdammers en statushouders die hier in Rotterdam ook gewoon Rotterdammer zijn?

De **VOORZITTER**. De vraag is helder. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, het verbaast me heel erg dat de PvdA deze vragen stelt. Want ik heb vorige week ook met stijgende verbazing gekeken en geluisterd naar ook de actualiteitsaanvraag van de PvdA, want de PvdA is heel erg schuw voor het binnenhalen van internationale studenten hier in de stad. Daar doen zij eigenlijk hetzelfde pleidooi als Leefbaar Rotterdam, dus volgens mij kunt u elkaar de hand schudden. Dus ik vraag me af waarom u eigenlijk deze vragen hierover stelt.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, dit is echt appels en peren vergelijken. Want ten eerste heeft de PvdA helemaal niet gezegd dat internationale studenten hier niet welkom zijn. Wat wij hebben gezegd is: als je hier een extra universiteit naartoe haalt, dan moet je ook je woonbeleid aanpassen. Dan moet je niet 400 studentenkamers per jaar bouwen maar 800 studentenkamers per jaar bouwen, anders ben je namelijk op een ravijn aan het afrijden. Dat is wat de PvdA vorige week heeft gezegd. En ik zou aan u ook de vraag willen stellen: ziet u statushouders als Rotterdammer of blijven het volgens u ook vreemde bewoners?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik hoor de PvdA eigenlijk dezelfde redenering gebruiken als Leefbaar Rotterdam en dat is niet mijn redenering. De redenering die Leefbaar Rotterdam gebruikt voor statushouders gebruikt u zelf voor internationale studenten. Wat mij betreft zijn statushouders gewoon Rotterdammers.

De **VOORZITTER**. Er is nog een vraag blijven hangen. Mevrouw Bokhove, wilt u een vraag stellen aan D66, kan dat nog?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u wel voorzitter. Het lijkt net alsof hier een soort juichverhaal wordt gehouden. Een juichverhaal van Leefbaar Rotterdam kan ik me voorstellen. Maar mevrouw Maassen neemt het nu ook op voor dit beleid dat hier is ingezet, maar ik vraag me af of ze nu van die steen in haar maag af is. Want volgens mij is het helemaal geen prettige deal, want er komen nu wel statushouders die ook al naar Rotterdam zouden komen versneld. Logisch dat daar geen woningen voor zijn, die verblijven nu even tijdelijk op een boot. Dat is prima, dat geeft wat lucht in Ter Apel, maar met deze deal komt er geen asielzoekerscentrum in Barendrecht. Dat scheelt 500 mensen die vluchten voor oorlog en geweld. In Rotterdam blijft het quotum bestaan en komt er geen extra asielzoeker Rotterdam in. Ik snap dat Leefbaar Rotterdam daar trots op is, maar het kan toch niet zijn dat DENK en D66 daar trots op zijn, dat jullie dit verdedigen en dat een DENK-wethouder deze deal heeft beklonken? Die steen, daar bent u echt nog niet van af.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove, wij kennen geen DENK-wethouders. Wij kennen wethouders van de stad. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik heb nooit bepleit dat ik van mijn steen af was. Maar om het duidelijk te maken, het is niet zo dat er een deal is gemaakt dat er geen azc komt in Barendrecht. Ik zou u uitnodigen om nog een keertje te kijken naar de stukken, dan kunt u goed lezen dat op die specifieke locatie waar men voornemens was om iets neer te zetten, dat daarover is gevraagd: doe het niet daar, want daar komt ook een windmolen te staan. En wat mij betreft kunnen die mensen die Barendrecht zou opvangen prima in Barendrecht in de binnenstad zelf worden opgevangen. Daar hoeven we niet een of andere uithoek aan de randen van de snelweg voor te kiezen. Maar goed, daar gaat Barendrecht uiteindelijk zelf over.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik ben toch verbaasd, want wij vangen hier in Rotterdam mensen op die wij anders geen woning zouden kunnen aanbieden omdat er gewoon al gigantische achterstand is in woningen. We hebben die woningen gewoon niet. Dus we zorgen juist voor een goede opvang. We zorgen er juist voor dat zij in staat zijn om zich verder te kunnen ontwikkelen. Dus voorzitter, ik snap het verwijt van mevrouw Bokhove niet. En tegelijkertijd in reactie op de heer Moti, via u voorzitter, is het nog altijd dat precies dezelfde redenering wordt gevolgd door de PvdA die Leefbaar Rotterdam nu net heeft neergelegd. Dus voorzitter, van hetzelfde laken een pak.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, het verbaast me wel hè. De fracties van DENK en D66 nemen heel veel aanstoot aan iets dat de PvdA gezegd zou hebben, wat overigens niet zo is, over internationale studenten. Maar als hun eigen coalitiegenoot statushouders wegzet als geen Rotterdammers, ook al zijn ze hier rechtmatig en hebben ze een verblijfsvergunning, dan blijven ze stil zitten. Maar ze worden wel boos als iemand Leefbaar Rotterdam daarop aanspreekt. Dit laat zien hoe D66 en DENK onder de duim van Leefbaar Rotterdam zitten op dit dossier.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen, u kunt verdergaan.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter, ik heb geenszins de indruk dat DENK en D66 bij Leefbaar Rotterdam onder de duim zitten. Voorzitter, die boot is natuurlijk een prachtig resultaat voor de middellange termijn, maar op de lange termijn blijven we dweilen met de kraan open. De instroom blijft onhoudbaar. Vrijwel iedere asielzoeker krijgt verblijfstatus, wat onhoudbaar is voor onze voorzieningen. Als gevolg hiervan worden gemeenten door het rijk wettelijk gedwongen om steeds meer statushouders een woning te geven. Daarom blijft het onverminderd belangrijk dat het college werk maakt van de afspraken uit het coalitieakkoord om de taakstelling niet meer op inwoneraantal maar op draagkracht te baseren, zodat Rotterdam wordt ontzien. En natuurlijk, het allerbelangrijkste, dat landelijk en Europees eindelijk de instroom gestopt wordt.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, toch even, voor dit soort afspraken heeft u dan op zijn minst de gemeenten om u heen nodig om goede afspraken te maken over hoe wij deze grote opdracht met elkaar aangaan. Maar die gemeenten bent u nu kwijt met uw plan voor de boot voor statushouders, want u heeft namelijk tegen die gemeenten gezegd: deze deal hebben wij gemaakt, die is geseald met het rijk en het COA, en overigens, dat zijn statushouders, daarmee helpen we jullie die knoop oplossen, maar dat betekent wel dat we een plek die jij als regiogemeente op die boot claimt voor een statushouder, afgaat van onze taakstelling voor asielzoekers. Dat is wat achter deze deal zit. Daarmee bent u alle regiogemeenten kwijt en heeft u nul gesprekspartners meer, dus ik ben heel benieuwd hoe u vanuit die situatie deze grote taak gaat oplossen. Want Rotterdam staat alleen in de regio.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, ik zou zeggen mijnheer Segers-Hoogendoorn, dit lijkt mij een taak voor de wethouder. Stel de vraag aan hem. Wij zijn er om het college te controleren en een mening te vormen over het beleid dat zij inzetten.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, maar ik ga er ook van uit dat u als fractievoorzitter van de grootste partij in deze raad wel op de hoogte bent van de situatie. Waar u zo hoog van de toren blaast dat dit zo'n geweldige deal is die het college heeft gemaakt, dat geeft u het probleem dat u de regio helemaal kwijt bent. Dus wat u net zegt over die taak die wij met elkaar hebben, daar heeft u geen gesprekspartners meer in. Dus dat is wat ik tegen u zeg. Daarvan moet u als het goed is op de hoogte zijn en daar moet u ook als het goed is een mening over hebben. Dus hoe gaat u die grote instroom dan aanpakken hier in Rotterdam, met een grote taakstelling waarvan u nu zegt: regiogemeenten, die is voor jullie want wij hebben hier een boot in de haven gelegd.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou voorzitter, ik heb niet de indruk dat wij hier in Rotterdam de landelijke instroom even kunnen beïnvloeden. Nee, dat is juist iets wat vanuit het rijk moet komen, wat vanuit Brussel moet komen, en die laten daar steken in vallen. En hier in Rotterdam zitten wij wat dat betreft wel met alle gevolgen ervan. Wij mogen het hier oplossen. Ja, en dan is een heel goede en praktische oplossing die daarvoor gekozen is, die boot die neergelegd is.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, met permissie, er wordt hier niets opgelost. Er wordt hooguit iets vooruitgeschoven. Wat hier gedaan wordt is dat er een schip in een haven wordt gelegd. Die ligt daar, laten we even zeggen, maximaal twee jaar. En die kan statushouders opvangen. U zegt: er kunnen er 1500 op. Wij pakken er 1000, regiogemeenten, jullie kunnen er 500 pakken. Maar als je er één pakt dan is dat wel een asielzoeker voor ons minder. Dat is wat u doet. Dus u kiest voor de statushouder ten opzichte van de asielzoeker, wat al zeer bedenkelijk is. En daarmee bent u de hele regio kwijt. Dus u lost hier helemaal niets op, u maakt hier het probleem alleen maar groter.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja, de oppositie is zijn eigen beredeneerlijn echt overal kwijt. Ik hoor het bij GroenLinks, ik hoor het ook een beetje bij de PvdA, maar ook bij het CDA. Waar wij voorheen zeiden: wij lossen de problemen van Ter Apel niet op, doen wij dat nu een beetje voor de regio. Is het weer niet goed. Ik ga maar zitten, want hiervan begrijp ik niets.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, dan leg ik het de heer Lansink uit, die kennelijk ook niet op de hoogte is en het volste vertrouwen heeft in het college en niet de stukken heeft gelezen. Wat er hier gebeurt mijnheer Lansink, is dat er helemaal niets wordt opgelost. Er wordt een boot neergelegd met 1500 plekken voor statushouders. Daarvan zegt Rotterdam: wij pakken er 1000, regiogemeenten, jullie kunnen er 500 hebben. Maar o wee,

als je er eentje pakt voor een statushouder, dan betekent dat wel één asielzoeker voor Rotterdam minder. Dat is wat u doet, dus u lost niets op. Leg het zelf maar uit.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik zal mijn collega's proberen te helpen om uit te leggen hoe de asielketen werkt. Je bent asielzoeker. Je wordt opgevangen bij een COA-locatie. Daar wordt gekeken: heb je recht op een status, ja of nee? Dan word je toegekend aan een gemeente en de gemeente zal jou huisvesten. Niet andersom, we gaan niet asielzoekers in gemeenten neerzetten en statushouders bij een COA-opvanglocatie. Dat zijn allemaal noodoplossingen, voor noodsituaties waar wij uit willen komen. Dus ik hoor de heer Segers-Hoogendoorn zeggen: wij willen asielzoekers opvangen in plaats van statushouders. Dat is echt de omgekeerde wereld.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Voorzitter, met permissie, mevrouw Maassen snapt er helemaal niets van. Ze heeft ook helemaal niet geluisterd naar wat ik zei, want ze haalt weer, net als toen het debat over het quotum ging, u weet niet waar u het over heeft. U haalt asielzoekers en statushouders door elkaar en u gaat mij nu uitleggen hoe de keten werkt. Wat u doet mevrouw Maassen, luister goed, is een boot neerleggen in een haven voor maximaal twee jaar met 1500 plekken. Daar pakt u er zelf 1000 van. Daar gaat u statushouders huisvesten die u al als taakstelling als gemeente hebt, want dat moet u namelijk doen. Dat is uw wettelijke taak. Dan zegt u tegen de regiogemeenten: we hebben nog 500 plekken over. Daar mogen jullie ook je probleem met statushouders mee oplossen. Maar als je dat doet, dan is het één asielzoeker voor Rotterdam minder. En u kent allemaal de tabelletjes, als u tenminste inhoudelijk ingevoerd bent, van de taakstelling die er zou zijn voor alle gemeenten in dit land als er een spreidingswet zou zijn. U zit in uw maag met dat 500-quotum en u maakt hier nu een tamelijk smerige partijpolitieke deal met het rijk en die wentelt u af op de regio. Dat is wat er hier gebeurt.

De **VOORZITTER**. Zo uitgepraat, is het klaar? Goed zo. Wij gaan naar de heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Ja, zoals ik de heer Segers-Hoogendoorn zo hoor oreren twijfel ik soms even, zit hij hier voor het belang van de Rotterdammers of voor het belang van de gemeente Lansingerland?

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ik zit hier voor het belang van een stad die uitnodigt en een maatschappij en een samenleving die ook plek heeft voor mensen die het slecht hebben. En die kunnen ook van andere plekken komen mijnheer Van Drunen. En dat is waar ik hier voor sta. Dat maakt ook een samenleving en dat maakt ook de kracht van een samenleving. Daarom zeg ik: voldoe aan je verantwoordelijkheid en schuif niet iets af op anderen wat jouw verantwoordelijkheid is.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Segers-Hoogendoorn, blijft u alstublieft de voorzitter aanspreken. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, je weet het bij het CDA natuurlijk nooit hè, want hier spreekt het CDA met deze mond, maar andere partijbonzen in het land

spreeken een heel ander verhaal over asiel en migratie. Maar goed, ik moet even wennen welk verhaal van het CDA ik precies moet aannemen. Ik ga daar nog maar even op kauwen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, de heer Lansink liet net al zien dat hij heel goed ingevoerd was, dus mijn vraag aan hem is eventjes wat het verhaal van die CDA-partijbonzen dan is, want dat weet hij kennelijk heel goed.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ik zou zeggen: googel gewoon eventjes op CDA-partijbonzen en asielstromen. Daar ga ik mijn tijd in ieder geval niet aan besteden. Maar kennelijk zit u in een schisma binnen het CDA, maar dat horen we wel wat vaker bij het CDA. Ik stel gewoon vast dat het in ieder geval geen eensluidend beeld is binnen het CDA waar het CDA voor staat. Dat hebben we dan gewoon waargenomen en vastgesteld. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, ik hoop dat dit de ondergrens is van het debat voor de komende twee dagen, want dit is echt dieptriest hè. Via u, de heer Lansink verwijt mij iets, weet vervolgens helemaal niet waar hij het over heeft. Maar goed, ik wil mijn schaarse tijd daar best aan besteden hoor, want als hier een CDA'er eventjes in het nauw wordt gedreven, wat helemaal niet het geval is. Kijk, de lijn van het CDA landelijk is: wij hebben een groot asielprobleem, we moeten iets doen aan die instroom. Dat zit aan het begin van die keten, waar u het net ook over heeft. Wat ik zeg als volksvertegenwoordiger in deze stad is: die mensen zijn er, ze zijn er nu. En wij hebben een verantwoordelijkheid te nemen als samenleving en dus ook als politiek om die mensen op te vangen. Dat is wat ik zeg. Dat heeft helemaal niets te maken met een verschillende lijn binnen het CDA en het zou u sieren als u zich zou inlezen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). En los daarvan, laat de heer Segers-Hoogendoorn eindelijk eens een keertje zien, en daar zou de coalitie eens een goed voorbeeld aan kunnen nemen, wat het betekent om een raadslid zonder last te zijn. Dus in uw stemming gaat u eens doen wat u zelf wilt in plaats van uw partijpolitieke kleur, want dan kan iedereen naar huis en dan laten we alleen de fractievoorzitters zitten. Dus met dank aan de heer Segers-Hoogendoorn, die gewoon zegt wat hij vindt als CDA'er in Rotterdam.

De **VOORZITTER**. We hebben mijnheer Van Drunen al een tijdje laten staan. Mijnheer Van Drunen, u kunt verder.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, ze zijn er, ze zijn er nu, en we vangen ze op op een boot. Voorzitter, met betrekking tot de woningmarkt, het thema waarvan de Nederlander wil dat dit aangepakt wordt. Echter, er wordt in Nederland steeds minder gebouwd dan noodzakelijk is en dat is echt een zorgwekkende ontwikkeling. Ook Rotterdam heeft te maken met uitdagingen om woningen uit de grond te stampen. Deze uitdaging kan niet behaald worden zonder een gemeente die meer regie pakt op de Rotterdamse woningmarkt en dat doet dit college. Er wordt € 25 miljoen gereserveerd voor het Doorbouwakkoord. Dit geld is bedoeld om sneller en meer betaalbare woningen te bouwen. Wat Leefbaar Rotterdam betreft een zeer goede maatregel, omdat we het tij echt moeten keren. We zijn

tevreden over het Doorbouwakkoord, maar kijken wel kritisch naar de segmentering van de gebouwde woningen. In 2022 is iets meer dan een derde van de woningen zogenaamde betaalbare woningen geweest, terwijl in het coalitieakkoord is afgesproken om 55% betaalbaar te bouwen. Een bouwjaar net als in 2022 is qua segmentering voor ons dus niet voldoende. De komende jaren blijven wij scherp letten op deze segmentering bij de woningbouwontwikkeling, zoals we ook hebben afgesproken. Voorzitter, blij ben ik om te zien dat dit college in deze moeilijke tijden zich maximaal inzet om Rotterdammers passende zorg te verlenen. In tijden van sterke vergrijzing en een groeiende complexe zorgvraag zien we dat de houdbaarheid van ons zorgsysteem tegen haar grenzen aanloopt, een pijnlijke maar harde realiteit waaraan we niet kunnen ontkomen. Aangezien het rijk de gemeente niet in aanvullende financiële middelen voorziet, rust er een grote verantwoordelijkheid op de schouders van dit college om aan de zorgvraag van de Rotterdammers te voldoen. Gelukkig neemt deze wethouder die verantwoordelijkheid om samen met de aanbieders maatregelen te nemen om deze explosieve kostenstijgingen tegen te gaan. En voorzitter, daar blijft het niet bij. Ondertussen wordt er ruim € 500.000,00 per jaar uitgetrokken voor de realisatie van zestien thuisplusflats, verspreid over de stad. Zo kan de oudere Rotterdammer straks met een gerust hart van diens oude dag genieten in een van die thuisplusflats. Het liefst in de eigen wijk met de benodigde hulp en zorg binnen handbereik. Het doet ons ook enorm goed om te zien dat het college een flinke som geld wil investeren in het openen van seniorenrestaurants. Het vorige college deed er niets aan om deze zorgrestaurants open te houden. Dit college zet hier gelukkig volle kracht op in en Leefbaar Rotterdam ziet dit ook als een morele plicht. Oudere Rotterdammers die onze stad hebben opgebouwd moeten gezellig samen kunnen komen om te eten voor een schappelijk prijsje. Maar dat is het niet alleen. Het is heel mooi in de strijd tegen eenzaamheid en zorgt ook gewoon simpelweg voor gezelligheid en saamhorigheid. Maar voorzitter, de seniorenflats missen nog de kers op de taart. Zoals iedereen weet, heeft Leefbaar Rotterdam zich altijd hard gemaakt voor de aanstelling van huismeesters in de seniorenflats. Deze zijn destijds helaas wegbezuinigd door een voormalig PvdA-wethouder. En omdat we zien dat er met voldoende wilskracht een hoop te realiseren is voor de ouderen in onze stad, zullen we het ook niet laten om hier op voor te sorteren en daarom dien ik de motie 'Stadsbreed uitrollen huismeesters' in namens mijn collega Van Aalst.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van Drunen, ook voor u geldt dat wij geen PvdA-wethouders kennen, maar het is goed dat u het weet.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dan was het een voorgaand college waar de PvdA deel van uitmaakte.

De **VOORZITTER**. Heel goed ja, we blijven leren.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u wel. Voorzitter, wie schoon zegt, zegt Leefbaar Rotterdam. Het is met genoegen dat ik zie en bovenal ook ruik dat Leefbaar Rotterdam opnieuw vertegenwoordigd is in ons stadsbestuur. Met het recent en bovendien ook unaniem aangenomen plan SchoonR maken we niet alleen het wegbrengen van afval gemakkelijker, maar zorgen we er ook voor dat het actief wordt opgehaald. Dit plan gaat verder dan alleen het versimpelen van het afvalbeheer, bijvoorbeeld door het creëren van pop-up milieustraten in de wijken of het aanbieden van transportmiddelen zodat grofvuil niet langer dan nodig op straat hoeft te blijven staan. Maar dat is nog niet alles voorzitter, we gaan nog een stap verder. We halen actief afval op, zelfs wanneer er per ongeluk een zak naast de container belandt, staan onze onverschrokken supersnel schoonteam paraat om het afval te verwijderen, nog voordat er een tweede melding bij 14010 wordt gemaakt. Het getuigt van prioriteit voor de buitenruimte en voor een aangename verblijfplek voor de Rotterdammer.

Voor die Rotterdammer die niet langer bedolven wil worden onder een berg vuilnis, voor die Rotterdammer die niet langer last wil hebben van de hordes ratten in onze stad en voor die Rotterdammer die gewoon wil genieten van de stad en haar buitenruimte. Met grote trots lezen en horen we dat onze Rotterdamse aanpak nu al door omliggende steden wordt beschouwd als een toonbeeld van efficiëntie. Voorzitter, ik rond af. Ten slotte dien ik namelijk nog een motie in getiteld 'Handje contantje', namens collega De Waard. Er is in de wijkraden veel te doen om de voorgenomen bezuinigingen van totaal € 800.000,00 op de bewonersinitiatieven en het handgeld voor wijkmanagers en die zorgen snappen we. Daarom dienen we een motie in om te onderzoeken hoe we hetzelfde kunnen blijven leveren met minder middelen op het gebied van bewonersinitiatieven en het handgeld.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja dank u wel. Eventjes voor de duidelijkheid, u gaat onderzoeken hoe die bezuiniging kan worden doorgevoerd, dus hij wordt wel doorgevoerd? Want ik heb in de commissie horen zeggen dat de heer De Waard graag wilde dat er niet gekort zou worden op deze bewonersinitiatieven, dus op dat budget en op het handgeld voor de wijkmanagers.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nee, wij gaan inderdaad vragen hoe die bezuiniging beter vormgegeven kan worden. Dus ja, die bezuiniging, op alle vlakken moet bezuinigd worden, ook op dit vlak.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dus de verwachting die mijnheer De Waard in de commissie wekte dat hij daar voor ging liggen en dat hij met een motie zou komen die die bezuiniging van tafel zou halen, die komt u niet na. Dan heb ik hier gewoon een motie die daar wel om vraagt.

De **VOORZITTER**. U mag die zo meteen in eigen tijd nog even indienen. Dank u wel mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, in alles over de Voorjaarsnota zouden we bijna vergeten dat we het natuurlijk ook over de wijkplannen hebben vandaag. Wat dat betreft heb ik een heel specifieke vraag aan het college. De wijkraad Groot- en Oud-IJsselmonde zit namelijk met smart te wachten op een integraal onderzoek naar mobiliteit in hun wijk. Als reactie op het wijkplan heeft die wijkraad gekregen dat dat een onuitvoerbaar punt is en als argumentatie wordt gebruikt dat er geen aanleiding toe is. Maar kan de wethouder misschien toelichten waarom hij van mening is dat er geen aanleiding is, juist omdat er zo enorm veel bouwplannen aan de Oostdijk gepland staan? Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 8. Handje contantje

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- in 2024 het budget voor bewonersinitiatieven eenmalig met € 400.000,00 (9%) verlaagd wordt;
- daarnaast ook het budget voor handgeld wijkmanagers eenmalig met € 400.000,00 (-20%) verlaagd wordt;

overwegende dat:

- Rotterdammers heel goed zelf weten wat het beste is voor hun wijk en zij daarvoor de benodigde ruimte en middelen moeten krijgen;
- het handgeld voor wijkmanagers een uitstekend middel is om snel zaken mogelijk te maken die door de wijk belangrijk worden gevonden, ofwel het tegengaan van bureaucratie;

verzoekt het college:

- de mogelijkheden te onderzoeken hoe we hetzelfde kunnen leveren qua impact en mogelijkheden op het gebied van de bewonersinitiatieven en het handgeld met de voorgenomen bezuinigingen;
- hiervoor met een voorstel te komen tijdens de behandeling van de begroting 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard, T. de Haan, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T.J. Vonk

Motie 9. Stadsbreed uitrollen huismeesters

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- huismeesters het gevoel van veiligheid in seniorencomplexen kunnen vergroten;
- huismeesters als aanspreekpunt een belangrijke sociale rol vervullen;

overwegende dat:

- veiligheid voor ouderen in en rondom hun huis van het allergrootste belang is;
- ouderen langer thuis blijven wonen;
- huismeesters met een sociale rol daar een belangrijke bijdrage aan kunnen leveren;
- eerdere pilots met huismeesters met name succesvol waren rond deze sociale rol;

verzoekt het college:

- samen met de corporaties de sociale rol van huismeesters in de seniorencomplexen te bevorderen;
- extra financieringsmogelijkheden van het breder inzetten van huismeesters met een sociale rol in samenspraak met de corporaties van de seniorencomplexen te onderzoeken;
- over de uitkomsten hiervan te rapporteren naar de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. C. Aafjes-van Aalst

Motie 10. Van straat!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- Rotterdam bezig is met het verbreden van de aanpak tegen drugscriminaliteit, onder meer door het opzetten van de GVI-aanpak;
- in Spijkenisse dezelfde problematiek rondom drugscriminaliteit speelt en dat men aldaar gekozen heeft voor de uitrol van het project "dealers", wat nu De Nieuwe Ondernemers heet (ONO);
- het desbetreffende project een begeleidingstraject is waarbij jongeren de handvatten krijgen om uit de criminaliteit te stappen en zich focussen op legaal ondernemerschap;

overwegende dat:

- het project in Spijkenisse hoopvolle en succesvolle resultaten heeft bereikt;
- maatregel 2 uit de beoogde maatregelen van Preventie met Gezag (budget van circa € 10 miljoen vanuit het rijk) zich toespitst op het 'preventief weerbaar' maken van jongeren tegen de verleidingen van drugscriminaliteit, iets wat ook overeenkomt met het doel van project "dealers";

verzoekt het college:

- de mogelijkheden te onderzoeken om samen met de initiatiefnemers van project "De Nieuwe Ondernemers" dit format ook in Rotterdam mogelijk te maken;
- te onderzoeken of project "De Nieuwe Ondernemers" primair gefinancierd kan worden vanuit het budget van Preventie met Gezag en secundair via de middelen op Veilig;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie en P.J.P. Lansink-Bastemeijer

Motie 11. Make-over voor onze boa's!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 bij de bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- er veel onduidelijkheid bestaat over het takenpakket van boa's in onze stad;
- hierdoor soms onnodige frustratie en onbegrip wordt geuit richting de mensen die zich inzetten voor de publieke dienst;

overwegende dat:

- het onze taak is om ervoor te zorgen dat er meer kennis komt over de taken van een boa bij de Rotterdammers;
- het ontbreken van deze kennis ervoor zorgt dat er meer negatieve reacties zijn bij het optreden van onze boa's;
- het aanpakken van overtreders een onmogelijke klus wordt zonder onze boa's en zij daarom alle waardering, erkenning en ondersteuning verdienen;

verzoekt het college:

- te starten met een campagne om de taken en het belang van onze boa's duidelijker naar voren te laten komen bij onze Rotterdammers;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Coenradie en P.J.P. Lansink-Bastemeijer

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel. Meer van de orde. Ik wil de aangekondigde motie dus inderdaad even indienen na de termijn van Leefbaar Rotterdam en ik heb een gewijzigde motie zonder BIJ1, dus die zou ik dan nu graag willen indienen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties ingediend.

Motie 2. Behoud Couleur Locale voor Samenredzaamheid in de wijken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- met de bestuursopdracht zorg gesteld wordt dat er een andere blik op zorg in de samenleving nodig is, een mentaliteitsverandering waar iedereen aan kan bijdragen;
- Rotterdam 300.000 actieve bewoners in de buurten en wijken kent die honderden buurtplekken en speeltuinen, groengroepen en sportkantines runnen;
- in de Voorjaarsnota met circa € 2 miljoen fors bezuinigd wordt op al die initiatieven in de stad die samenredzaamheid in de buurten dichtbij Rotterdammers;

overwegende dat:

- door de bezuiniging op samenredzaamheid in Zorg en Welzijn veel Rotterdamse buurtinitiatieven in hun voortbestaan bedreigd worden;
- hiermee minder preventieve inzet beschikbaar komt voor kwetsbare Rotterdammers die direct het stedelijk welzijn raakt;
- deze bezuiniging niet past in de opdracht voor samenredzaamheid die het college zichzelf heeft gesteld en uiteindelijk tot grote meerkosten kan leiden die het college juist wil voorkomen;

verzoekt het college:

- de bezuinigingen op Couleur Locale terug te draaien evenals het schrappen van vrijwilligersvergoedingen en het verlagen van het budget plafond voor het aanvragen van budget uit Couleur Locale;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, T. Kind, R. Moti, T.J. Vonk, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, S. van de Peppel, T.S.J. Coşkun en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 12. Wijk(managers) aan zet!

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- zowel het budget voor bewonersinitiatieven als handgeld voor wijkmanagers in 2024 wordt verlaagd met € 400.000,00;

overwegende dat:

- bewonersinitiatieven een enorm waardevol instrument zijn om wijken zélf te constateren wat er nodig is en regie te geven over wat er in hun directe leefomgeving gebeurt;
- handgeld voor wijkmanagers een goed instrument is om snel, belangrijke, zaken te kunnen realiseren voor de wijk die anders door bureaucratie niet (snel) gerealiseerd kunnen worden;

verzoekt het college:

- de bezuinigingen op bewonersinitiatieven en het handgeld voor wijkmanagers terug te draaien;
- dit te verwerken in de conceptbegroting 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen

De **VOORZITTER**. Mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, het eerste jaar van het college zit erop. Een jaar waarin er door dit college en met name door een aantal wethouders bitter weinig tot stand is gebracht. Het coalitieakkoord heet 'Eén Stad'. Maar een betere naam was Stilstaande stad geweest. Daarmee sluiten we het eerste jaar van het college af. Maar vandaag kijken we vooruit. Welke politieke keuzes worden er nu gemaakt? Welke keuzes en plannen legt het college nu voor en kunnen D66 en DENK de gure rechtse wind van Leefbaar Rotterdam en de VVD weerstaan of waaien ze als een lappenpop mee? Op een aantal plannen hebben we een jaar moeten wachten en na veel spannende beloftes van wethouders verwacht je dan een krachtig en uitgewerkt plan waarmee de stad en onze bewoners vooruit worden geholpen. Helaas, we zijn getraakteerd op ambitieuze voorstellen en veelal gebakken lucht. Als eerste de € 200 miljoen die bezuinigd wordt op de zorg, een bezuiniging bedacht door kille boekhouders en waar nu, een jaar later, nog steeds geen integraal en volledig plan onder ligt. De PvdA heeft meermaals gewezen op de blanco cheque die aan de raad gevraagd werd en de vier coalitiepartijen zeiden dat het zo niet genoemd mocht worden. Want bij iedere pijnlijke waarheid zijn ze op hun lange tenen getrapt. En terwijl we nog steeds geen integraal plan hebben mogen ontvangen, wordt alweer een extra bezuiniging op de zorg van € 12,5 miljoen erbovenop gedaan. Allerlei miljoenenbezuinigingen worden ingevoerd zonder dat wij als volksvertegenwoordigers er eerst iets van kunnen vinden. De vier coalitiepartijen hebben de gehele raad buitenspel laten zetten. Is dit de nieuwe bestuurscultuur die beloofd was door D66? Voorzitter, ze blijven stil zitten en laten democratie door de vingers glippen. Vorige week kregen we een brief met de bezuinigingen op de zorg. Hier zie je ook weer dat het college aan het draaien is.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, ik heb de heer Moti nu al een aantal keren bezuinigingen op de zorg horen zeggen. Kijk, dat hij het één keer zegt kan ik me nog voorstellen. Misschien vergist hij zich. Maar er is gewoon simpelweg geen bezuiniging. Er wordt gewoon meer uitgegeven aan zorg. Het enige wat er gebeurt is dat dit college ervoor

zorgt dat het niet idioot uit de klauwen loopt, dat is wat er gebeurt. Maar er wordt niet bezuinigd op zorg.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dit is echt zo'n boekhoudkundige redenering van een kille boekhouder. De vraag naar zorg neemt toe, natuurlijk nemen dan ook de kosten toe. Maar wat u doet is de zorg van Rotterdammers verminderen. In plaats van dat mensen bijvoorbeeld bij een herindicatie omdat ze ouder worden meer zorg nodig hebben, krijgen ze voortaan niet meer zorg. Dat is wat u doet. U pakt zorg van onze ouderen af.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, dit begint een beetje een herhaling van zetten te worden en eerlijk gezegd had ik van de heer Moti met zijn staat van dienst in deze raad ook wel veel meer verwacht dan dit. Want dit is gewoon weer ongefundeerd roepen: er wordt zorg afgepakt van Rotterdammers, maar voorzitter, er wordt nergens zorg afgepakt. Want als dat het geval is, dan zou ik de heer Moti willen vragen om eens één voorbeeld te geven van iemand die eergisteren een rolstoel had en sinds gisteren niet meer.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Nou voorzitter, ik verwijs de heer Van Drunen graag naar mijn recente schriftelijke vragen. Mensen die vroeger vervoer op maat kregen. Dit wordt ineens stopgezet en zij moeten ellenlang op een wachtlijst staan voordat ze weer vervoer op maat kunnen krijgen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, een heel korte simpele vraag aan de heer Moti. Geven wij dit jaar meer uit aan zorg of minder dan vorig jaar?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik heb net al in antwoord op de heer Van Drunen gezegd dat je dit natuurlijk vanuit een boekhoudersmentaliteit kunt benaderen. Als de zorgvraag toeneemt, natuurlijk nemen de kosten dan toe. Maar wat u doet is de zorg per Rotterdammer die het nodig heeft verminderen en dat noem ik een bezuiniging.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik concludeer dus dat we meer geld uitgeven aan de zorg. Ook hier denk ik: waar staat nu de geldboom van de PvdA? Ik heb hem nog niet gevonden. GroenLinks heeft er ook een in de achtertuin staan. Maar ik ben heel erg nieuwsgierig waar die van u staat.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik kom daar zo meteen in mijn verhaal op terug. Want wij maken inderdaad andere keuzes, keuzes die sociaal zijn, progressief en niet rechts en conservatief. Voorzitter, hier zie je ook dat het college aan het draaien is.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee, u maakt geen keuzes. Ongebreidelde groei en greep uit de gemeentekas. Ik heb het u bij de jaarrekening gevraagd, wat bent u bereid voor de zorg te betalen? U zei: daar zit geen rem op. € 1 miljard, € 2 miljard, € 3 miljard, ik heb het nog voor u uitgerekend, hoeveel? U zei: ongebreideld, het mag allemaal gewoon uitgegeven worden. Als er zorg nodig is, geven we dat uit. Dat is wat de PvdA aan deze stad biedt. Ongebreidelde groei in de zorgkosten. Onbetaalbaar, onbetaalbaar.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, het klopt, de PvdA zal iedereen zorg geven die dat nodig heeft. Wij gaan niet tegen onze ouderen zeggen: sorry, onze portemonnee is leeg, doet u maar uw eigen steunkousen aan. Dat zullen wij als PvdA nooit zeggen. Dat is misschien een oplossing van de VVD, maar wij kiezen daar niet voor.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, waar staat die?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Waar staat wat voorzitter? Ik begrijp de vraag niet.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). De pinautomaat met gratis geld.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, wat is dit voor rare karikatuur die hier gemaakt wordt? Ik heb gezegd dat wij andere keuzes maken, u zult zo meteen in mijn verhaal horen welke keuzes dat zijn. Wij zullen in ieder geval niet zorgen dat de ouderen die zorg nodig hebben, die zorg niet krijgen. En dat is een keuze die u wel maakt.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). € 2 miljard, € 3 miljard mijnheer de voorzitter. € 2 miljard, € 3 miljard, € 4 miljard. Het maakt de PvdA niets uit. Het geld is overal, en ik weet wel waar de PvdA mee aan komt zetten. Hogere lasten voor de Rotterdammer. Diezelfde Rotterdammer waarvan hij zegt dat wethouder Yigit zijn werk niet doet. Dan zeggen wij: hop, belastingen omhoog, gaat u maar betalen voor al die zorg die mijnheer Moti niet wil inperken omdat hij zegt: ongebreidelde groei van de zorg. Nou, wat mij betreft is dat deze gemeente in een afgrond laten belanden. En dat is de keuze van de heer Moti. Die mag u maken, maar ik ben benieuwd naar die pinautomaat, maar die heeft u niet.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, over pinautomaten gesproken, het is wel grappig, want juist dit college gebruikt onze bewoners op Zuid als een pinautomaat, door overal ongebreideld betaald parkeren in te voeren, maar daar kom ik zo meteen in mijn verhaal ook op terug.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee hoor voorzitter, dat doen we gewoon om de parkeerdruk. Dat weten we elke keer als wij ergens parkeerheffingen invoeren, dan gaat het in een andere wijk weer uit de klauwen lopen. Dan kunnen we het maar beter gelijk helemaal regelen. Dat is ook wel zo fair naar iedereen toe. Dat heeft dus niets te maken met een geldmachine. Het heeft te maken met het feit dat we de parkeeroverlast in de stad tegen willen gaan.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, de heer Moti, via u voorzitter, geeft aan dat hij onbepaald wil investeren in de zorg. Tegelijkertijd, toen de PvdA wel aan de knoppen zat en wel een zorgwethouder heeft gehad, is ervoor gekozen om juist de wethouder weg te sturen die wilde bezuinigen. Dus heeft de heer Moti nu ineens het licht gezien? Is er inderdaad zoals mijn collega's vragen ineens wel een geldboom gegroeid in de achtertuin? Want voorzitter, het staat haaks op eigen beleid. Het is gewoon diepriet om nu Rotterdammers die zorg nodig hebben angst aan te praten dat zij de zorg niet zouden kunnen krijgen. Voorzitter, het is diepriet.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, mevrouw Mohamed-Hoesein moet mij toch helpen welke zorgwethouder de PvdA dan zou hebben weggestuurd. Ik loop hier al een tijdje mee zoals u weet en de PvdA heeft nog nooit een zorgwethouder weggestuurd, dus ik hoor graag van u wie dat dan geweest zou zijn.

De **VOORZITTER**. Een reden temeer om niet wethouders bij politieke partijen te parkeren. Ik blijf het zeggen. Wethouders zijn van de stad en ik snap de politieke hebberigheid om dat allemaal weg te willen parkeren. Maar een reden om het niet te doen. Doet u het alstublieft niet. Als er iets te blamen valt, als er iets te verwijten valt, verwijt u vooral het collegebeleid van het vorige college of twee colleges geleden. Maar wij kennen geen wethouders van politieke partijen, we kennen alleen maar wethouders van de stad Rotterdam. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Nou voorzitter, dan met die woorden in acht nemend, kijk ik dan naar de heer Moti via u, laten we kijken naar het college 2011. Laten we kijken naar de wethouder die toen moest opstappen omdat hij weigerde meer dan € 100 miljoen daadwerkelijk te bezuinigen, die daadwerkelijk van de begroting werd afgehaald. Want nu wordt er niets van de begroting afgehaald. Houd dat even in het achterhoofd. Er wordt niets weggehaald van de begroting. En toen voorzitter, en de heer Moti weet het zelf waarschijnlijk beter dan ik, hoe hij daarvoor heeft gezorgd dat die bezuinigingen daadwerkelijk vorm kregen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik zal mevrouw Mohamed-Hoesein even helpen via u. Dat was niet de wethouder Zorg, maar dat was de wethouder Werk en inkomen, omdat de kosten van de uitkeringen uit de hand liepen in deze stad. Dat was de reden waarom we een tekort hadden en dat had niets met zorg te maken.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, in de zoektocht naar de pinautomaat waar de heer Lansink naar vroeg, zou ik de heer Moti willen vragen of hij in zijn zoektocht daarnaar ook even tegelijk wil zoeken naar een mensenmachine. Want de vraag naar zorg neemt toe, inderdaad, de samenleving vergrijst. Waar gaan we überhaupt de mensen vandaan halen die al die zorgplannen moeten gaan uitvoeren waar de heer Moti geen nee tegen wil gaan zeggen? Gaan we een tweede of een derde of een vierde of een vijfde boot aanleggen?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, deze redentie heeft de heer Verweij hier ook eens een keer gehouden. Ik vind het altijd zo merkwaardig dat rechtse partijen dat als er een personeelstekort is in het sociale domein, de zorg in dit geval, dan moet er bezuinigd worden, want we hebben de mensen niet. Maar als er een tekort is aan politieagenten of boa's, dan hoor ik rechtse partijen nooit roepen: we moeten bezuinigen op de politie of op boa's, want we hebben de mensen niet. Dat is dus een heel selectief argument dat altijd wordt gebruikt en daar gaan wij als PvdA niet in mee.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nogmaals voorzitter, er wordt niet bezuinigd. Punt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja voorzitter, ik wil de blik weer even wat wijder maken. We hebben namelijk heel veel mensen en die staan al klaar om te helpen, in de zorg, bij welzijn, om andere mensen te ondersteunen. Dat is dat sociale netwerk dat door uw keuzes wordt afgebroken. Dat zijn mensen die staan te springen dag in, dag uit om het beste te doen voor onze kinderen en soep langsbrengen bij ouderen die dat nodig hebben. Dus wilt u heel graag goed kijken naar de moties die daarop toezien om die bezuiniging te vermijden?

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik ging net in op dat argument van het tekort aan zorgpersoneel. Maar de maatregelen die ons nu worden voorgeschoteld, gaan helemaal niet over het efficiënter inrichten van de zorg. Het is simpelweg het verschuiven van zorgkosten naar het rijk. Een van de belangrijkste, jongeren die zorg nodig hebben, krijg nu na hun achttiende verjaardag van het college geen zorg meer, maar die krijgen een lange wachtlijst cadeau. Voorzitter, ik ga door naar het volgende punt, de samenlevingsnota van wethouder Achbar. Na een jaar wachten is die eindelijk ook verschenen. Zijn staf heeft namens de wethouder mooie woorden geschreven in het voorwoord. Ik lees ze even voor: vrijheid van meningsuiting werkt twee kanten op. Die vrijheid is ruim en koesteren we. Het vraagt van iedereen in alle redelijkheid het vermogen om te incasseren. Maar het vraagt tegelijk om verantwoordelijkheid. Er zijn namelijk grenzen in onze stad. In onze stad is geen ruimte voor discriminatie en racisme of haat zaaien in welke vorm dan ook. Mooie woorden voorzitter. Maar deze wethouders kenmerken zich door mooie woorden en weinig daden. Want toen Pegida de Koran wilde verbranden in het centrum van de stad, weigerde wethouder Achbar dit te veroordelen, omdat hij bang was voor zijn coalitievriendje Leefbaar Rotterdam. En ondanks aandringen van verschillende politieke partijen durfde hij zelfs niet het woord te voeren in de raad, maar liet het over aan zijn collega Versnel.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, het college heeft zich juist uitgesproken en ook heeft het voltallige college zich laten vertegenwoordigen door de heer Versnel en heeft zich daartegen uitgesproken. Dus waar u naar op zoek bent, mijnheer Moti, echt onbegrijpelijk dat u verwacht dat elke wethouder kennelijk hier zich moet uitspreken. Het college heeft zich uitgesproken.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, het verbaast me dat de heer Moti en daarmee neem ik aan zijn partij de PvdA nu opeens dus tegen de vrijheid van demonstreren is. Waar komt dat ineens vandaan?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, wij vinden het verbranden van een koran haat zaaien. En daarvoor is geen plek in onze stad. En dat hadden we van het college willen horen. Maar in plaats daarvan was de enige verklaring, zeg ik in de richting van mevrouw Mohamed-Hoesein, van de heer Versnel: ik sluit me aan bij de woorden van de locoburgemeester. En wat was de verklaring van de locoburgemeester? Ik mag in mijn hoedanigheid als locoburgemeester geen oordeel hebben over deze actie. Dat is wat er uiteindelijk gebeurd is op die dag, mevrouw Mohamed-Hoesein.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, dus het theoretische voornemen om een boek te verbranden is voor de PvdA dus voldoende om aan een van onze meest belangrijke grondrechten te gaan tornen? Ja voorzitter, ik denk dat het wel duidelijk is wat ik daarvan vind. Dat is echt, daar kan ik met mijn verstand niet bij.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, ik ben benieuwd wat de heer Moti nu precies wil. Want uiteraard vind ik de Koran verbranden walgelijk. Het doet pijn. Ik kan dat niet anders verwoorden. Dat doet pijn. Dus als u wilt horen dat ik dat veroordeel, absoluut. Mijn fractie heeft zich daar ook keihard voor ingezet. Dus waar u naar op zoek bent, hoe DENK daarin staat, laat het duidelijk zijn, we zijn het daar helemaal niet mee eens en dat weet u ook. Wat u hier probeert te doen is gewoon weer angst zaaien, tweestrijd creëren en voorzitter, nogmaals, diepriet om te zien dat de heer Moti eigenlijk zijn toevlucht moet zoeken tot angst zaaien.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, de heer Moti is selectief aan het shoppen in de Wet openbare manifestaties en dat siert hem niet. Ik zou hem willen adviseren de technische sessie over de Wet openbare manifestaties die wij hier hebben gehad nog een keertje terug te kijken en dat eens te leggen langs de toenmalige beantwoording van de locoburgemeester. En dan nog eens de vraag te stellen aan hem: heeft de locoburgemeester in zijn ogen nu wel of niet juist geredeneerd en is het juiste besluit in deze raad gevallen? Dan moet hij wel de technische sessie nog even langslopen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti. Nog heel even een toevoeging?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, en dat is heel normaal hè, dat we even schorsen om gewoon even de VAR te doen van een technische sessie bijvoorbeeld, dat kan gewoon.

De **VOORZITTER**. Dat zal wel een... Nou ja.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, als mevrouw Mohamed-Hoesein goed had geluisterd heb ik niet de fractie van DENK aangesproken, want de heer Soytekin was inderdaad terecht heel scherp en die vond ook dat in Rotterdam geen plek is voor het verbranden van een koran. Die woorden heb ik ook geprezen in het debat. Maar wat mij tegenviel is dat van deze kant van de tafel ondanks herhaald aandringen, er maar gewoon geen reactie kwam op dat verhaal. En sterker nog, de heer Versnel moest uiteindelijk het woord voeren ondanks veler verzoek. En nu lees ik een voorwoord waarin staat dat aan de vrijheid van meningsuiting grenzen zijn. En een van die grenzen is haat zaaien. Dus ja, ook aan de vrijheid van demonstratierecht is een grens, namelijk haat zaaien. En een koran verbranden hoort daar wat ons betreft dus niet bij, en daar had ik graag het college zich over zien horen uitspreken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, het is toch wel frappant dat de heer Moti dan eindigt met: daar zou ik het college zich over willen horen uitspreken. Dat heeft het college gedaan. Dus u hebt, zelfs zonder dat u de vraag hebt gesteld, nog eens een keer het antwoord gekregen. Voorzitter, ik zou in herhaling vallen. De heer Moti heeft eigenlijk al antwoord op zijn vraag gekregen. Hij heeft een reactie van het college gehad.

De **VOORZITTER**. Ik denk dat het tijd is om nu door te gaan.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, nog even in reactie hierop, want misschien moeten we maar gebruikmaken van die VAR. Ik zie overigens dat bij mijn reacties altijd de tijd doorloopt. Dat heb ik volgens mij nu al voor de tweede keer gezien. Ja, nu ik het zeg, wordt die stilgezet.

De **VOORZITTER**. Nee, nee, nee, hij heeft al die tijd niet gelopen. Ik heb opgelet.

De heer **MOTI** (pvda). Ik heb net ook even opgelet.

De **VOORZITTER**. Nee, maar.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, misschien moeten we zo meteen maar gebruikmaken van die VAR, want dan kan ik mevrouw Mohamed-Hoesein laten zien dat de reactie van het college een heel procedurele was en helemaal geen enkel politiek oordeel heeft willen vellen over het verbranden van een koran, omdat de heer Ceulemans daar zo fel tegen was en dat de heer Achbar daar dus gehoor aan heeft gegeven.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Het college heeft geen politiek oordeel over het demonstratierecht te vellen, zoals dat ook gewoon in de Wet openbare manifestaties staat. Dat is nu precies niet wat een bestuurder mag, de letterlijke woorden van een van de universitair docenten waar wij een heel prettige avond mee hebben doorgebracht over de Wet openbare manifestaties. Maar ik gun u gewoon nog een keertje het college van die man.

De **VOORZITTER**. De heer Moti. Ja, mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, een paar jaar geleden heeft Kick Out Zwarte Piet bij het Centraal Station gedemonstreerd en de Nationale Ombudsman heeft toen ook aangegeven dat daar rechten zijn geschonden, het demonstratierecht. De Nationale Ombudsman heeft daar ook een rapport over uitgebracht. Wat wij moeten doen als politiek is ons niet mengen in de inhoud van de demonstratie. Enkel en alleen toetsen wij of dit kan op basis van de veiligheid. Dat is de rol van de locoburgemeester en de rest is aan de rechter. En ik hoop dat u ook begrijpt dat wij nooit ofte nimmer de burgemeester vragen een politiek-inhoudelijk oordeel te vellen over een demonstratie. Dat is een zeer groot goed in Nederland, want in heel veel andere landen hier in deze wereld is dat precies wat onder druk staat.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, in antwoord hierop naar mevrouw Maassen, toch een lesje bestuursrecht. We vroegen niet de burgemeester om een oordeel, want die heeft inderdaad een zelfstandige verantwoordelijkheid in dezen. We vroegen het college om een oordeel. Dat is een ander bestuursorgaan voorzitter. Mevrouw Maassen weet dat donders goed en we zagen het college gewoon wegduiken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, u had het over locoburgemeester Versnel.

De heer **MOTI** (pvda). Nee, ik had het over locoburgemeester Simons die een juridische procedurele opvatting gaf. En de heer Versnel als wethouder namens het college herhaalde enkel dat argument, terwijl wij om een politiek oordeel vroegen: wat vindt u nu van het verbranden van een koran in deze stad? Past dat binnen de grenzen die wij hier willen met elkaar of niet? En nu lees ik in het voorwoord van de nota Samenleving weer een mooie tekst en ik ben benieuwd nu wat deze tekst, als morgen Pegida weer hier komt om een koran te verbranden. Wat gaat wethouder Achbar dan zeggen op basis van dit voorwoord?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, Pegida heeft niet voor het eerst dat geprobeerd. Pegida heeft al eerder demonstraties georganiseerd die volgens de kwalificatie die de heer Moti geeft, tot haat zaaien zouden leiden. Voorzitter, ik ben dan benieuwd of het college waar de PvdA deel van heeft uitgemaakt zich ooit heeft uitgesproken en heeft aangegeven dat zij los van de wettelijke grenzen die daar gelden voor openbare manifestaties, vinden dat die demonstraties op andere gronden zouden moeten worden verboden en of zij zich dan ook los van het feit dat zij in het college zaten en politiek verantwoordelijk waren daarvoor, ook nog op andere media hebben uitgesproken?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Het antwoord is ja voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, dan ben ik wel heel erg benieuwd wanneer het college zich heeft uitgesproken, want er waren demonstraties voor

verschillende moskeeën. Ik heb dit college, toen DENK hier in de oppositie zat, ook niet gehoord, dus wanneer dan wel mijnheer, via u voorzitter?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Nou, ik daag mevrouw Mohamed-Hoesein uit om één voorbeeld te geven. Dan zal ik daar antwoord op geven. Dat kunt u niet, want die zijn er dus niet.

De **VOORZITTER**. Ik stel u voor om dit punt af te ronden. Er lijkt mij wel voldoende over gezegd. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Laten we beginnen met de Laleli Moskee.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, toen zat de PvdA in de oppositie, zoals mevrouw Mohamed-Hoesein weet.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, van alle onzin die ik tot nu toe heb gehoord, vraag ik me toch af hoe hij erbij komt dat de PvdA in de oppositie zat, terwijl DENK in die periode in de oppositie zat. Dus voorzitter, het vult alleen maar de brij van onzin aan.

De **VOORZITTER**. Ik stel voor dat we verdergaan, want er is over dit punt echt heel veel gezegd.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik wil hier toch nog wel even op reageren. Ja graag, de tijd. Voorzitter, die demonstratie waar mevrouw Mohamed-Hoesein naar refereert, daar werd helemaal geen koran verbrand. Het was een walgelijke demonstratie, ze gingen bewust een varkensvleesbarbecue doen geloof ik. Provocerend, inderdaad. Maar niet een koran verbranden of verscheuren. Dat is echt een andere demonstratie, zeg ik tegen mevrouw Mohamed-Hoesein.

De **VOORZITTER**. Voor de geschiedenis, de demonstratie ging niet door, maar het is goed dat u het weet. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, dus de invulling van haat zaaien is voor de heer Moti afhankelijk van wat er precies gebeurt en dus kennelijk elke keer weer een andere invulling?

De heer **MOTI** (pvda). Ja natuurlijk voorzitter. Daden doen er toch toe? Het zou toch heel raar zijn dat je ineens alles wel of niet haat zaaien kan noemen. Nee, het gaat om de actie die gebeurt en een koran verbranden is wat ons betreft haat zaaien. Varkensvlees barbecueën is onsmakelijk, het is bewust provocerend, maar het is wat ons betreft niet haat zaaiend.

De **VOORZITTER**. Goed, mag ik u uitnodigen om verder te gaan?

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, de grootste tegenvaller die we hebben gezien in de plannen zijn toch wel de armoedige plannen van wethouder Yigit. Na één jaar krijgen we een document dat nog nauwelijks iets nieuws bevat. Na één jaar. En vorige week voorzitter, verscheen er een belangrijk rapport. Een rapport van de commissie Sociaal minimum. En de conclusie was helder. Mensen in de bijstand en werkenden met een minimuminkomen

hebben te weinig geld om een fatsoenlijk bestaan te kunnen hebben. Het college had één jaar de tijd om na te denken over een actieplan armoede. Een uitstekende gelegenheid om hier wat aan te doen was namelijk het verhogen van de toeslagen waar onze Rotterdammers door de torenhoge inflatie steeds minder van kunnen kopen. Onze Rotterdammers verdienen het om wat meer lucht te krijgen, maar na één jaar nadenken over een plan, komt het college niet verder dan op te schrijven: we gaan nadenken over hoe we inkomensondersteunende regelingen eenvoudiger kunnen maken. Dus na één jaar nadenken komen we niet verder dan op te schrijven: we gaan nadenken.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik ben eventjes helemaal in de war. Ik heb natuurlijk best wel lang in Den Haag gewerkt, maar volgens mij zijn we in Rotterdam op dit moment, en alles wat u aankaart zijn bevoegdheden van Den Haag. Ik zou u dus ook willen uitnodigen, als u nu een debat heeft in Rotterdam, richt u zich dan ook op het beleid dat wij hier in Rotterdam kunnen voeren.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Dan zal ik iets nieuws aan mevrouw Maassen vertellen. Rotterdam gaat over toeslagen. We geven heel veel toeslagen, een kindtoeslag, een jeugdtoeslag, een ouderentoeslag, een individuele inkomenstoeslag. Dat doen we allemaal om armoede te bestrijden mevrouw Maassen. Misschien had u het niet door, maar dat doen we gewoon in deze stad, dus daar hebben we het dan hier ook over. En wij stellen voor om die toeslagen te verhogen, want die zijn door de torenhoge inflatie steeds minder waard geworden. Zo, ook weer een lesje voor mevrouw Maassen. Voorzitter, het is een armoedige vertoning en ik word hier dan ook gewoon boos van. Onze stad, onze inwoners hebben behoefte aan bestuurders die in actie komen en niet alleen bezig zijn met lintjes knippen en zelfmarketing op social media.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, en waar moeten we dan die verhoging van die toeslagen mee betalen?

De heer **MOTI** (pvda). Mevrouw Mohamed-Hoesein wordt straks echt op haar wenken bediend voorzitter. Want als de wethouder zich minder druk had gemaakt over dat lintjes knippen en social media, dan had hij wel doorgehad dat er niet bezuinigd moet worden op het budget voor armoedebestrijding. Want de harde afspraak uit het coalitieakkoord dat er een armoedefonds van € 20 miljoen komt, heeft wethouder Yigit al weggegeven. Tegelijkertijd wordt er wel € 12 miljoen vrijgemaakt om de ozb voor pandeigenaren te verlagen. En we weten hier allemaal in deze zaal dat het meeste van deze belastingverlaging terechtkomt bij de mensen met de duurste huizen, de grote villaeigenaren in Hillegersberg en Kralingen. Geld dat bedoeld was voor Rotterdammers met een kleine beurs wordt afgepakt en aan huiseigenaren in Hillegersberg en Kralingen gegeven. Stelen van de armen, uitdelen aan de rijken. Dat is wat er gebeurt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, uw oud-fractiegenoot zal daar in ieder geval heel blij mee zijn. Maar even los daarvan een heel simpele vraag aan de heer Moti. Wederom, hetzelfde

als bij zorg, namelijk: geven wij nu meer of minder uit aan armoede- en schuldhulpverlening dan vorig jaar, en voor het gemak het jaar daarvoor?

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, dat coalitietrucje om elke keer schuldhulpverlening erbij te trekken daar trappen we natuurlijk niet in. Want inderdaad, we geven meer geld uit aan schuldhulpverlening, maar dat is ook onze wettelijke taak. Mevrouw Maassen, nog een lesje, er bestaat in Nederland een Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. En daar staat in artikel 4 dat iedere Rotterdammer die schuldhulpverlening vraagt daar gewoon binnen vier weken antwoord op moet krijgen en binnen acht weken een plan van aanpak. Dus als meer mensen dat aanvragen heb je ook meer kosten. Het is net als een bijstandsuitkering. Als de werkloosheid toeneemt geven we in deze stad ook meer geld uit aan bijstandsuitkeringen. Dan gaan we toch niet trots zitten doen: we investeren meer in het sociaal domein. Nee, maar dat doet u wel. Ik vind dat een rare vergelijking.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Oké, dan stel ik nog een keer de vraag, maar dan alleen over armoede.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, we hebben vorig jaar een begroting aangenomen met een armoedefonds van € 20 miljoen en ik zie dat in deze eerste herziening al daarop wordt bezuinigd. In plaats van € 20 miljoen blijft er nog maar € 15 miljoen over en op het reguliere budget wordt er ook nog eens € 3 miljoen afgehaald. En uit de bestemmingsreserve armoede wordt ook nog eens een keer € 1 miljoen gehaald. Dus er wordt bezuinigd ten opzichte van de begroting die we hier hebben vastgesteld met elkaar, € 8,5 miljoen in totaal als u kunt meerekenen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik zal het even makkelijk maken voor de heer Moti. In 2021 en daarvoor, dus de periode waarin u ook aan de knoppen zat, werd er elk jaar te weinig uitgegeven aan armoede. Waarom? Omdat ze het niet uitgegeven kregen. Deze wethouder krijgt het eindelijk voor elkaar om het geld daadwerkelijk bij de mensen te krijgen. Eindelijk. Dus ja, in 2022, 2023 en verder geven we meer uit aan armoede dan voorheen. Meer, niet minder.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk heeft een vraag.

De heer **VONK** (cu). Nou, volgens mij gewoon een correctie. Er zat inderdaad ongelofelijk veel lucht in het armoedebudget. Dat was omdat in de periode daarvoor er nooit geld werd uitgegeven. Dat heeft inderdaad het apparaat heel veel moeite gekost om dat voor elkaar te krijgen. De vorige wethouder heeft dat voor elkaar gekregen en aan het eind werd dat geld ook daadwerkelijk uitgegeven. Dus u moet wel even de goede feiten noemen. Het geld werd wel daadwerkelijk aan armoede uitgegeven en nu, en de heer Moti heeft daar volkomen gelijk in, zijn er grote verwachtingen geschapen aan het begin, ronkende teksten bij het coalitieakkoord. Wij handhaven het armoedebudget, en het eerste wat we horen voordat we ook maar inhoudelijke plannen van de wethouder hebben, is dat er bezuinigd gaat worden. Dat is het eerste wat we hebben gehoord over het armoedebeleid en niet het inhoudelijke beleid, maar gewoon eerst de bezuiniging. Hij heeft gewoon volkomen gelijk. Dus ook geen foute informatie uit het verleden gebruiken om dat recht te praten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, we zouden hier toch gewoon een factchecker moeten hebben, want er wordt gewoon niet bezuinigd op armoede. Daar waar een herverdeling plaatsvindt van de gelden, zie je dat de gelden ook terechtkomen bij mensen die in armoede leven. Dus voorzitter, de bedragen die we uitgeven voor armoede zijn sowieso flink omhooggegaan. Daarnaast zijn de mensen die we bereiken ook daadwerkelijk de mensen die te maken krijgen met armoede en we zetten in op preventie. We zetten erop in dat mensen die voordat ze helemaal de grond in zakken, juist de hulp krijgen en juist de begeleiding krijgen. Voorzitter, je zou verwachten dat we daarmee in elk geval mensen helpen en dat de PvdA er ook blij mee zou zijn. Maar voorzitter, ook weer hier, jammer.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, toch weer even om dat weer eventjes op een rijtje te hebben hè. U doet gewoon eigenlijk een heel makkelijke truc door armoedebeloid en schuldhelpverlening aan elkaar te koppelen en dan kunt u hier het verhaal vertellen: we bezuinigen niet. Maar dat is natuurlijk helemaal niet het verhaal. Want schuldhelpverlening is heel belangrijk, maar de heer Moti zei het al even, dat is een wettelijke taak. Maar die zit aan het einde van de keten. We hebben het wederom over een keten met elkaar. Daar zit hij op het einde. U zegt: wij investeren in preventie. Dat doet u helemaal niet, want u haalt meer dan € 8 miljoen weg, juist bij die preventieve taken die je kunt doen. Dus u dweilt met de kraan open, daarmee gaat u volgend jaar aan ons laten zien dat u nog veel meer aan schuldhelpverlening moet doen, want u haalt het geld namelijk weg daar waar het voorkomen kan worden. Dat is wat u doet en daarom is het netto ook gewoon simpelweg een bezuiniging. Kom daar dan ook gewoon voor uit.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ook hier heeft de heer Segers-Hoogendoorn niet scherp wat de keten is, want ook aan de voorkant doe je aan preventie om te zorgen dat er juist niet de opstopping ontstaat, zoals die de afgelopen jaren is ontstaan door beleid, niet gericht op armoede en beleid, niet gericht op het begeleiden van mensen die aan het begin staan van die keten, zodat ze niet helemaal de penarie in worden gedrukt. Voorzitter, wij hebben mensen die al vijf, zes jaar in die schuldhelpverlening zitten die er nu uit getrokken moeten worden. Dat is armoede, dat zijn de mensen die juist nu worden begeleid, die nu de hulp krijgen. En als de heer Segers-Hoogendoorn nu vindt dat er aan preventie en aan voorbereiding en aan het lostrekken van datgene wat vastzit in die keten, niet besteed moet worden, dan heeft hij gewoon de hele keten niet in beeld en geen goed zicht op wat er gebeurt in de stad Rotterdam.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, eigenlijk zegt mevrouw Mohamed-Hoesein hier: ja, we doen ook nog wel wat aan preventie. Wat ik zei, is: u haalt daar miljoenen weg. En u durft er niet voor uit te komen om dat inderdaad, zoals het gewoon is, een bezuiniging te noemen. Dan zegt u: ja mijnheer Segers, wij doen ook nog wat aan preventie. Hartstikke goed, maar u haalt er miljoenen weg. Dus als u nu eerlijk wilt zijn, dan zegt u gewoon dat dat klopt en dat u dat geld nodig had voor die schuldhelpverlening en dat is die wettelijke taak. Maar dat is netto een bezuiniging op armoede.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, als de heer Segers-Hoogendoorn de Voorjaarsnota had gelezen, had hij ook gesnapt dat er een wettelijke taak is, maar ook een bovenwettelijke uitgave die we doen. En die bovenwettelijke uitgave voorzitter, daar zit inderdaad die prioritering in die we nu aanbrengen die al veel langer had moeten plaatsvinden. Anders waren we niet al vijf, zeven, hoeveel jaar geleden armoedehoofdstad van Nederland geworden.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter, ik wil nog even reageren op iets wat de heer Vonk zei. Want daar werd wel heel lichtzinnig mee omgegaan, dat hij aangeeft: er zat een beetje lucht in de begroting. Voorzitter, als je een beetje lucht in de begroting hebt, dan is dat mijns inziens een teken dat je als wethouder gewoon een veel te grote broek hebt aangetrokken en dat je dus niet voor elkaar kan krijgen waaraan je je hebt gecommitteerd. En dat vind ik nogal wat.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Volgens mij heb ik inderdaad uitgelegd dat er inderdaad lucht zat in de uitvoering en dat is inderdaad precies hetgeen de wethouder er uit heeft gezet, waardoor hij aan het eind inderdaad het geld kon uitgeven waarvoor het bestemd was, plus dat we ook, gelukkig zeg ik, in tegenstelling tot de periode daarvoor, een reserve hebben kunnen creëren zodat het geld dat overbleef, ook daarin kon blijven. Dat is wat we hebben geregeld. En aan mevrouw Mohamed-Hoesein zou ik nog willen vragen, want volgens mij is dat ook het punt dat de heer Moti wil maken, namelijk het contrast tussen aan de ene kant de keiharde bezuiniging op armoede, en aan de andere kant die € 12 miljoen ozb. Dat staat tegenover elkaar. Zou mevrouw Mohamed-Hoesein daar ook nog op kunnen reageren?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, het lijkt alsof het niet echt doordringt. Bezuinigingen betekent dat er geld weggaat, dat er minder te besteden is. Dat gebeurt hier niet. Je ziet in absolute zin onder de streep dat er meer geld wordt besteed aan armoede, dat er meer mensen worden bereikt. Ik kan weer een opsomming geven van alle maatregelen die zijn ingezet, maar ik verwijs naar de commissievergadering, ik verwijs naar de stukken, omdat dat ook bekend mag worden verondersteld. Maar voorzitter, de ozb-verlaging waar we naar kijken, ook de mensen met een kleine beurs die een huis hebben, worden hierdoor ontlast. We gaan niet verhogen, we gaan niet ervoor zorgen dat mensen in de penarie komen en we gaan er juist voor zorgen dat we op andere manieren geld krijgen om de enorme opgaven te kunnen betalen waar we voor staan als stad. De wethouder heeft het aangegeven, het college heeft het al aangegeven, we gaan beginnen met het snijden in de eigen organisatie. We kijken naar andere bronnen van inkomen van fondsenwerving. We zorgen ervoor dat de Rotterdammer juist zoveel mogelijk wordt ontzien. En voorzitter, GroenLinks heeft net aangegeven dat de ozb-verhoging ervoor kan zorgen dat de stadsprojecten worden uitgevoerd. Ja voorzitter, op die manier druk je mensen juist weer de armoede in.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk. Nu eerst mijnheer Vonk maar even, u staat in de wachtstand. Ja sorry, maar dit zijn de spelregels. Mijnheer Vonk eerst.

De heer **VONK** (cu). Nog even op mevrouw Mohamed-Hoesein. Zij zegt dat er niet bezuinigd wordt. We hebben de wethouder in de commissie horen zeggen, ik hoop dat u zich dat ook

herinnert: ik heb een Perspectieffonds dat effectief is gebleken, dat ik graag overeind zou willen houden, maar ik heb er nu geen geld voor. Dat is toch vanwege het feit dat er gewoon bezuinigd wordt? Dat is toch niet vanwege dat er meer geld is? Hij heeft gewoon het geld niet. Dat heeft hij gezegd. Dat is even één voorbeeld waaruit blijkt dat er gewoon minder geld is en er gewoon bezuinigd moet worden. Dat is even een voorbeeld.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, er was sprake van onderbesteding. Er zijn bestemmingsreserves opgebouwd. Vanuit de bestemmingsreserves die zijn opgebouwd, die zijn uit het vorige college verkregen, dat is wat teruggevloeit is naar de algemene middelen. Voorzitter, er is een politieke keuze gemaakt, maar daarbij geef ik ook continu aan, is geen enkele sprake van een bezuiniging. Voorzitter, laten we dat ook nog eens een keer als factchecker hier aangeven. Geen bezuiniging, meer geld voor armoede in absolute zin. Meer mensen bereikt, meer mensen geholpen.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Tot slot en dan de heer Moti weer denk ik, want we prikken die droom kennelijk niet door. Mensen blijven in een soort van waandenkbeeld zitten, maar wij zullen blijven roepen dat het zo is en ik hoop dat ook mensen in de stad gaan begrijpen dat er gewoon keihard wordt bezuinigd op armoede.

De **VOORZITTER**. De heer Moti alsnog.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, zoveel interrupties, ik weet niet of dat in dertig seconden kan, maar ik ga het toch proberen. Voorzitter, er was een coalitieafspraken en in die coalitieafspraken stond: € 20 miljoen voor een armoedefonds. Ik constateer nu in de Voorjaarsnota dat er nog maar € 15 miljoen van overblijft, zonder dat er ook nog maar € 1,00 aan armoede is besteed van die € 20 miljoen. € 5 miljoen eraf, coalitieafspraken gebroken. Ik lees ook in het coalitieakkoord: er moet een verlaging van de belastingen komen. € 12 miljoen. Dat gebeurt wel. Maar waar gaat die € 12 miljoen naartoe? Want er wordt elke keer zo zielig gedaan, het gaat over die hardwerkende Rotterdammer die ook zijn eigen woning heeft. Leest u ook de technische vragen na, dat zeg ik ook tegen de heer Van Drunen en mevrouw Mohamed-Hoesein. Het grootste deel van die verlaging gaat naar de villamiljonairs van de VVD in Kralingen en Hillegersberg. Die gaat niet naar die hardwerkende Rotterdammers. Het grootste deel van het geld gaat naar villamiljonairs in Kralingen en Hillegersberg en het wordt betaald uit de armoedebezuinigingen voorzitter. Voorzitter, Nelson Mandela zei eens

De **VOORZITTER**. U mag de zin afmaken.

De heer **MOTI** (pvda). Een citaat van Nelson Mandela onderbreken is toch wel veel lef. Maar die zei eens: zolang er armoede bestaat is er geen echte vrijheid. En voorzitter, dat zou toch ook de VVD moeten aanspreken, die zich de partij voor vrijheid en democratie noemt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, helemaal mee eens, zolang er armoede bestaat is er geen vrijheid, vandaar dat we hier keihard inzetten op het bestrijden van armoede, om te zorgen dat we de Rotterdammers bereiken die door die ondergrens

dreigen te zakken. En voorzitter, bezuinigen, nogmaals, de heer Moti, via u, blijft het herhalen. Ik zal dan ook net zolang blijven herhalen dat dat niet het geval is.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). En er was een armoedefonds van € 20 miljoen en dat is ineens € 15 miljoen. Maar we mogen het geen bezuiniging noemen van de fractie van DENK.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, van die € 20 miljoen is geld uitgegeven en dat heeft een bestemming gekregen. Kan de heer Moti aangeven of hij van mening is dat hulpverlening, financiële kennis, preventie niet hoort bij armoedebestrijding?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, die bezuiniging op het armoedefonds gaat naar de algemene middelen, waar onder andere de ozb-verlaging van wordt betaald. Dat geld gaat dus naar villamiljonairs in Kralingen en Hillegersberg. Het is wel zo en het doet pijn, ik zie de pijn bij mevrouw Mohamed-Hoesein. Ik weet niet of het ontkenning of pijn is, maar in ieder geval een moeilijk gezicht, maar zo is het nu eenmaal.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, het is wanhoop, want de heer Moti schijnt gewoon niet tot zich te laten doordringen wat een bezuiniging is. En voorzitter, dat is pas jammer, en nogmaals, dit is angst zaaien, juist bij de Rotterdammer die kwetsbaar is, juist bij de Rotterdammer die hulp nodig heeft. Triest.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u wel. Misschien was het wanhoop omdat, ja het verhaal landt gewoon niet. Ik denk dat dat ook logisch is. Dus laten we over die bezuinigingen eventjes, volgens mij is dat duidelijk. Maar wat ik niet begrijp is dat mevrouw Mohamed-Hoesein wel ook vol verve staat te verdedigen dat een cadeau weggeven op de ozb humaan is. U bent een linkse partij, we weten toch altijd dat we inzetten, we zeg ik hier, als linkse partijen, dat je probeert de sterkste schouders in de stad de zwaarste lasten te laten dragen? En ozb is juist een middel bij uitstek om dat ook uit te voeren. En waarom staat u dat beleid nu te verdedigen? Het past u toch niet?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, op het moment dat wij in staat zijn om gedifferentieerd te kunnen opleggen, prima. Maar dat gebeurt niet, dat is geen wettelijke mogelijkheid, dus dit is het enige wat rest.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dat zou nog mooier zijn, als je het progressief kunt laten stijgen. Maar zelfs als dat het niet is omdat het een percentage is, betekent het gewoon dat inderdaad de villawijken een hogere bijdrage leveren, gewoon netto aan onze kas, die we hard nodig hebben om inderdaad eerlijkere keuzes te maken. Huurders, mensen die over het

algemeen lagere inkomens hebben of daarvoor kiezen, betalen die ozb niet, dus die worden ontzien. Er zijn relatief weinig mensen met een laag inkomen met een eigen koopwoning. En juist die villawijken kunnen per saldo doordat het procentueel is, veel meer bijdragen aan onze clubkas.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Moti, u kunt verdergaan.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, de meeste koopwoningen in Rotterdam staan in Hillegersberg en Kralingen. 30% van Rotterdam heeft maar een koopwoning, 70% huurt. Als Leefbaar Rotterdam en DENK echt hadden gewild dat die hardwerkende Rotterdammer werd geholpen, die buschauffeur of die verpleger of die politieagent, dan hadden ze niet gekozen voor een ozb-verlaging die vooral in Hillegersberg en Kralingen belandt, maar dan hadden ze bijvoorbeeld gekozen voor een algemene korting op de afvalstoffenheffing, want dat was bij iedereen terechtgekomen. Maar daar wordt niet voor gekozen. Er wordt gekozen om het electoraat van de VVD te bedienen ten koste van het armoedebudget. Voorzitter, we zien ook wat voor gevolgen dat heeft. Tienduizenden Rotterdammers hebben niet eens genoeg geld om een tramkaartje te kopen om een familielid te kunnen bezoeken. En daarom komt de PvdA met een voorstel om de bezuiniging op armoede terug te draaien en dit te gebruiken voor een gratis OV-tegoed van € 100,00 voor Rotterdammers met een kleine beurs. Hiermee bestrijden we niet alleen vervoersarmoede, maar helpen we ook de RET aan extra reizigers en inkomsten. En net als bij tram 8 hopen we dat DENK op tijd bij zinnen komt en niet deze Rotterdammers in de kou laat staan. Voorzitter, in de commissie WIOSSAN hebben wij een pleidooi gehouden om het Fonds Bijzondere Noden Rotterdam een extra gift te geven, extra middelen te geven. Want we zien dat dit fonds door de toenemende armoede overspoeld wordt door allerlei aanvragen. Helaas heeft ons pleidooi in de commissie geen reactie gekregen van het college om dat te doen en daarom dienen we een motie in voor een extra bijdrage aan het Fonds Bijzondere Noden Rotterdam. Voorzitter, het verraad aan de kiezers zien we niet alleen bij de bezuiniging op het Armoedefonds ten gunste van de ozb-verlaging voor pandeigenaren, we zien het ook bij de uitbreiding van betaald parkeren. Voor de verkiezingen allerlei beloftes zoals die van de heer Van Drunen. Ik hoor het hem nog zeggen: als de Rotterdammer het niet wil dan komt er geen betaald parkeren. Maar na de verkiezingen toch onze inwoners gebruiken als pinautomaat. En wederom worden de VVD-kiezers in Hillegersberg ontzien. Daar worden zelfs de tijden van betaald parkeren in enkele straten teruggebracht.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, dit was natuurlijk te verwachten, want ook hierbij moet ik zeggen dat ik van de heer Moti meer had verwacht, maar helaas gaan we weer dezelfde grijsgedraaide plaat spelen. Ik bespeur enige selectieve verontwaardiging bij de PvdA en dat is niet voor het eerst. De heer Moti trekt een heel grote broek aan over het invoeren van betaald parkeren, vergeet daarbij gemakshalve even te zeggen dat het college waar hij zelf in zat de vorige periode de kosten voor een eerste vergunning gewoon gemakshalve even verdubbeld heeft. Daar hoor ik hem eigenlijk nooit over. Wat is toen die beweegreden geweest?

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, wij zijn altijd transparant in ons verkiezingsprogramma over wat wij vinden. En als wij dat opschrijven, dan doen wij dat ook. We gaan niet een paar dagen voor de verkiezingen beloven aan alle Rotterdammers in een filmpje van u dat als bewoners het niet willen, er geen betaald parkeren wordt ingevoerd en de dag na de verkiezingen meteen overal op heel Rotterdam-Zuid betaald parkeren invoeren. Dat doen wij niet. Wij komen onze beloftes na.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou, als de heer Moti verwijst naar verkiezingsprogramma en beloftes nakomen dan verwacht ik eigenlijk van hem een motie waarin hij vraagt om het aantal parkeerplaatsen te verminderen, om parkeerplaatsen te gaan schrappen. Dat heeft hij immers beloofd in zijn verkiezingsprogramma. En ook een motie waarin hij vraagt om van een tweede parkeervergunning de kosten fors te verhogen, want dat heeft hij inmiddels ook beloofd in zijn verkiezingsprogramma.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, de plannen voor het autoluwfonds, daar komen we nog op terug en daar zullen we zeker ook dergelijke voorstellen doen om in bepaalde straten waar weinig groen is, parkeerplekken op te offeren voor groen. Maar de wijken waar we het nu over hebben, IJsselmonde, Pendrecht, Zuidwijk, ik weet niet of u er wel eens komt. Maar als u daar loopt, dan ziet u dat daar heel veel groen is. Die wijken zijn van het begin af aan zo opgezet dat er juist heel veel groen is en daar hoeven echt geen parkeerplekken opgeofferd te worden voor extra groen. Maar op de Jonker Fransstraat bijvoorbeeld, waar geen enkele boom staat, daar vinden wij inderdaad dat parkeerplekken opgeofferd moeten worden en dat staat in ons programma. Voorzitter, onze bewoners in ieder geval, onze bewonersverenigingen en ondernemers in Pendrecht, Zuidwijk en IJsselmonde betalen de prijs voor het uitbreiden van betaald parkeren, een heel hoge prijs. Daarom dienen wij een motie in met als doel om de uitbreiding van betaald parkeren tegen te gaan, maar als de coalitie daaraan vasthoudt, dat in elk geval onze bewonersverenigingen en ondernemers zoveel mogelijk worden ontzien. Voorzitter, de keuzes die het college maakt vormen een bedreiging voor vele Rotterdammers en vele Rotterdammertjes, zoals we ook vanochtend hebben gezien. Veel Rotterdammers maken bijvoorbeeld gebruik van de voedseltuinen, die wegbezuinigd dreigen te worden. Er is een bedreiging voor onze speeltuinen, die steeds meer dagdelen gesloten zijn, gedwongen gesloten. En er is een bedreiging voor de 700 kinderen in het Oude Noorden die nu met veel plezier naar Kinderparadijs Meidoorn gaan. Vanochtend waren ze hier ook met z'n allen en ze hielden een warm pleidooi om het kinderparadijs open te houden voorzitter. En in plaats van te kiezen voor een belastingverlaging voor villamiljonairs in Hillegersberg en Schiebroek had het college ook kunnen kiezen om deze waardevolle initiatieven in stand te houden. Daarom dienen we de volgende moties in over het kinderparadijs, over speeltuinen en over Couleur Locale. Het college kiest duidelijk niet voor onze hardwerkende Rotterdammers. De tarieven voor marktkooplui kunnen wel stevig verhoogd worden en juist nu marktkooplui het extra zwaar hebben. Juist nu zoveel Rotterdammers afhankelijk zijn van de goedkopere boodschappen op de markt moeten we deze onzekerheid zo snel mogelijk wegnemen. En dat kan, dat kan vandaag, dat kan hier. We kunnen namelijk kiezen om de belasting voor cruisepassagiers niet te verlagen van € 1,2 miljoen naar een schamele € 200.000,00. We kunnen kiezen voor een dagcruisebelasting, net als in Amsterdam. Dat is een politieke keuze, een keuze om te kiezen voor onze markt door cruisepassagiers een eerlijke bijdrage te vragen voor het gebruik van onze voorzieningen in onze stad. Voorzitter, dit college zet alles op een stevige aanpak van fraude in de bijstand. Woorden als 100% pakkans vallen, en daarmee maak je iedereen potentieel verdacht. Solidariteit gaat onderuit als je misbruik door de vingers ziet. Maar dit is echt overdreven, zeker ook omdat we tegelijkertijd bezuinigen op de begeleiding van jongeren uit de bijstand, een groep die stijgt en juist extra hulp goed kan gebruiken. Onlangs was minister Jetten ook in Rotterdam om te praten over het kolenfonds. Hij beloofde in actie te komen, maar wij mogen in Rotterdam ook wel wat doen. Werknemers in de kolenindustrie raken hun baan kwijt, maar willen wel graag in de haven blijven werken. En

werk zat, maar zonder een goede omscholing, zonder begeleiding en zonder eventueel loonsuppletie gaat dat niet lukken. De gemeente kan daarin een belangrijke rol spelen, want het zijn immers onze werknemers, onze bewoners die in onze haven werken en onze haven groot hebben gemaakt. Die mogen we niet in de kou laten staan.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen heeft een vraag.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Met name het bezwaar van de heer Moti op de stevige en goede fraudeaanpak van wethouder Versnel verbaast me. En waarom voorzitter? Ik zal u verblijden met een anekdote. Ik doe dat niet vaak, er zijn sommige mensen in het college die dat wel met regelmaat doen. Ooit heb ik eens gewerkt voor een uitzendorganisatie. Die uitzendorganisatie had goede contacten met verschillende gemeenten hier in de regio, ook de gemeente Rotterdam. Zelf hield ik mij met name bezig met vacatures voor zogenaamd laaggeschoold personeel. Ik kreeg regelmatig kandidaten doorverwezen vanuit de gemeente. En ik nam heel graag ruim de tijd om met die mensen te praten. Ik was niet zo iemand die na tien minuten zei: weet je, ga jij maar daar dozen stapelen. Nee, ik wilde er graag achter komen: wat wil zo'n kandidaat nu, waar kan ik die nu echt gelukkig mee maken, dat die ook echt voor zichzelf een betekenisvolle dagbesteding heeft. En voorzitter, bijna dagelijks had ik iemand aan mijn bureau zitten, die, als je daar even de tijd voor nam, eigenlijk met een verhaal kwam van: ja, weet je, ik vind het eigenlijk ook wel best zo. Want mijn oom is hovenier en vier dagen in de week pak ik ook gewoon een schep en dan ga ik hem meehelpen. Of: mijn broer is laminaatlegger en die ga ik natuurlijk af en toe meehelpen. Ja, en daar krijg ik ook voor betaald, dus ja, weet je, eigenlijk die vacature waar ik hier voor zit, ik vind dat eigenlijk helemaal niet zo interessant. Voorzitter, zoiets irriteert. Dus wat je dan doet, je neemt contact op met je contactpersoon van de gemeente. En je geeft aan: ik heb deze en deze mijnheer of mevrouw vanochtend gesproken en dit is het verhaal. Weet u wat dan vervolgens de reactie was? Een heel diepe zucht, want dat betekende namelijk dat als ik zo'n melding deed, dat daar werk aan vastzat. En dat is jarenlang zo het geval geweest voorzitter, en ik ben heel erg blij dat er nu eindelijk eens een wethouder is die daar stevig zijn tanden in zet en dat dus mensen die terecht dit soort misstanden aan de kaak stellen, niet ontvangen worden met een heel diepe zucht.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dat was wel een lang verhaal dat we moesten beluisteren. Maar voorzitter, ik geloof geen snars van deze rechtse fabeltjes. De heer Van Drunen schetst een beeld alsof iedereen in de bijstand maar zwart aan het werken is, dat iedereen wel een broer of een oom heeft die een hoveniersbedrijf heeft of laminaat legt en daar zwart aan het bijklussen is. Dat is gewoon niet waar. Dat zijn rechtse fabeltjes. Er zijn heel veel mensen in deze stad die gewoon recht hebben op een bijstandsuitkering, elke dag hun stinkende best doen om zo snel mogelijk weer aan het werk te komen en dat lukt helaas niet.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, ik kan u verzekeren dat dit geen fabeltjes zijn. Dit zijn verhalen uit de praktijk en ik zou de heer Moti willen aanraden om ook eens een tijdje echt in de praktijk te gaan kijken, behalve alleen hier in de raadzaal.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik heb niet gezegd dat er nooit wordt gefraudeerd. Alleen het beeld dat de heer Van Drunen schetst, iedereen die bij mij aan tafel kwam daar was wel wat mee, die werkte zwart bij. Dat is gewoon niet waar, dat geloof ik gewoon niet. En dat is ook niet wat wij hier met zijn allen in de raadzaal altijd hebben geconstateerd. Dat u dat mensbeeld heeft, daar staat Leefbaar Rotterdam om bekend hè, iedere bijstandsgerechtigde is een profiteur, zo werden ze ook wel eens door uw partij hier weggezet. Maar dat is uw mensbeeld. Ik laat in ieder geval niet deze grote groep mensen hier wegzetten als massale fraudeurs.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). En de heer Moti heeft blijkbaar ook niet geluisterd. Want ik heb op geen enkel moment gesuggereerd dat iedereen in de bijstand een fraudeur is. Ik heb hem juist geprobeerd duidelijk te maken met een praktijkvoorbeeld waar hij blijkbaar al het gevoel mee verloren is in de loop der jaren, hoe het er in de echte wereld aan toegaat.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik heb een vraag aan de heer Van Drunen. Waarom richt de fraude-obsessie van Leefbaar Rotterdam, maar ook van andere partijen, ook van deze wethouder, zich toch altijd op mensen die al het minste hebben? Kunt u mij dat eens uitleggen? Waarom richt u uw fraude-obsessie niet eens een keer op de witteboordencriminaliteit? Of filantropen die voor honderden miljoenen de belasting ontwijken? Waarom altijd op mensen die het minste bezitten?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik zou heel graag de spotlights willen zetten op alle vormen van fraude, maar dit is een vorm van fraude waar de gemeente daadwerkelijk grip op kan hebben en bij de voorbeelden die de heer Van der Velden noemt is de gemeente niet zelf aan het roer.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou, volgens mij kunt u zich op veel meer terreinen richten, maar geeft u nu gewoon eens een antwoord op mijn vraag. U blijft zich maar richten op de mensen die uitkeringsgerechtigd zijn. Die hebben al heel weinig. Daar gaat al uw energie in zitten, los van op elke buitenlander of op mensen met een andere achternaam. Waarom doet u dat toch elke keer en waarom kunt u als Leefbaar Rotterdam dat niet doorbreken? Ik zie D66 al opstaan. Het is toch wel opmerkelijk dat constant de rechtse partijen hier worden verdedigd. Ik hoorde mevrouw Bokhove trouwens zeggen dat DENK een linkse partij was, ja, ik weet bij god niet waar ze dat vandaan haalt, want voor mij is DENK al jaren helemaal niet zo progressief, zeker niet met lhbtq-rechten, maar goed. Ik ben benieuwd naar uw antwoord mijnheer Van Drunen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, op het moment dat gemeenschapsgeld wordt uitgegeven moeten we dat controleren, zo simpel is het. Kijk, het OM gaat over de vervolging van witteboordencriminelen. Daar gaan we helaas in Rotterdam niet over. En allerlei andere soorten belastingontwikjingsconstructies, daar hebben we de belastingdienst voor, dat doen

we niet hier in de gemeente Rotterdam. Maar op het moment dat het gemeenschapsgeld wordt uitgegeven dan controleren we dat. Zo simpel is dat.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u. Ik vind het toch wel een opmerkelijk antwoord. Ik vind het heel opmerkelijk dat iemand die voor honderden miljoenen de belasting ontwijkt via belastingparadijzen in Monaco, Bermuda, noem alles maar op, hier constant bij de burgemeester aan tafel zit, allerlei dingetjes voor elkaar krijgt. Dat zou u toch ook zorgen moeten baren, toch?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Op het moment dat wij van het rijk de bevoegdheid krijgen om belastingfraudeurs op te sporen, gaan we er meteen mee aan de slag.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen. Excuses, mijnheer Van der Velden was nog niet klaar.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u, ik heb het woord fraudeur niet genoemd. Het is een heel essentieel verschil tussen belastingontwijkers en fraudeurs. Ik heb het over belastingontwijkers. Waarom doet u daar dan niets aan? En diezelfde vraag geldt voor Leefbaar Rotterdam. Waarom worden dat soort mensen hier bij de burgemeester onthaald met kopjes koffie? We hebben het allemaal in de Volkskrant kunnen lezen, en u gaat zich alleen richten op iemand, met een flauwekulverhaal over een hovenier en een laminaatlegger. Wat is dat toch allemaal voor onzin mijnheer Van Drunen?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u wel voorzitter. Ja, als het college komt met een fraudeaanpak die zich ook richt op andere groepen in de samenleving dan zullen wij dat als Leefbaar Rotterdam ook van harte ondersteunen, want de heer Moti gaf het zelf al aan in zijn betoog. Iedere vorm van fraude is ondermijnend voor het stelsel dat we hier allemaal samen zorgvuldig hebben opgebouwd.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, nu mevrouw Maassen zich ook bemoeit in het debat, ben ik wel benieuwd wat zij dan van de keuze vindt. Wat zij van de keuze vindt om wel extra geld uit te trekken voor de fraudeaanpak, maar tegelijkertijd te bezuinigen op de werkcoaches die onze jongeren aan het werk moeten helpen? We zien dat de jeugdwerkloosheid toeneemt en daar gaan we op bezuinigen. Ik ben benieuwd wat u dan van die keuze vindt die gemaakt wordt door dit college.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik sta achter het beleid van de heer Versnel en dat is namelijk dat we de fraudeaanpak rigoureus veranderen. We gaan niet meer op basis van algoritmes controleren of vage vermoedens. Nee, als er een concreet signaal is, dan gaan we daarop acteren. Dat is heel anders dan hoe wij het in het verleden hebben gedaan. Toen was Rotterdam een soort van de fraudejagersstad nummer 1, ook in uw periode, toen u nog

wethouder was. En daar sta ik achter. Ik sta achter het beleid van de heer Versnel, want dat is echt effectief beleid.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, dat is geen antwoord op mijn vraag. Daarbij wil ik opmerken dat het algoritme de vorige periode al is stopgezet. Voorzitter, ik rond af met mijn betoog. Want het is duidelijk. De bezuiniging op het armoedebudget, de bezuinigingen op de zorg, de bezuiniging op Couleur Locale waarbij voedseltuinen en kinderparadijzen dreigen te sluiten, de markttarieven die omhoog schieten en tegelijkertijd de ozb verlagen voor met name villa-eigenaren in Hillegersberg, cruisebelasting verlagen, laat zien welke keuzes er zijn gemaakt.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, toch een vraag. Ik heb gewacht, ik ben meestal niet zo geduldig, maar u zou in uw betoog nog terugkomen op hoe u het allemaal ging betalen. Ik heb een beetje zo zitten rekenen, het gaat over honderden miljoenen, kijk sowieso naar de zorg et cetera die u in ieder geval wilt terugdraaien. Waar is nu uw plan? Waar is uw plan hoe u dat gaat betalen? Wat gaat u dan minder doen in deze stad?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Dan heeft de heer Lansink misschien een stuk van mijn betoog gemist. Ik sta hier al een tijdje, dus het kan zijn dat hij misschien al wat geheugenverlies heeft, maar ik heb dat wel degelijk gezegd. De cruisebelasting zouden wij gewoon invoeren. De ozb-belasting zouden wij niet verlagen.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Maar voorzitter, dat telt op tot een paar tien miljoen, ik geef u even € 20, € 30 miljoen. Dat geef ik u, zoveel is het nog niet eens. Maar u heeft het over honderden miljoenen. Honderden miljoenen. Waar gaat u dat nu vandaan halen? Wat gaat u nu minder doen?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ik weet niet waar de heer Lansink honderden miljoenen vandaan haalt. Ik heb volgens mij, als u onze moties leest, concrete voorstellen, met alle moties die gedekt zijn. Dus als wij zeggen: wij willen een OV-tegoed voor onze minima, dan is dat een motie die gedekt is. Als wij zeggen: we willen de markttarieven niet verhogen, dan is dat een motie die gedekt is. Als wij zeggen: de kinderspeeltuin moeten openblijven, dan is dat een motie die gedekt is. Als wij zeggen: de bezuinigingen op Couleur Locale moeten teruggedraaid worden, dan is dat een motie die gedekt is. Ik kan zo nog wel doorgaan, dus als u onze moties leest, kunt u daar het antwoord in vinden.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ondertussen heeft u gezegd, elke zorg, laten we nu gewoon de geprognosticeerde zorgkostentoeename er even bij pakken. We weten dat als we niets doen, meer dan € 1 miljard. Dan zit er al meer dan meer dan € 200 miljoen tussen. En wat u nu optelt, dat is een paar tientallen miljoenen. Waar haalt u nu die € 200, € 300 miljoen vandaan?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dat debat hebben we natuurlijk bij de begroting gehad. Bij dat debat hebben wij ook heel veel concrete voorstellen gedaan. Allemaal amendementen ingediend, helaas amendementen die de coalitie heeft afgewezen. Ik kan die amendementen nog wel een keer erbij halen en opnieuw indienen, maar volgens mij heeft dat niet zoveel zin, om elke keer als iets wordt afgewezen in het volgende debat het weer in te moeten dienen zodat de heer Lansink kan weten wat de alternatieve voorstellen van de PvdA waren.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, het is mij wel duidelijk. Ik zal een analogie aan de heer Moti meegeven. Als wij het beheer van het Kralingse Bos aan de PvdA zouden geven, zou er binnen no time geen boom meer staan in het Kralingse Bos.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden, u bent gaan zitten.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ja, ik snap dat het de Voorjaarsnota is hè, maar we zijn ook politiek en je moet het ook aan de burger kunnen uitleggen. Het enige wat ik de VVD de hele ochtend hoor zeggen: pinautomaat, pinautomaat, waar haalt u het geld vandaan? Wat ik zo vind ontbreken in het verhaal van de VVD, maar ook bij andere partijen, is eens een keer een visie in plaats van alleen maar over de centjes. U bent een soort boekhoudfetisjist geworden. In plaats van dat u gewoon de burger eens een keer mee moet nemen met een visie, wat is nu eigenlijk de visie van de VVD? Het is mij een raadsel, het is de burger een raadsel. Ja, behalve dat lijn 4 wordt behouden en dat de ozb wordt verlaagd in de wijkjes waar u toevallig kiezers heeft. Maar kom nu eens een keer met een verhaal, met een visie.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u wel. Ja, en nu wordt aan de heer Moti aangegeven: u moet vertellen waar u precies uw bezuiniging op uw punten vandaan wilt halen. Wij zien ook in de voorstellen van dit college, en daar heb ik naar gevraagd, ik zei niet: het mag niet, maar er zit geen regie op. De bezuiniging die u alvast inboekt op de organisatie, oplopend van € 150 tot € 220 miljoen, maar nog zonder plan, zonder garanties dat de stad dat niet gaat merken. U weet ook niet of u dat waar gaat maken. Het kan zomaar zijn dat we later alsnog tegen tekorten aan gaan lopen. En dat geldt inderdaad ook voor de zorgkosten. Er zit onvoldoende onderbouwing, als het al wenselijk is, of het ook gehaald gaat worden. Dus we komen allemaal nog wel in hetzelfde schuitje te zitten. Mark my words.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik was aan het afronden. Ik heb het al gehad over de bezuiniging op armoede, op de zorg, op couleur locale, op de markttarieven die omhoog dreigen te gaan terwijl de ozb wordt verlaagd en de cruisebelasting wordt verlaagd. D66 en DENK hebben niet alleen hun broekzakken leeg laten halen door de VVD, maar ze hebben zich helemaal laten uitkleden. En ze blijven maar lachend rondparaderen. Voorzitter, ik voel me net dat jongetje in het publiek dat tegen de keizer schreeuwt: hij heeft geen kleren aan, hij heeft geen kleren aan. Maar de keizer, in de vorm van D66 en DENK, blijven rondparaderen in hun blote kont op TikTok en Instagram.

De **VOORZITTER**. De heer Moti heeft de volgende moties ingediend.

Motie 13. Niet bezuinigen op armoedebestrijding

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 4 en donderdag 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het college maar liefst € 8,5 miljoen bezuinigt op middelen die beschikbaar zijn voor armoedebestrijding;

overwegende dat:

- steeds meer Rotterdammers onder de armoedegrens zakken;
- een gebrek aan geld steeds meer Rotterdammers in een sociaal isolement duwt omdat ze bijvoorbeeld niet genoeg geld hebben voor vervoer;
- kapitaalkrachtige Rotterdammers met een dure woning relatief het meeste profiteren van de voorgenomen verlaging van de ozb;

roept het college op om:

- de bezuinigingen (in totaal € 8,5 miljoen) op het armoedebestrijdingsbeleid terug te draaien en deze middelen te gebruiken voor:
 - alle gezinnen die een kind- of jeugdtogoed ontvangen een OV-pas met een tegoed van € 100,00 te verstrekken;
 - alle Rotterdammers die een Individuele Inkomensvoorslag ontvangen een OV-pas met een tegoed van € 100,00 te verstrekken;
 - extra middelen in te zetten voor het Fonds Bijzondere Noden;
- dit te dekken door af te zien van een verlaging van het ozb-tarief;
- dit te verwerken in de begroting 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, P.J.H.D. Verkoelen en L.S. Vlieger

Motie 14. De gift van FBNR

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 4 en donderdag 6 juli 2023, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- steeds meer Rotterdammers moeite hebben met rondkomen;
- tussen januari 2022 en januari 2023 de instroom bij de schuldhulpverlening met 88% is toegenomen;

overwegende dat:

- Rotterdammers die tussen wal en schip vallen en acute financiële hulp nodig hebben, terecht kunnen bij Fonds Bijzondere Noden Rotterdam (FBNR);
- aanvragen voor tandartskosten, levensonderhoud, woninginrichting en witgoed bij FBNR toekomen omdat dit niet uit de bijzondere bijstand gefinancierd kan worden of de aanvraag hiervoor is afgewezen;
- het FBNR voor de rest van dit jaar een tekort van € 150.000,00 in hun giftenbudget heeft en het nog maar de vraag is of aanvullende fondsen dit gat kunnen dichten;

- het dus onzeker is of FBNR de rest van dit jaar de noodhulp kan bieden aan de Rotterdammer;

verzoekt het college om:

- het FBNR giftenbudget in 2023 met € 150.000,00 aan te vullen;
- dit te dekken uit de algemene reserve;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema, P.J.H.D. Verkoelen en L.S. Vlieger

Motie 15. Geen parkeerprobleem? Dan geen betaald parkeren

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 4 en donderdag 6 juli 2023, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- door de uitbreiding van betaald parkeren in alle wijken binnen de ring van Rotterdam bewoners, verenigingen en ondernemers in de knel komen;
- bewoners, verenigingen en ondernemers zich als pinautomaat gebruikt voelen omdat er ook betaald parkeren wordt ingevoerd als er geen parkeerprobleem is;

overwegende dat:

- na vele protesten van bewoners, verenigingen en ondernemers de invoering van betaald parkeren in IJsselmonde is uitgesteld;
- sport-, scouting- en volkstuinverenigingen terecht vrezen voor een groot verlies aan leden en vrijwilligers als zij betaald parkeren voor de deur krijgen;
- bewoners terecht boos zijn over de extra kosten die zij opgelegd krijgen door betaald parkeren;

verzoekt het college om:

- geen betaald parkeren in te voeren in wijken waar er geen parkeerprobleem is en hiervoor een nieuw voorstel 'kader betaald parkeren' voor te leggen;
- als er toch betaald parkeren wordt ingevoerd voor leden van sport-, scouting- en volkstuinverenigingen een 1-cent-per-uur-tarief in te voeren in de parkeerzone van hun vereniging;
- als er toch betaald parkeren wordt ingevoerd voor bezoekers van kerken, moskeeën, mandirs, tempels en synagogen een 1-cent-per-uurtarief in te voeren in de parkeerzone van de desbetreffende kerk, moskee, mandir, tempel of synagoge;
- als er toch betaald parkeren wordt ingevoerd de parkeervergunning voor bewoners in twee wijken geldig te laten zijn, zodat bewoners naast de parkeerzone waar ze wonen een extra parkeerzone kunnen kiezen waar ze kunnen parkeren met hun parkeervergunning;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R. Moti, P.J.H.D. Verkoelen, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en T.J. Vonk

Motie 16. Weer perspectief voor Kinderparadijs Meidoorn

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 4 en donderdag 6 juli 2023, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- Kinderparadijs Meidoorn (KiPa) al 25 jaar een tweede huis is voor bijna 700 kinderen in het Oude Noorden;
- zij nog geen duidelijkheid hebben over het subsidiebedrag voor 2024, waardoor hun voortbestaan onzeker is;

overwegende dat:

- KiPa zich middenin een wijk bevindt en een essentiële rol vervult voor zowel volwassenen als kinderen om te ontwikkelen, leren, ontmoeten en samen te spelen;
- de bezuiniging op KiPa zou betekenen dat een derde van de basisschoolgaande kinderen uit het Oude Noorden hun tweede thuis verliest;

verzoekt het college om:

- vanaf 2024 zodanig subsidie te verstrekken aan KiPa zodat het werk van KiPa voortgezet kan worden;
- dit te dekken uit de Algemene Middelen;
- dit te betrekken bij de begroting 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D. Yildirim, P.J.H.D. Verkoelen, T. Kind, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en A. Kockelkoren

Motie 17. Investeer in onze speeltuinen en pleinprogrammering

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 4 en donderdag 6 juli 2023, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- BSW een brandbrief heeft gestuurd aan de raad waaruit blijkt dat meerdere speeltuinen structureel geld tekort komen en sluiting voor sommigen dreigt;
- in een aantal wijken zoals Crooswijk wordt aangegeven dat er onvoldoende middelen zijn uitgetrokken voor pleinprogrammering, waardoor dit niet elke dag beschikbaar is;

overwegende dat:

- zowel speeltuinen als pleinen met pleinprogrammering ontmoetingspunten van de wijk zijn waar jong en oud samenkomen;
- speeltuinen en pleinwerk zorgen voor belangrijke vrijetijdsbesteding voor onze jeugd;
- het stadsbestuur zich moet committeren aan de door hen geformuleerde doelen: de vitaliteit van het speeltuinenbestand ten minste in stand houden en investeren in ons jongerenwerk door pleinprogrammering;
- het stadsbestuur voorstelt om de ozb voor pandeigenaren te verlagen, terwijl de gemiddelde ozb-aanslag in Rotterdam al lager is dan het G4 gemiddelde;

verzoekt het college om:

- in totaal 1,5 miljoen euro in 2024 uit te trekken voor extra pleinprogrammering en extra subsidie voor speeltuinverenigingen;
- dit te dekken door af te zien van een daling van het ozb-tarief;
- dit te verwerken in de begroting 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D. Yildirim, P.J.H.D. Verkoelen en J. Bokhove

Motie 18. Geen bezuiniging op Couleur Locale

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- diverse initiatieven die nu een bijdrage uit Couleur Locale krijgen, zoals de Voedseltuinen, Zorgvrijstaat, Cultuurwerkplaats Tarwewijk, etc. in grote onzekerheid verkeren over hun voortbestaan door de nieuwe regels van het stadsbestuur;
- vanaf 2025 daarnaast nog eens extra € 500.000,00 jaarlijks wordt bezuinigd op het budget voor Couleur Locale;

overwegende dat:

- door de verlaging van het budget voor Couleur Locale, vele mooie initiatieven die in onze stad goed werk verrichten op het gebied van vroegsignalering, armoedebestrijding en jeugdbeleid in de knel komen;
- de waardering voor deze initiatieven terug te horen is in de stad;
- de gemeente met een bezuiniging op Couleur Locale als het ware de boomtak afzaagt waar zij zelf op zit;

verzoekt het college om:

- in gesprek te gaan met alle instellingen, stichtingen en (sociale) ondernemers die nu vanuit Couleur Locale worden gesubsidieerd en te waarborgen dat zij hun activiteiten ook in 2024 kunnen voortzetten;
- de voorgenomen bezuiniging op het budget voor Couleur Locale vanaf 2025 niet door te zetten;
- dit te dekken door het ozb-tarief niet te verlagen en te verwerken in de begroting 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D. Yildirim en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 19. Laat dagjesmensen betalen voor een goedkopere weekendmarkt

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 4 en donderdag 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- veel Rotterdammers moeite hebben met rondkomen;
- de markt voor veel Rotterdammers een belangrijke voorziening is waar ze tegen een lage prijs voedsel en levensmiddelen kunnen kopen;

overwegende dat:

- in de begroting van de gemeente Rotterdam een stijging van opbrengsten van marktтарieven is verwerkt;
- deze stijging van opbrengsten op verschillende manieren kan worden gerealiseerd onder andere door de tarieven voor een standplaats op markten fors te laten stijgen;
- een stijging van het tarief voor standplaatsen ertoe zal leiden dat veel marktkooplui in de knel komen en prijzen op de markt zullen stijgen;

- het college de mogelijkheid heeft om de kosten voor een standplaats voor marktkooplieden niet te verhogen;

is van mening dat:

- toeristen die onze stad bezoeken ook een bijdrage mogen leveren aan een betaalbare stad voor de Rotterdammers;

roept het college op om:

- het tarief van standplaatsen voor marktkooplui niet te verhogen;
- dit te dekken door een cruise-dagtoeristenbelasting te heffen waardoor toeristen die Rotterdam per cruiseschip bezoeken een dagtarief in plaats van een overnachtingstarief betalen;
- dit te verwerken in de begroting 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Reitema en P.J.H.D. Verkoelen

Motie 20. Van kolen naar...

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 4 juli 2023 en donderdag 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- er door het rijk is uitgesproken om een fonds op te richten om medewerkers die door de energietransitie hun baan in de kolenindustrie verliezen naar nieuw werk te begeleiden (door scholing, begeleiding en tegemoetkoming inkomstenderving) en hiervoor middelen zijn toegezegd;
- naar schatting rond de 1.000 mensen in de regio Rijnmond werken in de kolenketens (van kolencentrale, kolenoverslag en toeleveranciers);
- per 2030 de energiekolen definitief uitgefaseerd moeten zijn, waardoor het grootste deel van deze banen in de Rotterdamse haven op de tocht komt te staan;

overwegende dat:

- we wel willen dat werknemers tot die tijd gemotiveerd blijven om zich in te zetten voor een stabiele energievoorziening in Nederland en tegelijkertijd na die datum hun arbeidspotentieel niet onbenut willen laten;
- werknemers in de haven zelf in grote meerderheid aangeven graag in de haven werkzaam te willen blijven;
- werkgevers een belangrijke rol kunnen spelen om werknemers te behouden door werk-naar-werk afspraken aan te bieden als aanvulling op de inzet vanuit de Sociale Plannen en het Kolenfonds;

roept het college op om:

- het voortouw te nemen om met werkgevers in de haven en de vakbonden om tafel te gaan en te stimuleren afspraken te maken over tijdige omscholing, garanties over begeleiding, scholing en tegemoetkoming inkomstenderving om zo deze mensen gemotiveerd te houden om zich -ondanks alle onzekerheid over hun baan- in te blijven zetten voor een stabiele energievoorziening in Nederland én het arbeidspotentieel van werknemers uit de kolenindustrie voor de haven te behouden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.J. Engberts en P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. We kunnen nog één bijdrage doen voor de lunchpauze en die is van de heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, rupsje-nooit-genoege, kent u dat rupsje? Laat ik haar voorstellen. Rupsje-nooit-genoege wil alles. Meer geld voor armoede, meer geld voor duurzaamheid, meer geld voor groen, meer geld voor zorg, en zo gaat rupsje-nooit-genoege maar door. Rupsje-nooit-genoege wil alles. Ook als er veel meer wordt gedaan wil dit onuitputtelijke rupsje steeds meer. Want rupsje-nooit-genoege heeft nooit genoeg. Als iemand dan vraagt: maar rupsje, waar moet ik dat dan van betalen? Dan kijkt rupsje-nooit-genoege toch liever naar iemand anders. Dan moeten andere rupsjes maar gaan betalen. Laten we die andere rupsjes maar gewoon de Rotterdammer noemen. Hogere belastingen, hogere lokale lasten, dat is de oplossing van rupsje-nooit-genoege.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik vind het toch wel heel beschamend hoe de heer Lansink hier mensen met een kleine beurs, Rotterdammers met een kleine beurs die afhankelijk zijn van het armoedebelaid, wegzet als rupsje-nooit-genoege. Deze mensen hebben het broodnodig. Die hebben geen geld om elke dag hun boodschappen te kunnen doen. Die hebben zelfs geen geld om een tramkaartje te kopen en die worden hier weggezet als rupsje-nooit-genoege, alleen maar zodat de VVD zijn ozb-belasting kan verlagen hè, het gaat niet over gelijk houden, het gaat over verlagen. Om de VVD-miljonairs in Kralingen en Hillegersberg een extra belastingkorting te geven. Dat is wat hier gebeurt. De heer Lansink laat het principe van de sterkste schouders dragen de zwaarste laten volledig los. En dat partijen als DENK en D66 daarin meegaan is gewoon ronduit beschamend.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, de heer Moti maakt er weer iets moois van door gelijk weer de heer Lansink woorden en intenties in zijn schoenen te schuiven. Ik interpreteer zijn verhaal heel anders. Het rupsje-nooit-genoege waar de heer Lansink in mijn ogen naar refereert, zijn de fracties van de PvdA en GroenLinks, die met de meest wilde plannen komen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, dan zal ik de heer Van Drunen een lesje volksvertegenwoordiging geven. Wij zitten hier niet namens onszelf. Wij zitten hier namens Rotterdammers. Wij zitten namens de Rotterdammers die op ons gestemd hebben, die u beloofd had om geen betaald parkeren in te voeren als ze dat niet willen. Dankzij hun stem zitten wij hier. En hun stem vertegenwoordigen wij hier. Dus als u mij aanspreekt, spreekt u mijn kiezers aan.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, als uw kiezers hebben gestemd om geen betaald parkeren in te voeren ben ik wel benieuwd waarom u dat wel hebt ingevoerd in Bloemhof, Hillesluis en Afrikaanderwijk.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvdA). Voorzitter, de PvdA is altijd heel helder geweest en is nog steeds heel helder over het parkeerbeleid dat wij voorstaan. Als er een parkeerprobleem is, ja, dan kun je betaald parkeren invoeren. Maar we gaan geen betaald parkeren invoeren in wijken waar er geen parkeerprobleem is. En dat doet u wel. U bent het gewoon aan het gebruiken als een geldmachine, als een pinautomaat waar onze bewoners alleen maar worden uitgeknepen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, dat waren wel de armste wijken, de meest kwetsbare wijken van Rotterdam. De wijken waarin de markten zijn, waar juist degenen naartoe gingen om heel makkelijk voor een goed prijsje spullen te kunnen kopen. Dus voorzitter, in principe, dat waterbedeffect zijn we nu aan het opruimen. De rotzooi zijn we nu aan het opruimen. Voorzitter, we kiezen er juist voor om het beleid te corrigeren en te zorgen dat de pijn gespreid wordt.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). En even aanvullend op mevrouw Mohamed-Hoesein is het ook nog eens de PvdA geweest, een college geweest waar de PvdA in zat, ik zal het even goed zeggen, dat ook nog eens de kosten van de vergunning verdubbeld heeft.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja, dank u wel voorzitter. Dan vraag ik me toch af of ik iets heb gemist in de Voorjaarsnota. Ik heb nergens gezien dat in die armste wijken het teruggedraaid wordt, want dat is dan iets wat u zegt, mevrouw Mohamed-Hoesein.

De **VOORZITTER**. Nee? De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Er is in ieder geval één rupsje al opgestaan vandaag. De Rotterdamse VVD is geen rupsje-nooit-genoege. Nee, noem ons maar betrouwbare honden, liefst van het soort bordercollie, want die zijn zo ontzettend slim. Voorzitter, politiek is keuzes maken. Politiek vraagt realisme en verantwoordelijkheidsgevoel. En vandaag heb ik het gevoel, het reces is er al bijna, maar dat enkele partijen al met verantwoordelijkheidsreces zijn. Voorzitter, dat ziet de Rotterdamse VVD in de huidige Voorjaarsnota goed terug. We zijn blij dat dit college niet kiest voor verdere groei van het aantal ambtenaren. We snijden in eigen vlees en op de manier waarop de uitvoering niet wordt geraakt, waardoor we de rekening van al onze ambities niet bij de Rotterdammer leggen, maar gewoon zelf oppakken. Voorzitter, op het gebied van veilig zijn wij blij met extra inzet, meer boa's en wijkboa's. Meer geld voor de aanpak van ondermijning. Meer pleinstewards, jongerenhubs en jongerenwerkers. Keiharde aanpak van verkeersasos, het kan ons allemaal bekoren. We investeren enorm in veilig, maar de ontwikkelingen in onze stad vragen daar ook om. De bomexplosies en high impact crimes blijven maar toenemen en het gaat afstralen op het imago van onze stad. Ik word vaak gevraagd of het nog veilig is in Rotterdam. Welke aanpak of welk instrument missen we nog, vraag ik dan ook aan de burgemeester. Zeker nu minister Yeşilgöz, ook VVD, de aanpak van georganiseerde drugsmisdaad verder gaat opvoeren, op Italiaanse antimaffia-wijze. Meer recherchecapaciteit, snellere strafvervolgning, een betere kroongetuigeregeling en verhogen

van maximumstraffen. Voorzitter, de aanpak van verkeersaso's is een langgekoesterde wens van de VVD en we zijn ontzettend blij dat deze aanpak er nu is, want het lost een van de irritaties van de Rotterdammers echt op. Voorzitter, maar hoe weet de wethouder nu waar de inzet tegen verkeersaso's het grootste effect heeft? Die vraag heeft ons aan het denken gezet. Het lijkt ons slim wanneer Rotterdammers overlast van verkeersaso's kunnen melden, bijvoorbeeld door een video te uploaden in de MeldR-app, vandaar de motie 'Zet de verkeersaso's in de spotlight'. Voorzitter, we maken ons zorgen over de veiligheid van lhbt'i'ers. Tijdens de Pride hebben wij met veel lhbt'i'ers gesproken en van hen gehoord dat zij zich niet veilig voelen. Ik ben blij met het idee van de burgemeester om eens in gesprek te gaan met lhbt'i'ers om te kijken naar oplossingen.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik wilde even terug naar de vorige motie van zet ze in de spotlight. Ik heb de motie nog niet gezien, maar ik ben dan eigenlijk wel benieuwd hoe u dan kijkt naar de privacywetgeving hieromtrent.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, dat vind ik een heel mooie uitdaging voor de wethouder, overigens doen we dit al bij andere zaken hè, bij naastplaatsingen, maar bijvoorbeeld ook bij het melden van onveilige plekjes kunnen mensen dat nu ook al doen via de MeldR-app, dus er zijn volgens mij gewoon technische- en privacyzaken die daar gewoon in geregeld zijn. Maar onze fractie vraagt zich af of een breed onderzoek onder de doelgroep van lhbt'i'ers niet beter is. Heeft de wethouder Samenleven hier wellicht al plannen voor? Voorzitter, we horen en zien ook uit onderzoek dat de acceptatie van lhbt'i'ers door andere minderheidsgroeperingen nog lang niet op orde is en ik denk ook niet dat dat zomaar is op te lossen. Religie maar ook cultuur maken dat nu eenmaal ontzettend lastig. En ik ben niet van de afdeling dat iedereen elkaar moet accepteren, maar vooral dat er begrip voor elkaar moet zijn en dat we elkaar met rust laten. Daarom zou een eerste stap richting wederzijds begrip wellicht veel meer oplossen. Immers, als je zelf te maken hebt met het gevoel van uitsluiting, kun je dat gevoel wellicht ook gebruiken om een ander ook te leren accepteren, of in ieder geval daar begrip voor te krijgen. Vandaar dienen wij de motie 'Wat je zegt ben je zelf' in. Voorzitter, onze mooie stad heeft grote uitdagingen en de liberalen gaan graag die uitdagingen aan. Vanuit optimisme. Zo'n uitdaging is de woningbouw in Rotterdam. We lopen achter op onze mijlpalen. In deze collegeperiode zijn er 3331 huizen gestart met bouwen. Einde 2023 moeten we op 7000 staan. En met alle tegenwind zoals stijgende kosten en gebrek aan personeel vraagt dat enorme stuurvrouwkunst. Ik ben aan het opletten met mijn genderfluïde taalgebruik. En voorzitter, natuurlijk zijn we blij met het Doorbouwakkoord en het Doorbouwfonds, maar we zien met lede ogen de bezuiniging op stadsontwikkeling tegemoet. We horen vaak dat planvorming nu al vaak veel te lang duurt, vooral door het gebrek aan ambtelijke capaciteit. Bij veel projectontwikkelaars jeuken echter de handen en zij zijn bereid om de planvorming voor de gemeente te doen, waarbij de regie nog steeds veel bij de gemeente kan liggen. Wij willen die bron van extra capaciteit aanboren en dienen daartoe de motie in 'Stadsontwikkeling en marktpartijen samen aan de tekentafel', en dat doen wij samen met D66. Voorzitter, we lezen ook in de Voorjaarsnota dat we de langetermijnplanvorming gaan beperken in de woningbouw, vooral voor de grotegebiedsontwikkelingen. En we snappen dat er ook binnen stadsontwikkeling keuzes gemaakt moeten worden. We willen wel na het reces met de wethouder in gesprek welk effect dit heeft op grotegebiedsontwikkelingen en met name die in Merwe-Vierhavens, waar we onlangs goed nieuws zagen dat er veel miljoenen richting Merwe-Vierhavens gaan stromen. Voorzitter, ondernemers hebben aan twee zaken een hekel, onnodige regels en onduidelijke, niet-passende of tijdrovende aanvraagprocedures. Een voorbeeld van zo'n aanvraagprocedure is de aanvraag nadeelcompensatiefonds. Gezien de grote hoeveelheid

projecten in de stad zien wij de aanvraagprocedure, onder meer deze, tegen het licht aan gehouden. Daarom dienen wij de motie 'Check je ondersteuning' in. Voorzitter, voor wat betreft de onnodige regels vraagt de VVD-fractie zich ook af of er een Kafka-team aanwezig is in de gemeente, met andere woorden, kijken we of er regels geschrapt kunnen worden en kijken we of nieuw beleid niet tot onnodige groei van regels leidt. Zou het een idee zijn om bij elk raadsvoorstel op te nemen waar en welke regels we opnemen als gevolg van nieuw beleid of nieuwe initiatieven, of als gevolg van nieuw beleid of nieuwe initiatieven er ook regels geschrapt kunnen worden, zodat we veel explicieter bezig zijn met het beperken van regels. Voorzitter, ondernemers maken de stad en zorgen voor werkgelegenheid en ik ben blij dat de wethouder Werk en inkomen onze ondernemers en bedrijven goed weet te vinden en met hen afspraken maakt om Rotterdammers die aan de kant staan perspectief te bieden voor een baan. Voorzitter, na een initiële daling van het aantal mensen in de bijstand zien we nu weer een stijging. Ook het aantal statushouders in de bijstand is gestegen. Wanneer verwacht de wethouder effect van zijn inspanning? Voorzitter, de Rotterdamse VVD wil afsluiten met de ontwikkeling van de zorgkosten. We zitten nu medio 2023 en we hebben nog zes maanden te gaan. Gaat de wethouder zijn target voor 2023 halen en daarmee de afvlakking van de groei van het zorgbudget realiseren en is hij al bezig met plannen voor 2024? Voorzitter, de Rotterdamse VVD is blij met de Voorjaarsnota. De ambtenaren-cao en de stijgende kosten vragen om ingrepen en die neemt het college. Om tot een sluitende begroting te komen, draaien we niet aan de kraan van belasting verhogen of verhogen van lokale lasten, maar snijden we in eigen vlees. Natuurlijk is de positie van de oppositie ontzettend makkelijk. Alles moet blijven en daarbovenop moet nog meer geïnvesteerd worden. Hoewel ik van de Regenbooggemeente ben, geloof ik niet in een regenboog met een pot geld aan het uiteinde. En al was dat het geval, dan zou gezien de plannen van de oppositie elke dag wel een regenboog mogen stralen in Rotterdam, en dat zou ik om gehele andere redenen heel erg fijn vinden en Rotterdam best gunnen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, ik maak hier wel bezwaar tegen. Ik vind dit echt zo makkelijk om alleen al je zin te beginnen met: het is heel makkelijk om oppositie te zijn, en dan maar in één keer, twee derde van de partijen is nog niet eens gehoord, gewoon te zeggen dat de plannen van oppositiepartijen allemaal ongedekt zouden zijn. U moest eens weten hoeveel tijd partijen besteden aan ook zoeken waar die centen dan wel zitten. Maar dat bent u waarschijnlijk al niet meer gewend na zo lang college, ik ken die historie ook. U negeert gewoon al die verhalen die we tot nu toe al hebben gehad en die we waarschijnlijk ook krijgen, met waar we wel dat geld vandaan zouden willen halen. Dus het zou u sieren als u eens zou stoppen met dat frame en er dan ook nog aan toe zou willen voegen dat oppositie voeren zo makkelijk is. Het zou u echt sieren om gewoon het debat aan te gaan in deze zaal, met al die partijen die allemaal gekozen zijn door Rotterdammers en die hier allemaal hun geluid laten horen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, het zijn inderdaad heel makkelijke woorden van de heer Lansink en ik zou hem willen vragen of hij zijn huiswerk wel heeft gedaan. Heeft hij gisteren de moeite genomen om de moties die de PvdA al eerder had rondgestuurd en die gewoon netjes al digitaal ontsloten waren, even door te lezen? Want als hij dat namelijk had gedaan, had hij deze woorden niet gebruikt. Dan had hij namelijk kunnen zien dat alle voorstellen van de PvdA een deugdelijk dekkingsvoorstel hebben en gewoon betaalbaar zijn. Maar blijkbaar heeft de heer Lansink gewoon zijn huiswerk niet gedaan, zodat hij hier lekker makkelijk kan blaten.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Op dat laatste, nee hoor, u heeft een aantal voorstellen gedaan die u heeft voorzien van een dekkingsvoorstel, maar over heel veel zaken waar u het debat aangaat, bijvoorbeeld over de stijging van de zorgkosten, heeft u geen dekking, want daar doet u ook geen voorstellen voor.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, het is een herhaling van zetten. Daar hebben we bij de begrotingsronde al voorstellen voor gedaan. Toen heb ik het college erop gewezen dat ze als een Dagobert Duck op een enorme spaarpot zaten. De algemene reserve die alleen maar groeide met bijna € 200 miljoen en dat we dat geld ook voor de zorg hadden kunnen gebruiken. Dat soort voorstellen heb ik toen ook gedaan, maar toen was de VVD tegen, en nogmaals, ik ga hier niet elke keer dezelfde voorstellen opnieuw indienen als de VVD het toch weer wegstemt.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, ik moet vaststellen dat de heer Moti dus gewoon zijn plannen niet dekt met kosten en dat er een ongebreidelde groei, een ongebreidelde groei van de gemeente-uitgaven in zijn straatje past. Dat is niet de manier waarop ik ernaar kijk. De gemeente heeft geen zak met geld. We zullen het sluitend moeten hebben en ik denk dat de heer Moti dat uit het verleden, toen hij nog wethouder Financiën was, ook begrijpt. Wat eruit gaat, daar moeten we eerst wat zaken voor naar binnen halen. Zolang dat niet gebeurt, is er wat mij betreft ook geen sprake van een dekkingsvoorstel en dan moet de heer Moti maar gewoon nog eens een keer een motie indienen om te kijken of die het wel haalt.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, het lijkt wel een coalitie-aandoening. Selectief luisteren. Daar hebben een aantal partijen hier heel erg veel last van en het zijn toevallig vier partijen die in de coalitie zitten.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, het is ook een beetje selectief shoppen van de heer Moti, dus in die zin kunnen we elkaar een hand geven wellicht.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Lansink, het zou goed zijn als u niet het woord neemt, maar als ik u het woord geef. De heer Van der Velden was u voor.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter, ten eerste ondersteun ik van harte het verhaal van de heer Segers-Hoogendoorn en zeker voor de kleine fracties, want ik vind het echt opmerkelijk dat hier een politicus staat van de VVD die nog niet eens de helft van de gemeenteraad heeft gehoord en zijn oordeel al klaar heeft. Dat zegt iets over de VVD en dat zegt iets over het college. Ik ben ook heel benieuwd na de Voorjaarsnota hoe het zit met de aangenomen moties. Maar voorzitter, ik wil eigenlijk één punt maken. Er wordt hier altijd maar van uitgegaan dat je alleen een motie kan indienen als je een dekking hebt. Dat is niet zo. Dat staat nergens in het reglement. Ik wil dat toch even benadrukt hebben. Politiek gaat ook om visie, het gaat ook om durf en niet altijd maar, o, je mag alleen een motie indienen

als je dekking hebt. Dat is echt ontzettende onzin en ik wil graag dat u dat nog even bevestigt als voorzitter van de raad, dat dat niet gebruikelijk is.

De **VOORZITTER**. Ik ben het helemaal met u eens. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Daar komt in ieder geval de aap uit de mouw, niet alle moties van de oppositie zijn gedekt. Maar als u iets dekt uit de algemene reserve, betekent dat gewoon een hand in de pot, dus dat is geen dekking mijnheer Moti. Daar wilde ik u nog even op wijzen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, het volgende lesje voor mevrouw Maassen. Heeft ze de Voorjaarsnota nu goed gelezen? Het college dekt zijn plannen met een greep van € 200 miljoen uit de algemene reserve. Als u vindt dat dat niet mag, dan moet u tegen deze Voorjaarsnota stemmen mevrouw Maassen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Lansink-Bastemeijer. Sorry, mijnheer Vonk nog.

De heer **VONK** (cu). Ja, ik ging ervan uit dat de heer Lansink-Bastemeijer klaar is. Hij heeft volgens mij nog niet echt goed gereageerd op het punt dat de heer Segers-Hoogendoorn terecht gemaakt heeft. Ik zou er eigenlijk een punt aan willen toevoegen. Want het is niet alleen zo dat u hier toch het arrogante frame ophangt van: de oppositiepartijen hebben het maar makkelijk enzovoort zonder dat u ze gehoord heeft, het is ook nog eens zo dat we eigenlijk al vanaf vorige week donderdag op Twitter moeten horen wat de fractie van de Rotterdamse VVD allemaal geregeld heeft. Zo heeft de Rotterdamse VVD geregeld dat de ozb naar beneden gaat. Ten eerste stemmen we vandaag helemaal niet over de ozb, dat doen we in het najaar bij de begroting 2024. Dan gaan we bepalen of die wel of niet omhoog gaat. Dus het is al niet eens waar, het is feitelijk onjuist, het is desinformatie, om het woord leugen maar even te vermijden. Het is desinformatie die u verspreidt. En bovendien, zo werkt het dus niet in de politiek. Dat je een week voordat we over de Voorjaarsnota gaan stemmen je dan al op je borst kan slaan en zeggen wat de Rotterdamse VVD allemaal voor de burger heeft geregeld. Kijk, wij begrijpen dat, wij kunnen dat relativeren. Maar er zijn ook mensen die dat niet snappen en die daar in trappen en daar bent u dan schuldig aan. Zou u daar ook op kunnen reageren?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, alles begint en valt en staat met realisme en ik wil gewoon dat partijen die hier sinds de Voorjaarsnota van vorig jaar, dus eigenlijk ons coalitieakkoord in de begroting van vorig jaar, nu en in de jaarrekening met allerlei plannen komen die echt verdergaan dan een paar visionaire miljoenen, maar die over honderden miljoenen gaan, dan kunt u wel zeggen, dat mag u vinden, dat u dat niet hoeft te dekken. Dat is niet mijn school. Ik vind dat als u eerlijk bent, eerlijk bent naar de Rotterdammer, dat u ook aangeeft als u dat allemaal van plan bent, waar dat dan ten laste van gaat. Zolang u dat niet doet, en dat heb ik u in het verleden allemaal niet zien doen, kan ik de conclusie gestand houden dat het voor de oppositie een eenvoudige manier van zakendoen is. Dat mag u doen, maar het is niet de vorm van politiek zoals ik die wil volgen. En dan kan de heer Segers-Hoogendoorn opstaan, maar ik verwacht als het over honderden miljoenen van verandering van koers gaat, dat u in ieder geval ook aangeeft waar dat ten koste van gaat.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, de heer Lansink doet het weer. Maar goed, hij specificeert het iets hè, dus het gaat eigenlijk alleen over de plannen die wij zouden hebben als oppositiepartijen die over honderden miljoenen gaan. Dan weten we dat in het vervolg. Maar u doet het weer, want u scheert alle voorstellen over één kam, ook als het gaat over dingen waar we wel dekking bij hebben en die niet over honderden miljoenen gaan. En nogmaals, ik heb u opgeroepen, het zou u sieren als u dat frame los zou laten. U moet zelf maar weten wat u daarmee doet, maar u brengt de stad in ieder geval geen stap verder, want u maakt de verschillen in deze raad en dus in de stad alleen maar groter als u dit doet.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee hoor, ik leg gewoon de vinger op de zere plek. Het is eenvoudig inderdaad om continu met plannen te komen en dit college vooral te betichten van visieloosheid en andere zaken. Dat mag dan allemaal wel hè, dat is niet polariserend, maar dat mag allemaal. Maar zo gauw ik de vinger op de zere plek leg van waar de oppositie wel even een stapje extra mag zetten, dan staat u ineens op met een moralistisch toontje naar mij. Dat mag u doen, maar ik blijf die vinger op de zere plek leggen. Dat is mijn rol die ik oppak vandaag, want we gaan hier niet net doen alsof de gemeentelijke begroting er een is van totale oneindigheid.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Voorzitter, de heer Lansink legt helemaal geen vinger op een zere plek, want hij doet net alsof alle voorstellen niet gedekt zijn en dat is wat ik heb opgeroepen niet te doen. Want dat is namelijk onzin. Dat is niet het geval. In de meeste van de moties, en nogmaals, u moet nog naar twee derde van de bijdragen luisteren, zit gewoon een voorstel voor dekking bij. Dat is wat ik u heb opgeroepen te doen, daarmee te stoppen, net te doen alsof er nooit dekking is voor een plan dat hier ingediend wordt. En daarmee dient u de stad dus niet.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, ik ben het eens met de heer Segers-Hoogendoorn, en als de heer Lansink-Bastemeijer bij elke motie een dekkingsvoorstel wil, dan kun je bij wijze van spreken zeggen: laten we stoppen met die onzin als citymarketing. Laten we Rotterdam Partner sluiten. Hup, zoveel miljoen. Laat die koning maar eens een keer niet komen, hup, zoveel miljoen. Wilt u dat dan, weet u wel? Het is een beetje, tenminste zo zie ik het, de dominee van de pinautomaat, ik weet het allemaal niet.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, ik ben blij dat u allemaal opstaat voor iets wat u kennelijk pijn doet. En u bent als een wesp gestoken, daar bent u misschien niet een rupsje, maar een wespje.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, ik hoor hier links naast mij: ik vind het wat kinderachtig. Dat vind ik het inmiddels ook worden. De heer Lansink-Bastemeijer doet inderdaad alsof hij

alle financiële finesses tot in den treure, of de touwtjes in handen heeft en precies weet hoe het allemaal moet en dat er alleen bij de VVD de enige wijze van behoorlijk begroten en besturen is. Mag ik u ook even in herinnering roepen dat bij het aantreden van deze coalitie er een enorm cadeau is uitgekapt door de coalitie, de erfpachtconversie, waar eigenlijk de raad buitenspel stond en die toch al werd uitgegeven om de hobby's van deze rechtse coalitie gestalte te geven en waar ook nu weer een heel grote dekking uit is gevonden, uit de Rotterdamse investeringsmiddelen, die eigenlijk ook nog altijd even langs de raad moeten gaan om te kijken of het akkoord is. En ik zou akkoord zijn om ze te besteden aan klimaat en ik ben akkoord om het Woonakkoord te versnellen, maar het is wel leuk als wij ons aan de spelregels houden. En u heeft daar gewoon geld gekregen vanuit die erfpachtconversie. Dus u moet niet doen alsof u allemaal keuzes maakt, u heeft ook een aantal makkelijke keuzes kunnen maken en u kiest ook voor cadeautjes.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Lansink-Bastemeijer, wilt u afronden?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, ik ben het inmiddels na zoveel jaar ook wel gewend dat we selectief shoppen in onze standpunten. Werden wij vorig jaar nog beticht van Dagobert Duck, dit college werd letterlijk beticht van Dagobert Duck en op het geld zitten et cetera. Varen we eens een keertje scherp op de wind, laten we ook de algemene reserve en de ratio's die daaruit voortvloeien flink dalen, investeren we ook in die stad en dan is het nog niet goed. Ja, weet je, het is het een of het ander. U bent of van het ene geloof of van het andere geloof wat mij betreft. Voorzitter, de Rotterdamse VVD is blij, zei ik al. Blij dat er heel veel ambities kunnen worden waargemaakt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Toch nog even op dit punt. U zei het daarnet ook al: het zijn keuzes. De middelen die u beschikbaar stelt, gevonden heeft, die zijn ook te besteden voor de raad. Het is wel zo dat de raadsleden daar andere keuzes mee maken en u doet net met een geheven vingertje en dat wil ik verre van mij werpen.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Dat doet u dan maar lekker. Voorzitter,

De **VOORZITTER**. Ik had u gevraagd om het woord niet te nemen, want daar staat nog iemand. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, ik wacht nog eigenlijk steeds op mijn antwoord. Ik had ook iets aan de orde gesteld, namelijk een Rotterdamse VVD die zich op de borst slaat over wat ze al geregeld hebben, een week voordat we stemmen over de Voorjaarsnota. Wat mij betreft is dat desinformatie, de stad op het verkeerde been zetten. Wilt u daar nog even op reageren en ook even aangeven dat dat inderdaad eigenlijk gewoon niet klopt?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Wij zijn heerlijke optimisten en manifesteren doorgaans wat wij hebben willen bereiken. Zo moet u dat filmpje zien wat mij betreft. Voorzitter, wij zijn blij dat ambities worden waargemaakt. Maar we maken daarnaast ook keuzes. Want deze coalitie en dit college is in ieder geval geen rupsje-nooit-genoege. Dank u wel, ik heb gezegd.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel. Ik heb even gehoord of geluisterd tot het verhaal af was van rupsje-nooit-genoege en ik denk dat ik inmiddels... Aan het eind van het boek heeft

het rupsje veel gegeten, het heeft veel binnengehaald, heeft ook een vol buikje en is echt voldaan. En als ik zo kijk naar u, snap ik het wel een beetje. Want ik denk dat de VVD ook heel tevreden kan zijn. Want het was niet alleen bij het coalitieakkoord dat ik dacht: potverdorie, wat gaat die stad rechtsaf, maar ook bij deze Voorjaarsnota zien we echt een duidelijke ruk naar rechts verder. En dat is pijnlijk voor een aantal partijen en ik vind het ook heel erg voor de stad. Maar in die zin kan ik u feliciteren. Denivelleren, door die ozb, veel meer inzet op repressie, de bejegening die hier anders is. Bezuinigingen op de kleine overheid. Ik zie alle punten voor de VVD terug in deze Voorjaarsnota. Maar ik denk echt dat wat deze stad nodig heeft, want er komt nog één fase aan, uiteindelijk moet er een vlinder geboren worden. En ik denk dat dat niet met VVD-beleid en rechts beleid gaat lukken. Ik denk dat we daarvoor heel erg goed moeten luisteren naar de oppositiepartijen die met voorstellen komen om te zorgen dat het sociale weefsel in onze stad blijft bestaan en dat we die walgelijke bezuinigingen op armoede terugdraaien.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter, ik sluit me daarbij aan. En dan kunnen we straks wel weer allemaal op een boot gaan zitten en zeggen dat het anders moet. Dat was onder andere ook een plan in het presidium. Maar ik denk af en toe: weet je, wat heeft het allemaal nog voor zin om hier überhaupt te gaan zitten met zo'n houding van de VVD? De halve raad nog helemaal niet gehoord, maar u heeft al uw plannetjes binnengehaald. Dus waar is nu de open houding van het college, het college moet nog aan het woord komen trouwens, maar waar is nu de open houding van de coalitiepartijen naar de oppositie toe? Ik vraag me dat oprecht af. Wat zegt dat wat u zich had voorgenomen als coalitiepartijen?

De **VOORZITTER**. De heer Lansink-Bastemeijer.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, ik sta hier als de fractievoorzitter van de Rotterdamse VVD en ik dank mevrouw Bokhove voor haar felicitatie richting mijn fractie. Ja, goed, ik zie in deze Voorjaarsnota zaken waarbij de VVD eventjes moet slikken en ik heb een aantal zaken benoemd in mijn betoog waar ik ontzettend blij mee ben dat dat geregeld is. En overigens dat u het vies vindt dat wij staan voor lage lokale lasten, zeker ook wat wij doen voor huiseigenaren. Er wordt hier nog al een beetje met een neusje overeind gezegd: die huiseigenaren, die zijn allemaal rijk en moeten het allemaal maar zelf betalen. Maar weet u dat diezelfde huiseigenaren heel veel van uw ambities, uw linkse ambities waarmaken? Ontgassing, om zo ook een betere duurzame wereld te krijgen, daarvan leggen wij de rekening voor een heel groot gedeelte ook gewoon bij de huiseigenaren neer. Diezelfde huiseigenaren waarvan u zegt: doet u nog maar een beetje meer. Diezelfde huiseigenaren, daar ben ik er zelf eentje van. Ik woon in een oud pand, en inmiddels, om een beetje te stijgen in mijn klimaatwaardering ben ik € 90.000,00 verder. En ik ben nog geen A-, B- of C-gereed huis. En dan zegt u, die huiseigenaren mogen nog wel wat meer gaan betalen, terwijl die uiteindelijk voor een heel groot gedeelte de energietransitie in Rotterdam financieren, uit eigen zak, omdat zij geen verhuurder hebben die het moet regelen. Uit eigen zak.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik denk dat de heer Lansink-Bastemeijer ook weet dat investeren in zonnepanelen zich binnen zeven jaar terugbetaalt. Op het moment dat je je huis verduurzaamt, heb je naar de toekomst toe een ontzettend lage energierekening. Dat gun ik alle Rotterdammers, want een heleboel mensen kunnen dat inderdaad niet betalen en dan

zie je inderdaad ook het verschil in energiearmoede. Maar u moet niet zielig zijn, u moet gewoon heel goed kijken, binnen zeven à tien jaar heeft u al uw investeringen terug.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja de heer Lansink-Bastemeijer heeft hier een beetje een zielig verhaal, maar als hij goed had geluisterd het afgelopen jaar, dan had hij geweten dat dit college hem juist in de steek laat, dat dit college totaal geen eigen ambitie toont en voorstellen vanuit de oppositie, het PvdA-initiatiefvoorstel, het Rotterdams Isolatiefonds, om honderden miljoenen vrij te maken om echt huiseigenaren te ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning, dat is door uw coalitie en uw college weggestemd. Als u dat niet had gedaan, had u hier geen zielig verhaal hoeven te houden.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, het plan van de PvdA kwam eigenlijk letterlijk uit, omgerekend naar € 2500,00 per huishouden. Als u mijn rekensom zojuist heeft gehoord, dan is dat bij lange na niet genoeg, dus dat was een doekje voor het bloeden.

De heer **MOTI** (pvda). Ja, ik zou de heer Lansink toch willen zeggen om het voorstel nog een keer te lezen, want wat hij doet is namelijk de totale kosten vanuit de gemeente delen over alle woningen. Hij vergeet daarbij dat er ook een investeringsvliegwielonderdeel in het plan zat. Dat er cofinanciering in het plan zat, en dat niet al het geld even gelijkmatig verdeeld wordt omdat corporaties namelijk een groot deel van hun opgaven zelf voor hun rekening nemen. En die hebben nog steeds het meeste bezit in Rotterdam van alle woningeigenaren.

De **VOORZITTER**. U kunt afronden mijnheer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, dank u wel nogmaals. Wij zijn zeer tevreden over de Voorjaarsnota en over deze bespreking. Ik wens u in de komende vervolgbetogen heel veel succes en daar luister ik graag naar.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink-Bastemeijer heeft de volgende moties ingediend.

Motie 21. Zet de verkeersaso's in de spotlight

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 4 juli 2023 en donderdag 6 juli 2023 voor de bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- Rotterdam gaat starten met de Rotterdamse Verkeersaso's Aanpak (RVA);

overwegende dat:

- verkeersaso's een grote ergernis zijn voor veel Rotterdammers;
- verkeersaso's niet zonder straf mogen weggkomen met hun gedrag;
- met de RVA de pakkans enorm vergroot gaat worden;
- handhavers en politie niet overal in Rotterdam continu aanwezig kunnen zijn;
- verkeersaso's graag de aandacht trekken en in de spotlight staan;
- Rotterdammers veel verkeersaso's zien en dit graag willen melden;

verzoekt het college om:

- mogelijk te maken dat Rotterdammers bij hun melding in de MeldR-app van verkeer asociaal gedrag ook filmpjes kunnen insturen;
- op basis van deze melding, waarbij zowel het verkeer asociale gedrag als kenteken zichtbaar dient te zijn, de eigenaar van het voertuig te bestraffen;
- hierover jaarlijks te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen

Motie 22. Wat je zegt ben je zelf

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 4 juli 2023 en donderdag 6 juli 2023 voor de bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord 'Eén Stad' is afgesproken dat er in Rotterdam gewerkt zou worden aan de veiligheid van de lhbtq+-gemeenschap;

overwegende dat:

- uit onderzoek¹ is gebleken dat daders van lhbtq+-discriminatie vaak zelf behoren tot een minderheidsgroep;
- individuen uit deze minderheidsgroepen zelf vaak ook slachtoffer zijn van discriminatie;

verzoekt het college om:

- te onderzoeken of in haar aanpak om de lhbtq+-acceptatie in Rotterdam te vergroten, een training of workshop kan worden ontwikkeld waarbij individuen uit minderheidsgroepen die weinig of geen acceptatie hebben van lhbtq+-ers, bewust worden gemaakt dat hun houding of gedrag ten opzichte van lhbtq+-ers dezelfde houding of hetzelfde gedrag is als waar zij zelf last van hebben in de maatschappij;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.P. Lansink-Bastemeijer

¹ https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10410431/1/Bijlage_3_Actieonderzoek_Anti-discriminatie_LHBTIQ+_2020-2021_final_3_0

Motie 23. Stadsontwikkeling en marktpartijen samen aan de tekentafel

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 4 juli 2023 en donderdag 6 juli 2023 voor de bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het woningtekort in Rotterdam groot is en de komende jaren naar verwachting alleen maar groter zal worden¹;
- er momenteel als gevolg van stijgende rente, stijgende bouwkosten, stikstofregels, een trage afhandeling van bouwvergunningen, en een ongunstige beleggingsmarkt sprake is van een 'perfect storm'^{2 3} in de woningbouwsector;
- uit onderzoek blijkt dat gemeenten een tekort aan eigen personeel binnen het ruimtelijk domein ervaren als het grootste probleem van de woningbouwopgave⁴;

- in de Voorjaarsnota een jaarlijkse bezuiniging is voorzien van € 1.3 miljoen op stadsontwikkeling, hetgeen nog meer druk legt op de ambtelijke capaciteit ten behoeve van de ontwikkeling van nieuwe planvoorraad;

overwegende dat:

- wij van marktpartijen en vanuit de gemeente Rotterdam zelf te horen krijgen dat een gebrek aan capaciteit bij de afdeling Stadsontwikkeling vertraging veroorzaakt bij projecten;
- het woningtekort in Rotterdam alleen maar verder toeneemt door deze vertraging in de woningbouw;
- de Rotterdamse VVD het belangrijk vindt dat iedere Rotterdammer een eerste of volgende stap kan maken in zijn of haar wooncarrière;
- taken als de uitwerking van bestemmingsplannen en planologische ontwikkeling drukken op de ambtelijke capaciteit van stadsontwikkeling;
- marktpartijen ons erop wijzen dat zij deze taken van Stadsontwikkeling over zouden kunnen nemen, met als doel de voortgang bij verschillende projecten te versnellen,

verzoekt het college om:

- onder regie van de gemeente marktpartijen beter te betrekken bij het voorbereiden en uitwerken van bestemmingsplannen, planologische ontwikkelingen en andere voorbereidende werkzaamheden bij woningbouwprojecten in Rotterdam;
- de ambtelijke voorbereidingskosten bij ruimtelijke plannen beter inzichtelijk te maken voor marktpartijen en daarbij te onderzoeken of hier efficiency kan worden bewerkstelligd;
- aan de raad te rapporteren over de maatregelen die op dit vlak worden genomen, de ervaringen van zowel Stadsontwikkeling als marktpartijen bij deze maatregelen en de uitkomsten daarvan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.J. van Dommelen, E.P.J. Verweij en T. de Haan

¹ <https://indebuurt.nl/rotterdam/nieuws/woningnood~245411/>

² <https://www.dnb.nl/statistieken/dashboards/rente/>

³ <https://fd.nl/bedrijfsleven/1471034/dura-vermeer-topman-de-bouw-zakt-in-nee-hij-stort-in-nxe3caSCpk>

⁴ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/nijpend-personeelsgebrek-nekt-bouwplannen>

Motie 24. Check je ondersteuning

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op dinsdag 4 juli 2023 en donderdag 6 juli 2023 voor de bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- ondernemers in Rotterdam nadeelcompensatie kunnen aanvragen als zij schade hebben door een besluit of handeling van de gemeente;

overwegende dat:

- er veel werkzaamheden plaatsvinden in Rotterdam;
- werkzaamheden ervoor zorgen dat ondernemers tijdelijk of voor een langere periode niet of slecht bereikbaar zijn;
- werkzaamheden voor ondernemers kunnen leiden tot irritatie, onzekerheid en omzetverlies;
- het van belang is dat de nadeelcompensatie een deel van irritatie, onzekerheid en omzetverlies wegneemt;

verzoekt het college om:

- te onderzoeken of het aanvraagproces en de ondersteuning vanuit bestaande regelingen zoals nadeelcompensatie voldoende werken om ondernemers te compenseren tijdens werkzaamheden;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen en J.M. Nunnely

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Dan schors ik de beraadslagingen op dit punt. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Even kort van de orde. Het kan komen door de gure Voorjaarsnota maar ik denk het niet, maar we hebben het hier heel erg koud. Dus misschien is het mogelijk om het na de lunchpauze hier ietsjes warmer te hebben. Ik heb met andere mensen ruggenspraak gehad hierover.

De **VOORZITTER**. Het is de bedoeling om jullie wakker te houden. We gaan ernaar kijken mijnheer Segers-Hoogendoorn. We gaan schorsen tot 14.00 uur. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 4 juli 2023

Notulen van de raadsvergadering van 4 juli 2023 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 10

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig de heer F. Achbar, de heer V.P.G. Karremans, de heer S. Kasmi, de heer R.A.C.J. Simons en de heer M.J.W. Struijvenberg

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken te gaan zitten? Ik verzoek ook de fractievoorzitters binnen te treden voor zover zij niet binnen zijn. U wordt geacht naar elkaar te luisteren.

6. VOORJAARSNOTA – vervolg

- 6.1 *Debat over de Voorjaarsnota 2023, waaronder tevens begrepen de eerste herziening van de begroting 2023 alsmede de wijkplannen 2023*
- 6.2 *Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2023, de Voorjaarsnota 2023, de investeringsvoorstellen voor 2023 en wijziging van het doel van drie bestemmingsreserves*
- 6.3 *Het voorstel tot vaststelling van de wijkplannen 2023*

De **VOORZITTER**. Ik geef het woord aan mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. Het is goed dat we even zijn gaan lunchen, want voor de lunch heb ik toch wel wat beeldspraak gehoord waar onze fractie wat twijfels bij heeft. Maar goed, ik hoop dat we nu door kunnen gaan met een open houding en ook een constructieve toon naar elkaar, precies zoals de heer Van der Velden ook zei voor de lunch. Vanuit Volt hebben we geprobeerd om naar de Voorjaarsnota te kijken met de blik van: wat levert dit op voor de Rotterdammer en levert het ook met name een duurzame toekomst op? Dat proberen wij altijd vanuit het beeld dat wij hebben vanuit de stad, namelijk dat we met respect maar ook met vertrouwen naar mensen kijken. Dat is een beetje hoe wij ernaar gekeken hebben. Ik moet wel zeggen dat het soms wel lastig is. Want in alle eerlijkheid, als we naar dit college kijken dan zien we toch een conservatief college. Dat zie je ook aan het beleid dat gevoerd wordt. En wat ter besluitvorming voor ons ligt, is ook niet meer en minder dan wat je van een college mag verwachten als je een stad bestuurt. Dus het is best wel de basis en je zou eigenlijk een stap verder willen verwachten, ook vanuit de gedachte dat we ons best wel zorgen maken. We hebben te maken met inflatie die nog meer stijgt. Er is veel armoede, meer dakloosheid, meer vergrijzing. Er zijn meer jongeren met mentale problemen, veel eenzaamheid, vervuiling, ons klimaat, dus best wel veel zorgen. En we zien ook dat er

weinig vet op de botten is en we maken ons ook best wel zorgen. Want als het kabinet ons niet betaalt, dan hangen we en wat is dan ons plan B? Veel van de grote thema's zijn eigenlijk op dit moment nog niet te toetsen, dus dat is ook voor later. Als het gaat om armoede, het samenleven. Het plan voor digitale inclusie moet nog komen, dus het is lastig om daar nu al iets over te zeggen en van te vinden. Tegelijkertijd proberen we in ieder geval vanuit Volt mee te denken, dus ik heb hier een setje inhoudelijke voorstellen, waarmee we hopen onze bijdrage te leveren aan die duurzame toekomst voor alle Rotterdammers. En ik waarschuw voorzitter, het zijn er best wel wat en ik stel voor dat ik ze aan het eind in één keer indien. Dus laten we beginnen met de toekomst. Want Rotterdam is gedaald in de kinderrechtenindex. Dat is een internationale index, die ook onder andere met onze Erasmus Universiteit is opgesteld. We zien in die index dat we met name slecht scoren als het gaat om het meenemen van het perspectief van kinderen in beleid, ook in het sociale domein. Dus wij willen voorstellen dat we doorgaan met de kindervijkraden. Want het wijkniveau is eigenlijk ook het niveau waar het leven van de Rotterdammers zich afspeelt en ook de toekomst van onze kinderen. Dus wij stellen voor dat we meer betrokkenheid gaan realiseren van kinderen op wijkniveau. Dan over de Rotterdammers. Veel Rotterdammers hebben het zwaar, daar is al veel over gezegd. Een op de zes inwoners leeft in armoede, mensen hebben het financieel zwaar. En als je dan gaat kijken, zijn er weinig middelen om bijvoorbeeld te gaan sporten. Terwijl sport juist essentieel is voor je mentale en ook je fysieke gezondheid. En ook om dit goed op wijkniveau te organiseren, dienen wij zo de motie in om in iedere wijk een sportspullenbank te realiseren. We denken ook graag mee over de toekomst van de Rotterdamse arbeidsmarkt. Het is heel goed ook dat het college de beweging maakt naar meer vaardigheden als het gaat om de arbeidsmarkt, maar we willen dat graag concreet maken met instrumenten die een slagje verdergaan. En daarvoor dienen wij zo de motie in die gaat over het doorontwikkelen van eerder verkregen competenties in combinatie met Scholingsvouchers010. Als we kijken naar de uitdagingen in de zorg, dan is het heel belangrijk om te gaan investeren in de sociale basis, het sociaal kapitaal in onze wijken, in onze straten, in de buurten. Dat betekent ook dat we onze middelen heel slim moeten gaan inzetten om die sociale basis te versterken, juist ook omdat de zorgkosten zo stijgen. En omdat we willen voorkomen dat we pleisters gaan plakken en ad-hoc-beleid gaan voeren, moeten we die sociale basis ook verankeren in het beleid. Daarom dienen wij samen met de SP, ChristenUnie, Partij voor de Dieren, PvdA, 50PLUS, GroenLinks en CDA een addendum in op het beleidskader Heel de stad. En dan ook nog drie andere moties die ruimte willen creëren voor sociaal ondernemers. Enerzijds een motie 'Trois fois Couleur Locale', waarmee we meer ruimte willen creëren voor sociale ondernemers binnen de regeling. En een motie 'Duty to cooperate', waarmee we eigenlijk ook weer beter willen zorgen voor het geld dat eventueel overblijft. Dan hebben we heel veel vrijwilligers en die zijn echt goud voor de stad. Uit een monitor vrijwilligers blijkt, dat we misschien 13% meer vrijwilligers kunnen inzetten als we ze actief gaan aanspreken. En vrijwilligersvergoedingen zijn daarvoor heel belangrijk en het is ook heel belangrijk dat we dus inzichtelijk gaan maken in alle verschillende regelingen die we hebben of vrijwilligers vergoed worden of niet. Want in de ene regeling is dat wel en in de andere regeling niet, en het is eigenlijk totaal niet transparant. Daarom dienen we ook een motie in om duidelijkheid te krijgen over de vrijwilligersvergoedingen. Verder staan de Rotterdamse mantelzorgers in toenemende mate onder druk en samen met bedrijven en ondernemers moeten we ervoor zorgen dat we een mantelzorgvriendelijke stad worden, waarin je zorgtaken zo goed mogelijk organiseert. En ook daarvoor dienen wij een motie in. Dan over e-health in het kader van zorg. Het is heel belangrijk dat wij los van de kosten ook gaan kijken hoe we meer kennis kunnen gaan vergaren, kennis kunnen delen, samen optrekken, eventueel ook samen investeren, want dat is goedkoper. Dus wij dienen daarom ook een motie in die gaat over samenwerken met de G4 aan e-health. En dan is natuurlijk voor ons transparantie en de digitale overheid heel erg belangrijk. We zien dat de gemeente heel veel data verzamelt en van heel veel ingewikkelde

processen is voor de Rotterdammer onduidelijk wat die informatie eigenlijk precies is. We zien bijvoorbeeld ook dat er in Amsterdam heel veel transparantie is over de verschillende datasets die beschikbaar zijn, dus daarom dienen wij ook voor Rotterdam de motie in 'Investeer in een Rotterdams open dataplatform'. Dan over het groen en het informeren maar ook het betrekken van de stad. Want vaak horen wij terug dat Rotterdammers niet genoeg worden betrokken, bijvoorbeeld bij bouwprojecten en dat is natuurlijk niet goed voor het vertrouwen. En wat daarbij zou helpen is, stel je loopt in de stad langs een bouwproject en je wilt weten wat daar speelt, ook hoe je bijvoorbeeld kan participeren. Dan zou het ook helpen als daar een QR-code op staat die je kan scannen en je dan precies kan zien wat voor bouwproject het is en wat de participatiemogelijkheden zijn. Dus daarom ook daarvoor een motie om Rotterdammers beter te betrekken. We hechten ook heel erg aan de biodiversiteit en het leefklimaat en om dit een extra impuls te geven hebben wij twee moties. Een met de Partij voor de Dieren en GroenLinks over het investeren in groene parkeerplekken daar waar dat ook bouwtechnisch mogelijk is. En een andere motie, samen met de Partij voor de Dieren, ChristenUnie, GroenLinks en Forum voor Democratie voor het creëren van nestplekken voor bijen, dat is de motie 'Bijenburcht in het bijenlandschap'. En dan last but not least, we missen in de Voorjaarsnota aandacht voor eigenlijk het innovatieve en het creatieve deel van de economie, met name startups en scale-ups. En een onderbelichte uitdaging voor deze groep is ook de aankomende zero-emissiezone voor stadslogistiek, die per 1 januari 2025 ingaat. Dat is een ontwikkeling die wij ontzettend aanmoedigen, maar het zou ook goed zijn om te kijken hoe wij deze groep ondernemers, voor wie het misschien uitdagend gaat zijn om te investeren om te kunnen voldoen aan zero-emissievoertuigen, kunnen helpen. Daarvoor dienen we een motie in om te gaan onderzoeken hoe je een toegankelijke vervoershub voor stadslogistiek zou kunnen gaan invoeren in Rotterdam. Dank.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali heeft de volgende moties ingediend.

Motie 25. Kinderwijkraden

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- Rotterdam met 'Wijk aan Zet' een brede beweging maakt richting de wijken;
- in dit kader gestart is met wijkraden;
- Rotterdam inzet op grotere (beleids)participatie van kinderen-en jongeren;
- dit onder meer heeft geresulteerd in een Rotterdamse Kinderburgemeester;

overwegende dat:

- er in de wijk Feijenoord ervaringen worden opgedaan met een Kinderwijkraad;
- de eerste bevindingen erg positief zijn;
- de financiering van de Kinderwijkraad Feijenoord sinds februari jl. gestopt is;
- het wenselijk is om het experiment Kinderwijkraad te continueren en waar mogelijk uit te breiden naar wijken waar de participatie van kinderen en jongeren laag is;

verzoekt het college:

- het experiment Kinderwijkraad te continueren en waar mogelijk uit te breiden naar andere wijken;
- over de resultaten van de Kinderwijkraad te rapporteren aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 26. Iedere wijk een Sportspullenbank

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- het college inzet op het vergroten van de sportparticipatie van Rotterdammers;
- het aanschaffen van sportspullen en materialen voor veel Rotterdammers met geldzorgen een grote uitdaging is;
- het college inzet op een circulaire economie o.a. door hergebruik van textiel te stimuleren;
- het college inzet op het versterken van de samenredzaamheid van Rotterdammers;

overwegende dat:

- de Sportspullenbank een mooi initiatief is waarbij tweedehandssportkleding en -materialen ingezameld worden en beschikbaar worden gesteld aan mensen die te weinig geld hebben om zelf spullen te kopen;
- er op dit moment 18 locaties zijn waar Rotterdammers hun (oude) sportspullen kunnen inleveren, o.a. bij sportverenigingen, sporthallen en Huizen van de Wijk;
- er op dit moment niet in iedere wijk een inzamelpunt van de Sportspullenbank gerealiseerd is;
- het wenselijk is om het aantal inzamelpunten uit te breiden naar alle Rotterdamse wijken;

verzoekt het college:

- te inventariseren in welke wijken waar nu nog geen inzamelpunt is gerealiseerd, behoefte is aan een inzamelpunt;
- er naar te streven om samen met de Sportspullenbank voor het einde van deze collegeperiode minimaal één inzamelpunt in deze wijken te realiseren;
- hierin samen te werken met sportverenigingen, ondernemers, welzijnsorganisaties en partners in het wijknetwerk;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 27. EVC-trajecten

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- de Rotterdamse economie wordt getroffen door grote personeelstekorten in vrijwel alle sectoren;
- de gemeente Rotterdam inzet op een grotere instroom van zij-instromers en Rotterdammers met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- Scholingsvoucher010 een belangrijk instrument is om arbeidsmarktparticipatie te bevorderen;
- de gemeente Rotterdam inzet op een skillsgerichte arbeidsmarkt;

overwegende dat:

- het aanbod van Scholingsvoucher010 vooral bestaat uit opleidingen, trainingen en cursussen;
- naast scholingen ook eerder verkregen competenties trajecten (EVC-trajecten) een bewezen instrument is om skills te waarderen en te valideren;
- EVC-trajecten binnen het budget van scholingsvoucher010 passen;
- EVC-trajecten passen binnen de beweging richting een skillsgerichte arbeidsmarkt;
- EVC-trajecten geen onderdeel uitmaken van het aanbod van scholingsvoucher010;
- de komende periode wordt onderzocht of en hoe scholingsvoucher010 doorontwikkeld kan worden;

verzoekt het college:

- bij een eventuele doorontwikkeling van scholingsvoucher010 te onderzoeken of en hoe EVC-trajecten ingepast kunnen worden;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 28. Addendum beleidskader Heel de Stad

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- het Rotterdamse stelsel van zorg, welzijn en ondersteuning de komende jaren wordt geconfronteerd met grote financiële en inhoudelijke uitdagingen;
- een van de belangrijkste beleidsrichtingen om het stelsel toekomstbestendig te organiseren het versterken van de sociale basis is;
- er onlangs een manifest is gepubliceerd waarin een groot aantal Rotterdamse sociaal ondernemers oproepen om de Rotterdamse sociale basis te versterken;

overwegende dat:

- het beleidskader Heel de Stad tot 2026 de inhoudelijke beleidsrichting bepaalt voor de doorontwikkeling van het Rotterdamse stelsel van zorg en welzijn;
- het beleidskader Heel de Stad vertrekt vanuit drie prioritaire doelgroepen (1) jongeren (2) ouderen en (3) kwetsbare doelgroepen;
- het versterken van de sociale basis beperkt verankerd is in het beleidskader Heel de Stad;
- hierdoor een heldere richting ontbreekt voor het versterken van de sociale basis in Rotterdam;
- het wenselijk is om de komende jaren concrete plannen uit te werken voor het versterken van de Rotterdamse sociale basis;

verzoekt het college:

- een addendum toe te voegen aan het Beleidskader Heel de Stad (2021-2026);
- in dit addendum concrete voorstellen te doen voor het versterken van de Rotterdamse sociale basis;
- in de uitwerking hiervan sociaal ondernemers, experts, wetenschappers, bewoners, wijkraden en ervaringsdeskundigen te betrekken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali, T.S.J. Coşkun, T.J. Vonk, S. van de Peppel, R. Moti, P.J.H.D. Verkoelen, A. Kockelkoren en R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 29. Trois Fois Couleur Locale

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- de subsidie Couleur Locale een belangrijke subsidie is om lokale organisaties te ondersteunen;
- het college voornemens is om de komende jaren op de subsidie Couleur Locale te bezuinigen;
- het college voornemens is om in de nieuwe subsidieregeling een drempel van € 35.000,00 per organisatie per wijk te introduceren;

overwegende dat:

- er op dit moment 65 organisaties een subsidie vanuit de subsidieregeling Couleur Locale verleend hebben gekregen;
- 23 organisaties een bedrag boven de € 35.000,00 verleend hebben gekregen, waarvan 12 boven de € 50.000,00;
- deze organisaties in de knel kunnen komen door de voorgenomen aanpassing van de subsidieregeling;
- het hoofdzakelijk organisaties betreft die vaak al jarenlang in de wijken actief zijn;
- het wenselijk is voor de sociale continuïteit in wijken dat deze organisaties door kunnen gaan met hun werkzaamheden;

verzoekt het college:

- de drempel van € 35.000,00 per aanvraag te hanteren;
- in de nieuwe subsidieregeling Couleur Locale de mogelijkheid van een maximum van drie subsidieverleningen per organisatie per wijk op te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 30. Duty to Cooperate

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- het college voornemens is om te bezuinigen op een deel van het welzijnsbudget;

overwegende dat:

- het waarschijnlijk is dat er dit jaar een onderbesteding van het welzijnsbudget zal ontstaan binnen de nieuwe regelingen Right to Cooperate en lokaal budget;
- deze regelingen tot doel hebben om bewoners en lokale organisaties beter te betrekken bij het welzijnswerk in de wijken;

- het wenselijk is om de eventuele onderbesteding van deze budgetten terug te vorderen en in te zetten voor welzijnsactiviteiten waarin wordt samengewerkt met lokale organisaties en bewoners in de wijken;

verzoekt het college:

- welzijnsaanbieders aan te sporen om het budget dat gereserveerd is voor lokaal budget en Right to Cooperate nog dit jaar optimaal te benutten;
- indien het budget dit jaar niet volledig wordt benut, de onderbesteding van deze budgetten terug te vorderen en op andere manieren in te zetten voor welzijnsactiviteiten waarin wordt samengewerkt met lokale organisaties en bewoners in de wijken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 31. Duidelijkheid over vrijwilligersvergoedingen binnen het sociaal domein

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- vrijwilligerswerk een belangrijke rol speelt bij de samenredzaamheid van Rotterdammers en het toekomstbestendig organiseren van de zorg;
- vrijwilligerswerk in veel gevallen wordt verricht binnen het sociaal domein;
- vrijwilligers een belangrijke rol spelen bij het behalen van beleidsdoelstellingen in het sociaal domein;

overwegende dat:

- vrijwilligersvergoedingen kunnen bijdragen aan de aantrekkelijkheid van vrijwilligerswerk;
- het op dit moment niet mogelijk is om vanuit verschillende gemeentelijke budgetten en regelingen in het sociaal domein vrijwilligersvergoedingen te financieren;
- organisaties binnen het sociaal domein graag meer ruimte zouden krijgen om vrijwilligers via een vrijwilligersvergoeding te waarderen en te binden;

verzoekt het college:

- in kaart te brengen vanuit welke gemeentelijke regelingen/budgetten in het sociaal domein het op dit moment wel en niet mogelijk is om vrijwilligersvergoedingen te financieren;
- te onderzoeken welke mogelijkheden wet- en regelgeving bieden om vrijwilligersvergoedingen in het sociaal domein op te nemen in de gemeentelijke subsidieregels als subsidiabele kosten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali, T.J. Vonk, P.J.H.D. Verkoelen

Motie 32. Stimuleer mantelzorgvriendelijke organisaties in Rotterdam

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- als gevolg van demografische veranderingen de zorgvraag de komende jaren sterk zal stijgen;
- dit gepaard zal gaan met arbeidsmarkttekorten en een dalend aantal beschikbare vrijwilligers en mantelzorgers;
- het combineren van werk en mantelzorg steeds belangrijker zal worden om aan de stijgende zorgvraag te kunnen beantwoorden;

overwegende dat:

- er een belangrijke uitdaging ligt voor Rotterdamse werkgevers om de combinatie werk en mantelzorg te faciliteren;
- om dit doel landelijk te stimuleren Werk&Mantelzorg gestart is met het predikaat mantelzorgvriendelijke organisatie;
- het positief is dat de gemeente Rotterdam dit predikaat reeds heeft verkregen;
- er buiten de gemeente Rotterdam slechts een aantal andere Rotterdamse organisaties dit predikaat hebben verkregen;

verzoekt het college:

- partners in de stad te stimuleren om het predikaat mantelzorgvriendelijke organisatie te verkrijgen;
- eventueel samen te werken in het faciliteren van medewerkers om werk en mantelzorg te combineren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 33. Werk samen aan e-health innovaties

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- het college voor een grote opgave staat om de zorg toekomstbestendig te organiseren;
- e-health een belangrijke beleidsrichting is om de zorg doelmatiger te organiseren, o.a. door menskracht te vervangen door digitale innovaties;
- het positief is dat er in de Voorjaarsnota het voornemen is opgenomen om nog dit jaar 24 e-health trajecten te evalueren en borgen;

overwegende dat:

- e-health innovaties een aanzienlijke investering vragen van gemeenten en zorgaanbieders;
- gemeenten en zorgaanbieders binnen de G4 voor dezelfde uitdagingen staan rondom het ontwikkelen, implementeren en borgen van e-health innovaties;
- het wenselijk is om binnen de G4 krachten te bundelen rondom e-health innovaties;

verzoekt het college:

- binnen de G4 in gesprek te gaan over de mogelijkheid van samenwerking rondom het ontwikkelen, implementeren en borgen van e-health innovaties;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 34. Investeer in Rotterdams open data platform

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam data zoveel mogelijk beschikbaar wil maken via open data en open standaarden;
- de gemeente Rotterdam deze informatie beschikbaar stelt in het kader van transparantie en innovatie;
- Rotterdam hiertoe is gestart is met een open data platform (www.rotterdam.dataplatform.nl);
- Rotterdam sinds 2016 geen nieuwe visie heeft ontwikkeld op open data;

overwegende dat:

- het Rotterdamse open data platform (slechts) 15 datasets omvat;
- een aantal van deze datasets niet toegankelijk is;
- dit aanzienlijk minder is dan datasets op de open data platforms van andere steden binnen de G4 (Amsterdam, 287; Utrecht, 167; Den Haag, 315);
- het onduidelijk is op basis van welke criteria datasets binnen de gemeente Rotterdam worden gepubliceerd op het Rotterdams open data platform;
- het wenselijk is om de publicatie van aantal datasets op het Rotterdams open data platform in het kader van transparantie (sterk) uit te breiden;

verzoekt het college:

- de Rotterdamse visie op open data te herijken door o.a. criteria voor de publicatie van datasets op het Rotterdams open data platform op te stellen;
- het aantal datasets op het Rotterdams open data platform (sterk) uit te breiden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 35. Betrek Rotterdammers, gebruik QR-codes

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- het belangrijk is om Rotterdammers goed, tijdig en zorgvuldig te betrekken bij gebiedsontwikkelingen;

overwegende dat:

- Rotterdam goede stappen zet richting betere communicatie rondom de mogelijkheden van bewonersparticipatie, o.a. via advertenties in kranten en via MijnRotterdam;
- er door dit college goede stappen zijn gezet door bewoners actief te informeren via borden en QR-codes;
- er ondanks deze mogelijkheden ruimte is voor verbetering;

verzoekt het college:

- bij gebiedsontwikkelingen een fysiek bord te plaatsen met een QR-code die bewoners doorlinkt naar de participatiepagina van het specifieke project op MijnRotterdam;
- op MijnRotterdam zorg te dragen voor goede informatie rondom het gehele proces, tijdlijn, verwachtingen en participatiemogelijkheden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

Motie 36. Bijenburchten in het Bijenlandschap

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- het college in de Voorjaarsnota investeert in de aanleg van 40 ha Bijenlandschap;
- de focus bij de aanleg van de Bijenlandschappen ligt op de voeding van insecten.

overwegende dat:

- voor een succesvol Bijenlandschap de focus moet liggen op de drie v's: voeding, voortplanten en verbinding;
- 80% van de bedreigde wilde bijen nestelt in zand en er daarvoor een Bijenburcht van zand, leem en stenen is ontwikkeld;¹

verzoekt het college:

- als onderdeel van Bijenlandschap te investeren in de aanleg van Bijenburchten;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind, R.T.J. van der Velden, T.J. Vonk, A.R. Oostdijk en M.Y. Morkoç

1 <https://www.ad.nl/rotterdam/bedreigde-wilde-bij-kan-ondergronds-nestelen-in-de-bijenburcht~a7e81cb4/>

Motie 37. Groene parkeerplaatsen

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- het college in de Voorjaarsnota investeert in klimaatadaptieve maatregelen en het een impuls wil geven aan de biodiversiteit in Rotterdam;

overwegende dat:

- de gemeente een opgave heeft op het vlak van waterberging, biodiversiteit en hittestress;
- nu veel parkeerplaatsen in de gemeente volledig bestraat zijn en hier niet aan bijdragen;
- dit om een aanzienlijk oppervlak binnen de gemeente gaat;
- groene parkeerplaatsen aan alle drie de problemen kunnen bijdragen, doordat er meer groen in de stad komt, deze plekken meer water vast kunnen houden en een bijdrage doen voor een koelere omgeving;

verzoekt het college:

- bij nieuwbouw van parkeervakken en -velden bij voorkeur klimaatadaptieve en groene parkeerplaatsen aan te leggen waar dat bouwkundig mogelijk is;
- bij vervanging van bestaande parkeervakken en -velden bij voorkeur klimaatadaptieve en groene parkeerplaatsen aan te leggen waar dat bouwkundig mogelijk is;
- om elk jaar inzicht te geven in het aantal gerealiseerde klimaatadaptieve en groene parkeerplaatsen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali, T. Kind, R.T.J. van der Velden en M.Y. Morkoç

Motie 38. Toegankelijke vervoershubs stadslogistiek

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- het college van plan is om vanaf 1 januari 2025 binnen de ring van Rotterdam een zero-emissiezone voor stadslogistiek in te voeren;
- dit betekent dat vele kleine bedrijven, waaronder start-ups en scale-ups, in de binnenstad op korte termijn over moeten schakelen op emissievrij logistiek vervoer;
- dit voor sommige bedrijven een grote uitdaging is;
- er in verschillende landen¹ initiatieven² zijn met vervoershubs aan de randen van emissievrije zones, waar kleine bedrijven gebruik kunnen maken van emissievrije vervoersmiddelen die worden aangeboden door de overheid;
- er in Rotterdam al eerder geëxperimenteerd is met vervoershubs³;

overwegende dat:

- het wenselijk is dat iedereen op een gelijkwaardige manier kan bijdragen aan de energietransitie;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of en hoe vervoershubs voor emissievrije stadslogistiek gerealiseerd kunnen worden aan de randen van emissievrije zones, om in het bijzonder (kleine) bedrijven van dienst te zijn;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind en I. Elfilali

¹ <https://traveltomorrow.com/dubrovnik-bans-wheeled-suitcases-to-fight-noise-pollution/>

² <https://oscarcirculair.nl/>

³ <https://www.mego-mobility.com/2021/12/07/rotterdam-doet-pilot-met-klushub>

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen heeft een vraag.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dat klopt voorzitter. Ik ga mevrouw Elfilali niet de vraag stellen waar de pinautomaat staat. Dat is vanochtend al vaak genoeg voorbijgekomen. Maar mevrouw Elfilali gaf aan het begin van haar betoog wat mij betreft terecht aan dat de gemeente financieel gezien weinig vet op de botten heeft. Dan zou ik daaruit zeggen dat dat

dan klinkt als een oproep om te gaan bezuinigen. Maar vervolgens komt er een heel pakket aan ideeën die juist vragen om meer uitgaven. Dus mijn vraag aan mevrouw Elfilali is dan hoe zij daarop reflecteert. Of heeft zij heel goede ideeën om eigenlijk meer inkomsten binnen te halen?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dank voorzitter en ook dank voor deze vraag. De goede ideeën hebben wij zeker. Allereerst even vooropgesteld, van de moties die wij ingediend hebben, denken wij dat die prima passen in de beleidskaders die wij hebben, dus dat daar niet per se grote middelen of gelden voor nodig zullen zijn. Maar inderdaad, het punt dat ik maak is dat ik vind dat wij ons heel kwetsbaar maken door ons zo op te hangen aan wel of niet financiering van het rijk. Want we moeten inderdaad ook gaan kijken naar andere manieren. Dat zijn onze voorstellen bijvoorbeeld om ook op andere manieren dingen voor elkaar te krijgen. Maar laten we vooral ook gaan investeren in meer Europese gelden, iets wat wij heel belangrijk vinden en ook inderdaad gaan kijken en nadenken dat je niet alleen maar afhankelijk bent van het rijk, want mijn wedervraag ook aan de heer Van Drunen zou zijn: wat doen we als we dus ook al die gelden van het rijk niet krijgen? Wat gaan we dan doen? Gaan we dan niets meer doen in deze stad?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou voorzitter, er zijn heel veel taken die de gemeente moet uitvoeren in opdracht van het rijk en daar hoort dan ook een passende vergoeding van het rijk bij. En als het rijk daarvoor niet over de brug komt, dan stopt ook het uitvoeren daarvan. Dat lijkt mij heel simpel. Maar mevrouw Elfilali heeft het over het aantrekken van Europese gelden. Nou ja, weet je, wat dat betreft, ik ben alleen maar voor. Maar heeft mevrouw Elfilali dan het idee dat het college daar op dit moment kansen laat liggen? Dat ze zegt: ik zie mogelijkheden die het college niet ziet om meer fondsen binnen te halen om binnen Rotterdam uit te geven.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, wederom een goede vraag. Dat was ook een van onze punten aan de wethouder. Wij zouden ook eigenlijk eerst willen beginnen met dat we inzichtelijk maken hoeveel Europese gelden we nu binnenhalen, in totaal en per domein. Dan kun je ook zien voor hoeveel je hebt uitgegeven. Dus de eerste stap is dat inzicht verkrijgen, want dan kun je daar ook op gaan handelen. En ten tweede, het punt dat de heer Van Drunen maakt voorzitter, juist omdat we zoveel grote uitdagingen hebben is het heel belangrijk om vooruit te gaan kijken en ook om langetermijnbeleid te gaan maken. Dat is ook iets waar ik hier voor zit in deze raad. We zien de grote uitdagingen en het is ontzettend belangrijk om ook inderdaad na te denken, niet alleen maar over wat we morgen doen, maar ook hoe we de stad achterlaten voor de volgende generaties. Daar gaat politiek over. Het gaat niet alleen maar over de cijfertjes.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, sinds 2011 is het aantal inwoners in onze stad niet zo hard gegroeid als dit jaar. We tellen nu bijna 664.000 inwoners en dan heb ik het niet eens over de dagjesmensen, toeristen, expats, internationale studenten, nieuwkomers en allerlei andere mensen die in deze stad al dan niet voor een dag een thuis vinden. Ja voorzitter, de stad groeit, want we mogen niet alleen maar nieuwe Rotterdammers verwelkomen, we

verwelkomen ook een nieuwe universiteit in deze stad, de TU Delft, nieuwe bedrijven, die groene waterstof maken en ook zelfs nieuwe kunst, zoals Moments Contained. Allemaal krijgen ze een welkom. Maar dat zet ons ook voor grote uitdagingen, want waar vinden we plek voor al deze mensen en bedrijven? Dat betekent wat D66 betreft dat we moeten gaan verdichten, zodat iedereen hier een eigen plek kan vinden in de stad met aandacht voor het klimaat, een gezonde leefomgeving, sociale ontmoeting en natuurlijk feestjes en gezelligheid. Dat betekent dat we creatief en innovatief moeten omgaan met de ruimte in onze stad, zodat de verdichting hand in hand kan gaan met een gezonde, groene en leefbare stad. En als we dat met de juiste aandacht doen, dan kan dat wat ons betreft. Dat begint natuurlijk met bouwen. Meer de lucht in, want daar zijn we in Rotterdam goed in en ook op kleine plots zoals bij Little C. En als die bouwwerken slim worden ontworpen dan blijft de ruimtelijke beleving en is er ook nog ruimte voor groen. Dus ik vraag aan de wethouder: houden we in onze ontwerpen ook rekening met die verdichting en zorgen we dan ook dat de juiste voorzieningenniveaus in die ontwerpen op peil blijven? En zorgen we dan nog steeds voor die vijftienminutenstad, waar D66 naar streeft? En laat ik hier ook een hartenkreet doen voor de gelaagdheid van Rotterdam. Laten we die koesteren en oog houden voor de wellicht nu nog wat onooglijke bebouwing. Investeren in stenen blijft ook investeren in mensen. We moeten daarom blijven doorbouwen en we zijn daarom blij met meer dan een verdubbeling van het Doorbouwfonds, € 56 miljoen. En dat gaan we merken, want deze week gaat al de eerste paal in de grond voor bijna 400 studentenwoningen. En dat is niet alleen voor de studenten van de Erasmus, want ik ben in tegenstelling tot mijn collega's van de VVD en de PvdA trots dat we de TU Delft en haar studenten mogen verwelkomen in deze stad. Ik zie het als een prachtkans voor Rotterdam om die technische kennis van deze studenten te behouden voor het Rotterdamse bedrijfsleven, voor de haven, voor de non-profits. En ik zeg ook tegen wethouder Versnel, wat gaat dat belangrijk zijn voor die arbeidsmarkt. Mijn vraag aan de wethouder is: worden deze toekomstige werkgevers ook betrokken bij de verdere ontwikkeling van de campus? Hebben zij daar bijvoorbeeld een plek? En hardop denkend, denk ik bijvoorbeeld dat het stadionplot op Zuid een mooie locatie zou kunnen zijn voor de universiteit. Hoe kijkt de wethouder daarnaar? Maar voorzitter, we moeten ook realistisch zijn. Vandaag een plan bedenken betekent soms pas over tien jaar bouwen. En wat betekent dat dan voor zo'n gebied in de tussentijd? Wachten tot de ontwikkeling af is? Nee, zeker niet, dat is niet Rotterdams. We willen daar mooie gebieden van maken en we zien daar heel mooie creatieve voorbeelden van, van placemaking, creatieve en innovatieve ondernemers die van stille plekken in onze stad levendigheid maken. Ik noem maar een paar voorbeelden. De Weelde, Biergarten, Keilecafe. Maar ik zie ook een keerzijde. Wrevel als de ondernemers weg moeten. Wrevel op het moment dat er onduidelijkheid bestaat over deze bouwplannen. En wrevel als zij niet worden betrokken bij het gesprek. Daarom hebben wij een motie waarin wij vragen om een duidelijk kader voor deze ondernemers die werk maken van placemaking, zodat ze meer duidelijkheid en perspectief krijgen. Dan mobiliteit, een van de belangrijkste pijlers in het verdichten van de stad. Want verdichten kan alleen als we minder in de auto zitten en meer op de fiets, in het OV of te voet. Een autoluwe stad. Als D66 zijn we dan ook blij met de resultaten van het afgelopen jaar. Bijna € 4 miljoen geïnvesteerd in fietspaden en fietsverlichting, het uitbreiden van betaald parkeren, een eerste stap. En meer dan 750 laadpunten voor elektrische voertuigen. Maar we gaan verder. Achttien straten maken we dertig kilometer per uur. De Nieuwe Binnenweg wordt eenrichtingsverkeer en we maken ook een start met het autoluw maken van het Oude Westen, het Nieuwe Westen en Middelland. En we zijn ambitieus. De stad moet worden aangepakt als geheel en we vinden het daarbij ook belangrijk

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, een korte vraag. Wanneer is een straat volgens de fractie van D66 autoluw?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Nou ik heb daar de afgelopen dagen flink wat discussies over gehad. Soms betekent autoluw minder auto's, dus maar één richting op. Soms is autoluw dat auto's langzamer rijden. En soms betekent autoluw wat ons betreft helemaal geen auto's in de straat.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dan ben ik zo meteen benieuwd naar de plannen van het college met deze meetlat, of dan al die plannen daaraan voldoen.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan mevrouw Maassen. Toch niet, mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Het is natuurlijk heel mooi om de binnenstad autoluw te maken en ik had ook al nieuwsgierig even een tipje van de sluier opgelicht. Ik zag daar nog niet heel veel nieuwe straten. Die achttien straten waren ook al eerder benoemd, om die aan te pakken, omdat ze ook nog eens gevaarlijk zijn. Maar ik zou graag willen weten, want dat heb ik u vorig jaar ook gevraagd, hoeveel parkeerplaatsen daar bijvoorbeeld voor gaan verdwijnen? Want als je de stad autoluw hebt, moet je daar ook niet parkeren. Hoeveel auto's verdwijnen er, hoeveel autobewegingen hebben we nu dadelijk minder? Ik denk namelijk dat u het daaraan moet meten en het moet meetbaar worden. Dat is het tot nu toe niet. Ik zou graag van u willen horen wat het moet zijn. En hoe rijmt u dat autoluw maken met de bezuiniging van € 400.000,00 per jaar op het vergroenen van parkeerplekken? Dan wordt de stad niet groener.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik ben heel blij met deze vraag van mevrouw Bokhove, want het sorteert namelijk volledig voor op de motie die ik wil indienen. Want wat mij betreft missen we nu op dit moment het totaaloverzicht op het autoluw maken van de stad en ook inderdaad welke effecten dat heeft. Daarom heb ik een motie gemaakt, maar die dien ik zo meteen in, met de vraag of we elk jaar een totaaloverzicht krijgen, een dashboard waarin we kunnen zien wat in het autoluw maken van de stad gebeurt en ook welke effecten dat heeft.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen heeft een vraag aan mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dank u voorzitter. Mevrouw Bokhove brengt het een beetje als een negatief punt dat de lijst met straten waar maatregelen plaatsvinden er al was. Ja, dus het is niets nieuws. Maar de enige conclusie die daaruit te trekken is, als die lijst er al was, dan heeft het vorige college daar dus helemaal niets mee gedaan. En dan is het dus heel fijn dat er nu een college zit dat blijkbaar eerst nog eens werk moet maken dat het vorige college heeft laten liggen en pas daarna nieuwe zaken aan kan pakken. Ja, heel fijn.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Nee hoor, het vorige college had ook werk onderhanden en het betekent gewoon dat je ieder jaar een bepaald budget vrijmaakt voor de volgende stap weer.

En zo lopen de verbouwingen van straten altijd ietsje achter in de tijd, maar het is juist fantastisch hoe dat geregeld is.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen, u kunt verdergaan.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, ik ben het met GroenLinks eens, we moeten ook ambitieus zijn om van Rotterdam een echte langzaam-verkeerstad te maken. Onze stad is namelijk geen racebaan. En het is tijd om dat door te laten dringen in de infrastructuur.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Een punt van orde, ik had ook gevraagd hoe mevrouw Maassen de bezuiniging van € 400.000,00 per jaar, dus meerdere jaren achter elkaar, rijmt met het vergroenen van parkeerplaatsen? Dus parkeerplaatsen weghalen en die dan vergroenen. Dat kan niet als je daar geen geld voor hebt. Wilt u daar nog even op reflecteren? Dat was mijn vraag.

De **VOORZITTER**. Even een misverstand, u heeft recht op een antwoord van een wethouder, maar u heeft geen recht op antwoord van een raadslid. Dus het kan ook geen ordetijd zijn. Tenzij het een interruptie is, maar niet zomaar ordetijd claimen. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik ben blij dat de interrupties van GroenLinks volledig aansluiten op mijn verhaal. Want het tweede deel van mijn motie gaat namelijk in op het weghalen, op het autovrij maken van gedeeltes van straten, om daar ruimte te maken, een onderzoek voor speelplekken, voor groen. U wordt dus op uw wenken bediend. Dan ga ik verder. Rotterdam wordt een stad van de fiets, de voetganger en het OV, en als het moet de auto. En dan bij voorkeur natuurlijk elektrisch. Want wat D66 betreft gaan we verder met het terugdringen van de auto zoals in straten als de Meent en de Witte de With. Dit kan langer, vaker en op meer plekken.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Een mooi verhaal van mevrouw Maassen, zeker wat ons aanspreekt dat u wilt kiezen voor de fiets, het OV en de voetganger. Maar ik vind dat een beetje moeilijk te rijmen met de beslissing van D66 dat u akkoord gaat met een nieuwe oeververbinding, en die is dan niet voor het OV. Ja, eventueel, geen metro, laat ik het dan zo zeggen. Maar dat u dan toch weer kiest voor een oeververbinding voor de auto. Dat vind ik dan moeilijk te rijmen. Of heeft u daar een verklaring voor?

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, op het moment dat er een oeververbinding is voor auto's neemt dat niet weg dat daar ook gewoon lijnbussen overheen kunnen gaan. Ik ben dus heel erg benieuwd waar de heer Van der Velden de informatie vandaan haalt dat daar geen OV overheen zou mogen rijden. Het is niet verboden voor lijnbussen en als dat wel zo is, dan is dat mijn vraag aan de wethouder. Is hij van plan om lijnbussen te verbieden op die oeververbinding?

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nee. Trouwens, dank u voorzitter. Kijk, u heeft ook altijd gepleit voor een metro-oeververbinding. Dat laat u ineens los omdat toevallig wethouder Karremans uit Den Haag komt, van: we gaan daar toch een brug aanleggen. In eerste instantie natuurlijk prioriteit voor de auto. Het verbaast me dan dat u daarmee akkoord gaat.

Waarom zegt u niet: nou, oké, stel dan dat er een oeververbinding komt, dan niet de auto maar wel OV, fietser en voetganger. Dat was mijn vraag.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, volgens mij zijn we op dit moment druk bezig met plannen maken zodat de exacte vormgeving van die brug en de infrastructuur daaromheen aan beide zijden van de oevers in kaart wordt gebracht. U heeft daarin meer informatie waarbij we dus blijkbaar het OV gaan hinderen. Volgens mij is dat niet het geval. Dus in die zin kan ik ook heel moeilijk antwoord geven op uw vragen, want volgens mij hebben wij een andere visie op hoe die vormgeving plaatsvindt.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Maar u bent het toch met mij eens dat er auto's gaan rijden over die brug, of niet? U doet nu net alsof er geen auto's gaan rijden.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, maar we gaan de auto's geen prioriteit geven en dat is wat u beweert.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Oké, dank u. Dus ik mag na dit debat concluderen dat de auto niet de prioriteit op de brug krijgt volgens D66 en dat u ruim baan gaat geven aan het openbaar vervoer op de nieuwe oeververbinding. Mag ik uw woorden dan zo vertalen?

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, als het aan D66 ligt wel.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja dank u voorzitter. Als ik mij niet vergis is het de bedoeling dat over die nieuwe brugverbinding ook gewoon een tramrails komt te liggen en dat dat dus niet een brug is specifiek voor autoverkeer. Nee, autoverkeer kan daar ook gebruik van maken, maar het een sluit het ander niet uit.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik heb daar verder niets op te zeggen.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we naar de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, want we horen eerst een heel verhaal, minder auto's, minder auto's. Ja, af en toe misschien nog een auto. Maar met die oeververbinding, wat eigenlijk een metro- of tramtunnel zou moeten zijn, worden er nu weer nieuwe autowegen in de stad aangelegd. En u heeft eerst vijf of tien minuten lang een verhaal over minder auto's en meer fiets en meer OV en meer wandelaars, en toch gaat u nieuwe wegen aanleggen anno 2023, in een moderne stad als Rotterdam. Dat kunt u dan toch niet rijmen met uw eigen verhaal?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, het verhaal van D66 is genuanceerd, dus ik begrijp ook wel dat dat soms wat ingewikkeld te begrijpen is, maar ik heb heel duidelijk aangegeven: als het moet de auto. Wij zijn niet anti-auto. Van mij hoeft het niet zo te zijn dat we een hek om Rotterdam heen zetten en zeggen: het is hier verboden voor auto's. Wat ik zeg is dat ik een autoluwe stad wil. Ruimte voor alle vervoersmodaliteiten. En dat is iets heel anders dan helemaal geen auto's meer en dat betekent dus ook dat ik niet uitsluit dat er af en toe nog wat wegen worden aangelegd.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Precies, kijk, autoluw betekent minder auto's, maar je gaat nieuwe wegen toevoegen aan een moderne stad. Dat doen ze nergens meer behalve dan in dat Rotterdam van u.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, als er huizen worden gebouwd dan vind ik het heel normaal dat daar gewoon een weg naartoe leidt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, ik begreep het niet zo goed, misschien kan mevrouw Maassen even verhelderen, want ik hoorde haar zeggen: op de nieuwe oeververbinding, de brug, krijgt de auto geen prioriteit. Klopt dat?

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Dan is mijn vraag: hoe dan precies?

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik bedoel, ik ben geen technisch ontwerper. Ik heb niet al te veel verstand van hoe die brug precies wordt ingepast in die beide zijden van de oever. Wat ik wel weet, zijn uitgangspunten. En dat uitgangspunt heb ik zojuist geformuleerd en dat wil ik één, twee, drie, vier keer herhalen, maar dat is het uitgangspunt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Nou voorzitter, mag ik u dan herinneren aan een motie die Volt heeft ingediend toen we deze discussie hadden, namelijk de progressieve versie van een oeververbinding als het een brug wordt, waarin we precies dit punt hebben uitgewerkt. Daar heeft u toen tegen gestemd. Ik nodig u uit om daar nog eens naar te kijken.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Het begint hier een leuke discussie te worden. Ik heb geen glazen bol, dus ik kan niet garanderen wat er in de toekomst gaat gebeuren. Maar we hebben het hier nu over een brug voor de zoveelste keer. Dat is een brug waarvan de bedoeling is dat die ruimte heeft voor voetgangers, voor fietsers, voor een tramverbinding en voor auto's. Voorzitter, als we dat niet op die manier zouden in gaan vullen en ik pak mijn glazen bol erbij en ik kijk wel in de toekomst, dan is op het moment dat die brug er ligt, en we leggen daar geen autoweg in, de eerstvolgende keer daarop dat er

een ambulance vertraging oploopt omdat het druk is in de Maastunnel, hij vertraging oploopt omdat hij niet over de Willemsbrug kan of iets bij de Erasmusbrug, dan staat iedereen hier op zijn achterste benen. Ja, maar toen die brug werd aangelegd hadden we toch ook wel een autoweg er bij aan kunnen leggen? Voorzitter, daar hebben we het hier over. In de toekomst gaat dat gewoon op die manier gebeuren en daarom is het alleen maar hartstikke verstandig om het op de manier te doen zoals we nu van plan zijn.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja, ik merk dat de heer Van Drunen vandaag best wel wat woorden nodig heeft om iets simpels uit te leggen, maar de brug is natuurlijk gewoon van de afdeling auto te gast. Dat is de afspraak die we hebben. Dat is wat we ook gaan doen en meer of minder wordt het niet. Nou, auto te gast zou ik onder autoluw willen scharen. Dank u.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik had nog een motie aangekondigd en die wil ik graag indienen. In deze motie wordt dus gevraagd naar een dashboard, jaarlijks, om te onderzoeken of we bij het VCP in ieder geval mogelijk delen van straten permanent of tijdelijk autovrij kunnen maken, in ieder geval voor groen, voor speelvoorzieningen en dergelijke. Dan voorzitter, durf ik ook te dromen en moeten we innovatief en creatief zijn. Reflecterend asfalt bijvoorbeeld. In Groningen gebruiken ze dat. Reflecterend en geluidsreducerend. Win, win, win. Minder warm, minder geluidsoverlast en beter voor de stad. Welke mogelijkheden ziet de wethouder in Rotterdam hiervoor? En in Oirschot zijn ze bijvoorbeeld begonnen met zonnepanelen in fietspaden. Een fantastische manier om nog meer zonne-energie op te wekken. Ik ben ook benieuwd hoe de wethouder hiertegen aankijkt. Want dat is goed voor het klimaat. En dat kan natuurlijk niet ontbreken in een stad van de toekomst. De verdichting zal alleen werken als we ook toewerken naar die 55% reductie, minstens, een duidelijk doel. En dat zeg ik ook tegen mijn vrienden van GroenLinks, want ik begrijp uw gevoel van urgentie natuurlijk hartstikke goed. Het is de belangrijkste uitdaging van de mensheid voor de 21^e eeuw. Het siert u daarom ook dat u daar acties op vraagt. Maar die is er geweest. € 52 miljoen aardgasvrij, 6500 huishoudens die energiekussers langs hebben gekregen. In Rozenburg een walstroomvoorziening, subsidies aan waterstofinstallatie op een STC-opleidingsschip, voorfinanciering voor zonnedaken. En in 2023 gaan we door. We zijn de beste van de G4 als het aankomt op het leggen van zonnepanelen. We starten een burgerberaad voor klimaat, we isoleren woningen, 0%-leningen voor vve's en energiescans voor de ondernemers. Maar ook hier moeten we nog een stap verder, vindt D66. We moeten van de stad optimaal gebruikmaken. We leggen onze daken nu vol met zonnepanelen. Dat vind ik hartstikke mooi, maar ik wil meer. Dan kijk ik ook naar mijn coalitiegenoten van Leefbaar Rotterdam en niet-coalitiegenoot Volt, want die zullen dit misschien niet zo leuk vinden, maar ik pleit voor windmolens in de binnenstad. Het energienet wordt op sommige dagen goed benut. Maar als het hard waait profiteren Rotterdammers daar helemaal niet van. En dat doet het best wel vaak in Rotterdam. Daarom wil ik niet alleen zonnepanelen in de binnenstad maar ook windmolens. En het liefst dan samen met zonnepanelen. Een powernest wordt dat genoemd. Dat is dubbele energie en dus dubbele winst, die we op onze daken in de binnenstad kunnen installeren. Dus mijn vraag aan de wethouder is welke opties er zijn om dit ook op de daken in Rotterdam te installeren? Welk beleid hebben wij hierover en hoe kunnen wij dit bijvoorbeeld stimuleren? Is de wethouder bereid om dit mee te nemen in de toekomstige ontwikkeling van gebouwen, en zouden we hier bijvoorbeeld een pilot over kunnen starten? Voorzitter, een stad die verdicht

De **VOORZITTER**. U krijgt een vraag van collega Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, ik ben heel benieuwd naar even een grove schets van de uitwerking van die windmolens in de binnenstad. Want we werden net al even beticht van plannetjes die een beetje een soort van proefballonnetjes zouden zijn en deze klinkt mij ook een beetje zo. Maar misschien heeft u een briljant plan, want het is niet voor niets zo dat het vaak moeilijk is om windmolens in de bebouwde omgeving in te passen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik ben heel blij met deze interruptie. Ik zal u voorspellen: ik weet niet alle technische details, maar ik heb me er flink in verdiept de afgelopen dagen. Ik noemde net al het powernest. Dat is een kubistische installatie met zonnepanelen aan de buitenkant waar we een windturbine in zetten en vanwege de hoogbouw in Rotterdam kan dit, in tegenstelling tot andere steden in Nederland, best rendabel zijn. Want daar is de wind namelijk stevig. Het is nu zo dat het niet rendabel is. Maar goed, dat was met zonnepanelen twintig jaar geleden ook zo en kijk waar we nu zijn.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, maar die kubistische windturbines staan dus op daken, begrijp ik dat goed?

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Oké.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, op zoveel mogelijk daken in Rotterdam wat mij betreft.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Het voordeel zou kunnen zijn dat de aanvliegroutes van Zestienhoven nog wat hoger moeten worden, dus het lijkt me in ieder geval nog wat lastiger om dan de luchthaven in de stad te houden voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja, en heeft u nagevraagd bij DCMR? Want in het verleden zijn er heel veel klachten geweest over überhaupt de radiatoren die gewoon draaien en zo, dus geluidsoverlast in de binnenstad met draaiende dingen, is gauw om de hoek.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Nou ja, kijk, ik heb zeer veel vertrouwen in de technologie en in de innovatie van onze stad, zeer veel vertrouwen. En bij alle nieuwe gebouwen in Rotterdam zit ontzettend veel goed, geluidsdicht raamwerk erin. Ik heb niet alle technische kennis en daarom vraag ik ook aan de wethouder: laten we daar nu eens naar kijken. Laten we daarnaar kijken, omdat we als burgers van Rotterdam ook gebruik moeten kunnen maken van de windenergie en het niet over moeten laten aan alleen de windboeren die hier veel winsten mee maken op dit moment. Voorzitter, een stad die verdicht moet vanzelfsprekend ook ruimte bieden aan sociale ontmoetingen. Uitgaan, feestjes, festivals, cultuur. We zijn daarom ook blij met de € 1,6 miljoen extra per jaar voor cultuur in de wijken en ook de € 2,5 miljoen die nu weer is vrijgemaakt voor de programmering cultuur. Vorig jaar zijn we al naar een uitbreiding van de horecatijden gegaan van 02.00 uur naar 03.00 uur 's nachts en ook

de geluidjes en verlaatjes passen daar wat D66 betreft goed bij. Wij geloven in een stad waar de een kan slapen maar de ander kan feesten. Lekker op een terras borrelen in de zon, in het park of aan het water. En om met dat laatste te beginnen, ons water en de oevers bieden nog zoveel onbenut potentieel. Rotterdam is met de rug naar het water toe gebouwd en onze kades zijn op dit moment alleen maar gemaakt voor boten om aan te meren. Maar waar zijn dan die vlonders en oevers vol terrassen? Waar zijn de pontons met festivals en concerten aan de Maas? We hebben alle ruimte nodig en wederom, in een warmer wordende stad is dit ook een perfecte plek voor verkoeling. We zien dat er in de Voorjaarsnota geld wordt vrijgemaakt voor goede groei en vragen dan met de motie die ik wil indienen ook aandacht te besteden aan horeca aan de waterkant, voor een feest aan de waterkant. Want wat ons betreft gaat er geen hek om strandjes, maar maken we juist gebruik hiervan.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja, mevrouw Maassen doet mij erg denken aan rupsje-droom-genoeg, want Rotterdam had ooit heel dure pontons in de Maas gelegd in de tijd van wethouder Kombrink. Die kostten honderdduizenden guldens en euro's en die moesten weer weggehaald worden want dat kon niet vanwege het scheepvaartverkeer, vanwege glasbranden en dat soort zaken. Dus u kunt nu natuurlijk wel weer schetsen dat we weer pontons en allerlei dingen in de Maas gaan leggen. Dat gaat gewoon niet. Maar droom nog lekker door.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Nou ja, ik weet niet of u bij de opening van de Rotterdamse Architectuurmaand bent geweest, maar wellicht kunt u daar volgend jaar een kijkje nemen, want dan ziet u een praktijkvoorbeeld. Dus dat is niet dromen. Daarnaast voorzitter, wil ik ook aandacht vragen voor de festivals en de evenementen die dit jaar niet hebben kunnen plaatsvinden, bijvoorbeeld de Parade, Pleinbioscoop, Veerhavenconcert en Wednesday Night Skate. In een stad zullen er altijd initiatieven komen en gaan, dat weet D66 ook, maar we willen er in ieder geval voor zorgen dat cultuur en nachtcultuur zoveel mogelijk ruimte krijgen. Ik vraag daarom aan de wethouder: hoe helpen we ondernemers met de juiste vergunningen en waarom lukt het zelfs ervaren organisatoren soms niet om een evenement dat al jaren draait dan in een zeker jaar vergund te krijgen? Leren we dan van de keren dat het hun niet lukt en wat kunnen we beter doen? Als we dan toch meer ruimte geven aan festivals in de stad, voorzitter, dan zou ik ook graag meer ruimte willen geven aan de gratis drugstesten die wij aanbieden. Want nu is het zo dat die niet altijd even toegankelijk zijn, het lang duurt, en maar weinig Rotterdammers hier gebruik van maken. Zonde, want we hebben dit programma en drugs worden gebruikt en zonder testen is het gissen naar de risico's. Daarom vraag ik aan de wethouder of hij bereid is om te kijken of we dit niet op de festivalterreinen kunnen doen of als dat niet kan op een meer centrale plek in de stad. Tot slot moeten we in onze stad die verdicht ook aandacht blijven vragen voor kansengelijkheid. En ik ben heel erg blij dat we meer geld vrijmaken voor de schoolzorgteams en dat we gratis menstruatieproducten krijgen te liggen op scholen en dat we al meer dan honderd scholen hebben met gratis schoolontbijt. Maar voorzitter, er zijn ook nog vragen, want wat ik niet begrijp is waarom er bijvoorbeeld geld is overgebleven van het programma Gedeelde geschiedenis. Bij de subsidietoekenning moet toch al duidelijk worden dat er geld overblijft? Dus mijn vraag is dan hoe dat beeld op dit moment voor 2023 is. Lopen we op schema met het uitgeven van het daarvoor gereserveerde budget? Dan Couleur Locale, een heel belangrijk programma, want dit zijn sociale initiatieven die uit de wijk komen, die weten wat er nodig is en die niet altijd helemaal precies passen in het welzijnswerk. D66 vindt het wel

lastig dat door de voorgestelde bezuinigingen er mogelijk initiatieven dreigen te verdwijnen in de stad, maar wij begrijpen ook de keuzes die door het college gemaakt moeten worden. Maar wel vinden we het belangrijk dat dat belangrijke werk dat niet altijd te vatten is in welzijnswerk, verricht blijft worden. Daarom vraag ik aan de wethouder: zijn er manieren om in ieder geval deze initiatieven te helpen om toe te geleiden naar andere vormen van financiering? Daarnaast wil ik ook aandacht vragen voor de bewonersinitiatieven. We zien namelijk dat de ene wijk heel veel geld overhoudt en de andere juist wat nodig heeft. We weten allemaal dat er geen schotten zitten tussen de wijken, maar we doen nu op papier soms wel alsof dat zo is. Daarom zou ik aan de wethouder willen vragen of hij kan toezeggen dat komend jaar, in 2024, het de wijkraden in ieder geval is toegestaan om te schuiven met de budgetten onderling. Dat zou de pijn van de voorgenomen eenmalige bezuiniging flink kunnen verzachten. Tot slot voorzitter, ik benadruk het nog maar eens, we moeten blijven investeren in de verdichting van de stad en niet bouwen in het buitengebied. We moeten het groen behouden dat we nog hebben. Dat kunnen we doen door te verdichten, als we oog blijven houden voor het voorzieningenniveau, voor het groen, voor een leefbare, groene en klimaatadaptieve stad. Voorzitter, dat is een Rotterdam dat wij graag zien.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 39. Cherry on the caking, time for Placemaking

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- creatieve ondernemers een nog te transformeren gebied laten opbloeien en gebruikmakend van de tussentijd, waarde toevoegen;
- succesvolle placemaking de stad verrijkt, maar onduidelijkheid bij zowel placemakers als gebruikers leidt tot onbegrip en weerstand wanneer gebieden verder ontwikkeld gaan worden;
- de ontwikkelingen regelmatig onbevredigend eindigen in onzekerheid;
- de belangen van de betrokken partijen na een aantal jaar divergeren;

overwegende dat:

- succesvolle initiatieven bijdragen aan de culturele ontwikkeling en (economische) waarde van de stad;
- succesvolle placemakers ook meegenomen moeten worden in de toekomstige ontwikkelingen en bestemming van het gebied;
- mogelijke continuïteit zoveel als mogelijk gezocht zou moeten worden in nabijheid van de huidige locatie;
- gedurende de transitieperiode er vaak onduidelijkheid heerst over de rechten en plichten bij placemakers;
- goede communicatie met de stad (en vanuit de stad) over placemaking belangrijk is voor het succes ervan;
- de gecreëerde waarde door de placemaker niet altijd op waarde wordt geschat en daardoor de mogelijkheid geboden dient te worden om te kunnen blijven voortbestaan;

verzoekt het college:

- een helder en overzichtelijk kader voor placemaking te ontwikkelen;
- zich hiermee flexibel en meedenkend op stellen met succesvolle initiatieven die de stad verrijken;

- in het kader duidelijke spelregels op te nemen voor de placemaker en de gemeente, zoals de mogelijkheid voor placemakers een verzoek te doen voor permanente placering;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. de Haan

Motie 40. Vrij lopen en fietsen, zonder auto's op je hielen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- in de Voorjaarsnota 2023 te lezen is dat het fietsvriendelijk en autoluw maken van Rotterdam wordt uitgevoerd in een reeks aan verschillende programma's;
- in coalitieakkoord 'Eén Stad' is afgesproken om het centrum en de wijken Oude Westen, Nieuwe Westen, Middelland en Oude Noorden zo veel mogelijk autoluw in te richten, met als doel een veilige omgeving voor voetgangers en fietsers te creëren;

overwegende dat:

- de verschillende gemeentelijke programma's die betrekking hebben op mobiliteit niet altijd duidelijkheid bieden over wat er precies wanneer wordt uitgevoerd, en dat een dashboard uitkomst kan bieden in het overzichtelijk maken van deze projecten;
- (deels) autovrije straten uitkomst bieden voor de leefbaarheid van de omgeving, ruimte voor voetgangers en fietsers en verbetering van de luchtkwaliteit;
- het belangrijk is om in een stad die steeds meer verdicht, ruimte te scheppen;
- het college de aanpak voor het verkeerscirculatieplan (VCP) aan de raad heeft toegezonden;

verzoekt het college:

- jaarlijks aan de raad te rapporteren welke ingrepen zijn gedaan in welke straten ten behoeve van verkeersveiligheid, de doorstroming van fietsers en/of voetgangers en/of het zo veel mogelijk autoluw maken van het centrum en andere, zoals afgesproken in het coalitieakkoord;
- bij het maken van het VCP te onderzoeken of het mogelijk is (delen van) straten permanent of tijdelijk autovrij te maken ten behoeve van groen, speelvoorzieningen voor kinderen, terrassen van ondernemers of andere invullingen die de buurt ten goede komen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. van Wifferen

Motie 41. Stel niet uit tot later, maak nu meer gebruik van het water

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- Rotterdam lang – letterlijk – als waterstad heeft gefunctioneerd;
- deze tot 1940 lag in wat nu het Maritiem District heet;

- de Rotterdamse bouwopgave groot en noodzakelijk is en daarmee opgaven creëert voor het ruimtelijk domein;
- het college € 500.000,00 vrijmaakt voor programma 'Goede Groei', waarvan de wateropgave een onderdeel is;
- hittestress een steeds groter probleem vormt in grote steden;

overwegende dat:

- onze wateren de mogelijkheid geven innovatief om te gaan met de schaarse ruimte;
- innovaties op het water kunnen bijdragen aan de grote transities van deze tijd, zoals de energietransitie;
- naast de grote transities en het tegengaan van hittestress ook kan worden gedacht aan levendige en/of creatieve combinaties op het water;
- levendigheid op het water een impuls geeft aan de lokale economie, zoals bijvoorbeeld de Santa Monica Pier in Los Angeles;

verzoekt het college:

- in samenwerking met betrokken organisaties rondom Rotterdamse wateren, waaronder het Havenbedrijf, tot een Programma 'Creatief en innovatief op en om het water' te komen;
- gezamenlijk met dit programma een businesscase op te stellen, waardoor de gemeente middels leges geld kan verdienen;
- bij invulling van dit programma initiatieven en innovaties mee te nemen die geschikt zijn voor bestemming op en rondom het water, zoals evenementen, exposities, groene recreatie en horecagelegenheden;
- bij het vormgeven van het Waterprogramma expliciet aandacht te geven aan horeca en andersoortige levendigheid op en aan de waterkant, zoals bij de Rotterdam Architectuurmaand het geval was;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M. Nunnely, T. de Haan en M.S. Abrahamse

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Een vraag van de heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik heb aandachtig naar het verhaal van mevrouw Maassen zitten luisteren. Naar het toekomstbeeld, een groene stad waar terrasjes zijn, waar we lekker kunnen borrelen, maar ik heb eigenlijk van mevrouw Maassen geen woord gehoord over die andere kant van de stad. De stad waar mensen niet kunnen rondkomen, niet weten hoe ze hun boodschappen moeten betalen, niet weten hoe ze het lunchtrommeltje van hun kind kunnen vullen, die bittere armoede die in de stad leeft. En ik weet dat D66 af en toe in een bubbel leeft, maar dit was wel heel erg. Gewoon vijftien minuten lang het alleen maar hebben over borrelen, een leuke stad en naar het strand. Ik zou toch aan mevrouw Maassen willen vragen: wat vindt u nu eigenlijk van die andere kant van de stad? Heeft u daar ook oog voor, of zegt u: daar kunnen we gewoon lekker op bezuinigen en dan wij gaan lekker doorfeesten?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, het Sociaal Cultureel Planbureau is afgelopen jaar met een onderzoek gekomen en daaruit is gebleken dat armoede niet alleen maar in de

portemonnee zit. Het gaat namelijk om een veel bredere welvaart. Het gaat ook over een leefbare stad. Het gaat ook over het wonen in een fatsoenlijk en goed huis. Het gaat ook over luchtkwaliteit, een fijne groene omgeving. Dus ik begrijp dat u zich helemaal blindstaart op een euro meer of minder, maar wat mij betreft moeten we breed kijken naar de stad. En welzijn is meer dan alleen maar geld in een portemonnee.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik ben het eens met mevrouw Maassen dat mensen met een kleine beurs vaak ook in de slechtste huizen wonen, onder de slechtste omstandigheden en dat we daar ook aan moeten werken. Dat ben ik helemaal met u eens, dat ook in die oude stadswijken er meer groen moet komen, dus dat zij ook een levendiger omgeving krijgen. Maar dat neemt niet weg dat ze daar ook nog steeds te maken hebben met het probleem om elke dag een warme maaltijd op tafel te krijgen. En over dat punt hoor ik u helemaal niet, sterker nog, u gaat op dat punt bezuinigen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik weet niet of u de technische beantwoording heeft gelezen, maar als u dat heeft gedaan dan ziet u dat daar waar het geld wordt weggehaald van de armoedebudgetten, dat dat niet ligt in toekenningen richting de mensen. Dus er is niemand die volgend jaar een euro minder krijgt dan ze dit jaar hebben gekregen. Want we gaan het weghalen bij de beleidsambtenaren, daar gaan we op bezuinigen. Daarom heb ik vertrouwen in wat de wethouder gaat doen, namelijk dat we ervoor zorgen dat die Rotterdammers die het nodig hebben de ondersteuning krijgen, maar dat we er wel voor zorgen dat we een financieel gezond en stabiel beleid kunnen doorvoeren, want dan kunnen we niet alleen deze collegeperiode armoedebelief doorvoeren, maar ook de collegeperiode daarna en daarna. Dan kunnen we namelijk ook een gezond financieel beeld doorgeven aan de volgende generaties.

De **VOORZITTER**. U was klaar? Dan de heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Ik wilde de Voorjaarsnota eigenlijk beginnen met een actueel onderwerp. Afgelopen vrijdag hebben we het slavernijverleden herdacht met vele Rotterdammers, met een prachtig ritueel aan de oever van de Maas. En zaterdag waren we op meerdere pleinen om Keti Koti te vieren en een start te geven aan het begin van een bijzonder koloniaal verleden. In Amsterdam heeft de koning zijn persoonlijke excuses aangeboden voor deze zwarte bladzijde van onze geschiedenis en het belang van samenwerken aan een gezamenlijke toekomst onderstreept. Hier zijn we als Partij voor de Dieren, een partij van mededogen en hoop, heel erg blij mee en we gaan hier graag mee aan de slag. Maar wat zien we dan? Tegelijkertijd zien we tot onze verbazing dat in deze Voorjaarsnota een bedrag van € 195.000,00 dat gereserveerd was voor het koloniaal verleden, nu toegevoegd is aan de algemene reserves. Hoe kan dit voorzitter? Hoe is het mogelijk dat van het al te krappe budget van de wethouder nu ineens geld over is waarvoor hij geen bestemming heeft? Terwijl we nu juist veel hoop hebben op een gezamenlijke toekomst. Daarom komen wij met een amendement 'Respecteer het budget voor koloniaal en slavernijverleden' en laat de afgesproken kaasschaaf niet de inhoud van ons inclusiviteitsbeleid bepalen. En ik wil dat ook wel toelichten. Het college stelt voor de bestemmingsreserve koloniaal en slavernijverleden van € 195.000,00 te laten vrijvallen en dat betekent dat het geld ophoudt te zijn gereserveerd voor het herdenken van dit verleden en dat het wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Hier zijn wij als Partij voor de Dieren op tegen. Het budget is juist hard nodig om van 2023 een goed herdenkingsjaar te maken, om wonden te helen en uitwerking te geven aan de spreekwoordelijke komma. En actueler kun je het niet hebben, want de gebeurtenis van gisteren, bekladding van het

slavernijmonument op de Lloydpier, laat zien dat er nog steeds heel veel werk aan de winkel is. Het is dus erg onverstandig om nu die € 195.000,00 niet te besteden.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Misschien heeft de heer Van der Velden niet de laatste berichtgeving over de bekladding gelezen. Er is namelijk geen enkele aanwijzing dat dat enig racistisch motief zou hebben. Dus dat even ter verduidelijking.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou, ik vind überhaupt elk monument bekladden heel ernstig, dus ik heb toch ook niet gezegd dat er een racistisch motief aan ten grondslag lag, alleen is het wel opvallend dat het net geopend is en dat van alle monumenten in Rotterdam uitgerekend dat monument wordt beklad. Dus dat is betreurenswaardig, maar dat geldt voor elk monument, vinden wij. Dan kom ik bij de nieuwe oeververbinding. In de commissie heb ik nog gevraagd aan wethouder Karremans wat die oeververbinding is. Dat is dus daadwerkelijk een brug waar men op wil inzetten en het college stelt voor om € 50 miljoen te reserveren voor een nieuwe oeververbinding tussen Kralingen en IJsselmonde en de voorkeursvariant van het college, een autobrug, is waarvoor een gedeelte van natuurschap De Esch moet worden afgegraven. Een metrotunnel als onderdeel van een nieuwe ondergrondse metrolijn tussen Kralingse Zoom en Zuidplein getuigt veel meer van een langetermijnvisie over bereikbaarheid van de stad op een duurzame manier. En met deze metrotunnel kan de schitterende natuur in De Esch behouden blijven en de verkeersoverlast voor de inwoners blijft uit. Daarom hebben wij een motie waarin wij het college verzoeken de reservering van € 50 miljoen aan te wenden voor een nieuwe metrotunnel tussen Kralingen en IJsselmonde.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Normaal gesproken is de heer Van der Velden een stuk zorgvuldiger. Het is namelijk niet een autobrug. Het is een trambrug waar ook ruimte is voor een auto. En nog in aanvulling op net. Toen had de heer Van der Velden het over een pas onthuld monument. Dat staat er ook al jaren. Dus het valt me een beetje tegen voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, ik zou het bijna niet durven zeggen, maar dit is dan het dekkingsvoorstel van de heer Van der Velden, € 50 miljoen voor een alternatief dat ongeveer € 5 miljard kost. Ergens mis ik nog een paar miljard voor uw wens.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou, zoals u weet, ik ga misschien straks even naar het casino als u dat zo graag wilt horen. Dan komen we weer op het woord pinautomaat, dus nou, prima. En op de heer Van Drunen, inderdaad staat dat monument er langer, ik bedoelde de herdenking, dus dat klopt. Daar heeft u gelijk in. Dan kom ik bij houtstook, dat een acuut probleem is voor de volksgezondheid. Vrijkomende stoffen als fijnstof, koolmonoxide, roet, komen in de atmosfeer en dat heeft een negatief effect op de gezondheid van de Rotterdammers. Dit geldt des te meer in de stad, waar de woningen dicht op elkaar staan. En juist vanwege verdichting van het stedelijk gebied die het college voorstaat, is uitvoering

van maatregelen voor verbetering van luchtkwaliteit cruciaal en bezuiniging van het budget voor deze maatregelen, € 325.000,00 staat ook helemaal haaks op het voornemen van het college te voldoen aan de streefwaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie van de Verenigde Naties voor schone lucht. En met dit amendement draaien wij die bezuiniging terug. Dan hebben we nog een motie waarin we willen sturen op de kaderrichtlijn Water. De gemeente is voornemens te investeren in oppervlaktewater, te weten jaarlijks met € 4 miljoen, vanaf 2023 tot en met 2026 door middel van krediet in de Asset-groep Oppervlaktewater 2023-2026. Wij moeten voldoen aan de Europese kaderrichtlijn Water die moet worden nageleefd. Wij komen daarvoor met een motie waarin wij het college verzoeken naleving van de kaderrichtlijn Water expliciet mee te nemen in het maken van afwegingen bij investeringen voor de verbetering van oppervlaktewater, hiertoe jaarlijks te rapporteren over verbeteringen in de chemische en ecologische toestand van het water en de drie Rotterdamse waterschappen te betrekken bij de totstandkoming van de rapportage. Voorzitter, dan zei ik er vanochtend al wat over. Het verbaast me elke keer weer waarom de fraude-obsessie zich toch telkens richt op de mensen die het minst bezitten. En dat we nu in de armste stad van Nederland, want dat is Rotterdam, ons daar weer op gaan richten. Ik vind dat zelf niet te rijmen in een stad waar tegelijkertijd een zichzelf verklaarde filantroop voor honderden miljoenen de belasting ontwijkt door te wonen in Monaco en allemaal belastingconstructies heeft. Die wordt in deze stad bejubeld, wordt als een koning bediend door dit college, door burgemeester en wethouders, en ik vind dat langzamerhand niet meer te rijmen. Ik was dan ook erg teleurgesteld, ik weet niet of het bij de Voorjaarsnota hoort, maar dat onze burgemeester in de Volkskrant nota bene zegt: fiscale constructies volstrekt irrelevant, zei de burgemeester. Ik vind dat toch wel heel erg slecht te rijmen met de enorme maatregelen die hier staan om de mensen die het al heel slecht hebben in Rotterdam, die weinig hebben, hoe je dat nog met elkaar kan rijmen als burgemeester en wethouders van deze stad. Ik vind dat niet passend. Ik dank u.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden heeft de volgende moties en amendementen ingediend.

Motie 42. Een nieuwe metrotunnel tussen Kralingen en IJsselmonde

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het college voorstelt € 50 miljoen te reserveren voor een nieuwe oeververbinding tussen Kralingen en IJsselmonde;
- de voorkeursvariant van het college een (auto)brug is waarvoor een gedeelte van natuurland De Esch moet worden afgegraven;

overwegende dat:

- een metrotunnel, als onderdeel van een nieuwe ondergrondse metrolijn tussen Kralingse Zoom en Zuidplein, getuigt van een langetermijnvisie over bereikbaarheid van de stad op een duurzame manier;
- met deze metrotunnel de schitterende natuur in De Esch behouden kan blijven en verkeersoverlast voor de inwoners van deze wijk uitblijft;

verzoekt het college:

- de reservering van € 50 miljoen aan te wenden voor een nieuwe metrotunnel tussen Kralingen en IJsselmonde;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

Motie 43. Sturen op Kaderrichtlijn Water

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- de gemeente voornemens is te investeren in oppervlaktewater, te weten jaarlijks met € 4.054 miljoen vanaf 2023 tot en met 2026 door middel van krediet in de 'Assetgroep Oppervlaktewater 2023-2026';
- deze middelen worden aangewend voor onder meer verbetering van de doorstroming van water en voor aanleg van natuurvriendelijke oevers, om zo de waterkwaliteit te verbeteren;

voorts constaterende dat:

- in 2027 de Europese Kaderrichtlijn Water moet worden nageleefd, om zo te voldoen aan de eisen voor een goede chemische en ecologische toestand van het oppervlaktewater;
- de waterschappen als waterbeheerder eindverantwoordelijk zijn voor naleving, maar dat de gemeente Rotterdam kan helpen om doelen te realiseren;

overwegende dat:

- water van levensbelang is voor dier en mens;
- oppervlaktewateren een leefgebied zijn voor bijzondere flora en fauna en dat goede waterkwaliteit kan bijdragen aan soortenrijkdom, gezonde vispopulaties en biodiversiteit;
- de Kaderrichtlijn Water een dwingend karakter kent en dat ruimtelijke ontwikkelingen in 2027 en verder pas kunnen doorgaan bij een aantoonbaar goede waterkwaliteit;

verzoekt het college:

- naleving van de Kaderrichtlijn Water expliciet mee te nemen in het maken van afwegingen bij investeringen voor de verbetering van oppervlaktewater;
- hiertoe jaarlijks te rapporteren over verbeteringen in de chemische en ecologische toestand van het water;
- de drie Rotterdamse waterschappen te betrekken bij de totstandkoming van de rapportage;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden

Amendement C. Respecteer budget voor koloniaal en slavernijverleden

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2023;

besluit:

- de lasten van het programma Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving voor 2023 met € 195.000,00 te verhogen;
- de baten van het programma Algemene Middelen voor 2023 met € 195.000,00 te verlagen."

w.g. S. van de Peppel en L.S. Vlieger

Toelichting

Het college stelt voor de bestemmingsreserve 'Koloniaal en Slavernij Verleden' van €195.000,00 te laten vrijvallen. Dat betekent dat het geld ophoudt te zijn gereserveerd voor het herdenken van dit verleden en dat het wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Hier zijn we op tegen. Het budget is hard nodig om van 2023 een goed herdenkingsjaar te maken, om wonden te helen en uitwerking te geven aan de spreekwoordelijke komma. De gebeurtenis van gisteren – bekladding slavernijmonument op de Lloydpier – laat zien dat er nog veel werk aan de winkel is.

Amendement D. Houtstook acuut probleem voor de volksgezondheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2023;

besluit:

- de lasten van het programma Stedelijke ontwikkeling voor de jaren 2024 tot en met 2027 met € 325.000,00 te verhogen;
- de baten van het programma Algemene Middelen voor de jaren 2024 tot en met 2027 met € 325.000,00 te verlagen.

w.g. R.T.J. van der Velden

Toelichting

Houtstook is een acuut probleem voor de volksgezondheid. Vrijkomende stoffen als fijnstof, koolmonoxide, roet, verschillende vluchtige organische stoffen (VOS) en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) komen vrij in de atmosfeer en hebben een negatief effect op de gezondheid van de Rotterdammers. Dit geldt des te meer in de stad, waar de woningen dicht op elkaar staan. Juist vanwege verdichting van stedelijk gebied die het college voorstaat, is uitvoering van maatregelen voor verbetering van luchtkwaliteit cruciaal. Bezuiniging van het budget voor deze maatregelen staat ook haaks op het voornemen van het college te voldoen aan streefwaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie van de Verenigde Naties voor schone lucht. Met dit amendement draaien wij de bezuiniging terug.

De moties en amendementen zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, vandaag spreken we over de Voorjaarsnota 2023, een beeld van het te voeren beleid en de daarbij behorende financiën richting 2024. En voorzitter, laten we gelijk de diepte ingaan. Want we zien dat er investeringen plaatsvinden, onder meer in veiligheid, kleine kernen, verkeersveiligheid en kansengelijkheid. En ja voorzitter, er zijn ook uitgaven die zorgen voor een extra claim op de begroting. Daarentegen zien we gelukkig dat er keuzes worden gemaakt waardoor Rotterdammers zo min mogelijk de effecten voelen. Want steeds meer mensen krijgen met een vorm van armoede te maken en dit beïnvloedt niet alleen hun welzijn, maar ook dat van hun gezinnen en daarmee de kansen die ze krijgen. De meest onverwachte en grote kostenstijging bij het aantreden van dit college was dat van de energiekosten. Gelukkig is er adequaat gereageerd op deze problematiek met een Actieplan Geldzorgen en is een grote

groep bereikt als het gaat om de uitbetaling van de energietoeslagen. Ruim 90% van de Rotterdammers die daar recht op heeft, heeft de toeslag aangevraagd. Hiermee is voorkomen dat meer Rotterdammers in de armoede raakten. En voorzitter, de komende jaren worden er terecht meer middelen gereserveerd en uitgegeven dan door voorgaande colleges. Er wordt een bedrag structureel in plaats van incidenteel gereserveerd van ruim € 11 miljoen. Voorzitter, goed is de aandacht voor de communicatie van de regelingen die de gemeente aanbiedt op toegankelijke wijze, zowel qua taalniveau als door gebruik van media die de doelgroepen zelf gebruiken. En meer kansen voor Rotterdammers om zelf armoede die zij zien in hun wijk met steun van de gemeente te bestrijden. Voorzitter, om gezinnen onder de bijstandsnorm tegemoet te komen als het gaat om mobiliteit, dien ik graag een motie in om meer Rotterdammers te helpen aan een gezonder en goedkoper reismiddel, namelijk de fiets. De Fietsbank is nu een proef en via deze motie vraag ik de wethouder om te onderzoeken of deze proef bij succes ook verder uit te breiden is. Voorzitter, ik zie investeringen op kansengelijkheid, vooral in het onderwijs en daar is mijn fractie blij mee. Want voorzitter, in het onderwijs zien we de grootste ontwikkelmogelijkheden voor kinderen en jongeren. Mijn fractie is daarom blij om te zien dat we inzetten op financiële educatie. Bewustzijn, de schil om de school vooral met de schoolzorgteams. Voorzitter, als ik het heb over gelijke kansen en onderwijs, kom ik ook automatisch op discriminatiebestrijding en een inclusieve samenleving waarin iedere Rotterdammer zichzelf kan zijn. Slechts enkele dagen geleden herdachten we dat het pas 150 jaar geleden is dat Nederland mensen tot slaaf maakte omdat die een andere huidskleur hadden. Mensen zonder een eigen naam, zonder een eigen wil, want dat sloegen ze eruit. De Gouden Eeuw noemden we die periode. Voorzitter, de massamoorden op de inheemse bevolking als een hoofdstuk in onze geschiedenis leek bijna onderbelicht te blijven, net als het proces na de afschaffing van de slavernij, waarbij de zoektocht naar vervangende slaafse arbeiders leidde tot transport en tewerkstelling van andere groepen uit voormalige Europese koloniën. Voorzitter, ik ben blij dat we de middelen en de ruimte hebben om herdenkingsmogelijkheden te creëren en te organiseren. Maar meer nog om bewustzijn te creëren over hoe destijds en daarna ingevoerde institutionele processen tot op heden nog doorwerken in onze systemen. We kijken daarom vooral vooruit en werken aan een inclusieve stad. En dat vergt inspanning, inspanning van ons allemaal. Maar het vraagt ook een veroordeling wanneer herdenkingsmonumenten gevandaliseerd worden. Voorzitter, er zijn ook activiteiten of goede initiatieven waar een herverdeling van middelen plaatsvindt en daar roept mijn fractie het college op om de organisaties die hierdoor geraakt worden, waar mogelijk te begeleiden naar routes waarmee zij hun initiatieven kunnen inpassen in andere structuren. Want voorzitter, we moeten de parels van de wijk, de vrijwilligers en de maatschappelijk betrokken Rotterdammers niet in de kou laten staan. We kijken dan ook naar reflectie van de wethouder hoe dit plaatsvindt en op welke wijze er voorzien wordt in de communicatie daarover met de organisaties. Voorzitter, we blijven het benadrukken dat we het belangrijk vinden om jongeren te helpen in hun ontwikkeling. Dat begint al in de speeltuin en we zijn ook blij dat de wethouder daarop inzet. We vragen met de motie 'Speelplezier voor ieder kind' aan het college om een plan te ontwikkelen voor prikkelarme speelruimtes in de speeltuinen van de stad. En met in totaal 33 jongerenhubs erbij en diverse programma's om jongeren uit de criminaliteit te halen, ook vanuit het nog uit te rollen programma Preventie met gezag, zien wij een goede inzet van het college. Maar we vragen de wethouder om scherp te blijven bij begeleiding van deze groep. Want voorzitter, ook scherp blijven bij het hanteren van de menselijke maat in het contact met de Rotterdammer. Fraudeurs pakken we terecht aan. Maar meer fraudebestrijding en meer sociale rechercheurs tegenover minder menselijke maat, voorzitter, die balans is al fragiel, dus daar zullen we zeker scherp op blijven. Want er leven in onze stad te veel Rotterdammers die dagelijks nog de gevolgen dragen van wanneer de overheid die menselijke maat uit het oog verliest. Voorzitter, niet alleen vertrouwen we erop dat de wethouder hier bovenop zit.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik vraag me af wat scherp erbovenop zitten dan betekent, want er ligt nu een Voorjaarsnota voor waarop wordt bezuinigd op het ondersteunen van werkzoekenden, van jongeren met name. Tegelijkertijd is er een investering op de fraudeaanpak. Betekent dat u daar dan tegen bent als u zegt dat u er scherp bovenop gaat zitten, of gaat u gewoon uiteindelijk aan het einde van de dag, althans donderdag toch gewoon weer braafjes voor stemmen?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Dank u wel voorzitter. Wij gaan op de uitvoering door het college scherp zitten. We zullen inderdaad daar specifiek op controleren en kijken hoe dat wordt uitgevoerd.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, controleren, het staat gewoon in de stukken. Er worden miljoenen en miljoenen bezuinigd op de begeleiding van werkzoekenden en van jongeren die werk zoeken. Dat staat er gewoon in. Miljoenen worden daarop bezuinigd ten gunste van extra miljoenen voor fraudeaanpak. Gaat u daar nu voor stemmen of niet? Zijn uw woorden die u uitspreekt nu loos of meent u het?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Dank u voorzitter. Het is een valse tegenstelling die de heer Moti hier creëert. Want vaststaat dat wij fraudeurs moeten aanpakken. Daar wordt op ingezet en daar zullen wij ook zeker voor stemmen. En voorzitter, als het gaat om het handhaven van de menselijke maat, waar we de wethouder vragen om daar scherp op te zijn, scherp op te blijven en ook daarover aan ons te rapporteren, dat zullen we ook altijd blijven doen voorzitter, dat is ook de taak van een raadslid.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik moet constateren dat de fractie van DENK het wel heeft over de menselijke maat, maar tegelijkertijd wel goedkeurt dat er miljoenen wordt bezuinigd op de begeleiding van werkzoekenden, langdurig werkzoekenden, jongere werkzoekenden, en dat staat gewoon haaks op de menselijke maat waar mevrouw Mohamed-Hoesein het over heeft.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Nee voorzitter, dat zie ik helemaal anders. Want er wordt niet bezuinigd op begeleiding, er wordt wel geïnvesteerd op het aanpakken van fraudeurs. Voorzitter, nogmaals, we zullen de wethouder scherp bevragen en controleren, zoals onze rol dat van ons vraagt. Voorzitter, wat ik ook wil benoemen is het voortzetten van programma's die van toegevoegde waarde zijn voor de Rotterdammer, zoals de taaltrajecten en de wijkhubs, maar ook het programma 'De betrokken stad'.

De **VOORZITTER**. Over het voorgaande wil de heer Moti nog een vraag stellen.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik zou mevrouw Mohamed-Hoesein toch willen verwijzen naar pagina 186, versoberen inzet begeleiding onder 27 jaar. Volgend jaar € 700.000,00, het

jaar daarna € 1,4 miljoen, € 1,4 miljoen, € 1,4 miljoen. Bezuiniging taakstelling. Versoberen inzet begeleiding uitkeringsgerechtigden naar werk. Dit jaar € 500.000,00, uiteindelijk loopt het op naar € 2 miljoen, € 4 miljoen, € 4 miljoen. Het staat gewoon in de Voorjaarsnota. Dus als u zegt dat we niet gaan bezuinigen op de begeleiding van mensen, nee, we gaan miljoenen bezuinigen op de begeleiding van mensen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, de heer Moti grijpt terug op wat hij tot nu toe heeft gedaan, angst zaaien, namelijk het woord bezuinigen gebruiken. En dat is het niet. Er wordt gesproken van een herprioritering. Er wordt gekeken naar een andere invulling, zodat jongeren ook kunnen worden begeleid.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ik lees gewoon uit de Voorjaarsnota. Er staat letterlijk: om financiële ruimte te creëren is onder andere gekozen om minder re-integratie-instrumenten in te zetten. Hierbij gaat het vooral om doelgroepen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Er worden minder re-integratie-instrumenten ingezet voor mensen die al langdurig aan de kant staan. Dat is gewoon een bezuiniging. Dan kunt u wel mooie woordjes erop pakken, maar dat is gewoon wat hier staat.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, de heer Moti blijft in dezelfde groef waar hij de hele ochtend in zat. Ik vind het niet een bezuiniging, net zoals ik aangeef, er worden mogelijkheden gecreëerd om wel aan die behoefte tegemoet te komen.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik raad mevrouw Mohamed-Hoesein aan om echt de Voorjaarsnota te lezen. Ik pak gewoon een willekeurig ander zinnetje. Om financiële ruimte te creëren wordt de dienstverlening versoberd voor de begeleiding van jongeren naar werk. Er wordt gewoon versoberd, er wordt gewoon op bezuinigd. U kunt wel zeggen dat ik het verkeerd lees, maar het staat er echt. Ik zou niet weten hoe je dit anders kan lezen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, nogmaals, ik zou in herhaling vallen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Ja, de heer Moti kan lezen en interpreteren zoals hij het wil natuurlijk. Het belangrijkste is het collegetarget van 30.000 uitkeringen eind 2025. Ik zie nergens dat daar aan getornd zal gaan worden. Als het target dus blijft staan en je er minder aan uitgeeft om dat te kunnen behalen, dan is dat toch alleen maar win-win, lijkt me.

De **VOORZITTER**. Nee? Oké, het gaat over. U kunt verdergaan mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Dank u wel voorzitter. Het college investeert hiermee in een blijvende en kwalitatief goede samenwerking met de stad, ook voor doelgroepen die van oudsher ondervertegenwoordigd zijn in het formele circuit. Voorzitter, zoals hiervoor al opgemerkt, ook wereldwijde ontwikkelingen hebben impact op de Rotterdamse economie. Er is na corona een voorzichtig herstel van met name ondernemers te zien. Maar dat betekent niet dat zij uit of zonder zorgen zijn. Met het mkb-actieprogramma laat het college zien dat het verschillende onderdelen van het coalitieakkoord bijeenbrengt in een plan dat werkt voor de ondernemer. Het verminderen van regeldruk, het schoonhouden van de omgeving en de veiligheid van bezoekers. Niet voor niets is de rode draad mkb'ers ruimte geven om te doen wat zij het beste doen, ondernemen. En voorzitter, met een volle zomer in aantocht kijk ik uit naar de verruimde zomeropeningstijden voor de horeca. Voorzitter, ten behoeve van het bereikbaar en toegankelijk houden van onze stad hebben we op mobiliteitsvraagstukken ook met uitdagingen te maken. En voorzitter, wij zijn daarom blij dat het gratis OV voor kinderen tot 12 jaar gecontinueerd wordt. We blijven ons inzetten voor alternatieve vormen van mobiliteit, denk aan de populaire P&R-locaties en de buurthubs, die ook bijdragen aan onze opgave om de stad klimaatadaptief te maken. Voorzitter, ik zal een motie indienen die het gebruik van de P&R's zal bevorderen door de automobilist meer duidelijkheid en zekerheid te geven van een parkeerplek. Voorzitter, we zijn blij met de vele bouwprojecten die door de raad zijn goedgekeurd en waar nu hard aan wordt gewerkt. Om huizen te bouwen maar ook om plekken te creëren voor goede gezondheidszorg dichtbij. En ook om een omgeving te creëren met groen en blauw. Blij ben ik dat er steeds meer watertappunten komen en veel meer groen in de buitenruimte. Maar een van de plekken waar nog flinke winst valt te behalen is het plein en park bij het Afrikaanderplein. Voorzitter, met de huidige inzichten weten we dat psychisch welbevinden en de beleving van een aangename buitenruimte versterkt worden door een bereikbaar en toegankelijk plein en park. We verzoeken het college om in gesprek te gaan met de wijkraad en betrokken partijen om te onderzoeken hoe de scheiding, hekwerk tussen het plein en het park kan worden verwijderd. Voorzitter, op termijn zie ik daar ontwikkeling van speel- en sportactiviteiten die jong en oud verbinden, van urban sports tot tai chi. Voorzitter, de motie 'Plein en park Afrikaanderwijk verbinden'. Voorzitter, de bouwopdracht kent zijn eigen uitdagingen die ook rechtstreeks het gevolg zijn van de wereldwijde ontwikkelingen. En ook hier voorzitter, de uitdagingen maar ook de oplossingen. Blij ben ik met het Bouwfonds, waarmee we bouwen voor Rotterdammers. Voorzitter, we hebben het er al uitgebreid over gehad tijdens de bijdragen van vorige collega's die aan het woord waren. Ik zal enkel benoemen dat we in 2023 een totaalbedrag van € 914 miljoen uitgeven aan zorg en de verwachting is dat we meer dan een € 1 miljard zullen moeten uitgeven als we niet ingrijpen. Voorzitter, dat kunnen wij als gemeente Rotterdam niet ophoesten. Niet alleen omdat wij als gemeente onvoldoende budget krijgen van het rijk om die overgehevelde taak uit te voeren, maar ook omdat we mensen moeten opleiden, omdat we mensen daarvoor in de zorg moeten krijgen. Voorzitter, we zijn blij met de uitspraken van de wethouder dat ook in deze situatie in de zorg het leveren van maatwerk voorop zal blijven staan. Voorzitter, dit college gaat de wijk in, de stad in, en betreft de Rotterdammers bij al haar plannen. Geen politiek in de kaasstolp, maar politiek tussen de mensen. Tot zover.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein heeft de volgende moties ingediend.

Motie 44. Speelplezier Voor Ieder Kind: Het creëren van prikkelarme speelruimtes in Rotterdamse speeltuinen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van Voorjaarsnota en Eerste herziening;

constaterende dat:

- alle kinderen in onze stad het recht en de behoefte hebben om in een veilige en inclusieve omgeving te kunnen spelen;
- er in Rotterdam een diversiteit aan kinderen is, waaronder kinderen die gevoelig zijn voor overprikkeling, bijvoorbeeld door aandoeningen zoals autisme, ADHD, en zintuiglijke verwerkingsstoornissen;
- deze kinderen vaak uitdagingen ervaren bij het spelen in traditionele speeltuinen, die rijk zijn aan prikkels zoals geluid, licht en beweging;
- overprikkeling kan resulteren in angst, stress, woede-uitbarstingen, moeite met slapen, concentratieproblemen en sociale isolatie, wat hun algemene welzijn en sociaal-emotionele ontwikkeling kan schaden;

overwegende dat:

- het creëren van prikkelarme speelruimtes kan helpen om de toegankelijkheid en inclusiviteit van openbare speelruimtes voor alle kinderen te verbeteren;
- het cruciaal is dat alle kinderen toegang hebben tot openbare ruimtes waar ze zich veilig en op hun gemak voelen om te spelen, te leren en te groeien;

verzoekt het college:

- een uitgebreid plan van aanpak te ontwikkelen voor het integreren van prikkelarme speelruimtes in de bestaande en toekomstige speeltuinen van de stad. Dit plan zou onder meer moeten omvatten: het creëren van rustige zones, het gebruik van duidelijke visuele signalen, de selectie en plaatsing van speeltoestellen, de integratie van natuurlijke barrières, het kiezen van geschikte bodembedekking, en het waarborgen van voldoende ruimte tussen speeltoestellen;
- overleg en samenwerking te zoeken met lokale scholen, kinderpsychologen, ouders, en vooral de kinderen zelf, om ervoor te zorgen dat de gecreëerde ruimtes aansluiten bij de behoeften van kinderen die gevoelig zijn voor overprikkeling;
- overweging te geven aan het gebruik van innovatieve en bewezen ontwerppraktijken uit andere steden en landen die succesvol prikkelarme speelruimtes hebben geïntegreerd;
- de raad tijdig te informeren over het ontwikkelde plan van aanpak, en periodiek updates te geven over de implementatie ervan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N. Akhatab

Motie 45. Meer Rotterdammers een gratis fiets

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van Voorjaarsnota en Eerste herziening;

constaterende dat:

- de fietsbank gratis tweedehands fietsen weggeeft aan Rotterdammers uit Charlois die maximaal 130% van de bijstandsnorm verdienen;
- fietsen een goedkope manier van reizen is;

overwegende dat:

- fietsen een gezonder en goedkoper alternatief is om te reizen;

verzoekt het college:

- bij een succes van deze proef onderzoek te doen naar op welke wijze de fietsbank uitgebreid kan worden zodat zoveel mogelijk Rotterdammers met een inkomen tot 130% van de bijstandsnorm gebruik kunnen maken van de fietsbank;
- en hieraan gekoppeld de financiële consequenties uit te werken zodat dit goed onderbouwd meegenomen kan worden in toekomstige integrale besluitvorming over de inzet van middelen;
- deze eventuele uitbreiding op een laagdrempelige manier, on- en offline, te communiceren aan de Rotterdammers;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin

Motie 46. Parkeren in Rust (P&R)

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- dit college de leefbaarheid en de bereikbaarheid wil verbeteren;
- er 15 P&R-terreinen inmiddels gerealiseerd zijn in Rotterdam waar inwoners de auto/motor kunnen parkeren om verder te reizen met het openbaar vervoer;
- in steden zoals 's-Hertogenbosch voor P&R-locaties het aantal beschikbare parkeerplekken digitaal inzichtelijk zijn;
- dit bij P&R-locaties in Rotterdam enkel te zien is op verkeersborden nabij de locaties;

overwegende dat:

- P&R-locaties naast dat ze duurzaamheid bevorderen, veelvuldig gebruikt worden door inwoners van Rotterdam;
- P&R-locaties op termijn een capaciteitsuitbreiding ondervinden vanwege de populariteit;
- het digitaal inzichtelijk maken van de beschikbare parkeerplekken efficiënte mobiliteit stimuleert;
- en daarmee de Rotterdammer verzekert van een parkeerplek op een P&R-locatie;

verzoekt het college:

- te inventariseren voor welke P&R-locaties in Rotterdam het mogelijk is online het aantal beschikbare parkeerplekken digitaal inzichtelijk te maken en dit uit te voeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. E. Rehim Zadeh, I. van Wifferen en S.J.C. Becker

Motie 47. Plein en park Afrikaanderwijk verbinden

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

overwegende dat:

- het psychisch welbevinden en de beleving van leefbaarheid van een wijk versterkt wordt door een bereikbaar en toegankelijk plein en park;
- de Afrikaanderwijk zowel een plein als een park heeft, maar deze gescheiden zijn door een hekwerk dat de bereikbaarheid beperkt;

van mening dat:

- verbinding creëren tussen plein en park kan leiden tot meer verbindingen in de wijk;
- verbinding creëren tussen plein en park kan leiden tot meer fysieke ruimte om activiteiten te ontplooiën op zowel het plein als het park voor jongeren zoals bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend via urban sports en tai chi;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met de wijkraad en betrokken partijen om te onderzoeken en bespreken hoe er meer verbinding kan worden gecreëerd tussen het Afrikaanderplein en -park;
- in gesprek te gaan met de wijkraad en betrokken partijen om te onderzoeken en te bespreken of het (gefaseerd) verwijderen van het hekwerk tussen het plein en het park rondom het Afrikaanderplein daaraan bijdraagt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. N.D.Z.R. Mohamed-Hoesein

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Mevrouw Maassen sprak in haar bijdrage over verkoeling zoeken. Misschien wil mevrouw Verkoelen ons trakteren op een beetje verkoeling.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Verkoeling, vlam in de pan. Zo is het. Voorzitter, het verantwoordingsdebat over wat dit college het afgelopen jaar gepresteerd heeft is nog maar net achter de rug of we staan alweer voor de volgende uitdaging, en dat is wat dit college het komende jaar gaat presteren. Gezien de zeer magere prestaties van het afgelopen jaar waren de verwachtingen van 50PLUS niet erg hooggespannen. Maar dat het toch weer beroerder is dan wij hadden gevreesd, dat is zeer verontrustend. Voorzitter, ik ga het vandaag niet hebben over de plannen om de bijstandsfraude weer eens hoog op de agenda te zetten. Het is dan alsof ik weer teruggezet word in de jaren tachtig, toen we ook van de ene crisis naar de andere vielen en als enige antwoord daarop blijkbaar alleen konden bedenken dat we de bijstandsgerechtigden moesten gaan aanpakken. Natuurlijk is het vreselijk als mensen niet terecht een uitkering trekken, maar net als in de jaren tachtig hebben we het over nog geen 5% van de mensen. En als we daar de wereld mee moeten gaan veranderen, zijn we wel diep gezakt. Overigens voorzitter, net zoals we maar steeds in de woningbouw onze mond vol hebben over het scheefwonen. Ook minder dan 5% die dat doet, mensen die zeker niet de schuld zijn van onze enorme wooncrisis. Nee voorzitter, vandaag ga ik het eens hebben over een college dat rücksichtslos gaat bezuinigen. Rücksichtslos, omdat gewoon een kaasschaaf of een botte bijl gebruikt wordt om het geld bij elkaar te schrapen. Er zit geen visie achter, geen beleid, wel één rode draad is te constateren en ik zal hem continu noemen. Wie niets heeft krijgt nog minder, wie het het hardst nodig heeft, wordt nog minder geholpen. Want bezuinigen op belasting voor dure woningen heb ik nergens gelezen, minder geld aan de renovatie van Boijmans Van Beuningen zie ik nergens staan. Onze rijke havenbaronnen wat meer laten betalen, kom ik nergens tegen. Een dure brug aanleggen, daar wordt niet op bezuinigd. Maar inzetten op het slopen of moet ik sinds gisteravond na Arminius zeggen: amoveren van tramlijnen in de stad? Daar draait dit college de hand niet voor om. Waarom laten we de MRDH ons de wet voorschrijven? Waarom heeft de MRDH met de coronaperikelen in gedachten geen nieuwe visie neergezet? Rotterdam, heeft de meeste leenscooters in Nederland rondrijden. En wethouder, dat is naast heel storend op stoepen ook heel slecht voor ons OV. Als je

vervoersbedrijf omvalt omdat er geen reizigers meer zijn, vraagt dat toch om heroverwegingen, om vernieuwde prioriteiten. Waar is ons daarop anticiperende nieuwe openbaar vervoerbeleid aan de orde? Openbaar vervoer is de levensader van je stad. Is dat niet belangrijker dan € 5 miljoen extra uittrekken voor verkeersveiligheid? Voorzitter, dit college wil goede sier maken.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Het betoog van mevrouw Verkoelen, hoe kan het ook anders, gaat ergens mank. Openbaar vervoer als levensader voor de stad, helemaal mee eens. Waarom bent u dan zo erg tegen een nieuwe oeververbinding, waar een prachtige tramlijn over aangelegd gaat worden?

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Hoe komt u daarbij? Daar ben ik helemaal niet op tegen. Ik heb alleen andere prioriteiten op dit moment. Als ik een nieuwe oeververbinding moet hebben door tramlijnen in te leveren, dan ben ik ertegen.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, ik zoek even, ik geef de woorden even tijd om te landen of ik het dan wel snap, maar nee. Ik stel de vraag even opnieuw. Een nieuwe oeververbinding, wil 50PLUS die nu wel of niet?

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Wel. Maar dat heeft niets met bezuinigingen te maken.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Voorzitter, dit college wil goede sier maken met oude wijn in nieuwe zakken, zoals het opzetten van allerlei hubs. Voor zo'n € 8 miljoen gaan we in 33 jongerenhubs investeren. Gaan voorzitter, want gedaan hebben we het nog lang niet. En 50PLUS vreest dat het net zo zal gaan als bij de ouderenhubs. Die kwamen er ook niet. Luchtfietserij, maar daarop vooruitlopend worden wel alvast bestaande initiatieven om zeep geholpen, zoals Couleur Locale. Hier staan de bloemen ervan van vanochtend. Voedseltuinen, Kinderparadijs Meidoorn, Cultuurwerkplaats Tarwewijk, Zorgvrijstaat, het wordt allemaal zonder enige toelichting weggesaneerd. Het is het paard achter de wagen spannen. Met een dikke kaasschaaf wegbezuinigd, pure kapitaalvernietiging. Maar wel pronken met een bombastisch, ambtelijk, veel te duur NPRZ, die onze jongeren en ouderen degradeert tot tweederangs burgers. Voorzitter, de sociale basis in de wijken biedt zekerheid. Daar werken betrokken vrijwilligers, initiatiefnemers jarenlang op dezelfde plek. Deskundigen die eenvoudig aan te spreken zijn. Daar worden jongeren gezien, daar worden ouderen gezien, daar doe je ertoe. En voorzitter, die sleutel voor het beperken van zorgvragen saneren we met een dikke kaasschaaf weg. Dat voorzitter, brengt mij bij het laatste en wel het meest schrijnende wat deze stad kan overkomen. Dit college gaat, en luistert u goed en staat u vooral niet op, keihard € 8,5 miljoen bezuinigen op armoedebeleid. En laat ik gelijk duidelijk zijn voorzitter, want ik heb het allemaal gehoord de afgelopen weken. Een college en een coalitie die aan een partijtje verplassen doen, naar alles en iedereen die dat ter discussie stelt door dit goed praten omdat ze toch maar de coalitie, het college zijn, die het meeste doet aan armoedebeleid, is mijns inziens werkelijk geen knip voor de neus waard. In een periode waar we van crisis naar crisis gaan, waar ontzettend veel mensen in de armoede terechtkomen, is het een college onwaardig om aan dat soort window dressing te doen. Om op deze wijze de ergste armoede sinds jaren te vergoelijken en weg te wuiven. Neem je verantwoordelijkheid college en wees eerlijk dat juist die

kaasschaafmethode wordt toegepast op de armsten in onze samenleving. € 3,7 miljoen verdwijnt door een efficiëntieslag, € 5 miljoen wordt gewoon zonder pardon weggehaald uit het Armoedeperspectieffonds. Geen preventie meer, maar achteraf proberen via schuldhelpverlening het recht te zetten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, weet mevrouw Verkoelen dat armoede en schulden hand in hand kunnen gaan?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Weet u dat preventie iets heel anders is dan repressie achteraf?

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, ik heb een vraag gesteld aan mevrouw Verkoelen en ik begrijp dat ze die vraag niet kan beantwoorden, dus ik ga ervan uit dat mevrouw Verkoelen niet in staat is om die vraag te beantwoorden. Of heeft ze er wel antwoord op?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Natuurlijk. Preventie, preventie, preventie. U moet daarvoor openstaan als DENK en daar staat u niet voor open. U gaat achteraf kijken wie er schuldhelpverlening, zo'n geweldig verdienenmodel om het allemaal nog eens een keer recht te zetten. Niks ervan. Aan de voorkant preventie, dat is wat ik wil. Daar doe je de mensen goed mee en daar doe je je samenleving goed mee. En niet achteraf rechtbreien wat je vooraf fout doet.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, dat zou dan toch perfect passen bij de plannen die de wethouder heeft, namelijk gigantisch inzetten op preventie. Dat gebeurt. En vervolgens ook begeleiden en die schuldhelpverlening inzetten. Mevrouw Verkoelen, ik denk dat u en de wethouder het helemaal met elkaar eens zijn.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Mooie schijn maken voorzitter, mooie schijn maken met een coalitieakkoord een jaar geleden. Wij gaan het doen, één fte armoedewethouder, we gaan er nog geld bij zetten ook, € 20 miljoen. En het eerste, we hebben het nog niet uitgesproken in een beleidsplan of u haalt het er al weer uit. Windowdressing, windowdressing, windowdressing.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, van één woord herhalen wordt het daarmee niet de waarheid hè. Voorzitter, laat ik ook even vooropstellen dat er wordt ingezet op preventie, er wordt ingezet op schuldhelpverlening, juist om ervoor te zorgen dat mensen niet in de armoede komen en mensen die in de armoede dreigen te komen, die preventiemogelijkheden die er zijn voor schuldhelpverlening kunnen inzetten. Voorzitter, hier wordt de hele keten aangepakt en hier wordt ervoor gezorgd dat het budget dat beschikbaar is wordt uitgenut en uitbetaald, juist voor de mensen die in armoede leven.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja voorzitter, het is herhaling. Ik zal het nog een keer zeggen. Dit college kiest doelbewust voor: wie niets heeft krijgt nog minder, wie het het hardst nodig heeft, wordt nog minder geholpen. En dat doet u al aan de voorkant en dan gaat u achteraf huilie, huilie, met schuldhelpverlening de zaken proberen recht te trekken. Dat is niet de wijze zoals het moet.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, wat mij betreft help je mensen op het moment dat ze bij je aankloppen, dus met geldzorgen. Dan komen ze klikken op de website, hoe kan ik een oplossing vinden? Dan bereik je elkaar. Je belt naar 14010 en je zorgt ervoor dat je samen een plan van aanpak kunt opstellen. Voorzitter, preventie zit heel laagdrempelig en vervolgens komt het traject. Maar voorzitter, ik denk dat mevrouw Verkoelen in één ding gelijk heeft, we gaan elkaar niet vinden, want u bent ook bezig met angst zaaien bij juist de kwetsbare Rotterdammer. Zeggen dat daar geen hulp voor is en de kloof die er nu is tussen de politiek hier in dit stadhuis, in deze raadzaal, en wat er gebeurt op straat, voorzitter, jammer, maar die wordt hierdoor alleen maar versterkt.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ja voorzitter, ik zei het in mijn betoog al hè, ik ben van de realiteitszin en van realisme in de politiek. En wat ik nu zo interessant vind is: alle maatregelen die wij nu nemen zijn eigenlijk voortgevloeid uit onder meer één maatregel die dit college heeft genomen, namelijk de cao van gemeenteamtbanen. En die cao is zo geregeld dat mensen die het laagst in een schaal zitten, er het meest op vooruitgaan. Als ik het dan over armoedebeleid heb, bent u het dan met mij eens dat dat eigenlijk het beste armoedebeleid sinds eeuwen is in deze stad? Want de working poor in Rotterdam krijgen er gewoon geld bij, in ieder geval als ze werkzaam zijn voor de gemeente Rotterdam. En dat geld moeten wij in deze Voorjaarsnota op dit moment ophoesten. Tientallen miljoenen extra om in ieder geval ook die mensen aan de onderkant van de cao-schalen er extra in te helpen, zodat zij hun hoofd boven water kunnen houden. Ik vind dat dat ook een keer gezegd mag worden en ik ben heel erg benieuwd wat mevrouw Verkoelen daarvan vindt.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dit is toch echt een larioekverhaal van de heer Lansink. Kom op zeg, en wat doet u dan met het salaris van de postbezorgers? Wat doet u dan met de salarissen van de buschauffeurs, van de verplegers, van de wijkagenten die ook keihard werken? Gaat u die ook omhoog doen? Nee, daar doet u helemaal niks voor, daar doet u helemaal niks voor. Sterker nog, u maakt geld vrij om te geven aan de VVD-miljonairs in Kralingen en Hillegersberg. En dan doet u nu alsof het allemaal zo zielig is voor de cao-loonstijging. Nee, wat u echt doet is verkeerde keuzes maken, gewoon de belasting verlagen voor de allerrijksten. Dat is wat u doet. En richting de fractie van DENK voorzitter, want daar stond ik eigenlijk echt voor op. Die heeft wel een heel rare definitie van preventie. We gaan eerst zorgen dat mensen geldzorgen hebben en dan gaan we ze helpen. Dat is volgens de fractievoorzitter van DENK preventie. Maar zou het niet beter zijn, zeg ik tegen de fractie van DENK, om te voorkomen dat mensen geldzorgen hebben? Dat doe je door een fatsoenlijk armoedebeleid te voeren. Dat doe je door wel met plannen te komen en het geld dat ervoor gereserveerd is daarvoor te besteden en niet weg te halen.

De **VOORZITTER**. Ik wil alleen nog een waarschuwing meegeven qua tijdsplanning. Ik zie dat een paar fracties hard door hun tijd gaan. We hebben nog een tweede termijn en voor zover ik observator ben van het debat zie ik op gezette momenten een herhaling van

vanochtend. Dus wellicht dat u daar een beetje rekening mee kunt houden. Mijnheer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee hoor, ik noteer in ieder geval dat de PvdA vindt dat de cao voor ambtenaren een slechte keus is geweest. Waarvan akte, die kunnen we in ieder geval noteren. Dan is dat in ieder geval wat de PvdA niet wil en dat is in ieder geval winst, want dan hebben we dat in ieder geval duidelijk. Dat had de PvdA liever niet gehad. Nou, dan kunnen we die in ieder geval inboeken bij uw voorstellen die geld kosten. Dank u.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, toch als reactie op deze interruptie. Want de VVD doet hier alsof ze zo goed zijn voor ons personeel. Maar waar was u dan toen de PvdA voorstelde om ook de salarissen van onze medewerkers bij de sociale werkplaats op te hogen? Toen heeft u tegen gestemd. Dat zijn de allerlaagste inkomens binnen de gemeente Rotterdam.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, de PvdA heeft het hier ook weer bij het verkeerde eind. Daarvan hebben wij gezegd: hoe je dat moet doen is het onderdeel maken van de cao-bespreking die we hebben. Dat was het antwoord van de wethouder. Hij heeft nooit gezegd dat we dat niet willen doen, maar we willen dat op de juiste manier doen. Dat is iets anders dan niet willen. Dat is het op de juiste manier doen. Waarvan akte. Dank u.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, als reactie hierop graag. Voorzitter, dat antwoord kregen we in december. Toen zou het nog enkele weken duren. Want hoe zou zo'n aanbod van de gemeente nu geweigerd kunnen worden, zei het college nog. En met dat lariekoekargument nam u genoeg. We zijn inmiddels bijna driekwart jaar verder, meer dan een half jaar verder, en die mensen hebben nog steeds niks. Ze moeten rondkomen van stempelboekjes mijnheer Lansink. Stempelboekjes, dat is wat de gemeente Rotterdam als werkgever aan zijn werknemers uitdeelt om deze mensen te helpen, om te zorgen dat ze rond kunnen komen. U moet zich schamen dat u dat nog steeds blijft verdedigen.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ik schaam me helemaal niet voor de tientallen miljoenen die wij aan onze ambtenaren extra uitkeren en dat we op pad zijn om dat voor die anderen, dat laatste restje ook nog te regelen. Dat u dat te weinig vindt laat ik geheel aan u. Dat is in ieder geval niet wat ik ervan vind. Ik vind dat wij trots mogen zijn dat wij die cao van ambtenaren inboeken in onze gemeentelijke begroting, dat al hadden toegezegd voordat er überhaupt geld was voor die cao. Waarvan akte.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, dan tot slot, de VVD is daar zo trots op maar vergeet even de honderden en honderden werknemers in de sociale werkplaats die nog van veel minder salaris moeten rondkomen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen, u bent gaan zitten. Het gaat over? Mevrouw Verkoelen, u kunt voortgang maken.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Voorzitter, dit college kiest doelbewust voor: wie niets heeft krijgt nog minder, wie het het hardst nodig heeft, wordt nog minder geholpen. En dat dan een wethouder Armoedebeleid een week voor de Voorjaarsnota na een jaar toorn van de raad over zich heen getrokken te hebben eindelijk komt met een nietszeggende nota 'Rotterdam

voor iedereen', betekent gewoonweg dat er niets maar dan ook niets extra gereserveerd wordt voor armoedebestrijding in 2023, en dat we op zijn minst moeten wachten op 2024 om te zien of in 2024 er wel iets in petto is. Voorzitter, deze wethouder moet zich diep schamen dat hij zo laks omgaat met andermans ellende. Deze wethouder heeft zich in het college de kaas van het brood laten eten. Of eigenlijk, en dat maakt het zo in- en intriest, de kaas van de minderbedeelde mensen van het brood laten schaven.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, mevrouw Verkoelen grijpt terug op geen plan. Heeft mevrouw Verkoelen wel gezien wat er allemaal is gebeurd de afgelopen periode? Heeft mevrouw Verkoelen gezien dat er is ingegrepen voordat de wethouder plannen had, dat hij al aan de slag ging met het ondersteunen van mensen in de armoede? Dat er een actieplan werd uitgerold, dat mensen werden bereikt? Voorzitter, mevrouw Verkoelen schetst hier een volledig verkeerd beeld.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ik kom er net op. Voorzitter, alle rijkstaken waar we geld voor krijgen worden uitgevoerd en die stonden in het actieplan. Maar als gemeente extra geld kan stoppen in bijvoorbeeld energiearmoede, toeslagenschandaal of preventie, dan kunnen we ernaar fluiten. En dat voor een college dat zo pronkt met niet een halve maar één fte armoedewethouder. Hoe diep kun je zakken voorzitter?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, hier zijn alle energietoelagen uitbetaald. Iedereen is bereikt. Voorzitter, de promotie, het crisisfonds, de boodschappenkaart, het hele geldactieplan is uitgevoerd en heeft Rotterdammers bereikt. Waar is mevrouw Verkoelen naar op zoek? Naar een wethouder die geen geld uitgeeft aan Rotterdammers en die het in de pocket houdt?

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ik ben op zoek naar € 8,5 miljoen preventiegeld dat u weggegeven heeft in deze Voorjaarsnota. Daar ben ik naar op zoek. En dat is er niet, want dat heeft u weggegeven aan bijvoorbeeld de ozb. Het mag hoor, maar het is wel om vast te stellen. En als u nu eens eerlijk was, dan kwam u daarvoor uit. Ga nu eens staan voor dat beleid? Waarom blijft u nu toch zo proberen zo hardnekkig te verklaren dat het allemaal niet gebeurt? Flauwekul, wees eerlijk, vertaal het. En daarom heeft 50PLUS nog maar eens gekeken voorzitter naar een van de moties die deze armoedewethouder heeft ondertekend toen hij nog raadslid was. Kinderen hebben het eten harder nodig dan de lokale politici, was het. Nou, als tegenhanger om deze wethouder misschien eens wakker te schudden als hij weer eens zwaar getafeld heeft, heb ik ook een motie in zijn stijl, 'Wethouder Armoedebestrijding betaalt zijn eigen lunch'. Voorzitter, de moties van 50PLUS hebben geen dekking, want dat hoeft ook niet, zeker zolang de coalitie uit algemene reserves € 200 miljoen haalt om de eigen hobby's te betalen. Het is een kwestie van prioriteiten stellen. Afrondend voorzitter zeg ik het voor de allerlaatste maal. Dit college kiest doelbewust voor: wie niets heeft krijgt nog minder en wie het het hardst nodig heeft, wordt nog minder geholpen. Tot zover voorzitter, en ik heb een stapeltje moties, vijf stuks. En in de tweede termijn nog een.

De **VOORZITTER**. Ik heb er wel eens 82 meegemaakt.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Voorzitter, ik heb overwogen om een tweedejaar-verhaal te maken, met 52 moties, maar het is echt paarden voor de zwijnen gooien met deze coalitie, dus ik heb dat gelaten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoellen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 48. Wethouder armoedebestrijding betaalt zijn eigen lunch!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota;

constaterende dat:

- oud-raadslid Yigit op 24 februari 2022 navolgende motie indiende "Kinderen hebben het eten harder nodig dan de lokale politici";
- de motie het college opriep "om ontbijt, lunch en diner voor de lokale politici af te schaffen en het vrijgekomen budget in te zetten om kinderen van gezonde maaltijd op school te voorzien zodat zij niet met een lege maag naar school hoeven te gaan";
- genoemde motie werd verworpen;

overwegende dat:

- de huidige wethouder verantwoordelijk voor armoedebelief het goede voorbeeld kan geven en alsnog de beleidsmatige wens van de motie gestand kan doen door in ieder geval zelf zijn eigen ontbijt, lunch en diner die nu op kosten van de gemeenschap tijdens werktijden wordt geserveerd, te laten staan en zelf te voorzien in deze maaltijden;

verzoekt de wethouder Armoedebestrijding:

- te stoppen met het afnemen van maaltijden die met geld van de gemeente worden bekostigd;
- een campagne te starten om de collega's van het college ook te bewegen in deze beleidslijn mee te gaan;
- een inschatting te maken welke kosten met deze zeer passende beleidswijziging worden bespaard en dit budget vervolgens aan te wenden voor armoedebestrijding;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoellen

Motie 49. Steun de sociale basis!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota;

constaterende dat:

- het college voornemens een budgetplafond van € 35.000,00 per organisatie, per wijk heeft geïntroduceerd binnen de subsidieregeling Couleur Locale;
- er verschillende sociaal ondernemers zijn die nu een bedrag van meer dan € 35.000,00 hebben ontvangen vanuit deze subsidie;
- door de introductie van dit budgetplafond sociaal ondernemers om zullen vallen;

overwegende dat:

- sociale ondernemers een belangrijke functie vervullen in het netwerk van de wijken;
- juist het sociale netwerk een vangnet en stimulus is voor Rotterdammers;

- een sterk netwerk de zorgvraag doet afnemen en de participatie van Rotterdammers vergroot;
- het wegvallen van nu succesvolle sociale ondernemers een leegte laat die niet zomaar is ingevuld;

draagt het college op:

- binnen de subsidieregling Couleur Locale het budgetplafond van € 35.000,00 per organisatie, per wijk terug te draaien;
- voor de organisaties die nu een hoger subsidiebedrag ontvangen dan € 35.000,00 een fatsoenlijke oplossing te vinden met als doel omvallen te voorkomen;
- de raad te informeren over de resultaten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 50. Stuur de wijkraad de wijk in met handgeld!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota;

constaterende dat:

- we sinds 2022 wijkraden hebben;
- de wijkraden de ogen en oren voor de stad zijn;
- de wijkraden initiatieven uit de wijk kunnen stimuleren en ondersteunen;
- de wijkraden daarvoor nauwelijks budget hebben;

overwegende dat:

- een goed functionerende wijkraad zelf over enig budget moet beschikken;
- een goed functionerende wijkraad zelfstandig over dit budget moet kunnen beschikken;
- dit momenteel niet of onvoldoende mogelijk is;
- het beperkte budget het goed functioneren van de wijkraad in de weg staat;

draagt het college op:

- de wijkraden de beschikking te geven over handgeld van € 5.000,00 per jaar, waarover zij achteraf verantwoording afleggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

Motie 51. Rotterdam vergeet toch niet de dementiescan in te vullen?

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- Rotterdam de komende jaren geconfronteerd wordt een groeiend aantal bewoners met dementie;
- Rotterdam op 17 september gecertificeerd is als dementievriendelijke stad;
- Rotterdam de ambitie heeft om de meest dementievriendelijke stad van Nederland te worden;

overwegende dat:

- Alzheimer Nederland een dementiescan heeft ontwikkeld voor gemeenten;
- deze scan inzichtelijk maakt:
 - hoe dementievriendelijk de gemeente is op 8 vastgestelde domeinen*
 - wat de gemeente kan doen om deze score te verbeteren
 - hoe de gemeente scoort ten opzichte van andere gemeenten;
- Rotterdam, ondanks dat we gecertificeerd zijn als dementievriendelijke stad, in tegenstelling tot veel andere gemeenten nog geen dementiescan heeft uitgevoerd¹;
- het in het licht van de grote ambities van Rotterdam het wenselijk is om een dementiescan uit te laten voeren;

draagt het college op:

- de dementiescan van Alzheimer Nederland voor oktober 2023 uit te voeren;
- over de resultaten hiervan te rapporteren aan de gemeenteraad van Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen en T. Kind

* De 8 vastgestelde dementiedomeinen; 1.Kennisomvang dementie, 2.Beleids- en planvorming, 3. Structuur en afstemming, 4.Ontwikkeling Dementie Vriendelijke Gemeente (DVG), 5. Deskundigheidsbevordering, 6. Ondersteuning mantelzorgers, 7. Activiteiten/Respijtzorg, 8.Wonen met dementie

¹ <https://dementie-in-beeld.alzheimer-nederland.nl/landkaart>

Motie 52. Buitenspelen, met uitleenspeelgoed van Duimdrop, is gezond!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota;

constaterende dat:

- gezonde en fitte mensen actiever zijn in de samenleving. Hoe meer men beweegt en sport, hoe gezonder men over het algemeen is. Dat geldt zeker ook voor de kinderen;
- Duimdrop en TOS een groot gemis zijn op pleinen in Rotterdam;
- Duimdrop voor een vangnet zorgt om de kinderen heen in samenwerking met Jeugd en Gezin, politie en sociaal cultureel werk;
- op duimdroppleintjes effectief opgetreden wordt tegen pestgedrag;
- kinderen die duimdrop bezoeken gaan vaak niet naar de sportclub;

overwegende dat:

- het bewezen is dat door Duimdrop en TOS-achtige voorzieningen er veel meer jongens en meiden buitenkomen en dat veel jongens begrensd worden in extreem gedrag, gerelateerd aan de straatcultuur;
- het college een win-winsituatie creëren kan door weer te investeren in de Duimdroppen en TOS-bakfietsen, waardoor er weer pedagogisch verantwoord gespeeld kan worden;
- op deze wijze weer te investeren in de gezondheid van kinderen;
- door Duimdrop en TOS-achtig kinderwerk weer beter toezicht is op de speellocaties en daarmee de kwaliteit en het onderhoud van de speeltoestellen verbeterd wordt;

draagt het college op:

- de Duimdrop-containers weer open te stellen en daarmee weer toezicht op de pleinen te krijgen en dus een win-winsituatie te creëren;

- duidelijke afspraken te maken met de beheerders van de Duimdrop-containers en de TOS-achtige organisaties over risico's en verantwoordelijkheden en hiermee de toegankelijkheid van de pleinen te vergroten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Dank voorzitter. Laat ik aansluiten bij de vorige spreker door te zeggen: deze Voorjaarsnota is goed voor de mensen die het al goed hebben en de Voorjaarsnota geeft ruimte aan plannen die we hier op de Coolsingel bedenken en minder ruimte aan de initiatieven vanuit de stad. Maar laat ik beginnen met wat mij betreft de mooiste zin uit de Voorjaarsnota. Die staat op pagina 25 onder het kopje Inclusie en samenleving. Daar staat: "Wie in Rotterdam woont is een Rotterdammer en hoort erbij." En de volgende zin: "Wij staan open voor alle mensen." Wie in Rotterdam woont is een Rotterdammer en hoort erbij. Ik denk dat als je als overheid dat als credo hebt, dan ben je als stad gezegend. En ik moest denken aan al die mensen die hier soms al jaren wonen. Die soms in een huis wonen, soms in een garagebox wonen, soms in een tentje wonen in het Zuiderpark. Maar ze wonen in Rotterdam. Ze zijn Rotterdammers en ze horen erbij. Voorzitter, ik moest ook denken aan de mensen die zonder geldige verblijfspapieren hier soms al jaren, soms tien, vijftien, soms twintig jaar in Rotterdam wonen en aantoonbaar niet uitzetbaar zijn. Ze kunnen geen kant op, ze leven in limbo, zoals dat heet. Het is een indrukwekkende serie geweest op NPO, die deze Rotterdammers in beeld heeft gebracht. Ze kunnen geen kant op maar ze zijn Rotterdammer, ze horen erbij en zo moeten we ze ook behandelen. En voorzitter, om dat kracht bij te zetten, om die prachtige zin uit de Voorjaarsnota kracht bij te zetten, wil ik een eerste motie indienen en die heet 'Wij zijn Rotterdammers'. Voorzitter, van de mooiste zin naar de lelijkste keuze uit deze Voorjaarsnota, de keuze om op veel sociale punten te bezuinigen vanwege de grote opgaven waar we als stad voor staan. En dan tegelijk meerjarig € 12 miljoen geven aan mensen die huizen bezitten in de vorm van een verlaging van de ozb. Een tegemoetkoming richting mensen die het voorrecht hebben om een huis te hebben. Dit kan toch niet de prioriteit zijn van dit college of deze coalitie? Voorzitter, ik bezit zelf een woning, ik betaal ozb, maar ik schaam me werkelijk kapot als ik straks merk dat het stadsbestuur ervoor heeft gekozen om mij een klein cadeautje te geven in de vorm van een ozb-verlaging, terwijl ik weet dat het betaald wordt over de rug van mensen die hier in deze stad verzuipen. Ik schaam me daarvoor. Voorzitter, de bezuiniging op armoede en de bezuiniging op Couleur Locale, terwijl er miljoenen worden weggegeven om de ozb te laten dalen of minder te laten stijgen, deze keuze moet wat ons betreft teruggedraaid. Daarom dien ik ook een motie in, in lijn met moties die misschien al eerder zijn gegeven, maar ik doe het op mijn eigen manier, 'Geld naar arm, niet naar rijk'. We staan voor grote uitdagingen in deze stad, maar we hebben gelukkig heel veel geloof in deze stad. Gelukkig maar. Er is onderlinge solidariteit, er is creativiteit, er is energie om het samen met elkaar en met de overheid beter te maken in deze stad. Dat is de samenleving waar christenen een bijdrage aan willen leveren en dat is ook de stad waar wij als ChristenUnie in de politiek voor staan. Dit geloof, deze mensen vormen de humuslaag van onze stad en tijdens corona hebben we ook gezien dat ze veerkrachtig zijn en dat in moeilijke tijden dat geloof van mensen tegelijk de hoop is voor ons allemaal. Die humuslaag, in ambtelijke taal het voorliggende veld, dat moeten we koesteren, ondersteunen en een structurele plek geven in beleidsvorming. Juist nu we met zijn allen voor de uitdaging staan om de zorgkosten bijvoorbeeld om te buigen.

Die uitdaging is groot en de resultaten van het college zijn tot nu toe niet zo hoopvol. Om toch te blijven geloven in de ambities in de Voorjaarsnota op dit punt, willen we het voorliggende veld in positie brengen en dat doe ik door de motie 'Het voorliggende veld aan tafel', die ik zo dadelijk samen met andere moties samen zal indienen. En die betrokkenheid van Rotterdammers moeten we ook op andere manieren stimuleren en ondersteunen. En daarom steunen we de in de commissie aangekondigde motie van Leefbaar Rotterdam om te zorgen dat de voorgenomen bezuiniging op bewonersinitiatieven en handgeld voor de wijkmanagers wordt geminimaliseerd. Maar ook de uitgekleden versie van deze motie, van wat er nog van over is, ook die steunen we in het kader van iets is beter dan niets. En in het kader van betrokkenheid willen we ook opkomen voor het burgerpanel, een organisatie die vrijwilligers mobiliseert om gevraagd en ongevraagd de gemeente Rotterdam te adviseren op het gebied van dienstverlening. Een essentiële functie in onze stad die niet met een pennenstreek van tafel moet wat ons betreft en daarom ook straks de motie 'Behoud de inspraak'. Maar voorzitter, ik wil positief afsluiten. Met deze Voorjaarsnota komt er groen licht voor heel veel ideeën uit de wijkakkoorden en dat stemt ons zeer positief. En met de Voorjaarsnota komen er tientallen miljoenen beschikbaar om te investeren in betaalbaar wonen en voor vergroening in de stad. En dat is hard nodig. We zijn blij met de inzet van het college op dit punt. Als we de vergroening versnellen, betekent dat wat ons betreft ook versnellen met het vergroenen van schoolpleinen. Daarom willen we het budget verdubbelen en zorgen dat alle schoolpleinen in aanmerking komen voor een vergroening. Dat doen wij met de laatste motie, 'Verdubbel budget groenblauwe schoolpleinen'. En dan wil ik afsluiten voorzitter, iedereen die in onze stad woont, is een Rotterdammer en we zijn aan elkaar gegeven om er samen het beste van te maken. In deze Voorjaarsnota staan slechte keuzes, zeker, maar ook mooie ambities en goede voornemens. Laten we elkaar dus scherp houden en er samen voor gaan, voor heel de stad en samen met heel de stad. En met de onmisbare zegen van onze God, en die wens ik onszelf en in het bijzonder de wethouders en de burgemeester van harte toe. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk heeft de volgende moties ingediend.

Motie 53. Wij zijn Rotterdammers!

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- in de Voorjaarsnota nogmaals is onderstreept dat iedereen die in onze stad woont een Rotterdammer is;
- er in onze stad mensen wonen die geen geldige verblijfspapieren hebben en tegelijk aantoonbaar niet uitzetbaar zijn;
- vaak al een lange geschiedenis kennen van uitbuiting, uitsluiting, onveiligheid, gebrek aan basisvoorzieningen en hulp;
- de documentaire 'Leven in Limbo' dit pijnlijk zichtbaar maakte;
- we in onze stad geen sluitend systeem kennen dat in de praktijk voorkómt dat de zinloze spiraal van opjagen en weer loslaten wordt doorbroken;

overwegende dat:

- de sociale, emotionele en financiële impact op de mensen die leven in limbo groot is;
- het laten voortbestaan van een dergelijke situatie in individuele gevallen een schending is van mensenrechten;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe de mensen die niet beschikken over geldige verblijfspapieren en tegelijk aantoonbaar niet uitzetbaar zijn en al meerdere jaren in onze stad wonen een basis onder hun bestaan kunnen krijgen van bescherming, inclusie, veiligheid en de basisbehoeften waarop ieder mens recht heeft;
- deze groep in onze stad te laten weten dat ze Rotterdammer zijn;
- en hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, L.S. Vlieger en I. Elfilali

Motie 54. Voorliggend veld aan tafel

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- er een grote opgave ligt om de zorgkosten om te buigen;
- voor die opgave iedereen aan de lat staat, en er in de stad een brede bereidheid is om mee te denken in deze opgave;
- in de brief van de wethouder hierover terecht een belangrijke rol wordt toegekend aan het voorliggende veld;
- dit voorliggende veld bestaat uit tal van sociale initiatieven, ondernemers en informele organisaties;
- het rijk middelen beschikbaar stelt om in te zetten op gezond leven als onderdeel van preventie (GALA);

overwegende dat:

- het voor de echte participatie niet genoeg is dat mensen worden gehoord en punten worden meegenomen, maar dat ze zich mede eigenaar voelen van de plannen die worden gemaakt om de zorgkosten om te buigen;
- de participatie van het voorliggende veld alleen tot structurele bijdrage aan de opgave kan leiden als de deelname aan die gesprekken niet op incidentele basis maar op structurele wijze gevoerd wordt;
- de inzet van GALA-middelen de meest efficiënte en effectieve manier is om het geld te laten landen in de wijk;

verzoekt het college:

- vertegenwoordiging van het voorliggende veld een structurele plek aan tafel te geven in de gesprekken over de bestuurlijke opdracht zorg om het eigenaarschap bij informele organisaties te versterken;
- maximaal in te zetten op het binnen halen van GALA-middelen om de preventie-poot in het beleid te versterken;
- bij de besteding van de GALA-middelen zoveel mogelijk het voorliggende veld in positie te brengen om met preventieve taken in de haarvaten van de wijken aan de slag te gaan;
- en hierover aan de raad te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, T. Kind en A. Kockelkoren

Motie 55. Behoud de Rotterdamse inspraak

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het burgerpanel de stad voorziet van waardevolle adviezen over de dienstverlening van gemeente Rotterdam;
- het burgerpanel daarnaast activiteiten organiseert rondom de dienstverlening om zodoende meer Rotterdammers te informeren over en te betrekken bij de Rotterdamse dienstverlening;
- deze organisatie vele vrijwilligers mobiliseert om tot die adviezen te komen;

overwegende dat:

- een dergelijke vrijwilligersorganisatie de betrokkenheid van Rotterdammers vergroot;
- het stadsbestuur het belangrijk vindt om te luisteren naar de stem van de Rotterdammer;
- burgerpanel op die manier bijdraagt aan een meer betrokken stad en een verbeterde dienstverlening;

verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe de subsidie voor het burgerpanel behouden kan worden;
- en hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en T. Kind

Motie 56. Verdubbel budget groenblauwe schoolpleinen

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota;

constaterende dat:

- Rotterdam komende jaren tientallen miljoenen extra wil besteden aan het vergroenen van de stad;
- de subsidieregeling voor groenblauwe schoolpleinen is uitgeput en pas in 2024 weer opengaat;
- Rotterdam door Jantje Beton en IVN is verkozen als één van de vijf voorbeeldgemeenten voor groenblauwe schoolpleinen¹;
- de subsidie geweigerd wordt als het schoolplein geheel omsloten is door bebouwing;

overwegende dat:

- nog niet precies duidelijk is hoe het geld voor vergroenen precies besteed gaat worden;
- het bedrag van maximaal € 80.000,00 subsidie per school in elk geval, geïndexeerd zou moeten worden;
- Rotterdam z'n voorbeeldfunctie graag wil behouden;
- ook stenige schoolpleinen omsloten door bebouwing bijdragen aan hittestress in de stad en op school;

verzoekt het college:

- het budget voor de subsidie van groenblauwe schoolpleinen in 2024 te verdubbelen;
- dit te dekken uit de middelen die voor vergroening beschikbaar komen;
- te onderzoeken of het maximum per school verhoogd dient te worden;

- tevens te onderzoeken ook schoolpleinen geheel omsloten door bebouwing vanaf 2024 toch in aanmerking kunnen komen voor een vorm van subsidie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk, I. Elfilali en M.Y. Morkoç

¹ <https://rotterdamsweerwoord.nl/weerberichten/rotterdam-voorbeeldgemeente-groenblauwe-schoolpleinen/>

Motie 57. Geld naar arm, niet naar rijk

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het college er voor kiest om op 'Aanpak armoede en schulden' meerjarig € 3.910.000,00 te bezuinigen;
- het college er tegelijk voor kiest om meerjarig € 11.904.000,00 te betalen voor een lichtere stijging of zelfs een daling van de ozb;
- afgelopen week nog gewaarschuwd is voor een grote toename van het aantal mensen dat het komende jaar in de armoede dreigt terecht te komen;
- veel kleinschalige initiatieven van onderop die armoede bestrijden worden gefinancierd vanuit Couleur Locale;
- op 'Couleur Locale en stedelijk welzijn' een meerjarige bezuiniging van € 1,5 miljoen wordt ingeboekt;
- de toename van mensen in armoede impact heeft op bijvoorbeeld fysieke en psychische gezondheid;
- we samen voor de uitdaging staan om de druk op de zorg te verminderen;

overwegende dat:

- het voor de stad de grote uitdaging wordt om te voorkomen dat nog meer mensen in armoede terechtkomen;
- minder mensen in armoede een positief effect zal hebben op de toenemende druk op de zorg;
- lastenverlichting voor mensen met een eigen woning niet de prioriteit van dit moment is;
- het dus niet zo kan zijn dat er bezuinigd wordt op de strijd tegen armoede vanwege de financiering van een financiële meevaller voor huizenbezitters;

verzoekt het college:

- met de begroting 2024 de financiering van de financiële meevaller op ozb terug te draaien en tegelijk de voorgenomen bezuiniging op de 'Aanpak armoede en schulden' en 'Couleur Locale en stedelijk welzijn' ook terug te draaien;
- en hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J. Vonk en T. Kind

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Coşkun, had u een vraag aan de heer Vonk?

De heer **COŞKUN** (sp). Nou, nee, een voorstel om zo even een sanitaire stop te doen.

De **VOORZITTER**. Ik was van plan over drie sprekers te schorsen, maar blijkbaar lukt het even niet. Ik kan vijf minuten schorsen als dat echt noodzakelijk is. Want ik wil na de laatste spreker ten behoeve van coördinatie aan de kant van het college voor een wat langere schorsing gaan.

De heer **COŞKUN** (sp). Mijn schorsingen duren altijd maar vijf minuten.

De **VOORZITTER**. Dan schors ik tot 16.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering en ik verzoek iedereen binnen te treden.

De heer **COŞKUN** (sp). Zal ik dan maar beginnen voorzitter?

De **VOORZITTER**. Dat lijkt mij verstandig. Ik geef het woord aan de heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja, en zojuist had ik acht wethouders naar huis gestuurd, maar nu zijn het er zes. Dat begint goed, er zijn er nog drie over. Voorzitter, vandaag geen tante Jo uit Pendrecht, zeg ik tegen de heer De Waard, en ook niet haar Turkse buurvrouw, maar Hanim Otbir voorzitter. Ik kom er later op terug, Hanim Otbir, onthoud die naam. Voor ons ligt voorzitter, en het is echt verschrikkelijk, de Voorjaarsnota. Hij weegt denk ik vijf kilo of zo, 798 pagina's over € 4 miljard, dat is ongeveer € 5 miljoen per pagina, kortom, onmogelijk om dat te willen controleren, want daar hebben we 12.000 ambtenaren voor. Ik sloeg hem per ongeluk willekeurig open en dan las ik een zin: "De inzet op coördinatie taken en overkoepelende projecten voor de haven is in 2022 bekostigd uit onderscheidingen op activiteiten en door temporisering van projecten." Toen sloeg ik hem gelijk dicht voorzitter, want ik werd er helemaal depressief van. Wie niet? Raadsleden zijn normale mensen, maar we hebben ons blijkbaar in een onmenselijk keurslijf geperst en je zou zomaar medelijden kunnen krijgen met ons raadsleden. De Voorjaarsnota is in mijn ogen een kaderbrief, dus kaderstellend, deze zomer bij het opstellen van de begroting 2024, en zou hooguit vijf tot tien kantjes moeten tellen. Met alle politieke knelpunten waarover we dan met elkaar in een politiek debat zouden kunnen gaan. Ambtenaren hebben wel hun best gedaan hoor, alle lof voor hen, zij vullen de P&C-cyclus zoals B&W dat aan hen hebben opgedragen. Alle lof voor dat monnikenwerk, maar het is voor ons als raad niet erg werkbaar. De SP wil een helder antwoord op vragen als: komt er zwaar weer aan? Wat gaan we daaraan doen? Waarom dan zo en niet zo? En daar willen we dan het politieke debat over aangaan. We hebben dat vanochtend en vanmiddag wel een beetje gedaan, maar dat schiet gewoon zo niet op. In mijn ogen moeten we hier stoppen met Haagse partijpolitieke spelletjes van zogenaamde oppositie en zogenaamde coalitie. Coalities op de inhoud, zoals twee weken geleden met de unanieme steun voor het redden van tramlijn 8 in Spangen. De mensen in Spangen interesseert het echt helemaal niks welke logo's er boven moties staan. En de SP zal ook doorgaan op deze succesvolle weg. Markt of mensen voorzitter, daar gaat het om. De markt faalt, met de veerboot in Rozenburg, met de bouw van slechts driehonderd huizen in vier maanden, dus nog geen kwart, zeg ik tegen de binnenkomende wethouder, van het al magere college target, falen bij namaakaanbestedingen in groenonderhoud, de wellness-sector, Trevvel, desastreuze investeringen zoals bij de RET, inbestedingen. Deze gemeenteraad moet de lijnen uitzetten en de kaders stellen en controleren of ons dagelijks

bestuur, B&W zich daaraan houdt. Markt of mensen, slechts drie van de veertien partijen zijn marktfundamentalisten. Dat is de VVD, dat is D66 en Volt, oftewel 13 van de 45 zetels. Dus een ruime meerderheid van 32 is mogelijk ook in voor iets anders dan de falende markt. Dit college zit er nu al meer dan één jaar en we hebben nog 33 maanden te gaan, waarvan de komende twee jaar oftewel 24 maanden de meest productieve en effectieve kunnen en moeten zijn, want daarna begint dat hele verkiezingscircus weer. Sommige wethouders waren ooit goede raadsleden, maar slagen er na twaalf maanden niet echt in om deuken in pakjes boter te slaan. We zien het elke week in de commissies en in deze raadzaal. Ze volgen braaf wat ze ingefluisterd krijgen door hun ambtelijke top, maar ambtenaren kiezen niet. Dat moeten wij als politici doen. Ambtenaren gaan altijd door op de ingeslagen weg, totdat de politiek zegt dat het tijd is voor een koerswijziging. Zo hoort het ook. Onze wethouders moeten de leiding nemen bij de verbouwing van Boijmans en bij de permanente verbouwing van een Rotterdam dat nooit af is. Het is geen schande collega's om te licht bevonden wethouders tussentijds te vervangen. GroenLinks deed dat ooit met wethouder Kaya, het CDA deed dat met Geluk, Leefbaar Rotterdam met mevrouw De Faria en later mijnheer Schneider. De PvdA had iets met Schrijer, D66 met Visser en zo kan ik nog wel even doorgaan. Sommige waren wel charmant maar niet relevant, zoals wethouder van de VVD, Van den Muijsenberg. Wethouders oftewel spelers wisselen tijdens de wedstrijd is geen schande. Daar zou deze gemeenteraad tijdens het reces eens even over moeten nadenken. Welke wethouders mogen over naar het volgende politieke jaar, de andere mogen terug naar de bankjes van de gemeenteraad, want dat is tenslotte ook eervol. Een voorbeeld van kafkaësk beleid, waarbij we ons ongewild zelf in de voet schieten, is Couleur Locale en de aanbestedingen welzijn en Kinderparadijs Meidoorn. De kinderen lieten deze boodschap achter: ik eis het kinderparadijs. Zo simpel kan het zijn. Voorzitter, dat kinderparadijs was ooit gekomen, of het was er al veel langer, voor de aanbesteding in 2016 van het welzijnswerk. Toen kreeg de welzijnsaanbieder minder budget omdat er een kinderparadijs was. Dat heette dan Couleur Locale, dat kreeg ineens die naam. Kinderparadijs was er al veel langer. Nu heeft iemand bedacht, wie verzint het dan, niet gehinderd door enige kennis, een limiet van € 35.000,00 bij Couleur Locale. Er is geen alternatief om het gat te vullen als het kinderparadijs uit het Oude Noorden verdwijnt. Dat heeft de welzijnspartij gewoon niet. En dat geldt ook voor de Cultuurwerkplaats Tarwewijk, voor de Katrol en voor veel andere initiatieven die zijn komen inspreken bij de Voorjaarsnota. Aanbesteden hoeft niet, het was een politieke keuze van vorige gemeenteraden om welzijn aan te besteden. Het hoeft niet van Europa, het enige goede is dat je zelf moet nadenken wat je precies wilt. Maar je kan ook eigen mensen het laten doen of subsidiëren, aanbesteden hoeft niet. Met de keuze voor aanbesteding schiet het concern dat zichzelf Rotterdam noemt zichzelf vaak in de voet en marktje spelen, dat kunnen wij niet. Dat zagen we bij Blue Amigo rondom de boten, bij Trevvel rond het doelgroepenvervoer, bij allerlei zogenaamde tenders in de gebiedsontwikkeling en bij het volkomen onnodig en niet wettelijk verplichte aanbesteden of inbesteden bij welzijn, openbaar vervoer et cetera. De zorg is geen markt, welzijn ook niet en ook het openbaar vervoer is een publieke dienst, die in publieke handen moet blijven. Voorzitter, bij de energie is het hetzelfde. Daarom willen wij als SP ook dat Warmtebedrijf weer onder democratische controle. Daar voeren wij overal actie voor, niet alleen in Rotterdam maar ook daarbuiten. Dat zullen we ook blijven doen, we gaan dat ook weer richting Den Haag doen op onze manier van lobbyen bij Prinsjesdagprotest op 17 september. Wij gaan voor sociaal en rechtvaardig. Samen met Rotterdammers, zoals morgenochtend, komt allen, 9.00 uur op de Westersingel, niet ver hier vandaan, bij de MRDH. Daar zullen heel veel mensen komen pleiten voor een goed openbaar vervoer in publieke handen. Voorzitter, Hanim Otbir, oftewel het andere Nederland is mogelijk om te beginnen in Rotterdam. Dat is de boodschap aan onze eigen SP, aan onze Rotterdammers en aan heel links in Nederland, Europa en de rest van de wereld. Durf te strijden, durf te winnen, zeggen wij dan. Sterker door strijd, staat onder het beeld hier in de

hal. Als slot toch nog een motie over de hoognodige leegstandsvisie bij de woonvisie. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 58. Leegstandsvisie

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van het agendapunt 6.1 'Debat over de Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- er in winkelstraten, hoge torens, op bedrijventerreinen en ook in volkswijken leegstaande ruimtes zijn;
- uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat er een leegstand in Rotterdam van 4,6 procent was in 2022;
- onnodige leegstand onacceptabel is;
- we momenteel in een wooncrisis zitten met een steeds groter tekort aan betaalbare woningen;
- in het woonakkoord de ambitie is uitgesproken om naast het bouwen van nieuwe woningen, de bestaande woningvoorraad beter te benutten;
- steden als Utrecht en Amsterdam gekozen hebben voor een leegstandsverordening met een meldpunt en meldplicht voor leegstand en een boete op leegstand;

overwegende dat:

- er jaarlijks honderden woningen weer benut en bewoond kunnen worden als de gemeente actiever leegstand aanpakt;

verzoekt het college:

- om bij de uitwerking van de nieuwe woonvisie ook een leegstandsvisie te ontwikkelen;
- in deze leegstandsvisie de huidige aanpak van leegstand uit te breiden met een leegstandsverordening om onnodige leegstand effectiever aan te pakken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.S.J. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Ik heb deze coalitie de afgelopen tijd regelmatig een gebrek aan visie verweten en vermoedelijk is dit het uitvloeisel van de stoere taal in het coalitieakkoord dat deze coalitie geen beleidsplannen gaat schrijven maar problemen gaat oplossen. Maar in een politieke arena voorzitter, is ieder probleem een dilemma. En een dilemma los je niet op met een zuivere afweging van voor- en nadelen en een gewoon oplossen van problemen en al helemaal niet met een poster met een stoer to-dolijstje erop. Om het dilemma tot een oplossing te brengen, heb je richting nodig en voor richting een kompas. En dat kompas brengt je uiteindelijk tot een visie om de samenleving richting te geven. En dus kun je in de politiek niet zonder visie. Een aantal voorbeelden waarbij ik visie bij deze coalitie volledig vind ontbreken. De nietsontziende en harteloze bezuinigingen in de zorg. Het schrappen in openbaar vervoer omdat de rekensom even niet klopt. Een klimaatactieplan dat vol staat met reeds bestaande projecten en om die reden

door ons ook niet is gesteund. Maar voorzitter, eerder heb ik ook gezegd dat deze coalitie respect verdient, omdat ze de brug hebben gebouwd die deze heel verschillende politieke partijen verbindt. Dat verdient alleen maar respect. Ik heb toen ook gezegd dat ik scherp zou zijn op partijpolitieke spelletjes om de gemoederen intern te sussen, maar die Rotterdam niet vooruithelpen. Maar helaas hebben we ook van die politieke spelletjes een aantal voorbeelden gezien het afgelopen jaar. Ik noem het redden van tramlijn 4 voor de ene achterban en daarna 8 voor de andere achterban. En ik noem waar het vanochtend al even over ging, de statushoudersdeal die gesloten is ten koste van de partners in de regio. Maar voorzitter, ik heb ook een belofte gedaan. De belofte dat het CDA een partij is die onder alle omstandigheden verantwoordelijkheid wil nemen om het verschil te kunnen maken. Wij reiken de hand, of we nu in de coalitie of de oppositie zitten. En we hebben dat onder andere concreet vormgegeven door onze inzet om te komen tot een woonakkoord. Want voorzitter, en daar komt hij, zoals paus Franciscus al zei, als iemand een oudere helpt een rivier over te steken, bouwt de politicus een brug voor hem. Maar wij reiken de hand alleen wel volgens onze eigen beginselen. Dat betekent dat we zorgen voor de wereld van morgen en dat de gemeenschap boven de markt en boven de overheid gaat. Dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen en dat we dat allemaal doen binnen de randen van de wet. Voorzitter, ik kom themagewijs tot een aantal moties. Ik noemde al even de bestuursopdracht zorg. Waar wij toch ook van gezegd moeten hebben dat de tweede set van maatregelen op 26 juni gecommuniceerd werd met de raad en op 1 juli de maatregelen al meteen ingingen. Dat is ook geen nette manier van omgang met de raad en dat is een eufemisme. Maar ook inhoudelijk zei ik al, is het nietsontziend en harteloos. En omdat een heel klein beetje te repareren hebben wij onze eerste motie 'Ouder ben je voor het leven', die gaat over de gemeentelijke middelen die wij eerder inzetten om de overgang van 18- naar 18+ goed te maken, die nu geschrapt worden en die absoluut terug moeten komen omdat we het kind met het badwater weggooien. Voorzitter, over Couleur Locale is al veel gezegd en wij liften graag mee op de moties van onder andere de PvdA en Volt daarover. Maar ik wil er nog wel dit over zeggen. Couleur Locale is ooit bedacht omdat er een welzijnsaanbesteding kwam. En een aanbesteding heeft vaak als negatief bijeffect dat er ook heel veel wat al mooi is, uiteindelijk toch verdwijnt. Daarom is zoiets bedacht als Couleur Locale. Dit geeft in deze wijk op deze plek in de stad juist iets wat we willen en die moeten bij die aanbesteding wegblijven. En in dit geval ook van dat kinderparadijs gaat het voorbeeld eigenlijk aan zijn eigen succes ten onder. Want het is juist gegroeid en groter geworden en beter geworden en valt daardoor nu binnen de bezuinigingen. Dat moeten we absoluut niet willen en daarom staan wij graag op al die moties die dat voorkomen. Dan voorzitter, ga ik een beetje tempo maken. Op het thema armoede hebben wij een motie 'Geleend vertrouwen'. En u weet, van het CDA kunt u verwachten dat wij altijd goed willen weten wat er uit informele netwerken komt. Deze motie roept op om de projecten die bij het expertiseteam financiën komen er ook op te screenen of ze via het informeel netwerk komen of niet. Voorzitter, op onderwijs mag u er ook van uitgaan dat het CDA met voorstellen komt en wat ons betreft moet de lerarenbeurs absoluut dikker worden en zeggen wij in de motie 'Een dikkere lerarenbeurs' dat we bij eventuele onderbestedingen in de toekomst graag willen dat die lerarenbeurs de prioriteit krijgt. Op het thema veiligheid doen we even een klein VVD'tje, want daar claimen we even dat we met de eerdere motie 'Het hack van de dam' in ieder geval de middelen op cybersecurity hebben gered. Dus daar hebben we geen motie op. Ik heb nog twee moties voorzitter. De oprichting van een groenbank bij duurzaamheid. Denkt u niet meteen: o jeetje, dat kost heel veel geld. Nee, dat is een revolverend fonds. En een motie 'Bomen voor een babyboom', om ervoor te zorgen dat er veel meer babybomen in deze stad geplant kunnen worden en dat die gewoon passen binnen vigerende bomenplannen. Dat zijn mijn laatste twee moties en ik dank u voor uw aandacht.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende moties ingediend.

Motie 59. Ouder ben je voor het leven

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- vanaf 1 juli is gestart met een tweede set aan maatregelen binnen de Bestuursopdracht Zorg;
- deze nieuwe maatregelen gericht zijn op de werkwijze van de gemeentelijke organisatie met betrekking tot de Jeugdhulp;
- een van de maatregelen de inzet van opvoedondersteuning voor ouders en omgeving bij 18+ beperkt;
- deze vorm van ondersteuning niet is opgenomen in de WMO en WLZ;

overwegende dat:

- ondersteuning aan jeugdigen van 18+ zich richt op de ontwikkeling en toekomst van de jeugdige;
- ouders ook na de 18e verjaardag van hun kind een belangrijke en niet te onderschatten rol blijven spelen in de ontwikkeling en toekomst van hun kind;

verzoekt het college:

- de aanpassing om de inzet van begeleiding ouders en omgeving niet meer in te zetten als de cliënt 18+ is, terug te draaien dan wel deze aanpassing zo snel mogelijk terug te draaien en dit terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 60. Geleend vertrouwen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 debat Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het vertrouwen dat Rotterdammers in armoede en schulden in de gemeentelijke organisatie hebben af lijkt te nemen;
- er tal van initiatieven in de stad aanwezig zijn die wel een vertrouwensband met deze doelgroep op kunnen bouwen;

overwegende dat:

- het niet in beeld is hoeveel van de intakes ontstaan doordat dergelijke initiatieven als vroegsignaleerder en tussenpersoon fungeren door Rotterdammers warm door te geleiden naar de gemeentelijke hulpverlening;
- in het geval dat deze organisaties onmisbaar blijken te zijn, het besef daarvan de gemeenteraad en het college kan helpen in de besluitvorming omtrent allocatie van middelen naar initiatieven die de gemeente 'geleend vertrouwen' bieden;

verzoekt het college:

- te monitoren welk aandeel van de intakes in schuldhulptrajecten tot stand komt doordat externe (in)formele partners de Rotterdammers die zij onder hun hoede nemen direct warm doorgeleiden naar het Expertise Team Financiën;
- hierover terug te rapporteren naar de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, I. Elfilali, S. Reitema en T.J. Vonk

Motie 61. Een dikkere lerarenbeurs

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1. Debat over de Voorjaarsnota 2023, waaronder tevens begrepen de eerste herziening van de begroting 2023 alsmede de wijkplannen 2023;

constaterende dat:

- afgelopen jaar rond de 550 leraren de lerarenbeurs hebben mogen ontvangen;
- er een schrijnend lerarentekort heerst in Rotterdam;

overwegende dat:

- de lerarenbeurs stimulerend werkt voor leerkrachten;
- de lerarenbeurs een groot succes lijkt te zijn;
- met het huidige aantal toegekende lerarenbeurzen de huidige budgettering van € 680.000,00 technisch gezien al overschreden zou kunnen worden;
- de vraag naar de lerarenbeurs de huidige budgettering hoogstwaarschijnlijk zal overstijgen;
- wethouder Kasmi op 28 juni 2023 heeft aangegeven dat er gekeken wordt naar mogelijkheden voor uitbreiding van de lerarenbeurs;

verzoekt het college:

- bij identificatie van onderbestedingen in de toekomst het uitbreiden van de budgettering voor de lerarenbeurs te prioriteren in de herverdeling van beschikbaar gekomen middelen, daarbij strevend naar een bedrag van minimaal € 1 miljoen;
- hierover terug te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, I. Elfilali en S. Reitema

Motie 62. Zo zeker als de Groenbank

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van het agendapunt Voorjaarsnota;

constaterende dat:

- er nog veel te behalen valt op het gebied van verduurzaming aan woningen en gebouwen met recreatieve doeleinden in Rotterdam;
- zonne-energie binnen Rotterdam nog veel terrein kan winnen bij woningen en gebouwen met recreatieve doeleinden;

overwegende dat:

- in de Voorjaarsnota wordt benoemd dat de energietransitie betaalbaar moet zijn voor alle Rotterdammers;
- niet alle Rotterdammers in staat zijn / de middelen hebben om een lening aan te gaan waarmee ze hun huis kunnen verduurzamen;
- er ingezet wordt op effectieve lobby voor het verkrijgen van rijks- of EU-subsidies voor duurzaamheidsprojecten voor onze gemeente en innovatieve duurzame projecten de lobby en de investering dus waard zijn;

verzoekt het college:

- een gemeentelijke Groenbank op te richten waarmee kleinschalige projecten, zoals zonnepanelen op en isolatie bij huizen, gefinancierd worden zonder dat hier commerciële voorwaarden aan vast zitten en waarbij de geraamde energiebesparing de terugbetaling van de lening vormt;
- deze Groenbank in werking te stellen met speciaal oog en zorg voor de Rotterdammers die het geld niet hebben om een lening voor verduurzaming van hun huis aan te gaan;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Motie 63. Bomen voor een babyboom

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- er in de steeds drukker wordende stad een steeds grotere behoefte bestaat aan groen en bomen;
- het college dit ook onderkent door te investeren in klimaatadaptieve projecten in de buitenruimte;

overwegende dat:

- Rotterdam al jaren de zogenaamde 'babyboom' kent. Ouders kunnen een boom laten planten die de naam krijgt van hun pasgeboren kind;
- de babyboom onverminderd populair is, gezien het feit dat het maximum van 80 bomen per jaar al in de eerste helft van het jaar bereikt is;
- de populariteit van de babyboom kan helpen bij het realiseren van meer bomen in de stad;

verzoekt het college:

- het maximum voor het aantal babybomen per jaar te schrappen;
- babybomen toe te voegen als integraal onderdeel van het stedelijke beleid 'groen en bomen';

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn, T.J. Vonk, M.Y. Morkoç en I. Elfilali

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. De heer Oostdijk. U heeft het woord.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Dank u wel voorzitter. Voorzitter, voordat ik mijn bijdrage begin, wil ik mijn verontwaardiging uitspreken over de vernieling afgelopen weekend van het herdenkingsmonument Slavernijverleden. Geweld en vernieling is wat Forum voor Democratie betreft nooit het antwoord. Bij het Slavernijmonument niet, bij geen enkel monument. Laat dat duidelijk zijn. Voorzitter, bij de bespreking van de begroting 2022 hebben wij de aandacht gevraagd voor het onderwerp cybersecurity. Mijnheer Segers-Hoogendoorn gaf het al aan. We zijn blij dat het besluit om in 2024 de middelen voor de digitale criminaliteit stop te zetten is aangepast en er hernieuwd meer aandacht is voor de digitale gevaren voor onze samenleving, met name gericht op het veiligstellen van de openbare orde en veiligheid. Helaas is er nog geen compleet beeld van het totaal aantal vergripen, maar gelet op het aantal registraties van slachtofferschap weten we dat het omvangrijk is en alleen maar toeneemt. Daarom moeten we als gemeente maar ook bij de diverse belangrijke stedelijke functies hier scherp op blijven en blijven investeren in cyberveiligheid. De bedragen die hiervoor zijn toegezegd zijn aanzienlijk. We hopen echter dat het met de in totaal over de diverse aandachtsgebieden toegezegde € 525.000,00, uit mijn hoofd gezegd, volstaat om de criminelen buiten de deur te houden. Denkt de burgemeester, het college dat de voorgestelde maatregelen en financiën toereikend zijn? Voorzitter, waar we ons over blijven verbazen is het parkeerbeleid van dit college. We worden regelmatig benaderd door inwoners van Rotterdam die hun ongenoegen kenbaar maken over het voornoemde beleid. Niet alleen over het weren van auto's uit de stad, maar ook de al dan niet ingevoerde vergunningsplicht binnen de ring. Gaat het soms om slechts ongemak omdat er na verbetering van de straat ineens maar de helft aan parkeerplaatsen terugkomt of de explosieve groei van laadpalen, waardoor niet alleen het elektriciteitsnet overbelast raakt, maar ook de ruimte die door een laadplek ingenomen wordt, niet door een auto benut kan worden die geen elektromotor heeft. In meerdere wijken is het grootste struikelblok de kosten voor de parkeervergunningen, waardoor een groot aantal bewoners de eindjes steeds moeilijker aan elkaar kan knopen. Het liefst ziet Forum voor Democratie de parkeervergunningen afgeschaft worden of, waar nog niet ingevoerd, achterwege blijven van deze vergunningsplicht. Echter staat in het coalitieakkoord dat het binnen de ring ingevoerd gaat worden, een voldongen feit dus. Voorzitter, Forum voor Democratie heeft daarom een motie waarin wij pleiten om kinderen die gedwongen bij hun ouders moeten blijven wonen door het woningtekort maar wel een auto bezitten, vaak nodig voor de uitoefening van hun beroep, dezelfde korting te geven als de eerste vergunninghouder op dat adres wanneer en zolang er aantoonbaar gezocht wordt naar woningruimte. Zo ontzien we deze groep enigszins tot het moment waarop ze zelf een woning kunnen betrekken. Voorzitter, ik noemde al de jongeren die de ouderlijke woning niet konden verlaten in verband met woningtekort. Wat ons vooral zorgen baart is het gebrek aan bouw in het sociaal en middensegment, waardoor de woningnood almaar oploopt en doorstroming naar woningen die voldoen aan hun wensen zo goed als onmogelijk maakt. Zien we in 2022 nog een lichte stijging, in 2023 loopt de realisatie procenten terug ten opzichte van de targets. Het college doet er goed aan zich veel meer toe te leggen op het voornoemde segment. Hoe gaat het college ervoor zorgen dat deze broodnodige versnelling ingezet gaat worden? Voorzitter, terwijl de armoede in onze stad stijgt nemen de kosten voor de energietransitie fors toe. Groene ambities zijn mooi, maar moeten wel gebaseerd zijn op realiteit en niet op klimaatalarmisme. Partijen die deze agenda uitdragen laten zich makkelijk meeslepen door vergaande rapporten gebaseerd op modellen die uitgaan van uitersten en deze prominent in de media etaleren als zijnde de garantie voor de toekomst. Het is daarom dan ook licht teleurstellend dat dit nuchtere rechts georiënteerde college meegaat in iets wat meer op GroenLinks-beleid lijkt dan gestoeld op aandacht en zorg voor de leefomgeving en het milieu. Voorzitter, met regelmaat prijs ik het college voor het goede werk dat het doet, maar in dit geval zitten we helaas niet op één lijn. Voorzitter, het klimaat verandert, niemand ontkent dat, ook Forum voor Democratie niet. Het klimaat is altijd aan verandering

onderhevig geweest en zal het ook blijven. Wij zien graag dat hierop wordt ingespeeld met praktische maatregelen waar onze Rotterdammers direct iets aan hebben. Door al die ellendige prijsstijgingen houdt men niets meer over. Aan het nog meer nadruk leggen op verduurzamen van huizen middels bijvoorbeeld betere isolatie, hebben onze inwoners veel meer dan wanneer je zegt dat de aarde vergaat omdat er te veel koeien rondlopen in de wei. Voorzitter, ik rond af. Forum voor Democratie strijdt al sinds haar oprichting tegen het geldverslindende klimaatbeleid dat burgers opzadelt met peperdure energie, een door windmolens ontsierd landschap en verlies van vrijheden. Verplicht van het gas af, verbod voor benzine- en dieselauto's. De gemeenten Lansingerland en Schiedam hebben kortgeleden het besluit genomen om plaatsing van de megawindturbines niet door te zetten. Die dingen werken niet optimaal, zijn landschapontsierend, vogeldodend, de burger zit er niet op te wachten en ze kunnen potentieel ziekmakend zijn. Schiedam en Lansingerland hebben de stekker al getrokken uit de plaatsing van windturbines in hun gemeente. Dit is een goed voorbeeld en een tip voor ons college om dit voorbeeld te volgen. Er zijn namelijk alternatieven. Ik ben benieuwd hoe de wethouder hier tegenover staat. Het is nooit te laat. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Oostdijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 64. Woningtekorting op extra parkeervergunning

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op dinsdag 4 en donderdag 6 juli 2023, ter bespreking van het debat over de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- in Rotterdam in veel wijken parkeerbelasting wordt geheven dan wel binnenkort zal worden ingevoerd;
- dit middels een vergunningstelsel is geregeld;
- in dit stelsel verschillen zijn in kosten bij de aanschaf van een eerste vergunning en extra vergunningen;
- in meerdere wijken het gemiddelde inkomensniveau dermate laag is dat het niet wenselijk is deze huishoudens nog meer te belasten;
- ook in Rotterdam een ernstig woningtekort is;

overwegende dat:

- jongeren noodgedwongen langer thuis moeten blijven wonen omdat er geen betaalbare zelfstandige woonruimte beschikbaar is;
- deze jongeren, zoals zo veel Rotterdammers, afhankelijk zijn van een auto voor bijvoorbeeld woon-werkverkeer op tijdstippen en plaatsen waar het OV geen uitkomst biedt;

roept het college op:

- in wijken waar binnenkort een parkeerbelasting zal worden ingevoerd een maatwerkoplossing te bieden voor jongeren die aantoonbaar noodgedwongen langer thuis wonen en gebruik moeten maken van een auto voor het woon-werkverkeer een parkeervergunning aan te bieden tegen de kosten van een zgn. eerste vergunning;
- te onderzoeken of deze regeling ook kan worden toegepast in wijken waar de parkeervergunning eerder al is ingevoerd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden, u heeft een vraag?

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, ik heb een vraag aan mijnheer Oostdijk. Mijnheer Oostdijk, de meeste politieke partijen volgen toch de wetenschap met betrekking tot het klimaat. U zegt: klimaatverandering is er. Maar dan ben ik wel benieuwd, want u vindt eigenlijk elke maatregel niet goed, laat ik het zo zeggen. Waar komt u zelf mee om die klimaatverandering, die u erkent, om te buigen?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Wij zijn niet tegen maatregelen in het algemeen om bijvoorbeeld het milieu en de leefomgeving van mensen te gaan verbeteren. Maar we lezen, los van waar u op doelt wat betreft de wetenschap, ook rapporten van andere wetenschappers. En er zijn ook zaken die daarin genoemd worden die ons kritischer laten kijken naar hoe de zaken die u allemaal als gewoon aanneemt, hoe die tot stand zijn gekomen, hoe die rapporten tot stand zijn gekomen. Ik kan daar een aanbeveling in maken, 'The frozen climateviews of the IPCC', daar staat inderdaad in hoe dit tot stand is gekomen. En dan ga je toch anders kijken naar hoe erg het dan met de wereld gesteld is. Vandaar dat ik daar anders over denk.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u. Ja, dat soort rapporten ken ik ook wel. Dat is vaak betaald door de lobby van onder andere de intensieve veehouderij of van fossiele industrie. Maar goed, daar wil ik niet over in debat. Maar ik heb u zelf als Forum voor Democratie nog geen oplossing horen aandragen. Dat was mijn vraag eigenlijk. Waar komt u dan zelf mee om de klimaatverandering, die u erkent dat er is, te lijf te gaan?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Voorzitter, dank voor deze vraag. Ik gaf al aan dat er alternatieven zijn. Wij zien als alternatief vooral kernenergie. En dat wij maar gedeeltelijke bijdragen aan het CO₂-probleem, zoals dat gezien wordt. Dat is logisch, want alles wat leeft en op deze aarde rondwandelt, heeft een voetafdruk. Wij denken alleen niet dat de mens de oorzaak is van de volledige klimaatverandering. Daar kunnen andere oorzaken aan ten grondslag liggen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, een opmerkelijke uitleg van klimaatverandering vind ik. Maar in Rotterdam wordt 90% van de CO₂-uitstoot veroorzaakt door de Rotterdamse haven. Dat zijn toch bedrijven, dat zijn toch mensen die dat doen? Of bent u dat ook niet met mij eens? Daar hebben we toch ook een verantwoordelijkheid als stad om daar wat aan te doen?

De **VOORZITTER**. Mijnheer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Voorzitter, zoals ik eerder ook al aangaf dat een flink aantal maatregelen ten gunste komen van de Rotterdamse inwoner, daar kunnen wij ook niet tegen zijn. Dat zijn wij ook niet. Alleen om dat dan aan te merken als zijnde daar gaan wij volledig

de wereld mee redden, daar geloven wij niet in, daar denken wij niet aan. Dus dat er verbeteringen plaatsvinden, prima, ik heb ook aangegeven dat wij dat zeker omarmen. Maar niet alles en een aantal zaken zien wij het liefst geschrapt, om de redenen die ik mijn betoog heb aangegeven.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u, ja de maatregelen die u noemde is klimaatadaptatie. Dat is dus niet iets doen aan de klimaatverandering. Dus met andere woorden zegt Forum voor Democratie tegen de huidige generatie maar ook tegen toekomstige generaties: laat maar zitten, wij gaan niets doen aan die klimaatverandering in Rotterdam?

De **VOORZITTER**. De heer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Dank. Wij stellen een vraag of wij wel iets kunnen doen aan die klimaatverandering.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Daarmee zijn we aan het eind van de inbreng van de zijde van de gemeenteraad in de eerste termijn. Ik wilde zo meteen op verzoek van het college een half uur schorsen voor beraadslaging in de boezem van het college over ingediende moties en amendementen. Maar in technische tijd kunt u nu nog gewijzigde moties indienen dan wel moties intrekken dan wel alsnog indienen als dat nog aan de orde is. Mevrouw Bokhove eerst.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dat wilde ik dan meteen doen. Ik heb moties die meer ondertekenaars hebben, dus die kunnen in één keer. En ik wilde ook graag ter beoordeling voor nu bij deze schorsing nog de motie 'Veiligheid voorop, laat geld bij dak- en thuisloosheid' indienen. Naast de impact op individuele mensenlevens heeft dak- en thuisloosheid ook een grote impact op de stad en op de openbare ruimte en op het gevoel van veiligheid voor alle Rotterdammers. We hebben het daar in de commissie Veiligheid en bestuur over gehad. En wij denken dat het goed is om te zorgen dat er middelen kunnen worden ingezet voor de tijdelijke opvang van dak- en thuislozen die te kampen hebben met psychosociale en verslavingsproblematiek. Dus die dien ik dan graag bij dezen nog in.

De **VOORZITTER**. De eerste paste in technische tijd, de tweede was niet in technische tijd. Wilt u mij helpen door geen verkeerd gebruik te maken van de geboden ruimte?

Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties en amendement ingediend.

Motie 4. DTB uit eigen zak

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het Duurzaamheidstransitiebudget bestaat uit € 100 miljoen voor plannen die bijdragen aan het verduurzamen van de stad;
- bij de begroting van 2023 bepaald is dat de gemeente € 20 miljoen inlegt in het DTB en de overige € 80 miljoen vanuit het rijk komt;
- bij de Voorjaarsnota blijkt dat het geld vanuit het rijk niet gekomen is en de gemeente hierdoor € 26,4 miljoen uit erfpachten in het DTB heeft gestopt;

overwegende dat:

- de onzekerheid over welk geld er vanuit het rijk naar Rotterdam komt voor het DTB mogelijk de ontwikkelingen vertraagt;
- de regie van de klimaataanpak bij de gemeente Rotterdam komt te liggen op het moment dat de financiering van het DTB volledig vanuit de gemeente plaatsvindt;
- wanneer het geld voor het DTB al gereserveerd is vanuit de gemeente, het geld vanuit het rijk als financiële meevaller gezien kan worden, waardoor het budget minimaal € 106,4 miljoen wordt (€ 26,4 miljoen + € 80 miljoen);

verzoekt het college:

- niet te wachten op het geld vanuit het rijk en het DTB aan te vullen tot € 100 miljoen met eigen geld;

en gaat over tot de orde van de dag."

M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden, T. Kind en T.J. Vonk

Motie 5. Er ligt groen geld

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het collegetarget groen in de Conceptvoorjaarsnota geen voortgang kent;
- er middelen beschikbaar zijn voor vergroening;

overwegende dat:

- GroenLinks heeft vernomen dat sommige plannen met veel bewonersparticipatie, zoals die van de Lloydpier, geheel zijn doorlopen en dit verwachtingen en vertrouwen heeft gewekt bij Rotterdammers;

verzoekt het college:

- dat de wethouder bij de Conceptbegroting 2024 de voortgang wel in beeld heeft;
- als de wethouder de voortgang eerder dan de Conceptbegroting 2024 in beeld heeft, hij de raad hiervan schriftelijk op de hoogte brengt;
- dat als de voortgang bij de Conceptbegroting 2024 achter op de voorgestelde voortgang loopt, de wethouder met een aangepast plan komt richting de raad met daarin een voorstel hoe hij het target toch denkt te kunnen halen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç en I. Elfilali

Motie 6. Wormenhotel

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- in 2019 een geslaagde pilot is geweest met het plaatsen van wormenhôtels in Rotterdam en naar aanleiding van deze pilot de plaatsing van wormenhôtels gegarandeerd is voor 2022 en 2023¹;
- de wormenhôtels gebruikt worden om GFE afval te verzamelen en op efficiënte wijze af te breken;
- er voor het plaatsen van de wormenhôtels geld is vrijgemaakt voor tien wormenhôtels in 2023;
- we nu halverwege 2023 zijn en er nog maar twee(!) wormenhôtels kunnen worden aangevraagd door alle enthousiaste Rotterdammers;

overwegende dat:

- het enthousiasme bij bewoners zo groot is dat er tot nu toe al dertig wormenhôtels geplaatst zijn in Rotterdam;
- de wormenhôtels een grote bijdrage leveren aan de biodiversiteit van Rotterdam;
- het erg zonde zou zijn als aanvragen afgekeurd moeten worden doordat het geld op is, terwijl het enthousiasme zo groot is;
- het gebruik van wormenhôtels kan helpen bij het behalen van de streefwaarde van 249 kg restafval in 2026, zoals staat in de Grondstoffennota 2023-2026;

verzoekt het college:

- geld beschikbaar te stellen voor tenminste 20 wormenhôtels, zodat na de helft van het jaar ook nog wormenhôtels kunnen worden aangevraagd;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M.Y. Morkoç, R.T.J. van der Velden, I. Elfilali en T.J. Vonk

Motie 65. Veiligheid voorop? Laat geld bij dak- en thuisloosheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 juni en 6 juni 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het college voornemens is de bestemmingsreserve 'Dak- en thuislozen' à € 853.000,00 vrij te laten vallen;
- dak- en thuisloosheid vaak primair in verband wordt gebracht met onveiligheid in de openbare ruimte, bijvoorbeeld recent in relatie tot de situatie in Rotterdam West;

overwegende dat:

- dak- en thuisloosheid een van de meest belemmerende factoren in een mensenleven is;
- naast de impact op het individuele mensenleven, dak- en thuisloosheid ook een grote impact heeft op de stad, de openbare ruimte en het gevoel van veiligheid voor alle Rotterdammers, met en zonder dak boven hun hoofd;
- meer (dag-)opvangplekken noodzakelijk zijn om dit gevoel van veiligheid te doen verbeteren en waargenomen overlast te doen verminderen;
- veel dak- en thuislozen kampen met psychosociale en/of verslavingsproblematiek;
- dak- en thuisloosheid in Rotterdam een enorme uitdaging is waar alle inzet meer dan gerechtvaardigd is;
- het rijk de ambitie koestert in 2030 een einde te maken aan dakloosheid;
- Rotterdam het zich niet kan permitteren om te bezuinigen op de aanpak van dak- en thuisloosheid wanneer dit doel behaald moet worden;

verzoekt het college:

- de vrijval van het bestemmingsreserve 'Dak- en thuislozen' niet te laten plaatsvinden;
- dit te verwerken in de voorliggende Voorjaarsnota;
- deze middelen in te zetten ten behoeve van tijdelijke opvang van dak- en thuislozen die kampen met psychosociale en/of verslavingsproblematiek;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren en R. Moti

Amendement E. Veiligheid voorop? Laat geld voor Dak- en thuisloosheid staan

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 juli en 6 juli 2023 ter bespreking van de concept Voorjaarsnota 2023;

besluit de voorjaarsnota 2023 als volgt te wijzigen:

- de lasten van het programma Zorg, welzijn en wijkteams voor 2023 met € 853.000,00 te verhogen;
- de baten van het programma Algemene middelen voor 2023 met € 853.000,00 te verlagen."

w.g. A. Kockelkoren en R. Moti

Toelichting

Het college stelt voor de bestemmingsreserve 'Dak- en thuislozen' van € 853.000 te laten vrijvallen en dit bedrag toe te voegen aan de algemene middelen. Dit wil zeggen dat dit bedrag niet langer gereserveerd is voor de aanpak van Dak- en thuisloosheid, bij uitstek een urgent programma waarin we ons niet kunnen permitteren om onze inzet terug te schalen.

De moties en het amendement zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja voorzitter, ik heb even een vraag, want ik gaf al aan dat ik in de tweede termijn ook nog een motie heb, maar als u zegt: nu gaat het college zich in eigen boezem terugtrekken om te oreren, dan denk ik: moet ik hem dan nu niet indienen?

De **VOORZITTER**. Het staat u vrij tot het laatste moment nog moties in te dienen als u dat zou willen, maar over reeds ingediende moties wenst het college te beraadslagen. Een half uur schat ik in.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Dan doe ik het in het tweede termijn

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Ik was ook in de veronderstelling om in de tweede termijn in te dienen, maar nu er toch de mogelijkheid is, doe ik het nu gelijk. Dan kan hij door het college worden meegenomen in de beoordelingen ervan. Het is een motie die betrekking heeft op de Rotterdampas. Er zijn wat wijzigingen geweest in het tariefstelsel en we merken dat veel senioren hierdoor minder goed de weg kunnen vinden naar de

Rotterdampas. En daar willen we graag een motie over indienen samen met de grote vriendin van Rotterdam, mevrouw Verkoelen van 50PLUS.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 66. Seniorenkorting Rotterdampas

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het generieke gereduceerde tarief voor senioren van de Rotterdampas in pasjaar 2023-2024 is komen te vervallen;
- het nieuwe tarief van € 20,00 naar € 32,50 respectievelijk € 65,00 per jaar is gegaan voor senioren die niet onder het nieuwe gereduceerde tarief van € 5,00 vallen;

overwegende dat:

- het nieuwe tariefstelsel zonder het generieke gereduceerde tarief voor senioren een tijdelijke noodmaatregel was als onderdeel van het maatregelenpakket tegen hoge energiekosten en inflatie;
- het generiek gereduceerde seniorentarief voor de Rotterdampas een positieve bijdrage had in de strijd tegen eenzaamheid onder ouderen;
- tegenover een verlaging van het tarief voor sommige senioren een verhoging van het tarief voor andere senioren staat, waarmee voor hen een hogere financiële drempel is ontstaan om een Rotterdampas aan te vragen;
- onze senioren waardering en erkenning verdienen voor hun bijdrage aan onze stad en een gereduceerd tarief voor de Rotterdampas hiervan een mooie blijk vanuit de gemeente is;

verzoekt het college:

- scenario's uit te werken om de groep ouderen die nu méér betaalt dan het voormalige gereduceerde seniorentarief van € 20,00 tegemoet te komen door in ieder geval in kaart te brengen wat de kosten zijn van:
 1. het vaststellen van het maximumtarief voor senioren op het huidige 'middentarief' van € 32,50 in plaats van € 60,00;
 2. het vaststellen van het maximumtarief voor senioren op het oude gereduceerde tarief van € 20,00;
- de uitwerking van deze scenario's ruim voor de begroting 2024 met de raad te delen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Ceulemans en P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter. Ik wil nog even gebruikmaken van de gelegenheid om een aangepaste motie zo in te dienen. Mijn fractiemedewerker is onderweg. Het gaat om de motie 'Sportspullenbank'. Daar komt GroenLinks bij. En er is een kleine toevoeging in het dictum, dus ik geef hem zodra hij binnen is.

De **VOORZITTER**. Als dat geen significante wijziging is, kan hij straks zo aan het begin van de eerste termijn ook gewoon worden ingediend. Dat dus in de techniek. Dan schors ik de vergadering tot 17.05 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering en geef graag het woord aan locoburgemeester Simons.

Mevrouw **VERKOELN** (50+). Voorzitter, ik heb even een punt van orde.

De **VOORZITTER**. Nee.

Mevrouw **VERKOELN** (50+). Een punt van orde.

De **VOORZITTER**. Nee, maar mevrouw Elfilali was u voor.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter, ik had nog even twee moties die ik wil indienen met aangepaste ondertekenaars en een kleine aanpassing in het dictum.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali heeft de volgende moties ingediend.

Motie 26A. Iedere wijk een Sportspullenbank

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- het college inzet op het vergroten van de sportparticipatie van Rotterdammers;
- het aanschaffen van sportspullen en -materialen voor veel Rotterdammers met geldzorgen een grote uitdaging is;
- het college inzet op een circulaire economie o.a. door hergebruik van textiel te stimuleren;
- het college inzet op het versterken van de samenredzaamheid van Rotterdammers;

overwegende dat:

- de Sportspullenbank een mooi initiatief is waarbij tweedehandssportkleding en -materialen ingezameld worden en beschikbaar worden gesteld aan mensen die te weinig geld hebben om zelf spullen te kopen;
- er op dit moment 18 locaties zijn waar Rotterdammers hun (oude) sportspullen kunnen inleveren, o.a. bij sportverenigingen, sporthallen en Huizen van de Wijk;
- er op dit moment niet in iedere wijk een inzamelpunt van de Sportspullenbank gerealiseerd is;
- het wenselijk is om het aantal inzamelpunten uit te breiden naar alle Rotterdamse wijken;

verzoekt het college:

- te inventariseren in welke wijken waar nu nog geen inzamelpunt is gerealiseerd, behoefte is aan een inzamelpunt;
- er naar te streven om samen met de Sportspullenbank voor het einde van deze collegeperiode minimaal één inzamelpunt in deze wijken te realiseren;

- bij het verzamelen en verdelen van sportspullen zoveel mogelijk samen te werken met sportverenigingen, ondernemers, welzijnsorganisaties en partners in het wijknetwerk;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali en J. Bokhove

Motie 29. Trois Fois Couleur Locale

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- de subsidie Couleur Locale een belangrijke subsidie is om lokale organisaties te ondersteunen;
- het college voornemens is om de komende jaren op de subsidie Couleur Locale te bezuinigen;
- het college voornemens is om in de nieuwe subsidieregeling een drempel van € 35.000,00 per organisatie per wijk te introduceren;

overwegende dat:

- er op dit moment 65 organisaties een subsidie vanuit de subsidieregeling Couleur Locale verleend hebben gekregen;
- 23 organisaties een bedrag boven de € 35.000,00 verleend hebben gekregen, waarvan 12 boven de € 50.000,00;
- deze organisaties in de knel kunnen komen door de voorgenomen aanpassing van de subsidieregeling;
- het hoofdzakelijk organisaties betreft die vaak al jarenlang in de wijken actief zijn;
- het wenselijk is voor de sociale continuïteit in wijken dat deze organisaties door kunnen gaan met hun werkzaamheden;

verzoekt het college:

- de drempel van € 35.000,00 per aanvraag te hanteren;
- in de nieuwe subsidieregeling Couleur Locale de mogelijkheid van een maximum van drie subsidieverleningen per organisatie per wijk op te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali, R.G.C. Segers-Hoogendoorn en A. Kockelkoren

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dan mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja voorzitter, ik snap dat u vanochtend heel streng was op partijnamen, maar ik wil u toch even wijzen op de gemeentesite, waarop staat, en nu neem ik mijn grote vriend, Vincent Karremans is wethouder namens de VVD in Rotterdam. Waarvan akte. Dus ik wil wel even duidelijk maken dat dit vrij gebruikelijk is en ik weet dat het allemaal onze wethouders zijn. Ik heb dat al eens eerder gezegd, ik vind het jammer, elke keer heb ik een stoel vrij, maar ik zie nooit een wethouder bij mijn fractieoverleg. Helaas, ik verwacht het wel maar het gebeurt nooit, dus ik wil even duidelijk maken dat het natuurlijk wel zo is dat

wethouders ook gewoon volgens sommige partijen hier zitten en dat staat ook op onze eigen website, bij alle negen.

De **VOORZITTER**. Waarvan akte. Ik denk dat een voorlichtende website vanuit de gemeente om aan het algemene publiek duidelijk te maken dat een raadslid een politieke kleur heeft en de VVD een politieke kleur heeft, iets anders is dan het staatrechtelijk gebruik dat eigenlijk de wethouders ongeveer in de wet niet bestaan, we kennen alleen het college. Dit zijn dus allemaal leden van het college en eigenlijk spreekt u dus niet een individuele wethouder aan maar u spreekt het college aan. Want alleen het college neemt beslissingen en alleen het college legt verantwoording af. Dus als ik u een klein college staatsrecht mag geven, is dit de gang van zaken. En ook ik lees in de krant: wethouder Karremans (VVD), maar dat is vooral voor de buitenwereld om duidelijk te maken waar deze mijnheer of mevrouw thuis hoort, maar voor ons staatrechtelijk gebruik hier zijn wethouders namens de stad hier leden van het college. Aan die zuiverheid wil ik graag houden en ik snap ook heel goed de politieke wens om ergens een keer iets te willen plakken aan een politieke kleur van een wethouder. Dat snap ik allemaal wel, maar onzuiver vind ik het als voorzitter van uw raad niet. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Maar u begrijpt toch ook dat mijn betoog hier niet is voor het college, maar voor de buitenwacht?

De **VOORZITTER**. Daar kan ik niet zoveel aan helpen. Die gespleten beelden zijn er natuurlijk allemaal. Dat kan ik allemaal niet verhinderen, maar ik probeer vooral de zuiverheid van ons handelen hier vast te houden opdat we elkaar ook netjes blijven aanspreken. Dat is wat ik probeer te doen. Daar kunnen ongelukken uit voortkomen. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, ten aanzien van de moties die wij hebben ingediend: wij trekken motie 45 in, zodat er ook geen advies van de wethouders daarover hoeft te komen.

De **VOORZITTER**. Motie 45 wordt ingetrokken. Dat is zover nu het geval. Dan gaan we naar de advisering en de beantwoording van de vragen in de eerste termijn van de zijde van het college. We beginnen met wethouder Simons.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja, dank u voorzitter. Ik heb een zestal moties mogen ontvangen als ik goed geteld heb. Ik heb een aantal vragen van u gekregen. Ik zal aan de hand van de moties ook uw vragen beantwoorden. Over alle onderwerpen hebben we meer dan uitgebreid en wat mij betreft ook op een goede en constructieve wijze gedebatteerd in de commissies, dus ik houd het vandaag ook kort. Ik begin bij de motie 'Handje contantje'. Die vraagt eigenlijk om voor hetzelfde geld meer te doen. Ik heb in de commissie al van de heer De Haan, van de heer Kind en van anderen de suggestie gekregen om bijvoorbeeld te kijken naar de mogelijkheid om wijkbudgetten die over zijn voor bewonersinitiatieven door te schuiven naar andere wijken. Dat is alvast één punt dat ik meegenomen heb uit de commissie en dat zal ook in de beantwoording terug te vinden zijn. En meer in het algemeen, we zijn in het eerste jaar, dus er zullen ongetwijfeld ook nog op punten verbeteringen te vinden zijn, dus dat we meer voor de euro krijgen. En het is natuurlijk geen structurele bezuiniging, maar een eenmalige bezuiniging.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, een punt van orde voorzitter. Bij de jaarrekening hebben alle partijen in volgorde gereflecteerd en toen kwam er, een beetje onhandig, eerst een reflectie van het college. Toen zeiden we: dat is niet zo handig op deze plek. Dat past misschien beter op een andere plek. Maar nu hebben alle partijen in een politieke bijdrage gereflecteerd. Er zijn misschien ook wel een aantal rode draden uit te spannen voor het college. En nu mis ik eigenlijk wel die eerste reactie van de locoburgemeester op alle politieke inbreng. Is dat bewust, is dit nu zo afgesproken dat we alleen de moties gaan adviseren? Is er geen algemene reflectie van het college op onze bijdragen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Nou, de afgelopen keer hebben wij geprobeerd om een algemene reflectie te geven. Dat werd niet geapprecieerd door uw raad. Dus wij denken: een ezel stoot zich niet twee keer aan dezelfde steen, dus ja, wij zitten hier namens u. Wij hebben met elkaar afgesproken: de raad wil gewoon graag actie, advisering op de moties en van de vakwethouders gewoon beantwoording van de vragen, dus zo hebben wij het ingericht naar aanleiding van de commentaren die we een paar weken geleden van u hebben gekregen. Dus punt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel. Dan heeft u ons wat mij betreft de vorige keer niet goed begrepen. De vorige keer bij de jaarrekening ging het college een soort voorschot houden, überhaupt voordat de raad aan de beurt was geweest. En ik wil heel graag dat eerst de raad wat vindt van de jaarrekening, hoe die ernaar kijkt en dan daarna de reactie van het college. Dat was toen in ieder geval het punt waar wij over vielen. Nu is het jammer dat u dan niet even heeft getoetst hoe de raad het nu zou willen. We hebben nu allemaal onze bijdrage geleverd en wij willen ook graag serieus genomen worden door het college.

De **VOORZITTER**. Overigens vind ik dit geen ordepunt mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Nou ja, ik verwacht nu eigenlijk eerst een algemene reactie op de rode draden die het college uit de bijdragen van alle partijen haalt. Van alle partijen.

De **VOORZITTER**. U heeft uw punt gemaakt, maar het is geen ordepunt. Het is gewoon onderdeel van het politieke debat. Mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Nou, wel een punt van orde voorzitter.

De **VOORZITTER**. Nee, als het deze kant uitgaat is het onderdeel van het politieke debat. Gaat uw gang.

De heer **MOTI** (pvda). Ik heb wel een vraag. We krijgen dus blijkbaar alleen maar een reactie als je een motie indient, maar als je gewoon een vraag stelt, krijg je dan geen antwoord? Want de wethouder gaat gelijk over naar de moties.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Nou kijk mijnheer Moti, ik heb net gezegd dat ik aan de hand van de moties ook de vragen ga beantwoorden. Dat heb ik net gezegd. En als u een algemene beschouwing van mij wilt, ik heb genoten vandaag. Ik vond het een mooi constructief debat. Ik heb goed geluisterd, wij met zijn allen. Eén college, één stad, dus prima. Dus dat was onze beschouwing voor vandaag. Ik houd het kort en krachtig, dus dan ga ik alsnog naar de moties met uw welbevinden. Ik was natuurlijk bij 'Handje contantje'. Ik

zal hem voor de volledigheid toch nog even herhalen. De heer Kind en de heer De Haan hadden al goede suggesties gedaan tijdens de commissie en die zal ik in de uitwerking meenemen. U moet denken aan dit soort oplossingen als het afdoen van deze motie in de nabije toekomst.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja voorzitter, in mijn eigen tijd ben ik natuurlijk erg blij met deze reactie van de locoburgemeester, want dan zien we precies hoe serieus u de stad neemt en deze raad.

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan. Gewoon zeggen wat u wilt zeggen, het is aan u.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Volgens mij hebben we ook via de burgemeester van het presidium doorgekregen dat het niet de bedoeling was dat we hier grote algemene beschouwingen gingen houden, dus daar heeft het college zich gewoon aan gehouden. Weet je, dus prima, dan doen we het de volgende keer anders. Ik vind alles goed, ik bedoel, ik doe het met alle liefde. Maar ik moet het wel van tevoren weten.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Voorzitter, het is niet correct wat de wethouder zegt. De vorige keer zou eerst het college het woord krijgen. Nu hebben we in het presidium besloten: het woord is gelijk aan de raad. Dat is de afspraak, dat is de juiste weergave van wat in het presidium is besproken en de weergave die de wethouder geeft is niet juist.

De **VOORZITTER**. Mag ik als degene die werkelijk teruggekoppeld heeft vertellen wat ik teruggekoppeld heb aan het college? Dat dus, maar dat het ook niet de bedoeling is om eindeloze lange verhalen te houden van de zijde van het college in een soort algemene beschouwing, maar dat de raadsleden het op prijs stellen om vrij snel, vrij snel de vragen te beantwoorden en de moties van advies te dienen. Dat is de terugkoppeling die ik aan het college heb meegegeven. Maar dit is standaard de terugkoppeling van de laatste vijftien jaar. De heer Simons.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Conform de instructie van het presidium die ons bereikt heeft via onze burgemeester hebben wij gehandeld en handelen wij nu. Dan ben ik nog steeds bij de motie 'Handje contantje'. Ik heb er al een paar keer wat over gezegd, dus ik omarm deze motie. Dan komen we bij de tweede motie, 'Wijkmanagers aan zet'. Er wordt gevraagd om de bezuinigingen op de bewonersinitiatieven en het handgeld voor de wijkmanagers terug te draaien en dit te verwerken in de conceptbegroting 2024. Deze ontraad ik, want ik heb ook in de commissie verteld dat elke wethouder gewoon een bezuinigingsopdracht heeft gekregen. Ik heb ook gezegd dat dit een van mijn invullingen is. Het doet pijn aan mijn hart, dat wel, maar dat is natuurlijk voor elke vakwethouder. Maar we zijn als college ook verantwoordelijk voor het geheel, om te zorgen dat er een ordentelijke Voorjaarsnota ligt die ook sluitend is en wij vinden ook dat wij daar als wethouders ons steentje aan bij moeten dragen. Dus deze motie ontraad ik.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dus de aangekondigde motie in de commissie van de heer De Waard gaat geen euro verschuiven. U omarmt nu een motie. Waarvan denkt u dat die dan nog enig effect gaat hebben?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Volgens mij heb ik net een toelichting op de eerste motie gegeven met de eerste ideeën uit de commissie wat een mogelijkheid zou zijn, dus ik ga verder met denken en als u nog suggesties hebt, sta ik daar graag voor open. Die zal ik dan bij de uitwerking van deze motie op schrift stellen. Dan kom ik bij de motie 'Laat dagjesmensen betalen voor een goedkopere weekendmarkt'. We hebben hierover ook uitgebreid gesproken in de commissie. Wat dit college doet is gewoon het huidige beleid uitvoeren dat uw raad heeft vastgesteld. Dat zegt dat de markten kostendekkend moeten zijn. Ik heb het eerste jaar de inkomstenkant kunnen vergroten door meer vergunningen af te geven, maar ik heb ook in de commissie gezegd dat ik het daar niet mee ga redden. Dus ik kom na de zomer met een voorstel naar uw raad met verschillende opties om te kijken hoe we tot die kostendekkendheid kunnen komen. Ik heb daar ook nog even met de heer Moti over gesproken tijdens de commissie. Die vond dat ook prima, om het maximale eruit te halen om te onderzoeken wat er nog kan om natuurlijk ervoor te zorgen, liefst geen kostendekkendheid maar gezien de opgave die ik heb van uw raad om de kostendekkendheid te verzorgen voor de markten, de tarieven, denk ik niet dat het helemaal mogelijk is. Maar goed, ik ga mijn best doen en ik kom gewoon met scenario's, suggesties, en dan bent u als raad aan zet. Dat gezegd hebbende kan ik deze motie alleen maar ontraden. Dan ga ik naar de volgende motie, 'Kinderwijken'. Het is natuurlijk een mooie motie, sympathiek, maar het is aan de wijken zelf om te besluiten of zij een kinderkraad willen of niet. Ik vind niet dat wij dat hier vanuit de Coolingsingel van bovenaf moeten opleggen. Ik kan de suggestie doen dat ik gewoon bij de wijken onder de aandacht breng dat dit ook een mogelijkheid is. Volgens mij is er ook een pilot geweest in Feijenoord, als ik het goed onthouden heb. Dat wil ik dus toezeggen voor u, maar verder ontraad ik deze motie. Dan kom ik bij de motie 'Stuur de kraad de wijk in met handgeld'. Deze motie is overbodig. Er is gewoon al handgeld. Dat kan ook nog beter benut worden. Daar zullen we ook alles aan doen voor volgend jaar, om dat handgeld optimaal te benutten. Dat is er, er kan gebruik van gemaakt worden, dus om die reden ontraad ik deze motie. Dan 'Behoud de Rotterdamse inspraak'. Een sympathieke motie van de heer Vonk, maar het verhaal is gewoon dat ik ook een bijdrage moet leveren aan de bezuinigingen, dus daar moet ik keuzes in maken. Een van de keuzes die gemaakt is, is om te stoppen met het burgerpanel en dus kan ik deze motie niet omarmen en ontraad ik hem dus. Dan kom ik weer bij de motie 'Handje contantje' en dan ben ik volgens mij rond. Ik heb volgens mij ook alle vragen beantwoord. Er was ook nog één vraag over de nachtcultuur, over vergunningen. Collega Kasmi zal daar ongetwijfeld ook nog iets over zeggen. Iedereen die een vergunning wil, wordt met open armen ontvangen. Wij doen er alles aan om dat te faciliteren. Ik heb ook al eerder gezegd in de commissie: het economisch tij zit ook een beetje tegen wat dat betreft, maar dit college staat open voor de nacht. Een werkgroep uit uw raad is ook druk bezig met de nachtraad en de nachtburgemeester, wat u ook samen doet met collega Kasmi. Dus ja, that's it. Volgens mij heb ik geen andere vragen ontvangen en ik heb ze ook niet gehoord. Ik heb volgens mij alles beantwoord, dus voorzitter, dat was het.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Dan gaan we naar wethouder Struijvenberg.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Dank u zeer voorzitter. Afgelopen november stond ik hier en wij met elkaar voor de begroting van 2023. En u weet nog wel, toen hielden we nog wel wat geld over, maar ik zei er toen al bij: er komen nog flinke zaken op de gemeente Rotterdam af, alleen kunnen we die nu nog niet precies uitrekenen en dus kunnen we die ook nog niet inboeken. Maar we weten wel dat ze eraan komen en voorzichtigheid is geboden. Die zaken zijn nu wel in beeld en we mogen blij zijn dat we vorig jaar de sluisen

niet open hebben gezet, want daardoor blijven we nagenoeg op de norm die wij met elkaar hebben afgesproken voor het weerstandsvermogen. En als wethouder van financiën kan ik daar natuurlijk alleen maar tevreden over zijn en op zich denk ik ook nog wel dat uw gemeenteraad het daar op zich mee eens zal zijn. Maar voorzitter, we hebben natuurlijk als college met het coalitieakkoord en ook met de ontwikkelingen in de stad in gedachten keuzes gemaakt om de stad en de mensen in de stad verder te helpen. Zo is het natuurlijk ook. Onder andere over de onroerendezaakbelasting, de ozb, zijn een aantal zaken gezegd. Zo zei de heer Moti dat het grootste deel van de ozb-verlaging naar villamiljonairs zou gaan, want dat zou namelijk blijken uit antwoorden op technische vragen van de PvdA. Maar voorzitter, dan kijk ik nog een keer naar die beantwoording van die technische vragen, en daar staat dat er 2700 woningen in Rotterdam met een waarde van meer dan € 1 miljoen. Hoe duur zijn ze dan precies? Duurder dan € 1 miljoen, hoe duur dan? Nou, gemiddeld € 1,5 miljoen. Dus er zijn 2700 woningen in Rotterdam die gemiddeld € 1,5 miljoen waard zijn. Nu is dat geen peanuts voorzitter, maar er zijn zo'n 330.000 woningen in Rotterdam. 2700 van de 330.000, dan weet je al meteen dat het minder is dan 1%. Minder dan 1%. En daar zou dan het grootste deel van de ozb-verlaging heengaan. Dat is natuurlijk, laat ik zeggen dat de heer Moti misschien een lesje rekenen nodig heeft voorzitter. Dan kom ik bij motie 1, want die gaat over de ozb.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, het is toch jammer als het college zo badinerend doet, want de wethouder weet zelf ook heel goed dat het grootste deel van de woningvoorraad in handen is van corporaties en daar valt deze belastingverlaging die u geeft natuurlijk gewoon helemaal weg. Waar het ons om gaat, is dat wel degelijk van de belastingverlaging die bij de huishoudens terechtkomt, dat daarvan een groot deel, een heel groot deel bij die villamiljonairs terechtkomt en dat kunt u niet ontkennen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Dat zei de heer Moti niet in zijn eerste termijn voorzitter. Hij zei: het grootste deel van de ozb-verlaging komt terecht bij de villamiljonairs. En hij zei: dat blijkt uit antwoorden op de technische vragen. Nu zegt hij er allemaal heel andere dingen over waar ik het ook niet mee eens ben, maar ik heb niet badinerend op zich willen doen. Ik heb wel een beetje, nou ja, 'wie kaatst kan de bal verwachten' willen verwerken in dit deel van mijn bijdrage. Dat wel, en dat is denk ik ook verdiend. Voorzitter, motie 1, 'De ozb, daar red je de stadsprojecten mee' van GroenLinks. Die zegt: draai die structurele korting op de ozb terug. Kijk, het is natuurlijk zo dat we een coalitieakkoord hebben. Het is iets anders of u het ermee eens bent. U zult denk ik het college niet kwalijk nemen dat wij zeggen dat wij het coalitieakkoord proberen uit te voeren. Ik heb daarnaar gekeken. De ozb in Rotterdam is echt hoger dan in de andere G4-steden en vandaar dat wij dit voorstel hebben verwerkt in de Voorjaarsnota voorzitter en daarom zou ik motie 1 willen ontraden.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, ik heb het coalitieakkoord er nog eens bij gepakt en ik zie hier inderdaad staan dat de gemiddelde lastendruk op het niveau van de G4 moet zijn. Dat is de letterlijke tekst. Maar die gemiddelde lastendruk in Rotterdam is al onder de G4-gemiddelden. Dus waar haalt u vandaan dat het ozb-tarief omlaag moet? Dat staat nergens in het coalitieakkoord. U heeft dit waarschijnlijk uw coalitiegenoten DENK en D66

wijsgemaakt om dit cadeautje aan de villamiljonairs te kunnen geven, maar het staat nergens in het coalitieakkoord.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Dit hebben we allemaal in de commissie al gewisseld. Dan gaan we het echt letterlijk herhalen. Zal ik het dan gewoon maar weer herhalen? Zegt u het maar. We hebben het hier in de commissie al over gezegd. We hebben gezegd: dat is de zin die in het coalitieakkoord staat. Dat werd toen ook genoemd. Er wordt goed voorgelezen. En we hebben gekeken naar de riool-, afvalstoffenheffing, ozb. Rioolheffing is ongeveer gemiddeld aan de andere G4-steden. Hetzelfde geldt voor de afvalstoffenheffing. Het geldt niet voor de ozb. En kijk voorzitter, het gaat in de politiek vaak over de verandering. Het gaat over: waar gaan we naartoe? De voorstellen die een college doet gaan ook vaak over veranderingen. Je verandert iets en dat is het voorstel dat je aan de gemeenteraad voorlegt. Maar je moet natuurlijk ook in de gaten houden: waar wil je naartoe? Waar wil je naartoe? En de weg die je moet nemen om ergens naartoe te gaan hangt weer af van waar je nu bent. Dat wordt vaak vergeten. Als ik naar Rotterdam zou willen en ik ben ergens in Nederland. Als ik dan in Den Helder ben moet ik naar het zuiden rijden, zit ik in Breda dan moet ik naar het noorden rijden. In dit geval staat het doel in het coalitieakkoord, gemiddelde G4. Oké, dat is het doel. Toen ben ik maar eens gaan kijken: waar ben ik nu? Anders weet ik niet welke weg ik moet nemen. Uit die analyse bleek: op rioolheffing hoef ik niets te doen, die afvalstoffenheffing zit ook wel snor. De ozb, daar zitten we te hoog. Dus vandaar mijn voorstel om dat omlaag te brengen. Het had ook anders kunnen uitpakken. Maar het is in de politiek vaak zo dat er alleen maar wordt gezegd: je verlaagt de ozb, dat is slecht. Moet die dan omhoog, vraag ik aan de heer Moti. Zegt hij dan: nou, verviervoudig hem maar, want dat kunnen die villamiljonairs allemaal wel betalen en het levert ons dan kennelijk ook weer € 10 miljoen of zo per jaar op, dus dat is mooi. Is dat dan wat hij zegt?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik heb het helemaal niet over hoger gehad. Ik heb in ieder geval gezegd dat een verlaging absurd is. De wethouder gaat eraan voorbij dat in het coalitieakkoord staat: een gemiddelde lastendruk. Maar die gemiddelde lastendruk in Rotterdam is al lager dan in de G4. Dus als ik gewoon naar het coalitieakkoord kijk, de gemiddelde lastendruk in de G4 is volgens de COELO-atlas € 947,00 en in Rotterdam is de gemiddelde lastendruk € 918,00, dus dat is gewoon lager dan de G4-lastendruk. En met dat broodje-aapverhaal dat u hier vertelt, dat u ook in de commissie hebt verteld, heeft u blijkbaar uw coalitiegenoten wel kunnen overtuigen, maar het klopt gewoon niet wat u zegt. De gemiddelde lastendruk is al lager in Rotterdam. Dat betekent dus gewoon dat de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de ozb bij elkaar opgeteld lager is dan in Amsterdam en Utrecht, lager dan de G4-gemiddelden.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Dit hebben we gewisseld in de commissie en toen heb ik een uitleg gegeven waarop de heer Moti in zijn tweede termijn niet terugkwam, dus ik dacht: hij zal het ermee eens zijn. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Geen tijd. Ook geen appjes meer gehad of even gevraagd om een kop koffie, want welke onzin deze wethouder allemaal zou vertellen. Dan had ik het hem nog een keer uitgelegd. Nee, voorzitter, wat we hier vaststellen in de raad is het ozb-tarief, dus zoveel procent van de WOZ-waarde. Wat we niet vaststellen is de WOZ-waarde. Dat is de waarde in het economische verkeer van een woning in dit geval. Dat stellen wij hier niet vast. We zeggen

niet: jouw woning € 200.000,00 en uw woning € 500.000,00 en dat is een villamiljonair. Nee, dat is de waarde in het economische verkeer. Die stellen wij hier niet vast. Alleen het tarief stellen wij vast, zoveel procent van de WOZ-waarde. Ik heb in de commissie een vergelijking gemaakt, stel je twee vrienden voor, de een woont in Rotterdam, de ander in Amsterdam. Die in Rotterdam spreekt die vriend en die zegt: ik heb vorig jaar € 30.000,00 verdiend en ik moest € 15.000,00 betalen, dus ik hield € 15.000,00 netto over. Dan zegt die in Amsterdam: ik heb vorig jaar € 60.000,00 verdiend, ik moest € 15.000,00 belasting betalen, dus ik hield € 45.000,00 netto over. Dan zal er toch werkelijk niemand zijn die dan zegt, dat die Rotterdammer dan zegt: dat is toevallig, de belasting in Rotterdam en Amsterdam is hetzelfde. Want dat is wat de heer Moti beweert. Het is hetzelfde, het is € 15.000,00. Het is hetzelfde. Ik denk dat de meeste mensen, zoals de diehard-Rotterdamers zullen zeggen: jemig de pemig, het is 020, maar nu ga ik me wel afvragen of ik niet moet verhuizen want dit scheelt wel een heleboel geld. Allemachies. En dat is het tarief dat we hier vaststellen hè. Het percentage in dit voorbeeld is 50% versus 25%. De heer Moti zegt: daar moet je niet naar kijken. Je moet gewoon kijken naar € 15.000,00 is € 15.000,00, dat is hetzelfde. Nee natuurlijk niet, ik kijk naar 50% versus 25%. Ik kijk naar wat we hier daadwerkelijk aan u voorstellen en wat uw raad vaststelt. Dat heeft niets met WOZ-waarde te maken. Het heeft gewoon te maken met hoeveel procent van die WOZ-waarde wij heffen op de woningen als ozb. En dat moet gemiddeld zijn, zegt het coalitieakkoord, en daar probeer ik vorm aan te geven.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dan zal ik het de wethouder zelf maar even uitleggen. Want we hebben hier de tarieven nooit als zelfstandig element vastgesteld. De tarieven worden hier vastgesteld op basis van de waardestijging. En als de waardestijging 20% is, dan wordt het tarief met 20% bijgesteld. Als de waardestijging maar 2% is, wordt het tarief met 2% bijgesteld. Dat staat letterlijk in de nota die u zelf aan de raad heeft toegestuurd die we hier met elkaar hebben vastgesteld. Dus dat u zegt dat we de tarieven met elkaar moeten vergelijken, dat hebben we hier nooit gedaan, dat is ook nooit de werkwijze geweest, ook niet in Amsterdam of Den Haag en dus ook nooit in Rotterdam en ook niet in de kadernota die u zelf naar de raad heeft toegestuurd. We kijken altijd naar de waardestijging en daar compenseren we het tarief op. Het tarief wordt nooit zelfstandig vastgesteld. Wat u hier nu doet, is een verhaal draaien om dit cadeautje voor de villamiljonairs goed te praten. Er zijn partijen die er ingetrapt zijn, maar wij trappen daar niet in.

De **VOORZITTER**. Volgens mij gaan we richting herhaling van zetten. Mevrouw Bokhove, u bent gaan zitten. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, dat is prima. U kunt verdergaan.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Nee, dat klopt voorzitter. De algemene afspraak die we hebben over de ozb, die overigens grofweg geldt voor alle belastingen, is natuurlijk dat je kijkt naar wat het vorig jaar was en daar doe je de inflatie bij. Dat noemen we dan eigenlijk: er verandert niets want je doet alleen een inflatiecorrectie. Dat is bij de ozb wat ingewikkelder, juist omdat we dus zitten met dat we hier een tarief vaststellen maar niet die WOZ-waarde. Dus dan heb je te kijken naar de WOZ-waarde, zodat als uiteindelijk iedereen hetzelfde, gemiddeld gezien, moet ik zeggen, hetzelfde betaalt als vorig jaar plus de inflatiecorrectie. Dat is wat je doet. Daarnaast hebben we een coalitieakkoord, het gaat nu niet over de kadernota, dat ik gewoon probeer uit te voeren. En de heer Moti kiest zelf niet. Ik vraag of hij wil dat het omhooggaat? Hij zegt: nee, daar heb ik het niet over gehad. Nee, dat was mijn vraag. Wij zeggen: het doel is helder. We willen op het gemiddelde van de G4. Dat is het doel. We zitten er nu boven, dus de weg ernaartoe is naar beneden, dus we stellen nu

een verlaging voor. Je kunt het er mee eens of oneens zijn, maar dan is het in ieder geval zuiver. De heer Moti zegt helemaal niets, ook niet als ik ernaar vraag, over wat hij dan wil. Omhoog? Nee, dat heb ik niet gezegd. Nee, dat weet ik, daarom vraag ik er ook naar, omdat hij er zelf niets over zegt. Maar er komt geen antwoord voorzitter, dat is teleurstellend. Ons doel is helder, de weg ernaartoe hangt af van waar je zit. Dat heb ik uitgerekend en nu vindt u het voorstel dat erbij past. Motie 34 van Volt voorzitter, daar heb ik nog op te reageren. Dat is de tweede en laatste motie. Daar kan ik denk ik wat korter over zijn. 'Investeer in Rotterdams open data platform'. Die zegt: laat ons weten wat de criteria zijn voor de publicatie van datasets op dat Rotterdamse open dataplatform. Dat lijkt me prima om dat met elkaar te delen en dan kunnen we er natuurlijk ook naar kijken of we dat de goede criteria vinden, dus motie 34 zou ik willen omarmen. Dank u zeer voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een aantal vragen. De eerste vraag was van Leefbaar Rotterdam. Ik doe eerst de vragen en dan doe ik daarna de moties. Ik zie iemand staan.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Oostdijk.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Ja voorzitter, ik heb een aanpassing in de motie. Misschien een beetje laat, maar kan ik die alsnog indienen?

De **VOORZITTER**. Jazeker, dat kan altijd. Een aangepaste motie?

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Correct.

De **VOORZITTER**. De heer Oostdijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 64A. Woningtekorting op extra parkeervergunning

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op dinsdag 4 en donderdag 6 juli 2023, ter bespreking van het debat over de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- in Rotterdam in veel wijken parkeerbelasting wordt geheven dan wel binnenkort zal worden ingevoerd;
- dit middels een vergunningstelsel is geregeld;
- in dit stelsel verschillen zijn in kosten bij de aanschaf van een eerste vergunning en extra vergunningen;
- in meerdere wijken het gemiddelde inkomensniveau dermate laag is dat het niet wenselijk is deze huishoudens nog meer te belasten;
- ook in Rotterdam een ernstig woningtekort is;

overwegende dat:

- jongeren noodgedwongen langer thuis moeten blijven wonen omdat er geen betaalbare zelfstandige woonruimte beschikbaar is;
- deze jongeren, zoals zo veel Rotterdammers, afhankelijk zijn van een auto voor bijvoorbeeld woon-werkverkeer op tijdstippen en plaatsen waar het OV geen uitkomst biedt;

roept het college op:

- te onderzoeken in wijken waar binnenkort een parkeerbelasting zal worden ingevoerd een maatwerkoplossing te bieden voor jongeren die noodgedwongen langer thuis wonen en gebruik moeten maken van een auto voor het woon-werkverkeer een parkeervergunning aan te bieden;
- en hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A.R. Oostdijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wethouder Karremans.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dank u wel. De motie zie ik natuurlijk ook graag zelf even om hem zo van advies te voorzien. Maar dat komt later. Eerst nu de vraag van Leefbaar Rotterdam over de pleinstewards, de wijkboa's, of daar al positieve effecten van te zien zijn. We zijn net begonnen, het is twee maanden geleden, dus cijfers hebben we nog niet. Maar ik ben een avond zelf mee geweest met die pleinstewards en heb ook met boa's gesproken. Ik kom veel in de stad en de reacties zijn echt overweldigend positief. boa's, politieagenten, andere mensen die werken in het veiligheidsdomein zijn er ontzettend blij mee. Die doen echt ontzettend goed werk en ik ben er ook echt trots op dat we dat zo snel hebben kunnen realiseren met elkaar nadat we dat de vorige zomer hebben afgesproken in het coalitieakkoord. Dus dat gaat echt de goede kant op. En als wij er natuurlijk verder nog iets over te rapporteren hebben dan laten we dat weten, maar de eerste signalen zijn inderdaad heel positief. Dan een vraag over de wijkraad IJsselmonde die met smart wacht op een mobiliteitsonderzoek. Het is altijd keuzes maken onder schaarste. Dat is natuurlijk in essentie wat politiek is. Schaarste aan vierkante meters, schaarste aan middelen, schaarste aan uren van mensen die we hier hebben werken, en ook hier moeten we kiezen. We hebben natuurlijk nu gezegd: we gaan een verkeerscirculatieplan maken voor het eerst, een goed verkeerscirculatieplan, om in kaart te brengen hoe we dat verkeer op een betere manier door de stad kunnen leiden. Maar Rotterdam kent duizenden straten, 6500 straten. We kunnen dat niet voor elke straat doen. Dan zijn we drie collegeperiodes bezig en waarschijnlijk heeft de actualiteit je tegen die tijd ingehaald. Dus waar we voor kiezen is om dat te doen op een beperkt aantal wijken waar we het juist ook autoluwer willen maken. Ik kom zo natuurlijk ook op de motie van D66. Dus we hebben er niet voor gekozen, of laat ik het zo zeggen, ik heb niet de capaciteit om dat in heel Groot-IJsselmonde te doen. Wat ik wel wil doen is voor een aantal delen van IJsselmonde zoals Sportdorp, daar zit echt een mobiliteitsissue en ook in de Sagenbuurt en dan met name de Koninginneweg, om daar wel te kijken welke mobiliteitsmaatregelen we daar moeten nemen om zo die capaciteit daar in te zetten waar de noodzaak het grootst is. Dus dat wil ik toezeggen, alleen een heel onderzoek naar heel Groot-IJsselmonde lukt me gewoon niet met de capaciteit die ik nu heb, zeker omdat we nu ook juist bezig zijn met het verkeerscirculatieplan te maken. Mocht daar in de toekomst aanleiding toe zijn, dan kunnen we natuurlijk altijd kijken, maar voor nu is dat het antwoord. Dan de vraag van de VVD over hoe ik weet waar de aanpak van verkeerssaso's het meest effectief is. Sinds we die uitrol hebben gedaan van de Rotterdamse Verkeerssaso Aanpak. Deze maand volgen er nog meerdere acties, dus we zetten echt door de komende tijd, want het is een grote ergernis van ontzettend veel Rotterdammers. Dat heb ik ook gemerkt, want ik heb van extreem veel Rotterdammers het verzoek gekregen: kom alsjeblieft ook in mijn straat kijken of hier in de buurt, want we hebben er echt ontzettend veel last van. Echt, mijn mailbox puilt uit van die verzoeken. Dus het is een heel terechte vraag hoe we dan vervolgens die afweging gaan maken. Ik heb in de commissievergadering al gezegd: in ieder

geval in Nesselande gaan we zo'n controle ook doen. Ik ga natuurlijk niet zeggen wanneer want dat is juist het hele idee, we doen dat deels in burger en er zit ook een verrassingselement in. Maar we proberen te kijken op basis van burgermeldingen, maar ook ervaringen van boa's, ervaringen van wijkagenten, waar we dat het meest effectief kunnen inzetten en zo veel mogelijk van die verkeersasos kunnen vangen, tussen aanhalingstekens. Dus dat is hoe we dat doen. Of ik de lijnbussen ga verbieden over de nieuwe stadsbrug. Dat was een beetje een vraag die uit een debatje kwam. Nou, eigenlijk is dat al best wel goed gewisseld in het debat, het wordt een stadsbrug met een OV-verbinding. Dat is de primaire verbinding over die stadsbrug. Er is inderdaad ook auto te gast, dus dat is niet de dominante gebruiker van die brug. Fietzers uiteraard, voetgangers, dat is ontzettend belangrijk, maar ik ben vermoedelijk niet meer de wethouder die die brug gaat openen. Die verwachten we natuurlijk rond 2035 te realiseren. Nu heb ik veel ambitie, maar die ambitie om tot 2035 wethouder van Rotterdam te zijn, hoewel het de allermooiste baan is van de wereld, daar kan ik nog niet helemaal op vooruitlopen, laat ik het zo zeggen. Dus dat zal iemand anders zijn. Dus of dat verboden wordt, ik denk het niet. Maar of het nu voor de hand ligt om naast zo'n snelle tramverbinding een buslijn te maken, daar kun je ook je vraagtekens bij plaatsen, maar dat is een vraag voor dan. Dan de vraag over de groene parkeerplekken. Hoe rijmt dat nu met de vergroeningsopgave, met het feit dat dit het groenste college ooit is? Dat zeg ik er maar gelijk bij, er is nog nooit zoveel geld geïnvesteerd en gaat de grond in om Rotterdam te vergroenen, om de kleuren in onze vlag eindelijk echt eer aan te doen. Dat hebben we natuurlijk gezien bij het Hofplein maar ook onlangs bij de gepresenteerde plannen rond de groenagenda en biodiversiteit, dus daar investeren we flink in omdat we het belangrijk vinden. Die € 400.000,00 per jaar voor groene parkeerplekken is een experimenteerbudget. Dat heeft ook lang geduurd omdat je natuurlijk met dat soort dingen moet kijken op welke ondergrond het werkt, en na een jaar, anderhalf jaar, kun je pas zeggen of groen blijft zitten zoals we het bedoeld hebben of niet. En onlangs heeft openbare werken het gewoon verwerkt in haar bestek, dus het wordt nu gewoon in de lijn meegenomen en nu worden middels inrichtingsplannen en gebiedsontwikkelingen die groene parkeerplekken gewoon uitgebreid. Binnenkort ga ik er een openen zelfs op het Erasmuspadi, allemaal groene parkeerplekken. Dus er wordt wel degelijk aan gewerkt, dus maakt u zich geen zorgen. Er worden nog steeds groene parkeerplekken aangelegd, sterker nog, we zijn nu zelfs een stapje verder dan waar we waren. Dat waren de vragen voorzitter. Dan de moties.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali wil nog een vraag stellen.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Het was mij niet duidelijk of de wethouder nu inging op de motie over groene parkeerplaatsen of dat dit gewoon nog een uitleg was, want dan miste ik het advies, maar dat komt misschien nog.

De **VOORZITTER**. Het advies volgt nog. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja, in technische tijd, want ik mis vragen. Nu ben ik zo duidelijk geweest, nu stel ik vragen. Waarom laten we de MRDH ons de wet voorschrijven? Waarom heeft de MRDH met de coronaperikelen in gedachten geen nieuwe visie neergezet? Wat is ons daarop anticiperende nieuwe openbaarvervoerbeleid? Ik verwacht toch op zijn minst dat de wethouder een klein stukje op dat gedeelte van mij wel ingaat. Dat waren vragen. Ik heb ze niet allemaal in een lijstje gezet, maar ik heb wel heel duidelijk een stukje over het openbaar vervoer gezegd. Dezelfde vraag was natuurlijk de leenscooters. We hebben de meeste van Nederland. Is dat nu niet slecht voor ons openbaar vervoer? Dus daar wil ik van de wethouder toch wel graag een beetje antwoord op hebben.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ook in technische tijd. Ik had vragen gesteld over het geluidsreducerend en reflecterend asfalt en in ieder geval ook over de zonnepanelen in zonnefietspaden.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja voorzitter, die vragen over die zonnepanelen heb ik eerlijk gezegd gemist, dus ik moet even checken wat daarvan de status is, dus daar kom ik zo even op terug, nog even in de tweede termijn en die andere vraag ook. Over de MRDH, nou, we laten ons de wet niet voorschrijven door de MRDH. Ik hoorde mevrouw Verkoelen ook iets zeggen over een bezuiniging op het OV. Daar is ook geen sprake van. Daar hebben we het in de commissie ook over gehad. Ook dat PTT levert geen bezuiniging op, alleen maar meer reizigerswinst en hogere frequenties op ontzettend veel lijnen. Daar hebben we het uitgebreid in de commissie over gehad. En wat betreft de toekomst van het OV in deze stad, dat is juist een onderwerp waar ik het morgen met de MRDH over ga hebben nota bene, een heel belangrijk onderwerp op dit moment dat speelt in mijn portefeuille. Dus dat ben ik van harte met mevrouw Verkoelen eens. Dat gaat inderdaad ook om: hoe gaan we nu om met wat er gebeurd is ten tijde van die covid-periode en de toekomst van het OV? Dus dat zijn we hartstochtelijk met elkaar eens. Over die deelscooters, we zien daar eigenlijk heel goed gebruik van in Rotterdam. In Utrecht is het afgeschaft, maar in Rotterdam, een wat meer uitgestrekte stad, dus waar je vaak langere afstanden moet overbruggen is het voor heel veel mensen echt een heel goede uitkomst. Ik ben het wel met mevrouw Verkoelen eens, zeg ik via de voorzitter, dat het vaak tot overlast leidt. Zeker als mensen slecht ter been zijn of in een rolstoel zitten of met een kinderwagen lopen, dan is het ontzettend vervelend als die deelscooters op een bepaalde asociale manier midden op een stoep worden geparkeerd. Dus ik ben ermee bezig om het handhavingsbeleid dusdanig in te richten op een aantal manieren. Ik ben wat dingen aan het uitproberen om te zorgen dat we dat zo veel mogelijk kunnen aanpakken. Bijvoorbeeld bij de vergunningenuitgave ook kwaliteitseisen mee te nemen in het vergunnen van plekken voor deelscooters. Daar kom ik binnenkort mee naar de raad. Dus kijken welke aanbieders het nu goed doen en als je het als aanbieder niet goed doet, dan zeggen we op een gegeven moment de vergunning op of krijg je geen nieuwe vergunning. Dat is bijvoorbeeld een stok achter de deur om ervoor te zorgen dat die overlast minder wordt maar bijvoorbeeld ook kijken hoe we met geofencing bijvoorbeeld in bepaalde buurten alleen deelscooters kunnen laten parkeren op die buurthubs. Zodat je ze niet meer op een stoep kan zetten maar in de buurt gewoon even een stukje moet lopen, niet al te lang, maar even een stukje moet lopen om naar zo'n hub te gaan waarbij je dan een deelscooter kan pakken. Maar we zijn wel heel blij, zeg ik er tegelijkertijd bij, met de positieve kanten van dat deelvervoer, want voor heel veel mensen is dat echt een goede uitkomst. Voorzitter, dan de moties en dan kom ik straks nog even terug op de vragen van D66. Dank voor die herinnering. 'Er ligt groen geld', een motie van GroenLinks. Die vraagt mij eigenlijk die voortgang van de vergroening in beeld te brengen. Dat doen we één keer per jaar bij de jaarrapportage. Dat hebben we ook afgesproken. GroenLinks vraagt nu eigenlijk om nog een rapportage daaraan toe te voegen. Ik ben het natuurlijk van harte eens met GroenLinks dat het belangrijk is dat we daar ook grip op houden, en ik snap ook dat de raad daar grip op wil hebben, maar wat we met elkaar hebben afgesproken is jaarlijks die rapportage over die twintig hectare, dus dat zullen we ook gewoon netjes uitvoeren zodat de raad daar ook op kan controleren. Dat lijkt me ook niet meer dan terecht, dus in die zin is die motie niet nodig en ontraad ik hem. Dan de motie over het wormenhotel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, ik zou de wethouder willen vragen om toch nog een keer goed naar het dictum te kijken en te kijken naar wat we vragen en daar later op terug te komen, want dit klopt niet.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, volgens mij staat hier de voortgang in kaart te brengen bij de conceptbegroting en ik wil het gewoon per jaar doen, dus ik wil niet nog een extra voortgang in kaart brengen, want dat zou een nieuwe rapportage betekenen. Ik wil voornamelijk bomen produceren en geen papier. En dat is grappig, want papier wordt gemaakt van bomen. Dan het wormenhotel. Dat is een motie van GroenLinks die vraagt geld beschikbaar te stellen voor twintig wormenhotels. Nu doen we tien wormenhotels. We voldoen gewoon aan de aanvraag van bewoners die ernaar vragen. We doen het niet in wijken waar je gfe-containers hebt. Dat breiden we natuurlijk ook steeds meer uit, dus in die zin zie ik geen noodzaak om dat te doen, dus ik ga die motie ook ontraden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Voorzitter, we zijn nu halverwege het jaar en acht van de tien zijn al vergeven. Er zijn er nog maar twee over. Vindt u dat niet ontzettend zonde?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nou ja voorzitter, als ik aanleiding zie, als er nog een enorme vraag komt, dat gaat niet per se gelijkmatig per jaar, dan zal ik daarnaar kijken. Maar op voorhand twintig beschikbaar stellen, vind ik niet nodig, dus om die reden ga ik het ontraden en blijf ik bij mijn advies.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). In technische tijd. Is dit dan een toezegging?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Nee, ik houd het voorbehoud dat ik het overweeg. Op het moment dat ik zie dat er heel veel vraag is kan ik nog altijd overwegen om dat te doen. Voor nu is dat niet nodig en vind ik die motie dus ook niet nodig voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Morkoç.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Weer in technische tijd.

De **VOORZITTER**. Nee, doet u mij dat niet aan, dat ik u regelmatig in de rede moet vallen. Het is gewoon debattijd, en als de tijd op is, is het op. Dan kunt u mij nog eens aardig aankijken, maar doet u mij het niet aan. Gewoon debattijd.

Mevrouw **MORKOÇ** (gl). Dus mocht het zo zijn dat er genoeg aanvragen komen dan zal de wethouder heroverwegen?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, daar kan ik altijd naar kijken, zeker. Maar dat doe ik met alles. Dan de 'Make-over voor onze boa's' van Leefbaar Rotterdam. Dat vind ik echt een heel goede motie en ook een heel terechte. Want boa's worden nog steeds geconfronteerd elke dag op straat, niet altijd en steeds minder en dat is goed, maar het gebeurt nog steeds met het idee dat het een soort veredelde parkeerwachters zijn. Terwijl het extreem goede professionals zijn met de beste training die zij krijgen in Nederland, hier in

Rotterdam op de Van Ghentkazerne, die zich met hart en ziel inzetten voor de stad en ook die bejegening verdienen. Wat dat betreft is het terecht om daar aandacht voor te vragen. Natuurlijk doen we dat op allerlei manieren al, maar zie ik dit als een extra schepje daarbovenop en die uitdaging gaan we graag aan. Dit gaat mij ook zeer persoonlijk aan, dus wat dat betreft omarm ik deze motie met liefde. Dat is een nieuwe kwalificatie. Dan de motie 'Geen parkeerprobleem? Dan geen betaald parkeren'. Dat is natuurlijk een bekend standpunt van de PvdA. Het gaat tegen het collegebeleid in, wij proberen juist problemen te voorkomen omdat we weten dat het in de geschiedenis van deze stad nog nooit niet is voorgekomen dat er een waterbedeffect ontstaat, dus dat zal vermoedelijk ook gebeuren, tenminste dat weet ik wel zeker, binnen alle wijken binnen de ring, dus daarom doen we dat op deze manier. Ik heb natuurlijk wel gezegd dat ik naar maatwerk ga kijken. Ik ben ook aan het kijken naar die volgorde. Daarover informeer ik de raad deze week nog, maar deze motie gaat tegen het collegebeleid in, dus daarom ga ik hem ontraden. Dan de motie van de VVD 'Zet de verkeersasos in de spotlight'. We hebben inderdaad natuurlijk net de RVA, de Rotterdamse Verkeersaso Aanpak gelanceerd. Ik snap de behoefte van de VVD om daar nog een schepje bovenop te doen. Ik heb ook gezegd: dit is nog maar het begin, want ik ben van plan nog veel meer maatregelen uit te rollen. Ik wil dit best onderzoeken, zeg ik tegen de raad voorzitter, maar of het nu een melding doen in de MeldR-app daarvoor het beste idee is, dat weet ik niet. Maar als we dan met elkaar kunnen afspreken dat ik hem even breed interpreteer en dat ik enkel even onderzoek of dat kan, want er zullen vast wat haken en ogen aan zitten, dan wil ik hem best omarmen. Dan de motie van D66 'Vrij lopen en fietsen zonder auto's op je hielen'. Die vraagt een jaarlijkse rapportage te doen over welke ingrepen wij doen, eigenlijk om de stad autoluwer te maken maar ook fietspaden te verbreden, verkeerslichten aan te passen et cetera, verkeersveiligheid te verbeteren. Ik snap dat de raad daar behoefte aan heeft omdat we nu natuurlijk al heel veel doen maar dat het misschien niet zichtbaar is omdat we daar ook niet verder over rapporteren, dus die handschoen wil ik oppakken, dus dat dictum wil ik sowieso omarmen. Het tweede overigens ook en daarmee de hele motie, want die vraagt mij te onderzoeken of het mogelijk is om ook te kijken of er straten permanent of tijdelijk autovrij kunnen worden gemaakt. Dat kan een optie zijn. Ik zeg er wel bij dat de doorstroming van het autoverkeer en het wegnen net natuurlijk wel ook belangrijk is, omdat stilstaande auto's bijvoorbeeld ook niet goed zijn voor de luchtkwaliteit, maar dat is natuurlijk ook onderdeel van de doelstelling van het VCP. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Aan dat monitoren gaat natuurlijk wel iets vooraf. Eerst heldere doelen, hoeveel auto's gaan er nu weg? Hoeveel auto's zien we dadelijk minder in de stad? Hoeveel parkeerplaatsen gaan er verdwijnen? Kan de wethouder dat dan ook meenemen, dus dat we heldere targets hebben op dit gebied, op het autoluw maken van de stad?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Voorzitter, daar hebben we het in de commissie inderdaad over gehad. Parkeerplekken weghalen is geen doel op zich, in ieder geval niet voor dit college. Ik snap dat dat voor GroenLinks anders is. Dat is bijna een dogmatische doelstelling hè, er moeten een aantal parkeerplekken weg. Dat zien wij anders, dus wij kijken gewoon per straat wat er nodig is om te doen. Ik heb de aanpak voor het VCP naar de raad gestuurd. Daar staat van alles in. En daar gaan we naar kijken en bij de behandeling van het VCP kunnen we met elkaar kijken wat we als doelstelling willen bereiken. Maar we zijn nu eerst aan het kijken wat er mogelijk is in welke straten en dan kunnen we daar vervolgens in een rapportage eventuele doelen aan stellen. Maar dat is op dat moment, omdat je dan zicht

hebt op wat er realistisch is en wat ambitieus. Dat weten we nu niet, dus het heeft ook geen enkele zin om daar nu bepaalde... Je kan wel uit je mouw 1000 parkeerplekken schudden of 2000 fietspaden verbreden, maar dat zegt helemaal niets omdat je eerst moet weten wat er mogelijk is en waar de noodzaak zit. Dus ik wil het in die volgorde doen. Ik ben helemaal niet tegen doelen, sterker nog, ik ben er erg voor. Maar ik zeg er ook gelijk bij dat ik niet dogmatisch ben voor het weghalen van parkeerplekken, maar wel voor het dogmatisch verbeteren van de verkeersveiligheid. Daar ben ik wel voor. Dan de motie van DENK en D66 over parkeren in rust. Dat is helemaal niet betaald op een P&R en dat is maar goed ook. Dat is de motie die vraagt om te inventariseren van welke P&R-locaties in Rotterdam het mogelijk is om het online digitaal inzichtelijk te maken. Dat vind ik een goede motie. Het past heel erg bij het idee om die P&R-locaties aantrekkelijker te maken. Dat proberen we op allerlei manieren te doen. Deze hadden we nog niet bedacht, dus die nemen we graag op in de aanpak, als de raad dat ook een goed idee vindt. Dan 'Bomen voor een babyboom'. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ah, dat is natuurlijk de woordspeling, kijk eens even, yes. Zo kennen we het CDA weer natuurlijk. Ja, die babyboom. Ik heb hem zelf ook, de heer Segers-Hoogendoorn ook. Hoe dat werkt, we zoeken dan een boom die onlangs is aangeplant in de buurt. Ik probeer natuurlijk niet de roze wolk van nieuwe ouders nu een beetje door te prikken, maar het is niet dat we speciaal voor het kind een boom planten, maar we kijken waar we kunnen aansluiten op onlangs geplante bomen. Daar zit inderdaad nu een maximum op. Ik wil met alle liefde kijken of we ervoor kunnen zorgen dat dat voor meer mensen die dat willen mogelijk wordt. Een maximum te schrappen, ongebreideldheid, er zit natuurlijk altijd ergens een maximum op, maar ik wil er met alle liefde naar kijken hoe we dat kunnen doen, uiteraard wel aansluitend bij de bomen die al geplant worden, dus dat het niet moet leiden tot financiële consequenties die onacceptabel zijn en waardoor we andere dingen niet kunnen doen. Dan 'Bijenburchten in het bijenlandschap'. Die vraagt als onderdeel van het bijenlandschap te investeren in de aanleg van bijenburchten. Op zich een aardig idee, het past ook heel erg bij de ambitie die we hebben voor de 40 hectare bijenlandschap in de stad. Om daar nu bijenburchten bij te voegen lijkt me prima, dus dat wil ik dan met alle liefde omarmen. We zijn de laatste tijd wel heel goed voor de bij hoor, zeg ik er gelijk bij. Dan 'Sturen op Kaderrichtlijn Water'. Die zit heel erg op die waterkwaliteit. Die bevoegdheid zit voornamelijk bij het waterschap, de waterschappen. En bij de Kralingse en Bergse Plas gebeurt dit al, en het komt ook niet expliciet tot uitdrukking in de chemische ecologische rapportage. We werken er wel hard aan. Ik ben wel met de Partij voor de Dieren eens dat waterkwaliteit echt belangrijk is. We steken er ook € 4 miljoen in, in het water, vooral natuurrijke oevers. Maar deze motie moet ik ontraden, maar ik ben het wel heel erg eens met de doelstelling om die waterkwaliteit te verbeteren. Dan de groene parkeerplekken. Dat is inderdaad de motie van Volt. Ik heb er net al wat over gezegd. Eigenlijk doen we dat normaal, maar om nu te zeggen dat we daar per definitie de voorkeur van maken, en te doen wanneer het bouwkundig mogelijk is, dat gaat me wat te ver. Dat is ook af en toe lastig, het kost ook veel meer aan beheerskosten, dus daar moeten ook goede afspraken over worden gemaakt. Want je moet het gewoon, anders dan andere parkeerplekken, stenige parkeerplekken, onderhouden. We doen het met alle liefde op de plekken waar het kan, waar het mogelijk is en waarbij de beheerskosten niet uit de hand lopen, dus in die zin is de motie of overbodig en zou ik hem om die reden kunnen ontraden, want we nemen het al gewoon op in de reguliere gebiedsontwikkelingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dan een verhelderende vraag. De wethouder zegt: we doen het. Wil dat zeggen: we blijven het doen de komende jaren? Misschien iets meer verduidelijking daarover.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dat kan. Ik zei ook net, zeker, we blijven het ook doen hè. Dus waar het mogelijk is. We steken niet voor niets ontzettend veel geld in vergroening omdat we juist die wateradaptatie, het kunnen opvangen van grote regenbuien maar ook luchtkwaliteit, maar ook hittestress, dat we dat graag willen tegengaan. Ik ben wel heel eerlijk, groene parkeerplekken, dat is laag groen, en dat is niet de grootste factor als het gaat om klimaatadaptatie. Dat is vaak wat groter groen, dat helpt het beste. Maar op zich kan het best een aardige uitkomst zijn op een aantal plekken waar dat uitkomt. Dat laat ik natuurlijk aan de gebiedsontwikkelaars om dat te doen. Maar we blijven het doen. Dat is inderdaad antwoord op die vraag. Dan de 'Toegankelijke vervoershubs stadslogistiek'. Bijna komt het uit ons plan over de ZES, want dit is precies wat we doen. Dus om die reden is het ook overbodig. Als het niet letterlijk een citaat is uit het plan voor de ZES en duurzame mobiliteitsaanpak, dan complimenteer ik Volt met exact dezelfde gedachte die wij hebben. Want dit is inderdaad precies waar we mee bezig zijn. Ik ben er laatst ook bij eentje geweest. Ik heb laatst met de heer Wempe nog een diversiteitsbord geopend. Ter controle nodig ik de heer Wempe dan wel uit voor de opening van die groene parkeerplek. Dan kunt u nog even zien dat dat gebeurt. Dan kunnen we weer een fotootje maken en dan is het echt gebeurd. Dat kunnen we doen. Dan de motie 'Meer groenblauwe schoolpleinen'.

De **VOORZITTER**. Wethouder, een klein verzoek voor u en voor anderen, graag het motienummer even noemen. Dat helpt ons bij de administratie.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, excuus, dat kan, ik heb er nog twee. Motie 56, 'Meer groenblauwe schoolpleinen'. Ja, eigenlijk ben ik het eens met de ChristenUnie. Dat is natuurlijk niet heel gek, maar we zijn het vaker eens met elkaar. Maar, we hebben natuurlijk geld voor die groenblauwe schoolpleinen. Dat kost ook heel veel capaciteit om te maken. Het is fantastisch. Er staat ook in dat Rotterdam zijn voorbeeldfunctie op het terrein van groenblauwe schoolpleinen graag wil behouden, want die voorbeeldfunctie hebben we. Ik heb onlangs nog mensen uit Singapore, Dubai, Argentinië toegesproken die speciaal naar Rotterdam kwamen om te kijken hoe wij dat doen met die groenblauwe schoolpleinen. Greenblue schoolpleinen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Schoolyards. Maar het is wel leuk om ze dat te horen uitspreken, vandaar. Dus die voorbeeldfunctie hebben we, we gaan er echt al heel ver in. We hebben natuurlijk beperkte uitvoeringscapaciteit en beperkte middelen. We geven heel veel geld uit aan groen, maar dat blijft keuzes maken onder schaarste. En wat ik het liefste doe is eerst die schoolpleinen aanpakken die ook voor de buurt toegankelijk zijn. Want het is niet alleen voor scholen natuurlijk heel fijn en ook voor hittestress en waterberging, maar het is ook mooi voor de buurt en voor de kinderen dat ze in het weekend daar kunnen spelen. Dus mijn voorkeur heeft wel, en dat is de reden waarom ik nu die voorwaarde heb gesteld, om eerst de groenblauwe schoolpleinen te doen die ook publiek toegankelijk zijn, zoals bijvoorbeeld onlangs in Spangen, zoals bij de Hildegardisschool. Er zijn ontzettend veel scholen waar dat schoolplein ook toegankelijk is in het weekend, voor de buurt, om daar te spelen. Dus die wil ik eerst doen. Ik sluit helemaal niet uit dat we daarna doorgaan met schoolpleinen die niet toegankelijk zijn, want ik denk dat daar nog steeds een behoefte is, maar het geld en de capaciteit die we nu hebben wil ik echt als eerste inzetten voor de schoolpleinen waar gebruik van wordt gemaakt door een school maar ook door de buurt. Dus wat dat betreft denk ik dat we het met elkaar eens zijn, maar in die volgorde en in het keuzes maken onder schaarste kies ik eerst voor die openbare schoolpleinen.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, over die volgorde kunnen we het natuurlijk hebben, maar nu is het budget beperkend. En als u zegt: we willen die voorbeeldfunctie behouden, we

gaan ook eindelijk die schoolpleinen die bebouwd zijn vergroenen. Dan zijn we het toch inderdaad helemaal met elkaar eens en kunt u dus gewoon deze motie omarmen. En dat u een volgorde kiest, vind ik tot daaraan toe, maar dat we straks niet horen van: het budget is op, we kunnen nu die bebouwde pleinen die ook vergroend moeten worden want daar is ook hittestress en daar is het ook belangrijk dat die schoolpleinen vergroenen, dat dan het budget beperkend is. Dat is eigenlijk wat deze motie wil en volgens mij zijn we het met elkaar eens, dus kan u bijna niet anders dan hem ook omarmen.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dat zou je zeggen natuurlijk, alleen is de realiteit wel dat we nog voldoende groenblauwe schoolpleinen hebben die openbaar zijn en die we gewoon kunnen doen de komende tijd. En daar heb ik voldoende budget voor. Kijk, de bottleneck zit voornamelijk op capaciteit, niet per se in het uitgeven van geld. En daar geldt ook voor dat ik niet onbeperkt geld heb om aan vergroening te besteden, ondanks het feit dat dit college het meeste geld besteedt aan vergroening dan alle colleges hiervoor. Dat maakt nog steeds dat je natuurlijk keuzes moet maken. We kunnen voorlopig, zeker deze collegeperiode, gewoon vooruit met de groenblauwe schoolpleinen die ook openbaar toegankelijk zijn, want we krijgen er ook veel aanvragen voor. Dus daar wil ik me wel aan houden, om ook misverstanden te voorkomen. Dus om die reden ontraad ik hem, maar ik denk dat we wel met elkaar de understanding hebben over het belang en hoe we dit willen aanpakken voor de stad.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja voorzitter, toch nog even terugkomend op die motie 'Groene parkeerplaatsen', want ik zit toch nog een beetje te broeden. De wethouder zegt: we blijven het doen. Er is € 400.000,00 experimenteerbudget. Het is mij niet duidelijk of dat budget wordt voortgezet. Het lijkt erop alsof er op wordt bezuinigd, althans dat het minder geld wordt. Vervolgens heel positief dat de heer Wempe, mijn collega zeg maar, een uitnodiging krijgt. Hartstikke mooi. Maar ik wil toch even iets concreter horen hoe dit ook inzichtelijk kan blijven voor ons als raad. Van: we doen het, vervolgens is wat mijn motie eigenlijk vraagt om ook daar waar het kan het te doen en de raad erover te informeren. Ik zoek even naar iets meer daartussen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dat snap ik wel voorzitter. Dat mevrouw Elfilali vraagt: hoe kunnen we dat controleren en wat gebeurt er allemaal? Dat begrijp ik op zichzelf. Ik wil best toezeggen dat ik even ga kijken naar een goede manier, bijvoorbeeld bij rapportage over de groenagenda of bij de voortgang van de 20 hectare groen, of ik kan kijken of ik daar de voortgang op groene parkeerplekken een onderdeel van kan maken. Als dat iets is waarmee mevrouw Elfilali uit de voeten kan, dan kan ik daar de raad mee in de loop houden over de voortgang van de realisatie daarvan.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dat is natuurlijk een heel mooie tegemoetkoming. En om hem dan misschien nog een slagje concreter te maken, wanneer zou dat ongeveer zijn? Dat ik even een beetje in beeld heb wanneer we dat kunnen verwachten.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dat doen we eind van het jaar, of aan het begin van het jaar geloof ik. Dus een van de twee. Het is meestal rond het einde of begin van een kalenderjaar. Maar dat ligt er maar aan bij welke rapportage we aansluiten, maar ik denk dat

we dat gewoon kunnen doen. Dan heb ik nog één motie. Dat was de motie van DENK. Ik heb daar geen nummer op staan, dus dat weet ik even niet. Dat is de motie 'Plein en park Afrikaanderwijk verbinden'. Die kan ik omarmen. Dat was het. Dank u.

De **VOORZITTER**. Hartelijk dank. Dan gaan we naar wethouder Kasmi als wethouder Cultuur, want hij komt straks ook terug als vervanger van wethouder Zeegers.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Oostdijk.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Eerst mijnheer Oostdijk. Die had kennelijk iets.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Sorry, dat is mij kennelijk ontgaan.

De heer **OOSTDIJK** (fvd). Ja voorzitter, ik had nog een motie ingediend met een gecorrigeerd dictum. Ik weet niet of die nog aan bod kan komen.

De **VOORZITTER**. Motie 64A begrijp ik.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, dank u wel. Dat is de motie 'Woningtekorting op extra parkeervergunning'. Die vraagt het college te onderzoeken wiken waar binnenkort parkeerbelasting zal worden ingevoerd een maatwerkoplossing te bieden voor jongeren die noodgedwongen langer thuis wonen en gebruik moeten maken van een auto voor woon-werkverkeer en daardoor een parkeervergunning nodig zouden hebben. Ja, we zijn nu bezig met maatwerk. Op zich vind ik het aardig, dus we hebben van een aantal partijen ook suggesties gekregen om dingen mee te nemen, van Leefbaar Rotterdam onder andere ook heel veel. De heer Moti zou mij ook nog een lijst mailen maar die heb ik nog niet ontvangen. Dat bedenk ik me nu, nu we hier toch staan, over maatwerk voor parkeeroplossingen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Nee, u zou iets mailen naar mij. Dat was om te voorkomen dat we... De motie was: geen betaald parkeren invoeren. Maar u heeft in de commissie tegen mij gezegd, zeg ik tegen de heer Moti via de voorzitter, dat u mij nog een mail zou sturen met allemaal doelgroepen die aandacht behoeven. Maar goed.

De **VOORZITTER**. Dit is een een-tweetje dat wij niet kunnen volgen.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). De heer Biljoen gaat nog even terugkijken of dat gezegd is door de heer Moti en dan komen we er nog even op terug. Dus daarvoor gaan we even schorsen neem ik aan zo meteen.

De **VOORZITTER**. Nee, nee.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Er zijn dus verschillende suggesties aangedragen. Deze suggestie wil ik meenemen, dus in die zin omarmen. Dan heb ik nog de vragen over Oirschot, toch een beetje het Rotterdam van Brabant, over de zonnepanelen in fietspaden. Ja, dat wil ik best even bekijken. Ik begreep dat we daar ook met interesse naar kijken, die zonnepanelen in fietspaden. We hebben er nu nog niets concreets mee gedaan, maar we moeten er even naar kijken wat we daarmee kunnen doen in Rotterdam. Dus dat is het antwoord op die vraag. En dan of we ook geluidsreducerend asfalt kunnen gebruiken. We hebben al een keer met stille klinkers gewerkt. Dat proberen we ook hier en daar te doen. En er is ook in 2014 in Charlois op de Dorpsweg geëxperimenteerd met wit asfalt. Het punt is dat het soms kan helpen, maar het is ook ontzettend duur. Je moet daar dus een

afweging in maken waar dat nodig is, waar bijvoorbeeld extreem veel geluidsoverlast is, daar moet je dat doen, ten opzichte van de kosten die het met zich meebrengt. Dat blijft dus een afweging in de invulling van gebiedsontwikkelingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Is dat dan ook een afweging die wordt meegenomen in bijvoorbeeld het opnieuw asfalteren van de Maasboulevard? Ik noem maar een project dat het afgelopen jaar heeft plaatsgevonden.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Dat moet ik even nagaan, dus daar wil ik dan met alle liefde even schriftelijk op terugkomen, want ik weet nu even niet of dat meegenomen is. Maar ik weet wel dat uit die pilot kwam dat het toen geprobeerd is, maar ook bleek dat het heel duur was. Ik kan me ook voorstellen dat er om die reden niet voor wordt gekozen. Maar ik kan wel even nagaan hoe die afwegingen zijn gemaakt bij bijvoorbeeld weginrichtingen in het verleden. Dat wil ik met alle liefde doen voorzitter, dus dat zeg ik graag toe.

De **VOORZITTER**. Ja, mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, en u had net over geluidsreducerend en dan inderdaad ook daarbij het reflecterend asfalt. Want dat gaat over het meer hittebestendig maken van de stad.

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Het klopt dat dat wel eens is geopperd, alleen is dat nooit bewezen. Dus dat is de uitkomst die we daarover hebben. Dus dat is het antwoord op die vraag, maar mocht mevrouw Maassen willen dat ik ook onderzoek of dat ooit in de afwegingen is meegenomen, wil ik dat natuurlijk met alle liefde ook doen, nu ik toch aan het onderzoeken ben.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). U wordt veelvuldig ge-e-maïld. Ik kan u in ieder geval toesturen wat in Groningen heeft plaatsgevonden. Dat stond in een inspiratiedocument van de VNG over mobiliteit.

De **VOORZITTER**. U was klaar wethouder?

De heer **KARREMANS** (vvd) (wethouder). Ja, ik was helemaal klaar.

De **VOORZITTER**. Heel goed, dan gaan we naar wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja dank u wel voorzitter. Ik kan op mijn eigen portefeuille vrij kort zijn, want ik heb twee moties en één vraag genoteerd. Ik zal beginnen bij de moties. Ik heb een motie van het CDA, ook mede ondertekend door Volt en de PvdA onder andere, over een dikkere lerarenbeurs. De motie vraagt om het budget voor de lerarenbeurs op te hogen tot minimaal € 1 miljoen. Deze motie moet ik om verschillende redenen ontraden. Ten eerste is het zo dat we nu budget hebben van een kleine € 700.000,00 en die blijkt nu helemaal niet ontoereikend te zijn. Afgelopen twee jaar hebben we geen enkele aanvraag moeten afwijzen omdat het budget ontoereikend was, dus dat geeft aan dat er op dit moment voldoende middelen zijn om te voldoen aan de aanvragen. Dat is het eerste. Ten tweede, ik ben wel aan het kijken, en dat heb ik ook in de commissie gezegd aan uw collega, ik ben nu met het nieuwe ROB bezig om de beurs ook voor de gehele sector kinderopvang

beschikbaar te maken, omdat tot nu toe het zo was dat de beurs alleen voor de pedagogisch medewerkers beschikbaar was. En daar wil ik kijken naar een verdere uitbreiding. Mocht het nu zo zijn dat in de toekomst uiteindelijk blijkt dat we toch veel meer aanvragen binnenkrijgen dan we budget hebben, dan wil ik daar natuurlijk tegen die tijd opnieuw naar kijken. Maar om nu al het budget te verhogen naar minimaal € 1 miljoen terwijl dat niet nodig is, lijkt me een beetje zonde van het geld. Dus ik zet het liever daar in waar het nodig is. Dus daarom ontraad ik deze motie, omdat hij niet nodig is. Dan heb ik nog een motie van Leefbaar Rotterdam. Dat was trouwens motie 61 voorzitter. Ik ga nu over op motie 66, 'Seniorenkorting Rotterdampas'. Deze motie vraagt eigenlijk om een inventarisatie om het financiële plaatje inzichtelijk te maken als we de pas beschikbaar zouden maken voor senioren voor het middentarief dan wel terug naar het oude tarief van € 20,00. Ik ben bereid om dat inzicht ook te bieden, dus ik zal u die informatie ook doen toekomen. Dan had ik nog één vraag voorzitter. Als ik me niet vergis was dat van de fractie van D66 ten aanzien van de komst van TU Delft, de campus hier in Rotterdam, wat natuurlijk ontzettend mooi nieuws is. U had een specifieke vraag om ook te kijken naar het plot op Rotterdam-Zuid. Dat is een van de mogelijkheden. Het is goed om te weten dat uiteindelijk natuurlijk in laatste instantie aan de campus zelf is waar ze hun campus willen neerzetten, maar uiteraard doen ze dat in heel goed overleg en in goede samenwerking met ons, waarbij we meerdere mogelijkheden willen bekijken, waaronder deze ook zeker tot de mogelijkheden behoort. U hoort te zijn tijd van ons als daar vorderingen in worden gemaakt. Op uw tweede vraag, of we de werkgevers ook daarin kunnen betrekken in deze ontwikkeling, kan ik bevestigend antwoorden. Dat is een volmondig ja. En overigens niet alleen de werkgevers, maar we kijken ook hoe we andere belangrijke partners en stakeholders kunnen betrekken in deze ontwikkeling. Wellicht heeft u ook kennisgenomen van het feit dat de brief over de komst van de campus ook ondertekend was door heel veel partijen, dus dat zegt genoeg. Voorzitter, dat was het op mijn portefeuille.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter, ik moest even ruggenspraak houden in de app met mijn woordvoerder, maar nog even over die lerarenbeurs. Kijk, hij is nooit afgewezen hoeven worden, oké, maar het gaat natuurlijk over de hoogte van die beurs. Dus als je de hoogte op het maximum zou stellen en het aantal keren dat hij aangevraagd is, dan ga je wel ruim over dat budget heen. En daarom vragen we in deze motie: ken nu extra budget toe, niet zozeer om meer beurzen maar om dikkere beurzen te kunnen toekennen. Dat is wat de motie vraagt.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, het is nu zo dat men kan aanvragen tot maximaal € 1500,00 per beurs. Uit de signalen die ik nu heb, en ik zou het voor u nog een keer kunnen checken, blijkt niet dat dat nu niet afdoende zou zijn. Sterker nog, heel veel aanvragen voor beurzen die worden gedaan liggen onder dat bedrag van € 1500,00, waardoor we uiteindelijk ook meer docenten kunnen bereiken. Dus het tegenovergestelde is eerder de realiteit. Dus het budget is echt tot nu toe toereikend. Nogmaals, ik wil het wel gaan uitbreiden voor de sector kinderopvang, omdat we ons daar hadden beperkt tot de pedagogisch medewerkers. Wij willen ook dat mensen op andere niveaus in de kinderopvang er gebruik van kunnen maken, dus daar ben ik aan het kijken of ik een uitbreiding kan organiseren. Er komt dus sowieso een uitbreiding. En ik beloof u met mijn hand op het hart, mocht het nu echt nodig zijn dan zal ik daar zeker ook kijken wat er nog meer mogelijk is. Maar vooralsnog vind ik het een beetje jammer om nu al een budget te verhogen. Dan is het dadelijk dood geld dat we eigenlijk ook op een andere manier zouden kunnen gebruiken.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, een heldere reactie. Ik kan me ook zo voorstellen, zeker omdat we het beleid verder uitbreiden, dat het dan nu niet het beste moment is voor een motie zoals deze. Dan zou ik hem graag intrekken om ook eventueel later nog de gelegenheid te hebben hem in te dienen.

De **VOORZITTER**. Motie nummer?

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). 61.

De **VOORZITTER**. Motie 61 wordt ingetrokken.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, helemaal goed. Wat mij betreft is het ook handiger om inderdaad bij de bespreking van het nieuwe Rotterdamse onderwijsbeleid dan ook hierover met elkaar van gedachten te wisselen. Dank u zeer voorzitter, dit was het van mijn kant.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Wethouder Achbar. Sorry, mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja voorzitter, ik maak even gebruik van de gelegenheid om mijn motie 37, 'Groene parkeerplaatsen' in te trekken. Ik ben erg tevreden met de toezegging van de wethouder. En ik heb een motie 'Investeer in Rotterdams open data platform', waar GroenLinks bij gekomen is. Die dien ik nog in.

De **VOORZITTER**. Motie 37 wordt ingetrokken en mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 34. Investeer in Rotterdams open data platform

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam data zoveel mogelijk beschikbaar wil maken via open data en open standaarden;
- de gemeente Rotterdam deze informatie beschikbaar stelt in het kader van transparantie en innovatie;
- Rotterdam hiertoe is gestart is met een open data platform (www.rotterdam.dataplatform.nl);
- Rotterdam sinds 2016 geen nieuwe visie heeft ontwikkeld op open data;

overwegende dat:

- het Rotterdamse open data platform (slechts) 15 datasets omvat;
- een aantal van deze datasets niet toegankelijk is;
- dit aanzienlijk minder is dan datasets op de open data platforms van andere steden binnen de G4 (Amsterdam, 287; Utrecht, 167; Den Haag, 315);
- het onduidelijk is op basis van welke criteria datasets binnen de gemeente Rotterdam worden gepubliceerd op het Rotterdams open data platform;
- het wenselijk is om de publicatie van aantal datasets op het Rotterdams open data platform in het kader van transparantie (sterk) uit te breiden;

verzoekt het college:

- de Rotterdamse visie op open data te herijken door o.a. criteria voor de publicatie van datasets op het Rotterdams open data platform op te stellen;
- het aantal datasets op het Rotterdams open data platform (sterk) uit te breiden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali en M.H. Biljoen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wethouder Achbar. Er wordt gevraagd wanneer de dinerpauze aan de orde is. Ik koers op het einde van de eerste termijn van het college en ik hoop dat dat 19.00 uur zal zijn. Mocht dat niet het geval zijn, dan breken we toch in en dan gaan we eerst eten en daarna doen we de rest van de wethouders na de dinerpauze. We gaan het zien. Als het om 19.00 uur nog niet gelukt is, gaan we toch eten.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, dank voorzitter. Ik zal beginnen met een tweetal amendementen en dan de snelheid erin zetten voor de moties. Het amendement van GroenLinks 'Behoud Couleur Locale'. Die heb ik op ontraden staan en wel als volgt. Het is gewoon een keuze die wij als college maken om de bestemmingsreserve onder de € 1 miljoen vrij te laten vallen naar de algemene middelen. Dan heb ik amendement C van de Partij voor de Dieren, 'Respecteer budget voor koloniaal en slavernijverleden'. Daar heb ik ook een opmerking van uw collega tijdens de commissie over gehad, waarbij het idee was om het mee te nemen naar het jubileumverhaal. Maar hiervoor geldt hetzelfde verhaal als bij het amendement hiervoor. Er is een keuze gemaakt om alle bestemmingsreserves binnen alle portefeuilles die onder de € 1 miljoen zijn, vrij te laten vallen naar de algemene middelen en dat geldt dus ook voor dit onderwerp. Dan voorzitter, de moties. De motie van de ChristenUnie, 'Geld naar arm, niet naar rijk'. Die zal ik moeten ontraden. Er is sprake van algemene bezuinigingen en dit geldt ook voor Couleur Locale. Er zijn meer moties die daarover gaan, dus wij hebben daarin een keuze gemaakt om het op deze manier te organiseren en daar dus ook een herprioritering in te laten plaatsvinden. Dan heb ik een motie van D66, die kan ik omarmen. Wat daar wordt gevraagd, ook naar aanleiding van de discussie in de commissie, probeer nu de goede elementen te behouden en je daarvoor in te spannen. Dat kan ik doen, dus bij dezen zou ik deze kunnen omarmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen. Noemt u nog even de titel.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, dat is de motie 'Beken kleur, wees zorgvuldig met de initiatieven van Couleur'.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik was op de achtergrond nog bezig met de afstemming, maar ik heb hem nog niet officieel ingediend.

De **VOORZITTER**. Dat is een motie die op de collegetafel ligt, maar die officieel nog niet is ingediend. Dat komt wel eens vaker voor. Dat gebeurt wel eens vaker.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Zo gaat het altijd.

De **VOORZITTER**. Die motie, we zien het wel.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Maar dan weet u tenminste alvast hoe ik er tegenover sta als het dictum dan ook nog klopt. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Kijk, zo werkt het hè, zo constructief is dit college wat dat betreft. Zo ruimhartig naar de coalitie. Goed, dan de volgende motie voorzitter, van de ChristenUnie, 'Geld naar arm, niet naar rijk'. O, die heb ik net gehad. Dan de motie van Volt 'Duty to cooperate'. Die kan ik omarmen, waarbij we de welzijnsaanbieders aansporen om juist de samenwerking aan te gaan in de wijken binnen de budgetten die we daarvoor hebben gereserveerd, als het gaat om lokaal budget, Right to Cooperate, en waarin u dan vraagt: mocht dat niet optimaal benut worden, om die toch in te laten zetten in die wijken. Dat gesprek zal ik zeker gaan voeren met de welzijnsaanbieders, dat als ze het geld niet op tijd uitgeven het alsnog gaan uitgeven. Dus die kan ik omarmen. Dan een motie van de PvdA voorzitter, ook weer met betrekking tot Couleur Locale, met als titel 'Geen bezuiniging op Couleur Locale'. Daar heb ik eigenlijk het nodige over gezegd. Ook in de commissie hebben we het er uitvoerig over gehad waarom die keuze wordt gemaakt om Couleur Locale zo in te richten, dus deze zal ik ontraden voorzitter. Dan ook weer een motie van de PvdA, 'Investeer in onze speeltuinen en pleinprogramming'. Ik wil zeggen dat wij het hier ook nog uitgebreid gaan hebben over hoe wij omgaan met de speeltuinen. Maar op dit moment met het verzoek om € 1,5 miljoen te reserveren voor 2024 ga ik hem ontraden voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik hoor in de zaal de vraag: en waarom?

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Nou ja, vanuit het uitvoeringsprogramma speeltuinvereniging zetten we in op het versterken van de vitaliteit en toekomstbestendigheid van speeltuinverenigingen, waar financiële gezondheid een onderdeel van is. Dus wat dat betreft voeren we gesprekken. Ik vind het beter op zijn plek op het moment dat we speeltuinbeleid in den brede gaan bespreken dan nu deze keuze te maken op deze manier.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dat is toch wel jammer, want de brandbrief van BSW is natuurlijk al vele weken oud, maanden oud zelfs. En eigenlijk zegt het college: we gaan wel praten, praten, praten, en in de tussentijd zijn onze speeltuinen dicht. Dus ik zou toch willen vragen aan de wethouder: er is gewoon geld nodig. Accepteer deze motie en dan is er een probleem opgelost.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, daarom zeg ik: ik heb die brief gezien die aan de raad was gericht. Ik heb zelf naar aanleiding daarvan een gesprek gehad met de BSW-directie en ik heb daar zelf een reactie op gegeven. Op dit moment voeren we de goede gesprekken. Ik denk dat het goed is om straks met het nieuwe speeltuinenbeleid in den brede te kijken hoe we vitale speeltuinverenigingen kunnen organiseren. Maar ik zie uw voorstel niet als de oplossing op dit moment op deze manier. Voorzitter, dan de motie van GroenLinks, 'Behoud Couleur Locale voor samenredzaamheid in de wijken'. Dezelfde reactie als eerder over Couleur Locale voorzitter.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COSKUN** (sp). Ja, een van de grootste slachtoffers is Kinderparadijs Meidoorn. Vanochtend zegt hij tegen die kinderen: ik ga mijn best doen. En nu zegt hij: dat ga ik niet doen, dat heb ik in de commissie al gezegd. Zeg dan gewoon tegen die kinderen vanochtend: ik heb in de commissie alles al besproken, ik ga het niet doen. Waarom zegt u dat niet? Ik ga gewoon het kinderparadijs niet redden. Zeg dat dan.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Voorzitter, volgens mij hebben we het hier over Couleur Locale, toch? Want die motie gaat over behoud Couleur Locale.

De heer **COSKUN** (sp). Maar Meidoorn zat altijd in het Couleur Locale van het Oude Noorden. Zo zijn er meer die groot zijn. Maar ik weet niet wie het verzonnen heeft, u hebt ergens een limiet van € 35.000,00 verzonnen. En dat past niet bij Couleur Locale.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, misschien is het goed om te weten, ik dacht dat ik dat eerder had gezegd, afgelopen jaar is het kinderparadijs niet betaald vanuit Couleur Locale. Het is gefinancierd op andere manieren, wat geen structurele oplossing is, dus dat is misschien goed om te weten, dus daarom stelde ik die vraag: heeft u dat wel helder op uw netvlies voorzitter?

De **VOORZITTER**. U kunt verdergaan.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Voorzitter, dan de motie van GroenLinks, 'Bescherm de toekomst met NME'. Die ga ik ontraden omdat het college wel blijft investeren in NME. Ook hierin wordt na de zomer een nieuw beleidsplan gepresenteerd dat na vaststelling in nauwe afstemming met alle betrokken partijen verder zal worden uitgewerkt en middelen zullen efficiënter worden ingezet. De motie 'Steun de sociale basis' van 50PLUS voorzitter, het beperken van een maximum. Ook hier voorzitter met betrekking tot Couleur Locale, de vraag terugdraaien, ik ga hem ontraden dus dat zou ik niet doen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Toch graag even wat opheldering over het kinderparadijs en Couleur Locale. Want volgens mij zijn wij unaniem in de veronderstelling dat het afgelopen jaar het kinderparadijs gebruik heeft gemaakt van de subsidie Couleur Locale, dus graag een reactie daarop.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Wat ik weet is dat in het verleden het kinderparadijs gefinancierd is vanuit Couleur Locale. Dat klopt, maar het afgelopen jaar zijn vooral vanuit bestemmingsreserve middelen gebruikt om nog één jaar het kinderparadijs door te laten gaan en tegelijkertijd het gesprek te voeren om te zoeken naar structurele oplossingen, niet vanuit Couleur Locale, waar het budget natuurlijk niet voor is opgezet. En als u het heel specifiek wilt hebben hoe dat eruitziet, dat kan ik u doen toekomen of ik zal nu even kijken of het ik zo binnenkrijg, dan kan ik dat u exact meegeven.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Krijgen we dat dan nu dadelijk nog, want er wordt hier gewoon van alles afgeketst, maar er is hier volkomen onduidelijkheid van de zaal hoe het zit.

De **VOORZITTER**. Ik hoor de wethouder zeggen dat hij dit uitzoekt en dan zal hij u dat meedelen. De vergadering duurt nog lang vandaag. Ja?

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Voorzitter, ik heb hier een motie, ook weer met betrekking tot het kinderparadijs. Wij voeren goede gesprekken om te kijken om dat voort te zetten en elementen te behouden die goed zijn voor de wijk, maar niet zoals hier voorgesteld wordt door de motie van de PvdA, 'Weer perspectief voor Kinderparadijs Meidoorn', dus deze motie zal ik moeten ontraden.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Wat zijn elementen die goed zijn voor de wijk bij het kinderparadijs en wat zijn elementen die niet goed zijn voor de wijk? Kunt u dat die kinderen uitleggen? Wat zijn de elementen die u dan wilt schrappen bij het Kinderparadijs Meidoorn en wat wilt u behouden?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, zoals ik zeg voeren we daar op dit moment de goede gesprekken over. In de commissie hebben we het hier uitvoerig over gehad. Daarvan hebben we ook gezegd: we hebben een aanbesteding binnen het welzijnswerk. Daar heb je heel specifiek kinderwerk aanbesteed. Tegelijkertijd weten we dat we die dubbelingen die er zijn in de opdrachten die we verlenen eruit moeten halen. Het lijkt me goed om daar het gesprek over te voeren, ook wellicht die samenwerking tussen de opdracht die je hebt gegeven aan de welzijnsaanbieder, is die versterking mogelijk te maken. Terugkomend op de motie die dan voorligt die vraagt subsidie te verstrekken aan KiPa vanuit de algemene middelen, dan ontraad ik hem op basis daarvan.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter, zou het dan ook mogelijk zijn, zou u dat willen onderzoeken om, u zegt dat er kinderwerk zit in het welzijnsaanbod in het Oude Noorden. Volgens mij zit daar heel weinig in, juist omdat het kinderparadijs er was. Bent u bereid om dat dubbele dan bij de welzijnsinstellingen weg te halen en bij het kinderparadijs te laten staan? Bent u daartoe bereid?

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Het is een heel goede suggestie die de heer Coşkun doet voorzitter. Zoals ik zeg hebben we op dit moment heel goede gesprekken met verschillende partijen om te kijken welke elementen goed zijn en behouden kunnen worden en door middel van samenwerking versterkt kunnen worden. Dan mag je erop vertrouwen dat dat ook op die manier gebeurt. We hebben Right to Cooperate, daar hebben we ook budgetten voor vrijgemaakt, om die samenwerking ook mogelijk te maken in die wijken, om juist dit soort initiatieven ook op financieel gebied de ruimte te bieden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ja voorzitter, wat ik totaal niet begrijp, een jaar geleden, algemene reserves, want er moet een gesprek gaan komen, we gaan er iets mee doen. We zijn een jaar verder, we zitten met een Voorjaarsnota en we krijgen zo'n slap verhaal. Wat is er nu gebeurd in dat jaar? Kom op nou, dan moet u nu ook boter bij de vis geven, wat is de oplossing voor dit soort partijen? Want echt waar, ik vind dat echt, dat kan gewoon niet waar

zijn. Daarvoor zat het dus blijkbaar, en ik weet het niet, ik hoor van u hoe het zat, maar als het zo was dat we een jaar de tijd gehad hebben, heeft u dus verzaakt en zitten we nu met de problemen. Hoe gaan we het oplossen voor dit soort partijen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik refereer steeds naar de commissie, omdat we het daar echt uitvoerig hebben besproken. Tegelijkertijd zegt u: een slap verhaal. Dan is de vraag wat voor u nog niet duidelijk is. Kijk, in die zin heb ik ook aangegeven: het doel is niet om bij partijen de stekker eruit te trekken. Daarvoor staan we hier niet. Maar tegelijkertijd bepaalt u ook de kaders met elkaar en binnen die kaders proberen we te opereren. Het is natuurlijk niet zo dat elke partij die het moeilijk heeft of geen financiën heeft bij ons kan aankloppen en dat wij dan zeggen: ja, daar gaan we iets mee doen. We hebben afspraken met elkaar gemaakt, we hebben duidelijke kaders, we hebben daarbij ook regelingen beschikbaar gesteld en op basis daarvan toetsen wij of partijen daarvoor in aanmerking komen. Dus dan is de vraag: wat is er dan nog niet duidelijk als u het hebt over een slap verhaal?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Kijk voorzitter, eerst zegt u: ik moet nog dingen uitzoeken. Daar komt ik straks in de tweede termijn bij u mee terug. Tegelijkertijd zegt u: we hebben het uitvoerig besproken in de commissievergadering. Nou, niet uitvoerig genoeg want er komen nu nieuwe feiten op tafel. En bovendien heeft u geen helder antwoord en ik dus ook niet, naar al die kinderen die vanmorgen op de stoep stonden van het stadhuis.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Nou ja, ik kan een half antwoord geven omdat die gesprekken nog lopen. De heer Coşkun stelt die vraag en daarvan zeg ik: er worden nu goede gesprekken gevoerd, waaronder met die welzijnsaanbieder in Noord. Binnen Right to Cooperate zijn er ook middelen beschikbaar. De vraag is: is dat toereikend om alle elementen binnen KiPa in stand te houden? Waarschijnlijk niet. Daar gaan we verder de gesprekken over voeren, waar, welke potjes binnen de kaders die we met elkaar hebben afgesproken, kunnen we nog aanboren om dat voor elkaar te krijgen? Maar ik wil niet op zaken vooruitlopen, maar dit is wel de inspanning die wij op dit moment aan het doen zijn, om ervoor te zorgen dat de goede zaken in die wijk behouden blijven. Maar volgens mij heb ik dat ook in die commissie gezegd, dus u kunt wel zeggen: het is niet duidelijk geweest, maar ik probeer daar wel eerlijk en transparant over te zijn. Continu, en ook hier.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, de wethouder zegt: we kunnen niet elke partij die langskomt zomaar gaan financieren. Maar dit is niet zomaar een partij. Die is ontstaan in het Oude Noorden met zeven basisscholen voor een pedagogisch klimaat daar in die wijk. En dat is al 25 jaar lang aan de gang. Dat is altijd door de gemeente gefinancierd. Voorheen heette dat deelgemeente. Vervolgens was de deelgemeente opgeheven, kwam er een aanbesteding, zeiden we: dit moeten we houden, dus in de aanbesteding werd dit werk apart gehouden, werden zij gewoon gefinancierd. Wat is er nu veranderd dat zij dan ineens, wat gaat er dan veranderen? SOL heeft dat nooit gekund. Dat was een ouderenorganisatie. Die kunnen dat gewoon helemaal niet overnemen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik zal het proberen uit te leggen. Couleur Locale is een subsidieregeling waarvan je wilt en zegt, binnen de kaders die we nu inmiddels hebben, kleine initiatieven, bewonersinitiatieven in de wijk, laagdrempelig, op basis van vertrouwen mogelijk maken voor een bruisende wijk waarbij het welzijn van mensen bevordert kan worden en hopelijk draagt dat ook bij aan positieve gezondheidseffecten. Maar op het moment dat je een budget hebt voor een gebied, in dit geval van € 600.000,00 en één partij hebt die het totale budget benut, dan gaat in principe het kader dat je met elkaar hebt natuurlijk niet op. En dat is wat er afgelopen jaren is gebeurd. En terwijl we hebben gezegd: je zou graag willen

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter.

De **VOORZITTER**. Nee, hij is aan het woord. Daarna krijgt u van mij het woord.

De heer **COŞKUN** (sp). Dat is wat je juist graag zou willen. Je zou in die wijken, in die buurten groepen mensen willen hebben die met initiatieven komen, activiteiten kunnen organiseren, elkaar kunnen ontmoeten, dat er verbinding ontstaat, welzijn bevordert wordt, positieve gezondheidseffecten. Kleinschalig, laagdrempelig, op basis van vertrouwen. En geen grote, ik noem het even semiprofessionele partij binnen dit potje. Binnen dit potje Couleur Locale.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja, nou doet u net alsof zij... U verzint potjes. Het was een professionele partij en het is een professionele partij. Die is ook als zodanig opgezet. Het is gewoon een welzijnspartij en moet ook zo gefinancierd worden. Nu heeft u tijdens de rit in de afgelopen jaren ineens gezegd: dit is voor kleine potjes. Daar was het helemaal niet voor bedoeld. In Noord had je veel Couleur Locale, in Delfshaven had je ook veel Couleur Locale, in Alexander had je nauwelijks Couleur Locale. U heeft er ineens potjes van gemaakt, alsof die heilig zijn. Wij hebben maar één pot. Dat is € 4 miljard. Die kunnen wij verdelen. En u maakt er nu kleine potjes van. Dat moet je niet doen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik maak er kleine potjes van omdat ook die behoefte er is in de stad. Want in sommige gebieden wordt het aangevraagd, maar dan is die pot niet toereikend. En zeker als je zegt: je wilt een bruisende wijk, kleine initiatieven, laagdrempelig, toegankelijk voor mensen uit die wijk, in die buurt. Ja, dan is dit een manier om dat goed te organiseren en daarom is dit op die manier ook georganiseerd voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter. Dit is precies wat ik bedoelde in mijn termijn. Al die dingen die u noemt waar Couleur Locale aan zou moeten bijdragen doet dit. En dit is precies wat ik zei toen ik zei: het gaat aan zijn eigen succes ten onder. Dan heb je het op een semiprofessionele manier staan. Dan heeft het die dekking over de hele wijk. Dan bestaat het al tientallen jaren. Dan doet het precies al die doelstellingen die u noemt. En dan draaien wij het de nek om omdat het niet meer in het potje past. Dus dan is eigenlijk de oproep van deze raad aan u als bestuurder: zorg dat het potje past, want dit is precies wat we willen dat er gebeurt.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Nou ja voorzitter, volgens mij heb ik ook een aantal keer gezegd: het doel is niet om bij partijen de stekker eruit te trekken. Volgens mij heeft u mij dat niet horen zeggen. Tegelijkertijd zeggen we: we hebben Couleur Locale op deze manier ingericht. Het is overigens niet helemaal waar wat de heer Segers zegt voorzitter, dat daarmee het hele Oude Noorden door KiPa wordt benut. Wij zien kansen, ook voor andere partijen, kleinschalig, binnen heel gebied Noord, om initiatieven te laten ontstaan door Couleur Locale zo in te richten. En tegelijkertijd, ja, ook ik zie die goede dingen bij KiPa. Daar heb ik oog voor en daar voeren we de goede gesprekken over.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, de wethouder heeft niet alleen de regels van de potjes veranderd, hij maakt er ook gewoon een potje van. Daardoor blijven nu 700 kinderen in het Oude Noorden in onzekerheid of ze zo meteen na volgend jaar nog wel gebruik kunnen maken van die educatieve activiteiten. We hebben ze vandaag allemaal gehoord en de wethouder heeft wel degelijk verwachtingen gewekt toen hij daar stond en tegen die kinderen sprak. En de verwachting is dat de kinderen daar gewoon nog kunnen blijven spelen. Veilig kunnen blijven spelen en op een educatieve manier kunnen blijven spelen. Maar wat de wethouder hier nu doet, is eigenlijk zand in de ogen strooien van deze organisatie. Want hij zegt elke keer: dan gaan we kijken welke potjes er wel passen. We hebben vandaag heel veel partijen gehoord die zeggen: we moeten de regeldruk verminderen. Maar wat doet deze wethouder richting het kinderparadijs? Die vergroot die regeldruk. Want dit kinderparadijs moet nu uit tien verschillende potjes geld gaan aanvragen om te kunnen doen wat ze nu al blijven doen.

De **VOORZITTER**. Ik constateer dat de PvdA en het CDA door hun spreektijd heen zijn. Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, het probleem zit ook een beetje op die definitie hè. Er wordt net gezegd: dat potje Couleur Locale is voor lokale initiatieven en bewonersinitiatieven. Volgens mij hebben we voor bewonersinitiatieven gewoon een ander potje, namelijk het potje bewonersinitiatieven. En dan gaat het over kleinschalige lokale initiatieven die volgens u dan via de voorzitter geen semiprofessioneel karakter mogen hebben. Er zijn dit jaar 65 aanvragen gehonoreerd voor de subsidie Couleur Locale. Het gemiddelde is ongeveer € 35.000,00 en 23 van die verstrekkingen vallen boven de € 35.000,00. Dat betekent dat er straks organisaties zijn, noem het een semiprofessioneel karakter, maar die gewoon een structurele bijdrage leveren aan die wijken, vaak al vele jaren, die straks niet meer hetzelfde bedrag krijgen als ze nu hebben. Ze hebben nu te maken met personeel, bijvoorbeeld vrijwilligerscoördinatoren, huur van panden, nog een voorbeeld en een gigantisch netwerk in de wijk waardoor ze heel makkelijk bewoners kunnen benaderen, bereiken, en soms ook kunnen toeleiden naar zorg en welzijn. Het is vaak een voorliggende voorziening. Daar zet het college ook vol op in. En daar maken wij ons ongelofelijk zorgen over, dat die partijen die nu boven die grens zitten, straks geen gebruik meer kunnen maken of in ieder geval minder gebruik kunnen maken van deze subsidie en daardoor minder impact kunnen maken. En er is een veronderstelling vanuit het college dat door die drempel te verlagen tot € 35.000,00 er straks meer organisaties gebruik van gaan maken. Nou, dat is waarschijnlijk niet zo en heel veel van die andere partijen worden kleiner en komen in de problemen terecht. En dat is gewoon de algemene zorg die we willen uitspreken.

De **VOORZITTER**. Volgens mij was u helder mijnheer Kind. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, dat is ook zo. Hoe lager het plafond, hoe meer partijen daar gebruik van kunnen maken. Dat is de insteek. Want hoe meer initiatieven je in de stad hebt, hoe levendiger het wordt, dat is eigenlijk een heel simpele redenatie die daaraan ten grondslag ligt. Het klopt wat u zegt dat een aantal partijen boven die € 35.000,00 uitkomen. Ook daar voeren we gesprekken mee. Wat betekent dat concreet en zijn daar eventueel andere oplossingen voor? Misschien efficiënter, anders werken of mogelijk eventueel andere financiële bronnen aanboren.

De **VOORZITTER**. De heer Kind.

De heer **KIND** (volt). Ja, dit is dan ook wel weer zo'n boekhoudkundige tactiek hè. Dan gaan we vervolgens zeggen: het moet efficiënter, doelmatiger, potjes anders inzetten. Het kapitaal van deze partijen is niet economisch, maar is sociaal. Ze zitten allemaal al heel lang in de wijken, ze hebben een gigantisch netwerk en dat sociale kapitaal moeten we versterken. En wat doet u? U sloopt het sociaal kapitaal ten behoeve van een boekhoudkundig budgetplafond waar niemand op zit te wachten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren nog even.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, daar ben ik het helemaal eens. De wethouder beschrijft wat hij zou willen hebben, maar hij gaat daarbij voorbij aan wat de stad al heeft. Initiatieven als de Katrol, de Cultuurwerkplaats Tarwewijk, de Voedseltuin. We hebben een petitie gezien, 2500 keer ondertekend, om het buurtwerk overeind te houden. En wat doen we? We bezuinigen € 500.000,00 per jaar, een potje Couleur Locale, waar al deze initiatieven aanspraak op maken. Dus u bent zich aan het blindstaren op wat u zou willen hebben. De samenredzaamheid die dit college zo vooruit zet, en u ziet niet wat we al hebben in de stad. Ik vraag dan ook aan D66 en DENK: hoe kun je daarin meegaan? Ik vind het zo ontzettend zonde. U dient een motie in: 'Placemaking' en die gaat over initiatiefnemers uit de stad, hoe gaan we ervoor zorgen dat we die ruimte geven, maar u ziet niet al die initiatieven die zich dag en nacht inzetten om deze stad overeind te houden, om al die kwetsbare Rotterdammers een kans te geven. Doe daar gewoon iets aan.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter, ik stond al een tijdje, maar inderdaad, er zijn voldoende initiatieven. We hebben het zelf ook benoemd in onze eigen bijdrage. De wethouder geeft nu ook zelf aan: we zijn op zoek naar mogelijkheden om te zorgen dat de organisaties die wel goede initiatieven hebben en die wel kunnen door blijven functioneren binnen bestaande regelingen en daar voert hij ook goede gesprekken mee. Dus het is nu in deze raad toch wel een voorbarige reactie vind ik, om nu te zeggen: dit moet op orde komen en we moeten hier gelijk een regeling voor hebben. De wethouder geeft aan dat hij in gesprek is en ik stel dan ook voor dat we dat gesprek, dat goede gesprek zoals de wethouder dat benoemt, ook afwachten.

De **VOORZITTER**. Eerst mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Nou ja, voorbarig. De wethouder zegt: ik nodig dan die partijen die dreigen door hun hoeven te zakken wel uit aan mijn tafel en daar is GroenLinks niet voor. Wij willen gewoon een kader waarbij op een transparante manier mensen aanspraak kunnen maken op een bepaald bedrag of niet. En niet dat er iemand bij de

wethouder aan tafel komt zitten, en: o ja, ik vind Pietje wel aardig. Nou, misschien dat we die dan gaan redden.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, die kaders zijn er. Maar wat de wethouder nu probeert te doen is juist buiten die kaders om te kijken naar de goede initiatieven en te rerouten, zodat initiatieven die wel bestaan en die wel goed zijn, gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die er zijn. Dus voorzitter, er is een oplossing waar de wethouder aan werkt.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, het is helemaal niet dat wij deze initiatieven niet zien en ik heb zojuist ook in mijn bijdrage aangegeven dat wij het heel erg ingewikkeld vinden. Maar dat betekent niet dat wij ook voor een opgave staan. Het moet uit de lengte of uit de breedte. De wethouder heeft zojuist al een voorbode gegeven op waar wij om vragen, maar wij gaan ook aan de wethouder vragen om zich in te spannen om ervoor te zorgen dat we de organisaties die op dit moment in de knel komen toch hetzelfde te laten leveren. Maar ik begrijp ook de positie waar het college in zit. Ik begrijp namelijk ook dat er financieel aan alle kanten iets moet worden ingeleverd. En dat betekent ook op welzijn. En dat vind ik heel erg vervelend, het doet ons ook heel veel pijn, want we zien de goede dingen die plaatsvinden, maar het moet uit de lengte of uit de breedte.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Nou, eerlijk gezegd begrijpt GroenLinks het niet. Want wij hebben in de commissie een uitgestoken hand gegeven. Help ons dit gewoon te repareren, het gaat om een € 500.000,00. Dat is op dit budget eigenlijk helemaal niks. We hebben een aantal voorstellen gedaan waar we dat uit kunnen dekken, maar jullie willen helaas niet meedenken. En dat vond ik ontzettend jammer, want we hebben echt bewust geprobeerd om dit in gesprek te doen. Dus niet te zeggen, met gestrekt been erin: wat jullie doen is allemaal verkeerd. Nee, help ons met al die organisaties om te denken over reparaties. Maar die werd niet opgepakt en dat vind ik gewoon ontzettend zonde.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Volgens mij is dat dus precies niet wat er gebeurt, want we gaan kijken naar opties. Ik zie heel veel welwillendheid bij de wethouder. Op het moment dat de wethouder zegt: ik wil graag in gesprek met de organisaties. Dan zegt u: nou, dat moet de wethouder niet doen. Ja, weet je, je moet ergens beginnen. En volgens mij is het startpunt dat we allemaal met elkaar constateren dat het belangrijk is en dat we op zoek gaan naar een manier om ervoor te zorgen dat deze organisaties hun goede werk kunnen voortzetten. Is dat een garantie? Nee, dat is geen garantie. Maar volgens mij is er in deze raadzaal voldoende welwillendheid om met elkaar in gesprek te gaan en op zoek te gaan naar manieren waarop die organisaties in de stad hun werk kunnen voortzetten.

De **VOORZITTER**. Ik heb de neiging u voor te stellen dit punt een beetje te beëindigen, want er is echt alles over gezegd en we treden alleen maar in herhaling. Ik denk niet dat het gaat leiden tot een andere reactie van de zijde van het college. En dan is het politieke oordeel verder aan de raad. Ik stel u voor dat de wethouder verdergaat.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Dank voorzitter. Ik ga dan stug door met de moties. 'Trois fois Couleur Locale' zal ik ontraden, ook gelet op de discussie die we net gehad hebben. 'Stimuleer mantelzorgvriendelijke organisaties in Rotterdam'.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind nog over het vorige.

De heer **KIND** (volt). Over het vorige punt. Kijk, we hebben het nu over 23 organisaties die boven dat budgetplafond uitkomen. We hebben het ook over reparaties. We gaan met allemaal in gesprek. Moet je het willen om met minimaal 23 partijen in gesprek te gaan straks? Deze motie is vrij eenvoudig. Er is nu een plafond van € 50.000,00 per wijk per organisatie per jaar. Het enige wat we vragen is: laat die organisaties die erboven komen, drie aanvragen per jaar kunnen aanvragen. Dan creëer je meer ruimte, minder reparatiewerkzaamheden achteraf en je maakt de regeling eigenlijk gewoon beter en toegankelijker en je bespaart in principe via de voorzitter een heleboel problemen achteraf. Dat wil ik alleen nog even meegeven.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, ik heb de motie gelezen, er ook naar gekeken. We hebben juist bewust gekozen om één aanvraag, één gebied per jaar, ook om ruimte te bieden voor alle andere initiatieven die geboren kunnen worden in dat gebied. Dat is dus een bewuste keuze. Het is niet zo dat we nu pas gesprekken gaan voeren met partijen waarvan we weten dat die boven het plafond uitkomen. De gesprekken voeren we al en u kunt ervan uitgaan dat we ze ook wijzen op andere mogelijke financieringsbronnen om te komen aan het budget dat ze nodig hebben. Dus daarom blijft die op ontraden. Voorzitter, dan was ik bij de motie 'Stimuleer mantelzorgvriendelijke organisaties in Rotterdam'. Die kan ik omarmen. Dan heb ik de motie 'Addendum beleidskader Heel de stad'. Die heb ik op ontraden staan. In het beleidsplan Heel de stad staat in het hoofdstuk over het Rotterdamse ondersteuningsstelsel de sociale basis beschreven. 'Addendum beleidskader Heel de stad'. Ik heb geen nummers, sorry. Dan heb ik hier een motie 'Iedere wijk een sportspullenbank'. Die ga ik ook ontraden. Zeker vanuit armoede zijn er veel meer mogelijkheden zodat kinderen aan spullen kunnen komen. Het is al aanwezig in verschillende wijken, maar niet specifiek vanuit Sportspullenbank. Er zijn een aantal partijen. Die kan ik u ook opnoemen. Denk aan Yess! weggeefwinkel, Stichting Ik Geef en natuurlijk gewoon de reguliere kledingbank.

De **VOORZITTER**. Ik vermoed dat de heer Kind nog een vraag wilde stellen over het addendum.

De heer **KIND** (volt). Ja, dat ging inderdaad heel erg snel. Kijk, dat er in dat document Heel de stad blijkbaar een stukje staat over de sociale basis, herkennen wij ook. Het zijn ongeveer een paar zinnen die erop ingaan. Tegelijkertijd hebben we inderdaad een manifest met ongeveer 2400 ondertekenaars. We hebben een bestuursopdracht Zorg en heel Nederland spreekt over: investeer in die sociale basis. En als we ook de discussie en het debat hier in de raad volgen en ook luisteren naar de stad en alle organisaties, zegt iedereen: maak nu beleid op die sociale basis. En wij vragen alleen: laten we dat debat goed voeren. Laten we beleid maken dat echt recht doet aan die sociale basis. En vandaar het addendum. Dus niet dat er al een paar zinnen in dat beleidskader staan, want dat hebben we zelf ook wel kunnen lezen. Maar we willen gewoon vanuit het college horen waarom niet dit een keertje goed oppakken zodat we tot en met 2026 goed en gedegen beleid hebben met concrete voorstellen.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, naast dat het al deels erin staat kan ik ook zeggen: we hebben al een aantal afspraken als het gaat om de samenwerking met

sociale ondernemers. U komt zelf ook met een motie om dat geld juist uit te geven op dat niveau. En dat is het Right to Cooperate. Dus daar heb je in principe al beleid op, om die sociaal ondernemers op die manier in die wijken te behouden/ mee samen te werken. Dan voorzitter, heb ik de motie van DENK, 'Speelplezier voor ieder kind: het creëren van prikkelarme speelruimtes in Rotterdamse speeltuinen'. Die kunnen we omarmen. Het is een aanvulling op acties uit het huidige uitvoeringsprogramma, waarbij we dus speeltuinen toegankelijker willen maken voor kinderen met een beperking. Dan voorzitter, de motie 'Wij zijn Rotterdammers!' Die moet ik helaas ontraden. U weet dat het faciliteren van ongedocumenteerden of het bestaan van illegalen, om maar een onjuiste term te gebruiken, niet wenselijk is en dat druist ook gewoon in tegen landelijke wet- en regelgeving. Dus daarom moet ik hem helaas ontraden.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ik ben zeer verbaasd over deze ontrading. Het is een onderzoek wat er mogelijk is en ook vanuit het idee: deze mensen wonen in de stad. Het zijn dus Rotterdammers en ze horen erbij. Dus ik zou aan u willen vragen: waarom zou je het niet kunnen onderzoeken wat er wel mogelijk is? En mijn vraag is: zijn het dan geen Rotterdammers? Wonen ze niet in Rotterdam? Of zijn het geen mensen? Of is er een andere reden waarom ze er niet bij horen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, even het volgende. Binnen welk wettelijk kader hebben wij bevoegdheden om hiermee om te gaan als in dit geval wethouder van Rotterdam? We hebben gewoon landelijke wet- en regelgeving hoe we omgaan met ongedocumenteerden. En zeker, ik weet niet of u refereert aan uitgeprocedeerden of mensen die nooit in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning, daar hebben we gewoon landelijke wet- en regelgeving. Ook al ga ik een onderzoek doen, daar kunnen wij op dit moment niets aan veranderen. Dat is landelijk beleid en wet- en regelgeving. Er zijn situaties die heel schrijnend zijn en die komen echt wel. Volgens mij is er eerder een motie ingediend over Otje, waar de burgemeester gevraagd wordt om te handelen. Die ruimte is er en daar wordt ook gebruik van gemaakt op het moment dat dat nodig is. Maar meer dan dat, ik begrijp uw behoefte echt wel en ook de ruimte die u hierin zoekt. Maar het resultaat zal op dit moment niet anders zijn dan wat ik u vertel binnen de wettelijke kaders die er zijn. Dus vandaar dat ik die motie zal moeten ontraden.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, ik geloof er gewoon helemaal niks van. We kunnen als stad wel degelijk... Dat zinloze laten opjagen van mensen bijvoorbeeld. Mensen oppakken terwijl je weet dat ze niet uitzetbaar zijn. Ze komen in een uitzetcentrum en na een half jaar worden ze op straat gezet, geklinkerd, en vervolgens worden ze weer opgepakt. En dat gaat maar door. Wij kunnen wel degelijk gewoon als stad zeggen: stop daar eens een keer mee. Wij kunnen de mensen wat tools in handen geven waardoor de politie bijvoorbeeld zegt: Oké, wij kennen de situatie, hier gaan we even niet handelend optreden. Je kan dat gaan gedogen. Gedogen is een Nederlands woord waarmee we heel veel dingen kunnen regelen. Dit kun je met elkaar regelen en dit moet je met elkaar willen regelen. Ze wonen in Rotterdam, het zijn mensen en ze zijn Rotterdammers. Laten we ze dan ook alsjeblieft een beetje normaal behandelen. Dat is de oproep. En ik snap werkelijk niet dat u zich dan verschuilt achter alleen maar landelijke wetgeving en dat alle creativiteit kennelijk uit dit college geslagen is. Het gaat er bij mij niet in.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, volgens mij ga ik in herhaling vallen als het gaat om landelijke wet- en regelgeving waar we ons aan houden op dit moment. Voorzitter, dan kom ik bij de motie van Volt, 'Duidelijkheid over vrijwilligersvergoeding binnen het sociaal domein'. Daar kom ik zo even op terug. Dan heb ik een motie van de VVD, 'Wat je zegt ben je zelf'. Ik begrijp de oproep vanuit de VVD. Ik wil u graag meegeven dat we het actieplan Samenleven hebben, waarin we hier expliciet aandacht voor vragen of opnemen. Ik wil de motie niet ontraden want het onderwerp is wel belangrijk. Maar ik wil u vragen om hem mee te nemen bij de behandeling van het actieplan Samenleven. Dus dat leg ik even bij u neer, want anders zou ik deze motie moeten ontraden. Dan voorzitter, de motie 'Buitenspelen met uitleenspeelgoed van Duimdrop is gezond'. Ja, deze motie zal ik moeten ontraden. De vorige periode heeft de gemeenteraad nadrukkelijk ingestemd met het besluit om Duimdrops af te bouwen. Maar wij gaan het nog hebben over speeltuinen, dus ik denk dat het wel goed is om bijvoorbeeld deze discussie daarin mee te nemen, maar op dit moment zal ik hem moeten ontraden. Dan investeer in onze speeltuinen en pleinprogramming, om te onderzoeken op welke wijze ondersteuning aan speeltuinverenigingen geïntensiveerd kan worden. Dat gesprek voeren wij, dus deze kan ik omarmen. Maar ik moet nog één motie voorzitter, die is van Volt. Daar kom ik even op terug. 'Duidelijkheid over vrijwilligersvergoedingen binnen het sociaal domein'. Ook deze motie kan ik omarmen, maar ik dacht dat ik even zat te dubben om het tweede dictum. Dus ik kan deze omarmen. Deze is van Volt. 'Duidelijkheid over vrijwilligersvergoedingen binnen het sociaal domein'.

De **VOORZITTER**. Goed. Dan komt mijn wens niet uit om alle collegeleden voor de dinerpauze aan het woord te laten, dus we gaan toch helaas een knip maken. Ik ga u zo meteen voorstellen eerst te gaan dineren, de inwendige mens te verzorgen en daarna keren wij terug.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ja, ik zag u allemaal. Als ik een beetje rust krijg in de raadzaal dan doen we nog even een aantal technische dingen die nog zijn blijven liggen. Er was nog één vraag blijven liggen. Wethouder, gaat u antwoord geven?

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter. Van KiPa is vorige periode een aanvraag gedaan binnen Couleur Locale en dat zou sowieso een afwijzing geweest zijn. Toen is er een gesprek geweest.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Kind, ik denk dat het antwoord mede voor u bedoeld is.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Om bij KiPa niet meteen de stekker eruit te halen. Daarom zeg ik nogmaals: dat is niet de insteek. Dus toen hebben we wel gekeken: wat zijn dan de mogelijkheden? En daaruit is besloten om in dat jaar KiPa uit het algemene subsidiekader te financieren vanuit het idee: het zal een overgangsjaar zijn. Er ligt nu een voorstel zoals ik u zei, ik heb dus gezegd: met SOL of eventueel op andere manieren om te kijken hoe we dit jaar kunnen overbruggen. En tegelijkertijd gaan we het gesprek voeren om te kijken welke onderdelen een structureel karakter kunnen krijgen. Dus daarbij is dus bij KiPa afgelopen jaar niet uit Couleur Locale gefinancierd maar uit het algemene subsidiekader.

De **VOORZITTER**. Dat was het wethouder?

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, dat was het.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik heb nog vragen over het programma Gedeelde geschiedenis die niet zijn beantwoord.

De **VOORZITTER**. Ja, dan heeft u daar recht op. Wethouder. Wilt u de vraag dan herhalen in technische tijd?

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, bij de subsidietoekenning zou duidelijk moeten worden dat er geld overblijft en dat is vorig jaar gebeurd. Mijn vraag is: hoe is het beeld dan op dit moment voor 2023? Lopen we op schema met het uitgeven van het geld dat we hebben gereserveerd voor het programma Gedeelde geschiedenis?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ik kom daar even op terug, want anders ga ik er te snel antwoord op geven. Ik had hem inderdaad gehoord, maar ik kom daar even op terug.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan stel ik u voor dat wij de inwendige mens gaan verzorgen. Ik gun u daarvoor de tijd tot ongeveer 20.15 uur. Is dat genoeg? 20.15 uur. Dan zie ik u graag terug voor het resterende deel van het college in de eerste termijn en dan vangen we daarna aansluitend aan met indien nodig een tweede termijn. Zoals u weet zijn stemmingen pas donderdag. Wat bent u toch onrustig. Ik zou het fijn vinden als u gewoon luistert naar de voorzitter totdat ik klaar ben. Mevrouw Van Wifferen, dat geldt voor u ook. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, het kost maar twintig seconden als u geduld heeft. Dan kan ik de huishoudelijke mededelingen meegeven en als de hamer gevallen is kunt u gaan.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 4 juli 2023

Notulen van de raadsvergadering van 4 juli 2023 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 10

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb met dien verstande dat het voorzitterschap van 21.18 uur tot 21.52 uur is waargenomen door mevrouw A. Kockelkoren

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer S. Kasmi, de heer R.A.C.J. Simons, de heer M.J.W. Struijvenberg, de heer T.B. Versnel, de heer E. Yigit en mevrouw C.M. Zeegers

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering en verzoek u te gaan zitten.

6. VOORJAARSNOTA – vervolg

- 6.1 *Debat over de Voorjaarsnota 2023, waaronder tevens begrepen de eerste herziening van de begroting 2023 alsmede de wijkplannen 2023*
- 6.2 *Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2023, de Voorjaarsnota 2023, de investeringsvoorstellen voor 2023 en wijziging van het doel van drie bestemmingsreserves*
- 6.3 *Het voorstel tot vaststelling van de wijkplannen 2023*

De **VOORZITTER**. Ik geef graag het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja, dank voorzitter, ik maak graag van de gelegenheid gebruik bij heropening om motie 62, 'Zo zeker als de Groenbank' opnieuw in te dienen met een gewijzigd dictum, want we hebben de dinerpauze goed besteed voor afstemming. Dank.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn heeft de volgende motie ingediend.

Motie 62A. Zo zeker als de Groenbank

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van het agendapunt 6.1 debat Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- er nog veel te behalen valt op het gebied van verduurzaming aan woningen en gebouwen met recreatieve doeleinden;

- zonne-energie binnen Rotterdam nog veel terrein kan winnen bij woningen en gebouwen met recreatieve doeleinden;

overwegende dat:

- in de Voorjaarsnota wordt benoemd dat de energietransitie betaalbaar moet zijn voor alle Rotterdammers;
- niet alle Rotterdammers in staat zijn/ de middelen hebben om een lening aan te gaan waarmee ze hun huis kunnen verduurzamen;
- er ingezet wordt op effectieve lobby voor het verkrijgen van rijks- of EU-subsidies voor duurzaamheidsprojecten voor onze gemeente en innovatieve duurzame projecten de lobby en de investering dus waard zijn;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of er vanuit de energiearmoedegelden een deel beschikbaar gemaakt kan worden voor eigenaar bewoners die geen leenruimte hebben;
- hierover Q2 2024 aan de raad te rapporteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.G.C. Segers-Hoogendoorn

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik wil de oproep van de heer Segers-Hoogendoorn nog een keer herhalen: zou de verwarming alstublieft een klein beetje aan mogen? Want het is hier echt steenkoud. Het is steenkoud. Ik heb nu zelfs een jasje aangetrokken.

De **VOORZITTER**. We hebben hier een tijdje geleden op mijn verzoek één knop laten installeren en die was maximaal aangedraaid en hij staat vol op plus. Volgende keer zal ik wat kolen aanschaffen dat we beneden wat kolen op het vuur kunnen gooien. Maar hij schijnt maximaal te staan, maar blijkbaar levert dat niet meer warmte op dan we nu al hebben, dus een jasje kan inderdaad geen kwaad. We gaan nog wel kijken wat er aan de hand is, maar dat gaat ons waarschijnlijk vanavond niet meer helpen. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u voorzitter. Op motie 43 heb ik een nieuwe medeondertekenaar en vandaar dus een nieuwe motie.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden heeft de volgende motie ingediend.

Motie 43. Sturen op Kaderrichtlijn Water

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van het voorstel tot vaststelling van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- de gemeente voornemens is te investeren in oppervlaktewater, te weten jaarlijks met € 4.054.000,00 vanaf 2023 tot en met 2026 door middel van krediet in de 'Assetgroep Oppervlaktewater 2023-2026';

- deze middelen worden aangewend voor onder meer verbetering van de doorstroming van water en voor aanleg van natuurvriendelijke oevers, om zo de waterkwaliteit te verbeteren;

voorts constaterende dat:

- in 2027 de Europese Kaderrichtlijn Water moet worden nageleefd, om zo te voldoen aan de eisen voor een goede chemische en ecologische toestand van het oppervlaktewater;
- de waterschappen als waterbeheerder eindverantwoordelijk zijn voor naleving, maar dat de gemeente Rotterdam kan helpen om doelen te realiseren;

overwegende dat:

- water van levensbelang is voor dier en mens;
- oppervlaktewateren een leefgebied zijn voor bijzondere flora en fauna en dat goede waterkwaliteit kan bijdragen aan soortenrijkdom, gezonde vispopulaties en biodiversiteit;
- de Kaderrichtlijn Water een dwingend karakter kent en dat ruimtelijke ontwikkelingen in 2027 en verder pas kunnen doorgaan bij een aantoonbaar goede waterkwaliteit;

verzoekt het college:

- naleving van de Kaderrichtlijn Water expliciet mee te nemen in het maken van afwegingen bij investeringen voor de verbetering van oppervlaktewater;
- hiertoe jaarlijks te rapporteren over verbeteringen in de chemische en ecologische toestand van het water;
- de drie Rotterdamse waterschappen te betrekken bij de totstandkoming van de rapportage;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R.T.J. van der Velden en I. Elfilali

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, dank voorzitter, ik wil ook een motie intrekken. Ik heb het nummer helaas weer niet voor me, maar het is de motie 'Toegankelijke vervoershubs stadslogistiek'. Die trekken we graag in nadat we de wethouder hebben gehoord.

De **VOORZITTER**. Onder welke naam?

Mevrouw **ELFILALI** (volt). 'Toegankelijke vervoershubs stadslogistiek' voor wethouder Karremans.

De **VOORZITTER**. 'Toegankelijke vervoershubs stadslogistiek'. Motie 38 is ingetrokken. Ik zie dat mevrouw Abrahamse zelfs een Noorse trui aantrekt. Iemand anders krijgt het weer erg warm, zo gaat dat dan. Wethouder Zeegers, u heeft het woord.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter en dank voor alle vragen en opmerkingen die gemaakt zijn. Ik heb een aantal moties en een aantal vragen die specifiek aan mij gesteld zijn waar ik op in zal gaan. Te beginnen met GroenLinks. U geeft aan: DTB, een hartstikke goed systeem, maar wacht niet op landelijke middelen maar betaal het nu allemaal uit eigen zak. Wat wij nu hebben gedaan is dat wij inmiddels uit erfpachtbaten al zo'n € 55 miljoen aan het DTB hebben besteed en ingezet. Daar lopen de

projecten nu voor en als het goed is, is inmiddels bekend welke trajecten wij doen voor die € 25 miljoen die wij nu vrijmaken. Dus we zijn volle vaart daarmee aan de slag gegaan. Wij weten ook dat ook het plandeel vrijkomt vanuit het rijk. Wij hebben daar nu plannen voor ingediend en we hebben goede hoop dat daar ook nog weer een hoop geld vandaan komt. Dus deze motie zal ik ontraden omdat we eigenlijk al die middelen, erfpacht, RIM et cetera ook voor andere doeleinden nodig hebben. Dus hoe meer het rijk betaalt daarvoor des te beter. Dus deze motie ontraad ik. Dan heb ik nog de vragen van de VVD. De VVD gaat erop in dat het belangrijk is dat we doorbouwen. Dat is ook allemaal goed, het Doorbouwakkoord et cetera. Maar u maakt zich ook zorgen over de bezuinigingen die op stadsontwikkeling zijn ingeboekt. Wat voor effect heeft dat op de gebiedsontwikkelingen, Merwe-Vierhavens, hoe moeten we dat precies zien? Ja, zoals voor ons allen geldt, hebben we met z'n allen toch ook moeten bijdragen aan de bezuinigingen omdat we inderdaad die grote uitgaven te doen hebben op schulddienstverlening, de cao et cetera. Dus dat geldt ook voor stadsontwikkeling. Daar moeten we ook echt de riem aantrekken. We hebben nu nog niet precies in beeld waar dan precies de bezuinigingen gaan vallen, maar we zijn er wel mee bezig om dat goed in kaart te brengen. Zoals ik ook in de commissie zei zal dat echt effect hebben op de overmaat. We hebben nu behoorlijk wat plannen in de pijplijn zitten en wij zullen nieuwe projecten dus veel minder snel opstarten of niet opstarten. Dus daar gaan we echt goed kijken, juist de plannen die we hebben uitvoeren en terughoudend zijn in weer allerlei nieuwe plannen te bedenken. We zijn ook bezig met het versnellen van de doorloopsnelheden. Daar heb ik u ook inmiddels een stuk over doen toekomen, over ons besluitvormingsproces en hoe we daarin ook veel efficiënter willen werken. Dus er zijn een aantal zaken die we doen waardoor we denken toch zo min mogelijk last hiervan te hebben. Maar goed, we zullen ook echt naar de hoeveelheid plannen moeten kijken. Verder heeft de VVD een motie 'Stadsontwikkeling en marktpartijen samen aan de tekentafel'. U geeft ook eigenlijk daarmee invulling aan dat er misschien ook dingen zijn die de markt kan doen in plaats van dat we dat als overheid doen, want dan kunnen we mogelijk toch nog weer meer vaart maken in de stadsontwikkeling, in de gebiedsontwikkelingen. Het lijkt ons een goed idee om dat te verkennen, dus deze motie is oordeel raad. U geeft ook aan: als u dan kosten in rekening brengt bij marktpartijen, onderbouw dan ook wat u daar precies voor doet, in het kader van de transparantie en de samenwerking. Nou, dat past prima in hoe wij ook met het Doorbouwakkoord met marktpartijen, met corporaties samenwerken, dat we daarin ook transparant moeten zijn. Dus deze motie kan ik oordeel raad geven. Daarnaast heeft de VVD ook nog de motie 'Check je ondersteuning'. U geeft aan: als er dan bouwprojecten aan de gang zijn, is er weliswaar een regeling zoals die nadeelcompensatie, maar kennelijk is niet altijd goed in te schatten of te volgen hoe je daar nu aanspraak op moet doen. Dat kan allemaal wat meer duidelijk worden gemaakt en mensen ook meer bij worden geholpen. Deze motie geef ik oordeel raad. Als we dingen beter kunnen doen moeten we daar zeker naar kijken, want verbeteringen voeren wij graag door. Goed, dan ga ik over naar de moties van Volt. U zegt: heel goed om de Rotterdammers te betrekken bij alle bouwprojecten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, op dat vorige punt, die motie 'Check je ondersteuning'. Wij vroegen ons als fractie af of we dat dan ook kunnen lezen dat dat breed wordt uitgelegd? Het gaat over bedrijven in de stad maar geldt het ook voor andere soorten organisaties?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Het gaat hier specifiek over nadeelcompensatie, dus degenen die recht hebben op nadeelcompensatie, dat als de weg daarnaartoe beter kan, dat

we dat dan zeker beter moeten doen. Maar het gaat mij even specifiek om de nadeelcompensatie.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, maar ook bijvoorbeeld Skateland, als dat slecht bereikbaar is omdat mensen daar niet naartoe kunnen, dat je daar dan ook nadeelcompensatie voor doet. Dus niet alleen maar voor een winkel die producten verkoopt, maar ook andere typen diensten of organisaties die last hebben van wegoptrekingen et cetera.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ja, dat lijkt wel meer een soort beleidsvraag. Dit gaat over de organisaties, bedrijven die recht hebben op nadeelcompensatie. Dat we het proces van het toekennen van nadeel en het aanvragen daarvan klantvriendelijker inrichten, iets meer. Mochten dus degenen die recht hebben op nadeelcompensatie, daarvoor zullen we het proces beter inrichten daar waar dat verbeterd kan worden. Ik moet ook de nummers van de moties noemen hoor ik nu. Dit was nummer 24, dat is oordeel raad. Dat is 'Check je ondersteuning'. Dan heb ik de motie 'Stadsontwikkeling en marktpartijen', ook van de VVD, dat is motie 23. En de motie van GroenLinks is motie 4. Goed, de moties van Volt. U geeft aan: betrek die Rotterdammers, er gebeurt zoveel in de stad en het is mooi als Rotterdammers daar ook kennis van kunnen ophalen als ze daarin interesse hebben. Vergroot ook de betrokkenheid. Dat zijn we als college natuurlijk helemaal met u eens en daarom hebben we ook communicatie en participatie veel ingezet, zoals we dat ook met het participatiebeleid hebben gedaan. Maar ik denk dat zo'n QR-code altijd kan helpen om mensen nog meer te betrekken, dus deze is oordeel raad. Dan heb ik de bijdrage van D66. U heeft een aantal vragen gesteld. U vraagt, als wij zo die verdichting in de stad doen, hoe gaan we dan om met die 15-minutenstad? Daar hebben we het natuurlijk in eerdere debatten ook wel over gehad als het gaat om voorzieningen, maar ook groen, speelplekken. Dat het allemaal in de buurt binnen handbereik is. De 15-minutenstad is daar natuurlijk een begrip voor. In Rotterdam gebruiken we daarvoor het begrip goede groei en daar maken we bij al onze gebiedsontwikkelingen ook werk van, dat we zorgen, je doet niet alleen maar woningen, je zorgt voor goede buitenruimte, er moeten werklocaties in de buurt zijn zodat er ook werk in de buurt is maar ook de huisarts, om maar zo te zeggen en sport en spel. Dat doen we zeker. Verder vroeg u ook over allerlei innovaties op het gebied van klimaat. Fietspaden met zonnepanelen, hoe kijken we daar tegenaan? Wij zijn zeer zeker geïnteresseerd in allerlei innovaties die er zijn. De zonnepanelen in fietspaden, daarvan zegt men dat die techniek zich nog niet helemaal heeft bewezen. Mocht dat ooit een succes zijn dan staan wij daar natuurlijk helemaal voor open, maar dat is vooralsnog niet wat wij daarin zien. Voorts vraagt u ook om dat te bekijken naar windenergie, windmolens op daken, kleinschalige opwekking in combinatie met zonne-energie, om die combinaties op daken mogelijk te maken en daar eens naar te kijken. Nou, het is altijd goed dat wij kijken naar innovaties, dus ik kan u zeker toezeggen dat we dat gaan bekijken en daar kom ik dan ook bij u op terug. U had ook nog de motie 'Stel niet uit tot later, maak nu meer gebruik van water', waarin u oproept om eigenlijk ook het water dat wij hebben, dat daarin ook horeca en festiviteiten echt een goede plek kunnen krijgen. Er is daarvoor inderdaad een programma Water. U geeft aan: ga daar ook mee aan de slag met een businesscase. Kijk wat daarin ook voor verdienmodellen nog te behalen zijn, maar dat vooral ook te doen samen met die organisatoren, die ondernemers die daarmee bezig zijn en dat ook goed mee te nemen in het programma Water. Nou, dat kunnen wij goed doen, dus dat is oordeel raad. Verder vraagt u ook 'Cherry on the caking, time for placemaking'. Het zijn allemaal zeer goed gerijmde moties. U zegt ook, mede naar aanleiding van Vierhavens, die cultureel ondernemers die daar de wijk heel mooi hebben gemaakt. Daar hebben we in de commissie ook veel over gesproken. Veel partijen die ook zeggen: zonde als dat dan weer verloren

gaat. Daar zouden we eigenlijk een structurele goede werkwijze voor moeten hebben en daar roept u toe op, om te komen tot een kader hoe om te gaan met dit soort initiatieven, zodat we ook meer duidelijkheid en helderheid kunnen geven aan die initiatieven wat hun rechten en plichten maar ook wat hun doorstartmogelijkheden eventueel kunnen zijn, maar ook een helder contactpersoon et cetera. Dat lijkt ons een goed idee, dus die geef ik oordeel raad. Dit was overigens motie 39. Ik vergeet elke keer die nummers. Dan motie 58 van de SP over de leegstandsvisie. In de commissie hebben we er inderdaad uitgebreid over gesproken hoe we nu die bestaande voorraad kunnen benutten voor meer woningen voor Rotterdammers die allemaal op zoek zijn. En we hebben het over optoppen, opkroppen, splitsing, verkamering, alle varianten hebben we gehad. Maar u heeft met name een pleidooi ook voor die leegstand gehouden. Wij hebben gezegd: de leegstand is nu ongeveer 3% in Rotterdam. Deels ook wel nodig voor de transitieperiode. Soms gaat er iemand uit en duurt het even voordat er een ander in zit, dus niet alle leegstand is structureel. We hebben ook altijd gezegd: de leegstand in Rotterdam valt in die zin wel mee. Maar u heeft mij in ieder geval uitgedaagd om daar nog eens kritisch naar te kijken en goed met cijfers te onderbouwen, dus dat ga ik ook doen. Dat heb ik ook aangegeven in de commissie. En op grond daarvan te bedenken wat we daarmee willen. Willen wij een leegstandsvisie, is dat wel of niet nodig, dus eerst maar de feiten op tafel. Dus vandaar dat ik deze motie ontraad, omdat ik eerst die onderbouwing wil doen in het woonprogramma waarmee ik ook uw kant op kom, en pas dan een conclusie zou kunnen trekken of we echt met die leegstand aanvullende maatregelen nodig hebben. Dan motie 62A van het CDA, 'Zo zeker als de Groenbank'. U geeft aan dat er ook mensen zijn die eigenlijk weinig leenvermogen hebben maar die toch met de verduurzaming aan de slag willen, met zonnepanelen, isolatie et cetera. Hoe kunnen zij nu eigenlijk toch geholpen worden om die verduurzaming van hun huizen te doen? Zoals aangegeven in de eerste DTB-ronde hebben wij vve's al laagdrempelige leningen verstrekt. We hebben ook in sommige gevallen 0%-leningen die we kunnen verstrekken. We hebben het ETF, het Energietransatiefonds, waar ook een behoorlijke leenfaciliteit in zit, maar dat is allemaal nog niet voor mensen die eigenlijk nauwelijks leencapaciteit hebben. Nu hebben wij weer een extra uitkering gekregen van het rijk, de SPUK-gelden, en we kunnen kijken of we ook voor die mensen voor wie het echt moeilijk is om die leningen aan te gaan, een voorziening te treffen. Dus als u zegt: kijk of dat kan, of dat op die manier ook ingevuld kan worden, dan kan ik daarnaar kijken en geef ik het oordeel raad. Omdat het uiteraard belangrijk is dus dat iedereen in een rechtvaardige energietransitie die we graag in Rotterdam willen, dat iedereen ook kan meedoen en participeren en daar draagt dit aan bij. De Partij voor de Dieren, u heeft een amendement over de houtstook. U geeft aan dat het zonde is om dat bedrag te schrappen. Houd dat voor de houtstook nog in stand. Nou, wij hebben gezien dat voor dat bedrag, die € 325.000,00 nog geen echte activiteiten waren gepland. We hadden ook afgesproken een communicatiecampagne te doen. Die gaan we dit jaar nog doen, maar die was al betaald, dus daar hadden we dit budget niet voor nodig. U geeft aan dat de normen aangescherpt gaan worden. Dat klopt. Dat moet nog helemaal vertaald worden. Dat moet eerst nog vastgesteld worden in een EU-richtlijn, dan vastgesteld worden in Nederlandse wetgeving en dan kunnen we zien wat dat voor ons betekent. Ik houd u daarvan op de hoogte, maar dit bedrag hebben we daarvoor nu niet nodig en daarom kon dat ook wat ons betreft naar de algemene middelen en daarom ontraad ik ook dit amendement, amendement D. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ja, mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik hoorde de wethouder zeggen dat in die zonnepanelen op fietspaden tot op heden nog geen muziek zit. Nu weet ik dat er een pilot is geweest in Utrecht. Er is nu ook een pilot in Oirschot, zoals ik in mijn bijdrage aangaf. Blijkbaar hebben ze in Oirschot wel gemeend dat er ergens ruimte is om te onderzoeken wat

dat gaat doen. Ik weet wel dat de resultaten pas over vijf jaar bekend zijn. Maar ik ben wel nieuwsgierig wat nu de inschatting is van die gemeente dat ze daar toch mee willen experimenteren. Ik begrijp ook wel dat de wethouder daar nu niet meteen antwoord op heeft. Ik wil ook niet per se vijf jaar wachten, dus wellicht als er nu ergens een zonnepanelenoverleg is met gemeenten zou de wethouder dat eens een keertje kunnen meenemen?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

Mevrouw **ZEEGERS** (d66) (wethouder). Ik ben best bereid om bij Utrecht of bij Oirschot na te vragen wat de overwegingen zijn geweest en welke winst zij daarvan verwachten.

De **VOORZITTER**. Heel goed. Dank u zeer. Wethouder Versnel.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Goedenavond ook namens mij. Voorzitter, dank u wel. Mevrouw Bokhove begon haar betoog met een stevige kritiek op de fraudeaanpak die we doen in de bijstand. Die fraudeaanpak introduceren we niet met deze Voorjaarsnota, maar die houden we wel met deze Voorjaarsnota overeind. Die fraudeaanpak maakt onderdeel uit van het nieuwe beleidskader Participatiewet Werk is geweldig, dat we twee weken geleden aan uw raad hebben verstuurd en dat we dit najaar uitgebreid met elkaar gaan bespreken. Dat is een beleidskader zonder dogma's, maar ook zonder taboes. Daarin adresseren we dat wat het overgrote deel van de mensen in de bijstand nodig heeft om stappen naar werk te kunnen zetten, namelijk positieve stimulans, coaching, begeleiding, ontwikkelingsmogelijkheden, leerwerktrajecten, kansen via loonkostensubsidie. Dat zijn de vrolijke thema's. Maar er zitten ook de minder vrolijke thema's bij, de vervelende thema's om het over te hebben en daar hoort fraude bij. En daar hoort ook bij dat een deel van de mensen in de bijstand een mentaliteitsprobleem heeft. Daar wil ik ook niet omheen dansen. Tegelijkertijd wil ik het steeds in proportie blijven stellen en dat is dus ook wat ik graag in september uitgebreid met u doe. Iets meer dan 1% van alle inzet die we doen in het cluster Werk en inkomen, als ik de bijstandsuitkeringen niet meereken, gaat naar de fraudeaanpak. Dat is nodig, is mij in het afgelopen jaar wel gebleken. Omdat we in de afgelopen jaren dat eigenlijk te veel op zijn beloop hebben gelaten. Dat hoor ik van terug van bijstandsgerechtigden zelf, die in klasjes zitten met anderen waarvan ze weten: degene die doet hier eigenlijk helemaal niet mee, die komt alleen zijn stempeltje halen. Dat hoor ik ook van mensen uit onze uitvoering. En dat hoor je ook van mensen in de stad als je erover spreekt en vandaag hoorden we ook nog een mooie anekdote van mijnheer Van Drunen daarover. Dus we moeten daar echt wat mee, maar de grote vraag is natuurlijk: hoe? Daar gaan we het uitgebreid met elkaar over hebben, maar u kunt er mij echt op vertrouwen dat we hier niet een uit de hand gelopen nieuwe fraudejacht gaan doen. We gaan heel gericht alleen in individuele gevallen waarin er sprake is van een concrete verdenking, een onderzoek instellen. Dat doen we vervolgens altijd met de menselijke maat als het gaat om wat voor onrechtmatigheid we daar aantreffen. We gaan er nooit op voorhand van uit dat iets volledig verwijtbaar is. We proberen altijd ook vanuit die menselijke maat te kijken: wat is hier nu daadwerkelijk gebeurd en gaat het hier om fraude of gaat het om een foutje? En zelfs als er uiteindelijk sprake is van een terugvordering dan hanteren we altijd sociaal incasseren en dan gaan we ook altijd uit vanuit de intentie om mensen weer op het rechte pad te helpen, aan een positieve toekomst te helpen en niet om mensen de vernieling in te helpen, zoals bijvoorbeeld inderdaad in het toeslagenschandaal is gebeurd. Zulke dingen gaan we hier niet meemaken. Dat wil ik heel duidelijk zeggen. Maar we gaan wel echt de gevallen van fraude vinden. Daar gaan we ons voor inspannen, heel gericht. Uw motie en uw amendement wil ik beide ontraden omdat we zoals gezegd deze aanpak belangrijk vinden en onderdeel willen laten zijn van onze inzet de komende jaren.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u voor de toelichting. Hoe moet ik dan de uitspraak 100% pakkans begrijpen?

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Wat er in de afgelopen jaren is gebeurd, was dat er voor bijvoorbeeld professionals in onze uitvoering die doorhebben dat er in een geval van een bijstandsgerechtigde iets niet klopt, geen handelingsperspectief was. Die wisten niet goed wat ze daarmee konden. Er was een afdeling waar je dat kon melden, maar daar leidde dat eigenlijk onvoldoende tot een onderzoek omdat daar onvoldoende capaciteit voor was. Wat ik wil, is dat in al die gevallen waarin er sprake is van een individuele verdenking, als er wat aan de hand is, dat we dat dan ook vinden. Wat ik niet wil is een grootschalige sleepnetaanpak. U heeft ook gelezen dat we bijvoorbeeld vooralsnog de poging om een nieuw algoritme te maken hebben gestaakt. Dat is een grootschalige sleepnetaanpak waarbij we heel grote groepen waarbij er geen enkele verdenking is het gevoel geven verdachte te zijn. Dus het is een gerichte aanpak en in die gerichte gevallen van een individuele verdenking wil ik dat we dat altijd opsporen. Daar gaat het om. Dan heeft mijnheer Lansink gevraagd hoe het nu zit met dat allerbelangrijkste doel, mijn heilige doel om het aantal mensen dat in Rotterdam rond moet komen van een bijstandsuitkering te verminderen. Mijnheer Lansink is het opgevallen dat we op dit moment dit jaar niet on target liggen en dat is zo. Wij volgen die ontwikkeling minutieus. Op wekelijkse basis analyseren we die cijfers en elke maand maken we daar ook een uitgebreide analyse van. Het is zo dat we op dit moment te maken hebben gehad met een lastig halfjaar. Er is sprake geweest van een verhoging van de AOW-leeftijd waardoor er minder mensen zijn uitgestroomd. We hebben te maken met een toename van de instroom van statushouders. Er is een recessietje geweest, dat er wel toe heeft geleid dat bij werkgevers er iets meer onzekerheid is geweest en dat bijvoorbeeld beslissingen rond het aannemen van personeel zijn uitgesteld of zijn afgenomen. Maar tegelijkertijd zien we natuurlijk dat werkgevers in onze stad nog steeds staan te springen. En dus is het een resultaat waar ik allerm minst tevreden mee ben, maar ook nog niet iets wat mij heel grote zorgen baart. We zien dat tot nu toe dit jaar we 1544 mensen vanuit de bijstand hebben laten uitstromen naar een baan. Het probleem is alleen dat er ook een ongeveer even groot aantal nieuw zijn ingestroomd. Maar wat dat wel wil zeggen is dat die machinerie op zich werkt. Wat we nog moeten bereiken om richting het eind van het jaar on target te komen, is een netto-uitstroom van 763 mensen en het is mijn verwachting dat we dat kunnen realiseren. Ik zie mijn voorganger ook geruststellend knikken. Wat doen we nu? We geven vol gas op het maken van afspraken, deals met werkgevers in onze stad, die zoals gezegd om personeel staan te springen, om te zorgen dat mensen uit de bijstand daar een kans krijgen om aan het werk te komen. We versnellen met onze extra inzet van loonkostensubsidie. We hebben daar een nieuwe ketenaanpak voor ingericht. We hebben daar extra capaciteit op gezet om te zorgen dat we er echt mee kunnen versnellen, omdat dat voor een groot deel van de mensen in de bijstand de oplossing is. We prioriteren binnen de caseloads. Dus we geven al onze werkcoaches de ruimte om aan de slag te gaan met die mensen waarvan zij inschatten dat die kans hebben om binnen één, twee of drie jaar daadwerkelijk uit te stromen naar werk. En bij de andere mensen die vooral nog een uitgebreider ontwikkeltraject door moeten, daar zorgen dat het ontwikkeltraject plaatsvindt, maar iets minder intensief contact onderhouden. En we zorgen in het algemeen dat het contact dat we met bijstandsgerechtigden hebben wat effectiever wordt, dat dat vaker ook weer in persoon gebeurt, wat er een beetje uit was geraakt onder corona, om te zorgen dat we die tijd die we met elkaar hebben ook echt effectiever maken. En we bereiden ons wel voor op meer rigoureuze ingrepen als dat nodig zou zijn in de tweede helft van het jaar. Zoals gezegd gelden er voor mij nooit dogma's maar ook geen taboes. Dus we gaan kijken

hoe we omgaan met belemmeringen waarvan wij nu vinden dat die eerst moeten worden opgelost voordat mensen een stap kunnen maken naar werk. Misschien moeten we dat vaker andersom zien, namelijk dat de stap naar werk een manier kan zijn om bepaalde belemmeringen ook effectiever aan te pakken. We kijken hoe we in die gevallen waar er een mentaliteitsvraagstuk is daar effectiever mee om kunnen gaan en we gaan bijvoorbeeld ook beter aan de slag met hele gezinnen waar er sprake is van bijstandsafhankelijkheid, iets wat we tot nu toe nog niet zo op het vizier hebben gehad. Maar we zien bijvoorbeeld een toename van het aantal jongeren in de bijstand. En waar we eigenlijk niet zo goed zicht op hebben hoeveel van die jongeren ook ouders met een bijstandsuitkering hebben. In dat soort situaties kunnen we bijvoorbeeld effectiever gezinsondersteuning bieden om zo'n spiraal van generatie op generatie te doorbreken. En ik ben ervan overtuigd dat we met dat hele pakket en meer, waarover we in het najaar verder met elkaar in gesprek kunnen, doelen kunnen gaan halen. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank.

De heer **VERSNEL** (vvd) (wethouder). Ik heb nog twee moties. Van Volt, motie 27 over EVC-trajecten. Dat is een toevoeging aan het Rotterdams Scholingsfonds. We zijn er op dit moment met elkaar over in gesprek of en hoe we het scholingsfonds na dit jaar kunnen voortzetten, want dat loopt formeel aan het eind van dit jaar af. Die EVC-trajecten, voor de rest van ons, dat gaat over erkenning van competenties, niet-zijnde dus een opleidingstraject. Dat is op zichzelf iets waardevols wat we ook al wel mogelijk hebben gemaakt, maar of en hoe dat onderdeel kan zijn van een voortzetting van het RSF wil ik graag in het najaar met u bespreken. Dus de motie ontraad ik, maar laat ik daar dan een toezegging van maken om als wij naar de raad komen met een voorstel, dat het daar onderdeel van is. En dan de motie van de PvdA, nummer 20, die gaat over een beweging op gang brengen om mensen vanuit de grauwe industrie in de haven toe te leiden naar werk in de groene industrie. Wij doen daar al best wel veel voor. We zijn bezig met het Rijnmonds Arbeidsmarkt Perspectieffonds, waar u donderdag hopelijk ja op gaat zeggen, ook door middel van instemming met deze Voorjaarsnota. Dat is er echt op gericht om mensen vanuit grauwe banen ook toe te leiden naar groene banen. We werken samen met het haven industrieel complex in de Human Capital Coalition voor de Energietransitie, de HCCE. We werken samen met het bedrijfsleven in het Just Transition Fund. En we zitten ook al samen met de regionaal georganiseerde sociaal partners aan tafel in het Regionaal Arbeidsmarktoverleg bijvoorbeeld. Charley Ramdas van de FNV, die mijnheer Moti kent, zit daar ook aan tafel. Dus we zijn daar volop met elkaar in gesprek over wat we kunnen doen om meer mensen naar energietransitie te begeleiden. Maar echt zelf ook op de schaal waarop dat eigenlijk zou moeten gebeuren landelijk afspraken maken met sociaal partners, dat gaat een stap te ver, dus daarom wil ik deze motie ontraden. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Wethouder Yigit.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Ja, dank u wel voorzitter. Er zijn enkele vragen gesteld en opmerkingen gemaakt, ook over de taakstellingen binnen mijn portefeuille en er zijn ook vier moties ingediend die ik zo zal behandelen. Zoals u weet heeft het college op alle portefeuilles keuzes moeten maken, ook binnen mijn portefeuille heb ik dat moeten doen. Ik heb ervoor gekozen om niet direct de portemonnee van de Rotterdammer te raken. Ik heb ervoor gekozen om die taakstelling te realiseren door ook ambities bij te stellen en ook door efficiënter te gaan werken. Maar laat het wel duidelijk zijn dat dit college de meeste financiën besteedt aan armoede en schulden ooit. We hebben € 2 miljoen extra gekregen om samen te werken met de stad. Dat was een vraag vanuit verschillende organisaties die vertrouwen genieten. Er komt jaarlijks dus € 500.000,00 bij. Daarnaast ziet u ook in de Voorjaarsnota dat

er een enorme toeloop is als het gaat om de schuldhulpverlening. Daar hebben we ook financiën voor vrijgemaakt. Ook gaan wij boven onze wettelijke taak ook extra inzetten met ons ETF, met het team Vroegsignalering om Rotterdammers niet te laten wachten. De heer Moti gaf terecht aan dat wij een verplichte taak hebben om mensen die schulden hebben te helpen. Daarvoor heb je wettelijk vier weken de tijd. In onze eigen schuldenketen is het op dit moment 0,9, dus dat is minder dan een week. Op het moment dat u zich aanmeldt bij onze schuldenketen en u geeft aan: ik wil hulp, dan duurt het minder dan een week tot u geholpen wordt. Dat zijn bewuste keuzes die wij hebben gemaakt. Voorzitter, ik ga naar de moties. De eerste motie is van de PvdA, 'Niet bezuinigen op armoedebestrijding'. Ik heb net al aangegeven dat wij onze bijdrage hebben geleverd voor de opgave die wij ook in de stad hebben. Als het gaat om de ozb, heeft collega Struijvenberg het een en ander gezegd over de afspraken die wij daar in het college ook over hebben gemaakt en waarom wij deze keuze hebben gemaakt. Dus deze motie moet ik ontraden. De tweede motie van de PvdA, 'De gift van FBNR', vind ik een heel sympathieke motie, alleen is deze inmiddels overbodig. Afgelopen vrijdag heeft de Stichting Verre Bergen aan de burgemeester in zijn rol als beschermheer van het Fonds Bijzonder Noden aangegeven dat er een financiële bijdrage wordt geleverd aan het Fonds Bijzondere Noden. Dit zal bestaan uit twee keer € 450.000,00, waarvan het eerste deel de tweede helft van 2023 wordt gestort en vervolgens komt er de eerste helft van 2024 ook een bijdrage van € 450.000,00. Daarnaast zullen er ook extra middelen beschikbaar worden gemaakt voor de capaciteit en de fondsenwerving. Wij zijn Stichting Verre Bergen daar ook heel erg erkentelijk en dankbaar voor. Voorzitter, dan had het CDA ook een motie, 'Geleend vertrouwen'. Deze motie kunnen wij omarmen. Dat is een motie die ons vraagt om ook te monitoren of wij het aandeel in intakes rondom de schuldtrajecten overzichtelijk hebben. Ik vind dat een heel belangrijke, want we zien dat er verschillende mensen, verschillende organisaties aanmelden en wij hechten enorm veel waarde aan die samenwerking met de informele partijen en hiermee maken wij ook inzichtelijk welke partijen dit nu doen en in welke mate. Voorzitter, tot slot de motie van 50PLUS. Ik vind dat ook een heel sympathieke motie. Mevrouw Verkoelen weet dat ik deze motie, of de motie waaraan u had gerefereerd, in mijn tijd als raadslid heb ingediend omdat er heel veel kinderen waren die zonder een ontbijt, zonder een boterham naar school gingen. Ik kan u in ieder geval op dit moment mededelen dat er meer dan honderd scholen zijn waar ontbijt, waar maaltijden worden gefaciliteerd en dat wij elke dag duizenden kinderen hebben die hiervan kunnen genieten. Desalniettemin vind ik dat wij ook op het stadhuis zuinig moeten zijn op onze middelen. Ik heb net buiten mijn eigen maaltijd genuttigd. Dat doe ik ook vaker. Maar ik zie wel dat er heel veel voedselverspilling is, dat ook op het moment dat wij hier met elkaar dineren er echt voedsel wordt weggegooid. Dus het lijkt mij heel goed dat wij eerst met die opgave aan de slag gaan om te kijken hoe wij er nu voor kunnen zorgen dat die voedselverspilling wordt tegengegaan. En ik kan u altijd aangeven dat ik heel vaak ook mijn eigen boterhammetje meeneem en dat zal ik ook blijven doen. Maar wij hebben heel veel momenten dat wij ook gasten hebben, dat je op een gegeven moment ook mee moet eten, dus u kunt ervan uitgaan dat ik daar ook zuinig mee omga, maar ik zou u eerst willen uitnodigen om even met elkaar ook wel te kijken naar die voedselverspilling die er ook op dit moment is en hoe we dat het best kunnen regelen. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**. Ik dank u zeer. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Nou, ik beschouw dat maar als een toezegging van de wethouder dat hij dus zijn eigen lunch gaat doen. Want het is echt een geweldig verhaal, maar het slaat natuurlijk nergens op. U doet het wel of u doet het niet. Het heeft verder weinig te maken met het verhaal. Maar wat mij meer dwarszit voorzitter is eigenlijk het verhaal, dan hebben we de hele dag hier een debat gehad over armoede en waar het allemaal vandaan komt. Kan de wethouder nu eens reflecteren op het feit dat er € 3,7

miljoen verdwijnt voor een efficiëntieslag? Leg ons daar nu eens wat meer over uit. Ik hoor u er niet over, we praten er allemaal over, en u komt met beantwoording van vier moties. Kom eens even met het verhaal. Kom, u heeft nu die beleidsnota gemaakt. Vertel ons nu eens even hoe het ervoor staat. Praat eens over die € 5 miljoen die we gaan verminderen. Ga daar nu eens wat op in. Dat is eigenlijk wat we verwachten van een wethouder. Wij hebben het debat, maar u mag het ook doen.

De **VOORZITTER**. De heer Soytekin wil een vraag aan u stellen.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Ja, als mevrouw Verkoelen goed heeft geluisterd dan heeft de wethouder daar de afgelopen minuten antwoord op gegeven, hoe die budgetten verdeeld zijn voor de komende periode. Wat betreft de motie, het is een puur op de persoon gerichte valse motie, want ik heb mevrouw Verkoelen net ook tijdens de lunch drie kroketten naar binnen zien werken. Die zal waarschijnlijk ook gedineerd hebben. Ik weet niet of zij dat doneert. Het is puur op de persoon, het heeft niets met inhoud te maken, dus het zou netjes zijn, het zou u sieren mevrouw Verkoelen als u deze motie gewoon intrekt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50+). Ik heb nog nooit zo'n motie ingediend. Het was DENK die de motie indiende. Ik ben helemaal in een andere lijn. Ja, het is gebeurd in de vorige periode en dat is de vraag. Dat is het punt en daar gaat het over. Je geeft het direct aan de wethouder die dat zelf heeft ingediend. Overigens niet de enige, vele moties van deze soort zijn er ingediend de afgelopen periode. En daar gaat het mij om. Vele moties, en ja, dan krijg je een koekje van eigen deeg. En die zou ik niet opeten, die zou ik zelf kopen.

De **VOORZITTER**. De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Volgens mij heeft de wethouder zelf ook aangegeven dat dergelijke moties aan de orde zijn geweest, maar wel richting het gehele college en niet op één persoon. En dat is wat u constant doet, puur op de persoon, puur op de man spelen en dat is niet netjes. Een broodje kroket is volgens mij rond de € 3,00, dus laten we zeggen een tientje, dan ronden we hem af. Als u dat neerlegt, doneren we dat gewoon en u trekt deze motie in.

De **VOORZITTER**. Goed. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) We gaan toch naar de serieuze kant van het debat. Wethouder Yigit, nog een vraag van mevrouw Verkoelen.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Ja voorzitter, mevrouw Verkoelen heeft een vraag en als u kijkt naar de Voorjaarsnota, vanaf de periode 2023-2027 gaat er € 36,2 miljoen extra naar armoede en schulden. Als het gaat om de opgave die wij ook hebben als college, heb ik ook in mijn portefeuille gekeken hoe ik ervoor kan zorgen dat de Rotterdammer niet direct wordt geraakt in zijn of haar portemonnee. Ik heb ervoor gekozen om bijvoorbeeld niet aan het AOW-tegoed, waar u natuurlijk ook heel erg voorstander van bent, te komen. We hebben dus bepaalde ambities moeten bijstellen, dat heeft gevolgen gehad voor het Armoedefonds. Wij gaan ervoor zorgen dat er een efficiëntieslag komt ook binnen onze eigen formatie. We kunnen dat verwachten. We zien dat we dat op dit moment met 7 fte via natuurlijk verloop kunnen realiseren, dus dat zal dan ook enorm veel schelen in de uitvoering en rondom de hulp die wij mensen aanbieden dat dat niet direct ten gevolge komt bijvoorbeeld als het gaat om onze schuldenketen.

De **VOORZITTER**. Dank u. Dan gaan we naar wethouder Buijt.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja, dank u voorzitter. Ik heb veel zorgen gehoord in de bijdragen van een aantal woordvoerders, weinig concrete vragen gehoord, en er zijn een aantal moties ingediend. Die zorgen begrijp ik, die heb ik natuurlijk zelf ook, omdat we met elkaar een immense opdracht hebben om de bijna onhoudbare uitgaven aan de zorg in balans te krijgen. Dat is een enorme uitdaging, dat is een enorme puzzel en daar gaan we nog veel met elkaar over spreken de komende jaren. Dat staat wel vast. Mijnheer Lansink vroeg hoe het er nu voor staat met de taakstelling voor dit jaar en wat de plannen zijn voor volgend jaar. We hebben voor het eerste jaar geprognoseerd € 16 à € 17 miljoen in te boeken dit jaar. Daar zitten we nu na twee tranches op de helft, € 8,5 miljoen. De derde tranche komt dadelijk na het zomerreces en dat is de opbrengst van de overleggen met alle partijen in de stad. We hebben vier overlegtafels gehad met gehandicaptenzorg, we hebben het gehad met ouderen, met jeugd en met ggz. Daar komen honderden voorstellen uit. Die worden getoetst op uitvoerbaarheid en daar heb ik hoge verwachtingen van, dat we daar met het veld samen aan gaan komen. Want nogmaals, zorgvuldigheid gaat boven snelheid. Volgend jaar, doorgerekend zitten we nu ongeveer op € 21 miljoen. En daar hebben we een opdracht van € 34 miljoen. Dus voor dit jaar moet uit de laatste tranche een opbrengst van rond de € 8 miljoen komen en die moet doorvertaald € 13 miljoen naar volgend jaar. Dan zitten we dus op het schema dat we hebben. Nogmaals, ik vind zelf zorgvuldigheid belangrijker dan snelheid. Daarvoor zijn ook echt die overlegtafels. Daarvoor zijn die eerste twee tranches ook met name dingen in ons eigen beleid. Dus het zijn niet dingen die we afpakken of die we afschalen, maar dat is gewoon ander beleid. Dus anders kijken naar herindiceren, anders kijken naar facturatie, anders kijken naar hoe we arrangementen verdelen, anders werken. En dat vergt echt een enorme inzet van het hele apparaat. Want wat dat betreft is het een soort mammoettanker die jarenlang op een bepaalde koers heeft gelegen en opeens moeten we nu gedwongen anders gaan denken, moeten we keuzes gaan maken en dat zal soms pijn gaan doen. Soms zal het juist heel erg verhelderend gaan werken. Dus ik ben daar zelf erg optimistisch over. Nogmaals, het moet allemaal nog maar even blijken in de praktijk natuurlijk. Maar daarvoor sta ik aan de lat en daar ga ik voor en voor die verantwoording loop ik ook niet weg. Ik heb vijf of zes moties, ik heb ze hier achter elkaar. De eerste is van Leefbaar Rotterdam. Dat is er eentje die mij en het college zeer aanspreekt, 'Stadsbreed uitrollen huismeesters'. De heer Van Drunen heeft daar een helder betoog voor gehouden. Nu gebiedt de eerlijkheid mij te zeggen dat ik mijzelf echt nadrukkelijk heb voorgenomen om het komend jaar bij de retraite alles in te gaan zetten, en dat heb ik ook al een keer kenbaar gemaakt in de commissie. We hebben nu echt de ouderenrestaurants op orde gebracht. Volgend jaar is echt mijn doelstelling om dat met de huismeesters te gaan doen. Dat is echt een volgende stap, dus aan de ene kant kun je zeggen: ik ga dit al doen, het is overbodig. Aan de andere kant vind ik het ook een aanmoediging. Nu vind ik het zelf altijd een beetje, toen ik zelf raadslid was vond ik het altijd heel irritant dat je dan als coalitiepartij wordt gezegd: nou ja, dat is ondersteuning van het beleid. En bij een oppositiepartij zeg je dan: nee, dat is overbodig. Dus ik wel het echt aan de raad laten. Ik vind het echt een aanmoediging, ik kan me er goed in vinden. Maar ik ga het ook sowieso doen. Hetzelfde geldt voor de volgende motie van Volt over e-health. Daar wordt opgeroepen om beter samen te gaan werken binnen de G4. Ja, dat vind ik een heel interessante. Ik ga dat ook met de VNG doen. Ik zou wel gek zijn om dat niet te doen, want ik heb ook echt geloof dat dit ook iets gaat opleveren de komende jaren, dat we daar echt winst mee gaan boeken, dus ik vind dat heel belangrijk. Maar dat vind ik al. Dus ik vind het een heel sympathieke motie en ik laat er geen traan om als de motie wordt aangenomen, want ik vind het prima. Maar als die niet wordt aangenomen ga ik niet veel anders doen. Dus het is echt aan de raad om dit zelf te beslissen. Ik kan er goed mee leven. Dat is met de motie van 50PLUS niet zo. Die vraagt: vergeet toch niet de dementiescan in te vullen? U stelt dus eigenlijk een vraag. Nou, het antwoord is: dat klopt, dat hebben we ook niet gedaan. Maar

helaas, Alzheimer Nederland heeft dat niet goed verwerkt op haar website. Dus wij hebben inderdaad die scan gedaan en zij gaan dat nu ook aanpassen op hun website. Dus wat dat betreft ontraad ik deze motie.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja voorzitter, dat verwondert mij, want ook ik heb contact gehad met de Alzheimerstichting. In 2019 zijn wij inderdaad aangesloten, maar dat was een pilot. En wat blijkt nu, daar zaten toen nog kinderziekten in, we waren de eerste gemeente. Het staat ook nog steeds niet op de website en het komt ook niet op de website, want het was niet volledig ingevuld. Het is veranderd, er zijn nu acht domeinen. Dat is wat ik ook heel duidelijk aangegeven heb. Dus wat ik nu verzoek, en daar gaat deze motie over, doe het nu even opnieuw als gemeente. We hebben dat hoog in ons vaandel staan. We willen een gemeente zijn die alzheimervriendelijk is. Laten we het nu gewoon opnieuw invullen en dan komen we netjes op de website. Anders gaat het niet gebeuren en dat zou ik wel jammer vinden.

De heer **BUIJT** (Ir) (wethouder). Nou ja, dan beschikt u over andere informatie dan ik en ik heb dit duidelijk laten uitzoeken. Er is een afspraak, in 2020 is die scan gedaan. Aan de hand daarvan hebben we een convenant gesloten met Alzheimer Nederland. Daardoor hebben wij ook het predicaat 'dementievriendelijke stad'. Dat hebben we niet zomaar gekregen, dus ik vind het echt nu te voorbarig om te zeggen, omdat u dat nu beweert, ik wil niet zeggen dat het niet waar is, maar ik ga ook niet beweren dat het nu wel waar is. Dus ik wil dan echt vragen: houd u deze motie dan aan. We komen nog genoeg over ouderenbeleid te spreken. Ik weet het nu niet zeker, u weet het misschien nu niet zeker. Dus ik zou dan aan u willen vragen: houd de motie even aan, trek hem in en laten we hem dan bij de volgende keer als we het over het ouderenbeleid hebben... Zoals u weet komen we ook met een aanpak alzheimer, dementiebeleid, dus dat zou mijn voorstel aan u zijn. Wilt u dat niet, ook uw goed recht, maar dan ontraad ik hem echt.

De **VOORZITTER**. Aanhouden past niet in onze spelregels. Het is dus intrekken of laten meelopen in de stemmingen. Dat betekent dus dat een motie die ingetrokken is later dan alsnog kan worden ingediend. Maar aanhouden kan niet.

De heer **BUIJT** (Ir) (wethouder). Ik weet dat u het staatsrechtelijk altijd goed weet en dat ook goed laat blijken, maar ik dacht ook dat ik in tweede instantie dat ook aangaf aan mevrouw Verkoelen. Ik ben het met u eens. Ik maak dezelfde fout als mijn collega Zeegers want ik noem de nummers niet. Motie 54 van de ChristenUnie zegt: het voorliggend veld betrekken en ga maximaal inzetten op het goed binnenhalen van de GALA-middelen. Deze motie vind ik aan de ene kant deels overbodig, want we zouden wel gek zijn als we die GALA-middelen niet proberen maximaal binnen te halen. Maar het is ook een aanmoediging. Maar mijn bezwaar zit een beetje in: geef ze een structurele plek aan tafel. Wij praten met bijna alle partijen in de stad, ook met deze groep hebben we nadrukkelijk gesproken maar ook met andere partijen als de Brede Raad, maar ook die vier overlegtafels. Maar uiteindelijk moeten wij als politiek de beslissingen nemen. En iemand een structurele plek aan tafel geven insinueert ook dat je uiteindelijk ook echt meebeslist. Maar we halen de informatie op. Die wegen we, die toetsen we en dan kom ik vervolgens met voorstellen aan u om dat te doen. En die structurele plek aan tafel is dus eigenlijk, we praten met iedereen. Dat geldt ook voor hen, maar die structurele plek zie ik dan anders. Dus ik zou deze motie willen ontraden.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, ik zou nog in overweging moeten nemen, want uiteindelijk moeten wij natuurlijk als politiek er over besluiten, dat deze motie niet door mijzelf is verzonnen maar door de mensen uit het voorliggende veld zelf is aangedragen. Van: er wordt wel naar ons geluisterd in de zin dat wij ideeën mogen aandragen en dan gaat het in de tombola en dan horen we een keer wat ermee gedaan wordt. Maar geef ons nu wat structureler een plek aan tafel, zodat we echt het gevoel hebben dat we meedenken maar uiteindelijk ook mee-eigenaar zijn van de oplossingen. Uiteraard snappen zij dat zij uiteindelijk niet beslissen. Dat is volstrekt helder, maar dat ze wel echt structureler aan tafel zitten. Bovendien vraagt deze motie ook om niet alleen de GALA-middelen maximaal binnen te halen, maar ook deze mensen in positie te brengen om met die GALA-middelen aan de slag te gaan omdat zij met name het meest in die haarvaten van de wijken daarmee aan de slag kunnen. Nogmaals, dit is een motie op verzoek van het voorliggend veld zelf, of in ieder geval vertegenwoordigers daarvan. Dus dat zou ik in ieder geval de politieke partijen willen meegeven als zij hun eigen mind opmaken over deze motie.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja, ik kan een eind met uw redentie meegaan. Ik vond overigens echt dat wij hen echt serieus genomen hebben en echt ruimte hebben gegeven om hun input te geven. Wat we er dadelijk mee gaan doen moet natuurlijk dadelijk blijken hè, want het is natuurlijk nog geen garantie, maar dat geldt voor elke partij. Dus het zijn niet alleen zij met wie we praten, maar iedereen. Dus ja, die structurele plek, of ze hebben hem al of het is hetzelfde als de anderen. Maar ik wil er geen uitzondering voor maken, dus dat is een beetje het woordverschil. U heeft inderdaad gelijk, die GALA-middelen heeft u anders verwoord dan ik het een beetje zei, van maximaal binnenhalen, dat was een beetje kort door de bocht. 'Ouder ben je voor het leven', een motie van het CDA. Ja, het klopt dat je ouder voor het leven bent, maar dat betekent niet dat je voor het leven een beroep op de Jeugdwet kan doen voor opvoedondersteuning. Dit is een niet-generieke maatregel. Wat we vaak zagen was dat kinderen 18 worden en dat we nog steeds ouders automatisch opvoedondersteuning blijven geven. Wat we nu gezegd hebben is: dat is eigenlijk niet meer generiek. Dat moet je alleen nog bij uitzonderingen doen. Dus dat is de reden dat we voor deze maatregel gekozen hebben en daar sta ik ook echt achter. Dus die motie zou ik willen ontraden. U heeft geen tijd meer, maar het zat me wel een beetje hoog dat u echt de meest verregaande bewoordingen had. Nietsontziende, harteloze bezuiniging in de zorg. Nou, het is voor uw rekening. Ik kon daar weinig in herkennen. De motie en het amendement van de PvdA met GroenLinks samen over een bestemmingsreserve dak- en thuisloosheid. Die heb ik vlak voor de pauze gekregen. Ik ben daar even een beetje in gedoken. Er is in ieder geval één belemmering en dat is dat alle bestemmingsreserves onder de € 1 miljoen vrijvallen voor de algemene reserve. Dat is een afspraak in het college. Dus als ik daar nu in dezen van afwijk, dan zijn er waarschijnlijk nog acht collega's die zeggen: dan heb ik er ook nog wel twee te bedenken, dus dat even daargelaten. Maar het probleem dat u aanstipt herken ik wel heel duidelijk. Want er is natuurlijk gewoon een probleem de laatste tijd. We hebben afgelopen donderdag een actualiteit met de burgemeester gehad. Dus ik ben wel heel erg aan het kijken wat er binnen de huidige mogelijkheden mogelijk is of wat we eventueel moeten uitbreiden, in samenspraak ook met de burgemeester. Dus ik snap de intentie, alleen kan ik hem in dit geval niet omarmen. Ik wil nog wel één kanttekening maken. De bestemmingsreserve was een soort claim voor een locatie. En die claim is vervallen, die locatie is niet doorgedaan. Het is dus niet zo dat het van het beleid van dak- en thuislozen afging. Dat vind ik ook nog wel een nuanceverschil, dat het dus niet ten koste gaat van opvang. Dus dat wil ik nog wel erbij opmerken. Dus die twee wil ik ontraden voorzitter en dan wilde ik het hier bij laten.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mevrouw Kockelkoren, mag ik u vragen behulpzaam te zijn met het voorzitten van de vergadering? Dan kan ik nog een paar vragen beantwoorden die aan mij gesteld zijn.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Het woord is aan de burgemeester voor de beantwoording van de vragen en moties met betrekking tot de Voorjaarsnota.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja voorzitter, ik heb geen moties maar wel een aantal waargenomen vragen. Ik weet niet of het allemaal concrete vragen zijn of dat het opmerkingen zijn, maar in ieder geval de opmerking waarvan ik dacht dat het misschien handig is om daar nog eens op te reflecteren, met dank aan de heer Lansink voor het uitvoerig doorlopen van het hele veiligheidsbeleid zoals we dat op dit moment in Rotterdam doen. De heer Van Drunen heeft daar ook wel veel woorden aan gewijd. Ik denk dat het voor degenen die bezig zijn met het veiligheidsbeleid in de stad, de politiemensen, de boa's en vele anderen, ook een aanmoediging is om te horen dat ook bij dit debat aandacht is voor degenen die het werk doen. Ik denk dat het goed is om een aantal dingen aan te stippen. De heer Van Drunen sprak over preventie met gezag, waar ook collega Achbar een belangrijke rol in speelt omdat het ook een preventiedeel is. Daar zullen we denk ik de komende tijd nog veel met elkaar over spreken. Maar wat mij op dit moment echt een doorn in het oog is, dat zijn toch eigenlijk die uithalers in de haven. Vandaag weer een verhaal in het Algemeen Dagblad volgens mij. En dat is echt nieuw. Het Algemeen Dagblad had ook de primeur van een nieuwe aanpak die wij bewandelen in de haven, namelijk het persoonlijk verantwoordelijk stellen van die uithalers voor de schade aangericht in de haven. Als je daar de haven binnenloopt om spullen uit de containers te halen en je wordt aangetroffen dan betekent dat dus ook dat de kranen stilstaan, dat er automatische vervoerapparatuur niet meer functioneert. Zo'n complete terminal ligt dan een paar uur stil en dat brengt kosten met zich mee. Het is nu voor het eerst in Nederland dat wij een zaak hebben aangespannen met elkaar, door de gemeente mogelijk gemaakt en waarbij de rechter ook inderdaad heeft geoordeeld dat het verantwoordelijk stellen van deze jongelui voor de aangerichte schade een persoonlijke verantwoordelijkheid is en daarvoor dienen zij op te draaien.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). U heeft een interruptie.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ik weet niet welke vraag de heer Van Drunen heeft. Ik ben nog niet helemaal klaar met de redenering, maar ik wacht wel even.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. In mijn betoog noemde ik niet alleen preventie met gezag, maar het staat ook genoemd in een motie die ik heb ingediend, de motie getiteld 'Van straat!' De burgemeester begon zijn bijdrage dat hij alleen een aantal vragen had en geen moties. Dat is dan naar mijn idee niet helemaal correct, dus ik zou het erg waarderen als de burgemeester ook nog zijn reflectie kan geven op die motie voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester. En heeft u het nummer van de motie?

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nummer 10.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ik weet welke motie het is. Ik wilde het verhaal over die uithalers nog even afmaken. Wij zijn van plan om tot het gaatje te gaan. Dat betekent dat na de veroordeling ook daadwerkelijk het geld moet worden geïncasseerd. En het maakt niet uit, zegt de rechter, hoeveel mensen daarbij betrokken waren. Ze zijn allemaal in dezelfde mate verantwoordelijk. Waren ze met z'n tienden, dan moet je die boete dan ook gewoon met

z'n tien betalen. Lukt dat niet cash, dan gaan we met de deurwaarder tot aan de deur, desnoods halen we de tv en de schoenen en alles wat we maar aantreffen weg, om ervoor te zorgen dat er lessen geleerd worden. Het is niet alleen dat er een mogelijke gevangenisstraf boven je hoofd hangt, maar je moet ook verantwoordelijk worden gesteld voor de schade die je daar werkelijk aanricht. En ik beloof u: dit is slechts het begin, want dit moet echt een vlucht gaan nemen de komende periode om de afschrikwekkende werking van het zijn van een verlengsnoer voor die drugsbaronnen in de Rotterdamse haven echt met veel kracht te kunnen verhinderen. Degene die onze steun nodig heeft, gaan we leveren. Degene die een warme arm nodig heeft om uit de ellende te komen, gaan we ook leveren. Dat is het preventieve deel. Maar wil je niet luisteren, één keer, twee keer, dan moet je het gaan voelen en dan moet die boete dan ook zijn werking gaan doen. En dat is volstrekt binnen het recht, dus we verzinnen geen idiote dingen. Als je schade veroorzaakt moet je dan ook voor de schade gaan opdraaien. Dan voorzitter, de deurwaarder kan inderdaad ook dure spullen in huis komen halen. Je kunt ook wel eens dure schoenen aantreffen. Die heb ik zelf niet hoor, maar die kunnen € 2.000,00 kosten. Ik heb ze zelf niet, maar ze schijnen te bestaan. Ik heb ze zelf niet hoor, mijn schoenen kosten € 90,00.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, mij hoeft u natuurlijk niet te overtuigen van dit geweldige plan, ik ben heel blij, juist ook omdat we zien dat in 2022 de strafmaat onder de maat was. Dat zei de officier van justitie ook. We zien overigens die strafmaat wel iets stijgen. De rechter gaat een beetje mee met Rotterdam en ik ben heel blij dat we via deze weg de boetes kunnen opschroeven. Dat is uitstekend. Wat ik mis, en daarom zat ik een beetje te wachten op uw punt, of u naar een volgend onderwerp zou gaan. Want wat ik ook in de Voorjaarsnota las, en ik vroeg me af of daar ook al resultaten zijn of dat het nog moet worden ingevoerd, en dat is het opleggen van gebiedsverboden aan uithalers, daar waar ze al in verband zijn gebracht met het uithalen, zijn we daar nu ook al actief op bezig of moeten we nog uitpluizen hoe we dat precies in werking kunnen stellen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Die vraag staat al een tijdje uit bij onze juristen, want dit debat hebben wij al eerder met elkaar gehad. Niet alles wat wij zouden wensen is mogelijk, maar wij onderzoeken werkelijk alles. Als dat een optie is die ook daadwerkelijk zou kunnen helpen, gaan we ook die kant op. En ik signaleer samen met u, mijnheer Lansink, dat de rechter ook in zijn strafmaat opschuift als het gaat om mensen die voor het eerst zo'n misdaad plegen. We zijn toentertijd begonnen met voorwaardelijke straffen en inmiddels worden er ook concrete gevangenisstraffen uitgedeeld. Dus het recht moet zich nog settelen en ik denk dat dat heel belangrijk is. En ik denk dat het feit om naast een gevangenisstraf ook in potentie werkelijk op te draaien voor de geleden schade wellicht toch een signaal afgeeft van afschrikken. Want wij willen niet dat deze jongens in de bak terecht komen, wij willen dat ze daarmee stoppen. En wij doen ook een hulpverleningstraject in de aanbieding. Daarom doen we ook niet alleen het gezagsdeel, maar ook het preventieve deel. We willen heel graag dat deze jongens geholpen worden om uit het circuit te komen en daar is dit een wezenlijk onderdeel van. Dus ja, het strafrecht, maar ook het opdraaien voor de schade. Voorzitter, dan zijn we natuurlijk erg bezig met de explosies in de stad.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, wat ik me nu afvraag hè, de drugshandel is een heel hardnekkig probleem en daar gaan heel grote krachten van uit, er worden miljoenen,

miljarden aan winsten gemaakt. Mijn oprechte vraag is of het dan helpt om zo hard in te zetten op loopjongens die volgens die drugscriminelen eigenlijk ook gewoon vervangbaar zijn.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Zonder uithalers geen drugs in de stad.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Maar die uithalers, we vangen er vandaag een en morgen hebben ze weer een nieuwe jongen of meisje te pakken die het wil uithalen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja, en daarom is het de bedoeling dat van de beoogde strafmaat en het verantwoordelijk stellen voor de economische schade een signaalwerking uitgaat dat je dat dus ook niet moet doen. Ik ben ongelofelijk barmhartig voor iedereen die wel eens een fout maakt in zijn leven. Maar als je hier een beroep van maakt en we vangen ook jonge mensen die regelmatig in de haven te vinden zijn omdat ze dit als een soort beroep doen. Ja, dan ben je eigenlijk als een soort beroepscrimineel in de haven bezig met cocaïne in de samenleving te krijgen. Dan eindigt daar mijn barmhartigheid voorzitter.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik heb het voorrecht mogen hebben om recentelijk een werkbezoek af te leggen met de commissieleden van BOFV bij de politie. En de beelden die ik daar heb gezien, dat is niet het bang maken van jongeren. Zij stimuleren elkaar juist en het wordt verheerlijkt en er worden hele bergen met geld tentoongesteld. En zelfs in de PI worden er filmpjes gemaakt en kaarsjes uitgeblazen voor hun verjaardag. Dus weet je, het is een heel sympathiek streven, maar we hebben nog een heel lange weg te gaan.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter. Naar mevrouw Maassen, als de aantrekkelijkheid voor deze jongeren zit in het financiële deel, in de stapels met geld, is dit toch juist een prachtige oplossing om het juist daar, op dat punt te pakken? Juist dat dat geld in gevaar komt? Het lijkt me de beste oplossing die er is.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja voorzitter, ik snap natuurlijk het ideologische debat waar mevrouw Maassen ook met mij wel eens vaker gesproken heeft. Dat snap ik wel. Maar daarvan heb ik al eerder gezegd: die route is onwerkbaar en ook onhaalbaar en zeker op lokaal niveau. We hebben te maken dat cocaïne gewoon op de verboden lijsten staat en dat handelen daarin of transporteren et cetera gewoon een criminele daad is. En daarom treden we ook daartegen op. Het is ook niet anders. Nogmaals, we zijn niet alleen maar met dat harde verhaal bezig, we zijn ook met het zachte, preventieve verhaal bezig en daarom ben ik ook zo blij met de middelen van justitie rondom preventie met gezag. Het begint ook met preventie en dan het gezagsdeel. Maar het kan niet zo zijn dat je zegt: we laten het op zijn beloop. Daarvoor was ik eerlijk gezegd niet ingehuurd en dat was ik ook niet van plan.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik heb het helemaal niet gehad over een bepaalde ideologische discussie die wij hier eerder hebben gehad. Ik heb het gehad over de aanpak en ik heb ook niet gezegd dat we het op zijn beloop moeten laten. Ik vraag me gewoon af of de aanpak die hier wordt beschreven dan de route is. Of ons dat nu gaat helpen in de overlast die wij ervaren van de criminelen hier in deze stad.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Voorzitter, mag ik het omdraaien? Doorgaans stellen raadsleden vragen aan de burgemeester, maar wat staat u dan voor ogen mevrouw Maassen?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, voorzitter, op het moment dat wij met onze ondermijningsaanpak beogen om de overlast te verminderen en om ervoor te zorgen dat het minder vaak voorkomt, dan denk ik dat we onze capaciteit veel beter kunnen inzetten op het zogenaamde middenmanagement van de criminelen. Het keihard aanpakken van jongeren die ergens terechtkomen omdat ze zelf de kansen die ze in hun leven hebben minimaal inschatten via de legale routes. Dat is gewoon niet waarvan D66 overtuigd is dat dat de route is. En dan kun je spullen afpakken, maar we hebben bij de politie gehoord dat het heel vaak heel droevige woningen zijn waar mensen in leven waar eigenlijk alleen maar een paar schoenen van € 2.000,00 staat. Eén paar. En dat voor de rest mensen op de grond slapen of op een matrasje. Dat is gewoon niet hoe ik het voor ogen zie en dat is een verschil van inzicht.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Ik moet u erop wijzen dat u door uw tijd heen bent, dus ik hoop dat de burgemeester niet nog meer vragen uw kant op stuurt. Dan geef ik het woord aan de burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Nee, dat ga ik niet doen, maar ik ga wel antwoorden dat wij natuurlijk niet alleen maar die loopjongens op straat... hoe cruciaal die ook zijn hè. Mijn overtuiging is: zonder die loopjongens komt cocaïne niet op straat, want zij zijn de laatste belangrijke schakel om het uiteindelijk in de handel te krijgen. Net zoals zonder die jongens op de hoek van de straat geen cocaïnebolletjes worden verkocht aan anderen, want zij spelen daar namelijk een belangrijke rol in. Dat is het afzetsysteem van die grote criminelen. Maar lees vandaag ook de krant. Daar wordt gewoon in een tunnel een stel in een auto vastgepakt met cocaïne en geld en wapens. Het zijn dus niet alleen maar de loopjongens die gepakt worden, maar er worden ook in het middensegment regelmatig mensen gepakt als het gaat om de explosies staat de teller inmiddels op meer dan veertig aanhoudingen die ook gepakt zijn. Het zijn niet alleen degenen die het gedaan hebben, het zijn ook de makelaars die daarboven zitten. Als u met de politie gesproken heeft, weet u dat ook. En u weet misschien ook dat er een paar grote zaken in Nederland draaien op het ogenblik, waarbij echt de top van het hele cocaïne-imperium aan diggelen wordt geslagen met forse aanhoudingen in Latijns-Amerika, aanhoudingen in het Midden-Oosten en aanhoudingen in Nederland. Het zijn dus niet alleen maar die loopjongens. Maar ik ben ervan overtuigd dat zonder die loopjongens cocaïne niet in de discotheken terecht komt. Zo simpel is dat. Ik denk dat het belangrijk is dat we ons dat met elkaar realiseren. En daar zacht over praten, zou ook kunnen betekenen van nou ja, de politiek en de burgemeester vindt dat allemaal niet zo erg. Laat maar gaan. Ik vind het heel erg, diep serieus. Ik heb heel

veel sympathie voor allerlei vraagstukken van mensen rondom armoede en allerlei ingewikkelde dingen. Hoezo? Ik weet er alles van. Dus ik praat uit eigen ervaring als het gaat om dat soort vraagstukken, als het gaat om armoede. Maar ik heb geen respect, eigenlijk niet, nul, voor mensen die gif verkopen aan de medemens. Gif aan de medemens. Want dat is het. En dat geldt ook voor mensen die dat mogelijk maken. Daar heb ik weinig respect voor. Ik zei net ook al: dat klinkt hard. Mijnheer Vonk kent die bewoordingen denk ik vanuit zijn overtuiging wat beter als ik zeg: dan eindigt mijn barmhartigheid. Dan eindigt die ook echt en dan meen ik het ook echt. Wat niet wil zeggen dat iedereen die bereid is om op het rechte pad te komen, die kan wethouder Achbar en mij aan zijn kant krijgen om daar werkelijk alles van te maken. Geen investering is wat mij betreft te weinig om zo iemand wel op het rechte pad te krijgen. Dan is het niet alleen maar hard optreden. Maar als je in gif handelt, dan eindigt daar wat mij betreft de barmhartigheid.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Mevrouw Maassen, ik heb u net al best wel extra tijd gegeven om uw verhaal af te ronden omdat het ook een vraag van de burgemeester was.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik heb daar geen dertig seconden voor gekregen en ik werd echt uitgelokt door de burgemeester. Maar één ding, ik keur het af. Ik vergoelijk het niet, want er wordt mij hier van alles in de mond gelegd. Ik keur het af.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Waarvan akte. De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Nee, dat is mijn intentie niet. Als ik die indruk heb gewekt dan spijt mij dat. Het is zeker niet mijn intentie, want zo praten wij niet met elkaar. Het is niet mijn intentie om u dingen in de mond te leggen. Mijnheer Lansink vroeg mij wat ik nog meer nodig heb. Dat is een goede vraag die ik heb genoteerd. Dat is het herschrijven van de privacywetgeving. De privacywetgeving zoals wij die nu kennen is mij een doorn in het oog. Niet alleen ik als burgemeester maar bijna alle burgemeesters. We moeten nieuwe wetgeving maken die de echte mensen, de echte burgers beschermt en criminelen niet beschermt. We hebben nu een systeem dat in zijn uitwerking criminelen beschermt. We hebben nu een systeem dat in zijn uitwerking mij en de collega's hindert in het bieden van hulp aan mensen die hulp nodig hebben, omdat wij informatie over hen met elkaar niet mogen uitwisselen. Mensen die puur hulp nodig hebben. Ik kan u er casussen van noemen, daar krijg ik echt een punthoofd van. Maar we mogen daar niet met elkaar over spreken terwijl onze intentie is om hulp te bieden. En niet om ze te controleren, nee, hulp bieden. En ik denk dat mevrouw Van Aalst hoofdschuddend vanuit haar werk daar ook wel ervaring in heeft. Dus als u het mij vraagt zou ik zeggen: help daar waar mogelijk is om die wetgeving zoals we die nu kennen een keer op zijn kop te zetten en wetgeving te maken die burgers echt beschermt en criminelen in het zonnetje zet. Dus dat is denk ik van belang. Dan die motie van Leefbaar Rotterdam, de mogelijkheid te onderzoeken om samen met initiatiefnemers van het project De nieuwe ondernemers, dat idee komt volgens mij uit Spijkenisse, te kijken of dat hier in Rotterdam zou kunnen werken. Het idee daarachter is dat deze mensen, zodra ze uit de gevangenis komen, soms terugvallen in oude gebruiken van handel in gif, zeg maar. Daarvan is de redenering: hé, dat zijn goede handelaars. Zou je ze ook niet kunnen laten handelen in goede dingen, in positieve dingen? Dat lijkt me uitstekend. Wat mij betreft gaan we kijken of daar nog iets mee te doen is. Dan de vragen en de opmerkingen van de heer Oostdijk maar ook de heer Segers-Hoogendoorn over cyber. Ja, ik beschik over iets minder geld. Mijnheer Segers-Hoogendoorn, ik zou zeggen, tel uw zegeningen, want oorspronkelijk volgens het coalitieakkoord zouden wij € 0,00 hebben volgend jaar, maar mede dankzij uw motie en instemming van de raad hebben we nu €375.000 vanaf volgend jaar. En we gaan proberen dat geld gefocust in te zetten. Ook gezien de taken van de gemeente gaan we proberen dat geld gefocust in te zetten op het

terrein van de openbare orde en veiligheid. Daar gaan we proberen het in te zetten, ook omdat de grote bedrijven in de haven vanuit FERM worden bediend, het samenwerkingsverband binnen de haven. Daar zijn andere geldstromen die dat reguleren, dus wij gaan ons concentreren en een keuze maken en dan zullen wij u daarin ook meenemen. Voorzitter, dan niet zozeer een vraag maar wel een terloopse opmerking van de heer Van der Velden over bedrijven die fiscale constructies hanteren waar de burgemeester een kop koffie mee drinkt. Hij was wel zorgvuldig, want zo ken ik de heer Van der Velden, hij zei ook uitdrukkelijk: ik praat niet over instellingen die frauderen. U was daar zorgvuldig in. Het gaat u over de vraag of de gehanteerde constructies fiscaal en anderszins door de beugel zouden kunnen en om mijn opmerking daarover dat ik dat niet relevant vind. Mijn rol als hoeder van de openbare orde en veiligheid in Rotterdam is te voorkomen dat crimineel geld in de bovengrondse economie wordt ingezet door investeringen dan wel vergunningen aan te vragen waarmee het crimineel geld uiteindelijk wordt witgewassen of anderszins ten bate van criminaliteit wordt aangewend. Dat is waarom ik zei: het overige is voor mij als burgemeester van Rotterdam in dat opzicht eigenlijk niet relevant. Ten eerste heb ik niet de instrumenten om de fiscale constructies van bedrijven te onderzoeken en bovendien ga ik er van uit dat dat een zaak is van de fiscus en dat de fiscus daaromtrent zijn werk doet en als dat nodig is regering en parlement regulerend optreden. Wellicht herinnert u zich een aantal jaren geleden dat zelfs de Amerikanen zich hebben beklagd over de manier waarop in Nederland brievenbusfirma's aan de Zuidas in Amsterdam werden gevestigd. Een heel ingewikkelde discussie, die ik toentertijd ook heb kunnen volgen. Dat heeft er niet toe geleid dat Nederland zijn fiscaal beleid heeft aangepast. Ik heb daar als burgemeester van Rotterdam heel weinig over te zeggen. Ik heb te maken met een instelling die heel veel geld in Rotterdam wil pompen. U heeft net te horen gehad van wethouder Yigit over een laatste gift aan het Fonds Bijzondere Noden en ik heb niet te maken met een instelling waar ik op voorhand als burgemeester een verdenking op zou kunnen plakken. Dat is niet aan de orde. Dat is op geen enkele manier aan de orde. Daar is ook niets van gebleken. Maar als u mij vraagt of ik beelden heb van fiscale constructies, waarom zou ik dan alleen van één instelling de fiscale constructies moeten kennen? En niet van Shell en niet van APM Terminal en allerlei andere bedrijven in Rotterdam die hier miljarden komen investeren? Die houd ik ook niet tegen het licht. Daar zijn anderen voor die dat moeten doen en wij hebben hier te maken met een instelling die heel graag zijn geld in Rotterdam beschikbaar wil stellen voor goede doelen en mij is geen enkel moment gebleken dat daar iets mee aan de hand zou zijn, anders dan dat er twijfel bestaat over de manier waarop de fiscaliteit is ingericht, maar daar ga ik niet over. Dat is een zaak van de fiscus en de minister van Financiën. Voorzitter, ik was klaar.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u. Ik heb toch nog een vraag, want het gaat natuurlijk ook om ethiek. Als je filantroop bent, mag er geen enkele twijfel bestaan over de herkomst van het geld. Dus mijn vraag is eigenlijk: weet u wel de herkomst van het geld dat de heer Van der Vorm, want laat ik maar gewoon zijn naam noemen, hier in Rotterdam steekt? Weet u dat? Weet u welk geld hij hier dan in steekt?

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Nee voorzitter, dat weet ik niet en dat hoef ik ook niet te weten. Want daar zijn anderen voor die dat zouden moeten controleren. Dat is de fiscus, dat is de minister van Financiën, dat is De Nederlandsche Bank, daar hebben we ook uitgebreide instituties voor. Voor mij is van belang of ik te maken heb met een instituut of met een instelling, want u noemt namen maar ik heb te maken met twee stichtingen, Verre

Bergen en Droom en Daad, of die stichtingen binnen de Nederlandse wet opereren en al dan niet constructies hanteren die ook binnen de wet passen en ook aanvaard zijn. En welke constructies dat zijn, dat is niet aan mij. Als er iets met die constructies niet in orde zou zijn dan is dat aan de regering en het parlement en de minister van Financiën om daarover te kunnen oordelen. Maar ik wil wel waken dat niet het geld zelf, los van de oorsprong daarvan, met verkeerde intenties in de Rotterdamse economie wordt gepompt om daar criminaliteit mee te bedrijven. Dat is wel een andere tak van sport en dat hoor ik wel te bewaken. En daarvan is tot op dit moment van vandaag niets van gebleken.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja, dank u. Ja, u heeft een sociaaldemocratische achtergrond. U bent ook lid van de PvdA, dus het lijkt mij wel dat u er een voorstander van bent dat mensen gewoon belasting betalen in Nederland. En u noemt nu net juist een voorbeeld dat mijnheer Yigit zei dat we nu zeg maar iemand die belasting ontwijkt gaan zitten roemen omdat hij dus € 450.000,00 maal twee voor het Fonds Bijzondere Noden... Terwijl als hij gewoon belasting betaalt in Nederland, zou dat gewoon een overheidstaak zijn. Dus als je belasting betaalt, dan kan het college in dit geval bekijken: waar gaan we dat geld aan besteden? Maar diegene betaalt geen belasting, zit in Monaco, Bermuda. Maar ik heb het onderwerp al geagendeerd. Er is ook een motie 'Belastingontwijking is onethisch' van de Partij voor de Dieren. Dus het verbaast mij dat een burgemeester met een sociaaldemocratische achtergrond hier zo gemakkelijk overheen stapt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, ik heb best moeite met dit debat. Het gaat over een persoon, en doorgaans hebben wij het over personen in vertrouwen, omdat de persoon niet aanwezig is om zichzelf te kunnen verdedigen. En ik snap de politieke kleur en de duiding die de Partij voor de Dieren daaraan wil geven, maar ik heb hier toch wel een beetje moeite mee. Wij zijn altijd zeer zorgvuldig als wij debatteren over personen en dat doen wij hier. En wij wuiven deze persoon van alles en nog wat toe en die persoon kan zich in dit huis niet verdedigen. Ik heb daar moeite mee en ik zou de voorzitter willen vragen misschien die regel die wij daarop hebben, dat wij hier niet in openbaarheid over personen spreken gestand houden. Dank u wel.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dat roept een reactie op van de heer Van der Velden. Misschien een korte reflectie. Het gaat natuurlijk over een organisatie die geld investeert in Rotterdam. Je kunt het iets breder trekken dan een persoon. Zo heb ik het verhaal van de heer Van der Velden tot nu toe ook geïnterpreteerd, maar dan geef ik even de heer Van der Velden het woord.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou, ik wil het ook wel over stichtingen hebben hoor, maar de voorzitter van de Stichting Droom en Daad is mijnheer Van der Vorm en mijnheer Van der Vorm wil heel graag bejubeld worden in deze stad, door de burgemeester ook. Dus ik zie er eigenlijk geen kwaad in om zijn naam te noemen, maar goed, ik pas me aan. Dan noemen we het gewoon Stichting Droom en Daad en Stichting Verre Bergen. Dan doen we dat zo mijnheer Lansink.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank. En ik gaf u een nette uitweg, maar er werd toch nog een beetje weer ingekopt. Laten we het dan op deze manier verwoorden in het debat, want dan doen we meer recht. De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ja voorzitter, het is fijn dat mijnheer Van der Velden mij eraan herinnert dat ik een sociaaldemocratische achtergrond heb. Die heb ik, die kleur zal ik ook niet wegpoetsen. Ik ben daar zelfs ongelofelijk trots op dat ik in die familie groot geworden ben. Maar ik sta hier wel als de Rotterdamse burgemeester en mij is opgedragen de belangen van Rotterdam en de belangen van de stad Rotterdam te verdedigen. En zoals ik de neutraliteit ten aanzien van de politieke kleur van de wethouders vanmiddag heb staan verdedigen, zou ik dat ook over mezelf willen zeggen, dat u mij vooral moet aanspreken als de burgemeester van Rotterdam die de taak heeft om ervoor te zorgen dat de belangen van Rotterdam tot in sint juttemis worden verdedigd. Of dat nu gaat om het lobbyen bij het kabinet voor het verkrijgen van de centen of als er instellingen zijn die in Rotterdam charitatief werk willen doen voor de stad, om die zo goed mogelijk ook te interesseren in de projecten die wij in Rotterdam ook doen. In die zin heb ik inderdaad veel verkeer met beide stichtingen, ook omdat het college mij heeft opgedragen portefeuillehouder te zijn voor charitatieve instellingen in Rotterdam, een portefeuille die ik heel graag doe en overigens niet alleen met deze stichtingen maar ook met andere mogelijke filantropen in onze stad. Ik ben er in zijn algemeenheid voorstander van dat instellingen belasting betalen en als het even kan daarbovenop ook nog eens maatschappelijk actief zijn. Als ik op bedrijvenbezoek ben bij een groot bedrijf in de haven en ze vragen aan mij: burgemeester, kan ik nog iets doen voor de stad? Dan zeg ik altijd: zoekt u alstublieft een instelling of een stichting in Rotterdam of een vereniging en probeert u daar iets aan maatschappelijke doelen te realiseren. Dat doen ze met enige regelmaat. Dat zijn bouwbedrijven, dat zijn bedrijven in de chemie, in de haven, in de logistiek, die ik als ik daar op werkbezoek ben stevast altijd afsluit met: zorgt u ervoor dat u betrokken bent bij instellingen in Rotterdam. Dus niet alleen belasting betalen is heel belangrijk, maar ook dat er inderdaad ook maatschappelijk betrokken wordt bij de stad. Ik was altijd jaloers op collega-burgemeesters in New York. Ik ben er bij een geweest, dat was in dit geval dan Chicago. Wij weten dat Amerikaanse bedrijven heel weinig belasting betalen, maar uiteindelijk werd een compleet park met een museum in dat park aan de stad geschonken ter waarde van 200 miljoen dollar. Ik was toentertijd jaloers op die burgemeester die dat zo in zijn schoot geworpen kreeg binnen dat systeem zoals dat daar bestond. Wij hebben hier ons eigen systeem en binnen dit systeem hebben we een paar instellingen die financieel willen bijdragen aan de stad Rotterdam. En dat wil ik heel graag omarmen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Helder, volgens mij. Want ik zie allerlei raadsleden die dit debatje graag willen afsluiten. De heer Van der Velden, heeft u echt nog een nieuw punt? Dan krijgt u nog even het woord.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Nou ja, we zitten hier soms uren over veiligheid te bomen, dus ik bedoel, waarom zou ik dit onderwerp niet mogen agenderen? En als we het dan over Amerika hebben, daar had je bijvoorbeeld de filantroop de familie Sackler. Die is nu van alle muren gehaald en niet voor niets. Dat weet u ook. Maar waar ik me over verbaas is dat het college dus een enorme jacht inzet op mensen die het minste hebben. Dat doen ze. Mijnheer Versnel zegt ook nog in De Telegraaf grote koppen. En tegelijkertijd zitten we twee stichtingen waarvan iemand, ik mag zijn naam dan niet meer noemen, voor honderden miljoenen de belasting ontwijkt, die halen we binnen als een soort koning en bedienen we als een koning. Ik vind dat niet te rijmen en dat mag ik gewoon zeggen. Maar het debat is geagendeerd voor na de zomer door de Partij voor de Dieren, dus we zullen het er nog uitgebreider over hebben, dus ik kijk daar reikhalzend naar uit.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Dit was een voorproefje wat dat betreft. Volgens mij was het wethouder Versnel die in zijn beantwoording denk ik terecht zei: we moeten die maatschappelijke euro's die wij in het uitkeringsstelsel daar laten komen waar ze thuis horen, echt bij de mensen die het ook nodig hebben. En dat is onze verantwoordelijkheid. Als het gaat om witteboordencriminaliteit ligt dat niet zozeer bij ons hier, maar ik was wel bijzonder ingenomen met het feit dat de rijksinstellingen de afgelopen weken gemeld hebben dat voor zo'n meer dan € 170 miljard aan dividend gerotzoid zou zijn en dat die personen nu allemaal op een manier opgezocht worden en dat dat onderzocht wordt en dat dat in kaart wordt gebracht et cetera. Dat is niet genoemd maar dat schoot mij wel te binnen toen dat debatje tussen u beiden aan de orde was. We moeten er inderdaad voor zorgen dat er draagvlak onder die kleine euro's van die kleine man en vrouw terechtkomen waar ze thuis horen, maar dat dat andere ook in beeld is. En ik ben blij dat nu met zoveel nieuws ook dat verhaal over die € 170 miljard dividend, al dan niet ontdoken of niet belasting betalen, ik ken de woorden niet zo precies, maar dat dat nu wel speelt en dat dat ook de kranten heeft gehaald. Ik ben daar ook blij mee. Het geeft ook aan dat die verantwoordelijkheid ook elders ligt.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel. Dan zijn we aan het einde van de beantwoording van de burgemeester en dan geef ik hem zo even het woord en dan hoor ik in mijn oor dat we even gaan schorsen. De burgemeester stelt voor om tien minuten te schorsen. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja, ik heb nog een paar onbeantwoorde vragen van de burgemeester, dus dan zou ik u willen verzoeken om misschien nog even voorzitter te zijn. Ik had namelijk begrepen dat deze vragen door de burgemeester zouden worden beantwoord, maar als dat niet zo is, dan zou dat misschien een andere wethouder moeten zijn. Maar ik had vragen gesteld over waarom evenementen die al veel ervaring hebben met het organiseren van evenementen niet lukt om vergunningen te krijgen. En ook of het mogelijk is om de gratis drugstesten toegankelijk te maken op festivalterreinen of in ieder geval wat meer centraal in de stad. Ik had begrepen dat dat door de burgemeester zou worden gedaan. Zo niet, dan ga ik dat aan een andere wethouder richten.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Ik wil daar wel wat over zeggen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). De burgemeester.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Laten we beginnen met evenementen. We hebben natuurlijk de afgelopen tijd al die evenementen die om wat voor reden dan ook niet door zijn gegaan ook in de raad besproken. Al die voorbeelden die u noemt zijn in de raad ook echt een voor een besproken. Dat is De Parade, die is besproken. Het is door aangeven van mevrouw Bokhove zeer uitgebreid bediscussieerd waarom dat niet doorgegaan is. We hebben Rollerdam uitvoerig besproken in de actualiteitenraad vorige week. En ook andere evenementen zijn allemaal besproken. Wij hosten graag zoveel mogelijk evenementen en soms kan het gewoon echt niet. Dan is er of een strijdigheid met de gewenste datum door een organisator, de gewenste plek door een organisator, een organisator die zich terugtrekt omdat het financieel niet te doen is, of wij geven geen vergunning af omdat de plannen onvoldoende en onvoldragen zijn. En er is altijd wel een reden waarom dat aan de orde is. Maar we blijven met iedereen in gesprek om evenementen in de stad mogelijk te maken. Over dat skaten afgelopen week gezegd: we blijven ook met die persoon in kwestie graag in gesprek om te kijken of het een volgende keer wel tot een voldragen plan kan komen in de stad. Maar het is geen hobby om nee te zeggen tegen een evenement. Dat is niet de reden. De reden is simpelweg omdat een gewenste periode niet mogelijk is of omdat het geld niet

aan de orde is of omdat de plannen niet voldragen zijn. Zo zijn er een paar van dat soort redenen. Drugstesten voorzitter, dat is eigenlijk gewoon simpelweg bij wet verboden. Bovendien komen we in een heel ingewikkelde situatie hè. Wethouder Karremans luistert ook mee, wethouder Karremans en ik plaatsen van die grote borden bij festivalterreinen waarin we zeggen: drugs, hm, misschien niet aan komen. En dan word je gefouilleerd bij een festivalterrein, soms door de politie, soms door een politiehond of soms door een evenementenorganisator, met het doel dat je geen drugs naar binnen mag smokkelen het festivalterrein op. En dan zegt u: maar als het je gelukt is om binnen toch een pilletje te slikken, dan vinden wij dat die getest moet worden. Dat is wel een heel rare gang van zaken. We ontmoedigen het aan de voorkant, je mag het niet mee naar binnen nemen want dat is verboden. Maar als je het naar binnen gesmokkeld hebt dan moet het getest worden. Ik kan het niet rijmen voorzitter, los van het feit dat ook de wetgever zegt: dat mag je op die locatie ook helemaal niet doen. Als je zo'n test wilt doen dan kan dat alleen maar op andere plekken. De heer Van der Velden zei net, hij daagt mij uit over iets van moraliteit. Toen zei ik: daar ben ik niet zo erg veel van, omdat ik vind dat je zoveel mogelijk dingen rationeel moet proberen te benaderen. Maar ik ben van oordeel dat alles wat in dat pilletje zit, niet oké is. Dus ik vind het heel lastig om dan te zeggen: er zitten tien onderdelen in, ja, onderdeel 9 en 10 eigenlijk liever niet. Maar ja, als je het alleen maar betreft bij onderdeel 1 tot en met 8, dan mag je het allemaal slikken. Ik denk niet dat het fijn is om zo'n oordeel aan iemand mee te geven. We hebben zeer recent als college een goed gesprek gehad met een organisatie die dat testen ook doet en die zijn zeer ruimdenkend over drugs en over testen. En zelfs zij zeggen: begin daar niet aan. Maar het mag niet van de wet, zo simpel is het, en anders komen wij zelf als gemeente in een ingewikkelde, bizarre situatie. We ontmoedigen het, je mag het niet mee naar binnen nemen. Maar als je het eenmaal binnen hebt, dan testen.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Dank u wel.

De heer **ABOUTALEB** (burgemeester). Op festivalterreinen doen we het niet.

De **VOORZITTER** (mevrouw Kockelkoren). Ik geef gewoon het woord weer aan de burgemeester en ik begrijp dat er nog een openstaande vraag is voor wethouder Achbar.

De **VOORZITTER**. Wethouder Achbar.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja, dank voorzitter. Er was inderdaad nog een vraag van mevrouw Maassen, D66, over het programma Koloniaal en slavernijverleden en of de verwachting is dat wij het budget dit jaar volledig zullen benutten. Wat ik u kan zeggen is dat binnen die € 1,8 miljoen er op dit moment € 1 miljoen zo goed als uitgegeven is. Er ligt nog wel € 800.000,00 op de plank, maar er zijn wel ideeën om die uit te geven. Dan kunt u denken aan bijvoorbeeld het uitbrengen van een audioboek of een animatiefilm, maar ook als het gaat om de kosteloze naamsverandering, maar dan met name voor de zichtbaarheid en de voorlichting. Dus het idee is om hem wel optimaal te benutten en geen onderbesteding te hebben op dit programma. Ik wil u ook meenemen daarin, los van de P&C-cyclus waar het sowieso komt, misschien met een korte notitie. Dat is hierbij een toezegging die ik wil doen. Met een overzicht van hoeveel er dan gaat naar storytelling, hoeveel naar audio en dergelijke. Dat geeft misschien ook wat zicht. Voor de sturing is dat misschien ook wel wat makkelijker. Ja?

De **VOORZITTER**. Ik had net gesuggereerd tien minuten te schorsen. Toen hoorde ik in de raad: waarom eigenlijk? Er zijn mensen die met elkaar willen overleggen, er zijn mensen die een sigaretje willen doen, mensen die naar de wc willen. Het is altijd buitengewoon handig om een korte schorsing in te gelasten. Dat is dus tot 22.00 uur. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering. Aan de orde is de tweede termijn van de zijde van de raad. Ik neem waar dat er behoefte is aan een tweede termijn dan wel aan het nagaan of er nog additionele vragen gesteld zouden moeten worden. Voor zover er tijd voorradig is, wie wenst het woord? De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja, dank u voorzitter, aangezien ik nog 8 minuten en 36 seconden op de klok heb staan, denk ik: die ga ik even volpraten. Nee, even alle gekheid op een stokje. Ik heb nog een motie om in te dienen, waarbij we het college verzoeken om zich in te zetten voor het verbeteren van de levendigheid in de kleine kernen, middels mee te werken of via de wijkorganisatie aan het Sterren Muziekfestival op het Plein in Rozenburg als wel Hoek van Holland.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 67. Een Engelbewaarder op het Raadhuisplein en Brinkplein?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het college de komende jaren forse stappen wil maken in het verbeteren van de leefbaarheid in de Kleine Kernen;

overwegende dat:

- een belangrijk aspect van 'leefbaarheid' zit in het versterken van de lokale gemeenschap en muziek verbreedert;
- het Sterren Muziekfestival op het Plein een format is wat uitstekend past bij het dorpse karakter van Rozenburg en Hoek van Holland;

verzoekt het college:

- in te zetten op het verbeteren van de levendigheid in de Kleine Kernen;
- hierover in gesprek te treden met de wijkorganisatie in deze Kleine Kernen;
- de wijkorganisatie te laten inventariseren of er behoefte is aan evenementen als "Sterren Muziekfestival op het Plein" en hen hierover in gesprek te laten gaan met het maatschappelijk middenveld (bijvoorbeeld: de Dorpsraad, BIZ, ondernemersverenigingen, lokale stichtingen etc.) om de mogelijkheid en wenselijkheid te onderzoeken om dit soort evenementen in de toekomst zowel een keer naar Rozenburg als Hoek van Holland te halen (via de reguliere weg);

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel. In de tweede termijn kijk je natuurlijk even wat dit debat nu heeft opgeleverd. En het moet me van het hart dat een groot deel van het college niet goed luistert naar de rode draden die partijen uit deze raad hebben ingebracht. En dat vind ik jammer, want dat leidt niet tot één raad. En nog erger is dat er ook niet naar de noodkreten uit de stad wordt geluisterd, en dat leidt niet tot één stad. We zien dat er op armoede en welzijn eigenlijk niet één motie wordt omarmd die recht doet aan de sociale waardevolle goedlopende initiatieven. Waar de stekker uitgaat en waar juist zo'n behoefte aan is in deze tijd van crisis en waar veel mensen het heel erg voor hun kiezen krijgen. We zien dat dat extra schrijnend is in de combinatie omdat aan de andere kant budgetten worden uitgegeven om de ozb te verlagen. Dat zijn zulke tegenpolen. Dat is ontzettend lastig en wij zien dat daarmee de tegenstelling in de stad alleen maar vergroot. Het is niet één stad, dit vergroot de tegenstellingen. Er wordt in deze Voorjaarsnota aan het eind van de dag, tenminste donderdag hebben we de stemmingen, geen euro verschoven. En dat is volgens mij niet waar we als raad voor bij elkaar zijn. We zijn hier voor de Rotterdammers en om betekenisvol te zijn. En mijn afdronk is daar niet zo positief over. Voorzitter, dat is mijn bijdrage. Ik wil eigenlijk nog een motie indienen, maar de tien minuten schorsing was net te kort om die ook nog uit te printen, dus ik kom aan het eind nog even alleen een motie indienen omdat ik nog wat overleg heb gehad met de heer Buijt.

De **VOORZITTER**. Ziet u wel dat een schorsing heel nuttig kan zijn? Ja, dat dacht ik wel. Wie mag ik verder het woord geven? Mijnheer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja dank u wel voorzitter. Ja, ik wilde ook een soort afdronk geven van deze dag. Het was ook ergens erg ongemakkelijk. We houden elkaar denk ik als raad op dit moment ook een beetje in een houdgreep. Want als ik zie wat we eigenlijk met zijn allen willen. Er kwamen dingen langs als de bewonersinitiatieven, het handgeld voor wijkmanagers, Couleur Locale, maar ook die armoede. Eigenlijk zijn dat onderwerpen, iets wat we eigenlijk met zijn allen willen. Maar een coalitie die zegt: het is nu eenmaal noodzakelijk om hierop te moeten bezuinigen. En een oppositie die zegt: het is eigenlijk toch gewoon schandalig, hier kun je niet op bezuinigen. Niemand wil het, maar op een of andere manier gebeurt het toch. Ik wil aan het eind in de tweede termijn toch nog één ultieme poging doen om die brug naar elkaar toe te slaan. We hebben namelijk nog één instrument als raad voor handen. Daar staat het college een beetje buiten. Maar als raad hebben we nog één instrument in handen en dat is Koers van de Stad. Koers van de Stad hebben we meerjarig begroot op € 4 miljoen. Als wij nu met elkaar besluiten, vanavond of eigenlijk donderdag, dat we die middelen in willen zetten voor bewonersinitiatief, het handgeld wijkmanagers, Couleur Locale en het overige deel naar armoede kunnen schuiven, dan kunnen we in één klap als raad iets oplossen. Wat we volgens mij met zijn allen willen, waarvan ik denk dat ook heel veel wethouders denken: wow, het zou toch gaaf zijn als we dat met elkaar op die manier zouden kunnen regelen. Voorzitter, daarvoor wil ik een amendement indienen. Het amendement 'Koers houden', dat vraagt om de middelen die we hadden gereserveerd voor Koers van de Stad in te zetten voor de doelen die ik net heb genoemd.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement F. Koers houden

"De gemeenteraad van Rotterdam bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota;

besluit de tabel bezuinigingen/taakstelling (pagina) 7

Bezuinigingen/taakstellingen (x1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
[Koers van de Stad]	-	-	-	-	-
Bewonersinitiatieven Budget Wijken	0	400	0	0	0
Coulour Locale en Stedelijk Welzijn	0	0	500	500	500
Handgeld Wijkmanagers	0	400	0	0	0
Subsidie Burgerpanel	0	56	56	56	56
Aanpak Armoede en Schulden	0	978	978	978	2.032
[controlegetal]	0	1.834	1.534	1.534	2.588

als volgt te wijzigen:

Bezuinigingen/taakstellingen (x1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Koers van de Stad	0	1.000	1.000	1.000	1.000
Bewonersinitiatieven Budget Wijken	0	0	0	0	0
Coulour Locale en Stedelijk Welzijn	0	0	0	0	0
Handgeld Wijkmanagers	0	0	0	0	0
Subsidie Burgerpanel	0	0	0	0	0
Aanpak Armoede en Schulden	0	834	534	534	1.588
[controlegetal]	0	1.834	1.534	1.534	2.588

w.g. T.J. Vonk

Toelichting

Jaarlijks heeft de gemeenteraad € 1 miljoen te besteden aan de Koers van de Stad. De zoektocht naar de besteding blijkt in de praktijk moeizaam. Tegelijk zijn er enkele knelpunten in de Voorjaarsnota die vragen om een oplossing. Met dit amendement lossen we deze knelpunten op en gaat het restant van het budget van Koers van de Stad naar de Aanpak van Armoede en Schulden.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Wie mag ik verder het woord geven? Mijnheer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, ik denk niet dat ik in het rood kom en gelukkig zal de gemeentebegroting ook niet in het rood eindigen, dankzij goede stuurmanskunst van dit college. Voorzitter, het startpunt van deze Voorjaarsnota was geen bijzonder of fijn startpunt. Ondanks het feit dat ik blij ben dat we de cao kunnen invlechten in onze begroting, betekent dat wel met de stijgende kosten die we als gemeente op ons af zien komen, dat we verstandige realistische keuzes moeten maken. Verstandige realistische keuzes waarvan iedereen in deze raad bijna wel iets krijgt wat hem of haar behaagt. We investeren gewoon nog steeds in duurzaamheid, we investeren in armoede, we zorgen dat de kosten in de zorg behapbaar en betaalbaar blijven, we zorgen dat de mobiliteit goed geregeld is. En ja, dat betekent dat niet iedereen alles krijgt. Maar dat is ook niet mogelijk, want daarvoor zijn de partijen hier in de raad met de vele aantallen waarmee ze vertegenwoordigd zijn, natuurlijk niet toe in staat. Zover gaan we het echt niet krijgen. Dus in die zin denk ik dat we een goede stap hebben gemaakt in het debat waar iedereen in ieder geval heeft kunnen aangeven waar voor hem of haar de focus ligt. En voorzitter, de VVD

heeft dat in zijn betoog al eerder aangegeven. Wij zijn een partij van realisme. Dat betekent dus ook dat wat ons betreft wij er alles aan moeten doen om die begroting sluitend te krijgen zoals ik zojuist ook al heb gezegd. Ik wens het college dan ook heel veel succes met het uitwerken van de plannen die hier in de Voorjaarsnota staan. En let op, dit is een Voorjaarsnota, dat betekent dat het college hierin richting geeft aan hoe zij het coalitieakkoord verder willen brengen. Dat betekent dat we de komende maanden van het college natuurlijk wel verwachten dat ze dat ook allemaal gaan inboeken en dat ze met plannen naar de raad komen om al die voorstellen die zij hier vandaag hebben ontvouwd ook daadwerkelijk waar gaan maken met plannen. Ik heb daar vertrouwen in en ik wens hen daar ook heel veel succes bij. Ik dank alle collega's hier in de raad voor hun bijdrage. Voorzitter, tot slot de motie 'Wat je zegt ben je zelf'. Ik heb geluisterd naar de beantwoording van de wethouder en ik stel voor dat wij deze in ieder geval als fractie nu terugtrekken om hem onderdeel te laten maken van de discussie die we nog over samenleven zullen hebben. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Heeft u toevallig nog een nummer voor ons?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee.

De **VOORZITTER**. Dan gaan we verder zoeken. Het is motie 22 die wordt ingetrokken. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ik heb geen spreektijd, dus ik wil graag een motie indienen, 'Beken kleur, wees zorgvuldig met de initiatieven van Couleur', mede ingediend namens Leefbaar Rotterdam.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 68. Beken kleur, wees zorgvuldig met de initiatieven van Couleur

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- de gemeente een subsidieregeling Couleur Locale kent, onderdeel van het bereiken van de doelen van het beleidsplan Heel de stad: Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 2021-2026, waaruit gebiedsgebonden welzijnsactiviteiten gefinancierd kunnen worden voor kwetsbare Rotterdammers;
- het college in de Voorjaarsnota 2023 een jaarlijkse herprioritering van € 500.000,00 heeft geraamd vanaf 2025 voor Couleur Locale en Stedelijk Welzijn, waaronder een budgetplafond van € 35.000,00 per initiatief;
- in de Voorjaarsnota 2023 wordt aangegeven dat er minder preventieve inzet komt op kwetsbare Rotterdammers;

overwegende dat:

- Couleur Locale door veel Rotterdammers als waardevol wordt ervaren om op lokaal niveau welzijnsinitiatieven op te kunnen zetten;
- voorkomen beter is dan genezen – en preventieve inzet juist zo belangrijk is;
- het budgetplafond van € 35.000,00 het gemakkelijker maakt voor kleine initiatieven om deel te nemen, maar dat initiatieven die een goede continuïteit bieden en van grote maatschappelijke waarde zijn hierdoor in het gedrang kunnen komen, gezien deze een groter budget behoeven;

- het belangrijk is om goede initiatieven de juiste ondersteuning te bieden, en deze niet zomaar te laten verdwijnen;

verzoekt het college:

- een inspanningsverplichting te doen dat bestaande langlopende initiatieven met goede resultaten die gebruik maken van de subsidieregeling Couleur Locale, welke door de geplande herprioritering in het gedrang kunnen raken, hetzelfde te kunnen laten leveren;
- hierin het aantal jaren dat het initiatief actief is, onafhankelijke tevredenheidsonderzoeken, historische subsidieverantwoordingen, outcome en de eventuele aanwezigheid van een of meerdere keurmerken mee te nemen;
- hierover te rapporteren aan de raad bij de begroting van 2024;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Elbay en C. Aafjes-van Aalst

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Ik kijk nog even rond. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Ja, dank u voorzitter. Ook ik heb geen tijd meer, maar ik heb een ludieke motie die een aantal van ons zeker zal aanspreken. Eind van deze maand gaat de Schouw dicht en daar zijn we met velen altijd geweest. En wat ik niet onvermeld wil laten, ik weet niet of de VVD dat weet, maar ik zal het melden, het staat in de motie. Niet onvermeld mag blijven dat de voorloper van de VVD in het laatste oorlogsjaar haar secretariaat in het pand huisvestte. Dat wist u niet. Dat is leuk om te weten hè. Maar goed, het gaat gebeuren het is niet anders. De fundering is verrot, het moet allemaal weg. Maar wij hebben een motie om er zorg voor te dragen dat een gelijksoortig café als de Schouw terugkeert op dezelfde plek als waar deze zich nu bevindt. En ik dacht: ludiek mag het ook wel eens zijn.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen heeft de volgende motie ingediend.

Motie 69. De oude dame de Schouw!

"De gemeenteraad van Rotterdam in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota;

constaterende dat:

- de geschiedenis van 'De Schouw' onlosmakelijk verbonden is met die van de Witte de Withstraat en met Rotterdam;
- in de Witte de Withstraat werden in de tweede helft van de 19^e eeuw havenarbeiderswoningen gebouwd en in 1870 was de Witte de Withstraat klaar; een pandje met drie verdiepingen voor 3 kleine gezinnen havenarbeiders met huren van € 14,50 per maand;
- de begane grond vele functies heeft gehad van naaiatelier, via kapperszaak en magazijn tot op 14 september 1941 de bodega (de kroeg) 'De Schouw' geopend werd;
- niet onvermeld mag blijven dat de voorloper van de VVD in het laatste oorlogsjaar haar secretariaat in het pand huisvestte;
- op 31 juli 2023 na bijna 83 jaar kroeg te zijn geweest 'De Schouw' haar deuren zal sluiten omdat het pand gesloopt gaat worden;

overwegende dat:

- bekende en onbekende Rotterdammers jarenlang 'De Schouw' hebben weten te vinden;
- 'De Schouw' formeel tot Rotterdams Erfgoed is uitgeroepen;
- 'De Schouw' gesloopt gaat worden om plaats te maken voor een nieuw pand, waarin ook de functie van kroeg op de begane grond blijft bestaan;
- De bekende en onbekende Rotterdammer ook na de sloop behoefte heeft aan een gewoon donkerbruin café zoals 'De Schouw';

draagt het college op:

- er zorg voor te dragen dat een gelijksoortig café 'De Schouw' terugkeert op dezelfde plaats als waar deze zich nu bevindt;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. P.J.H.D. Verkoelen

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Ik kijk nog even rond. Mis ik nog iemand of iets? Mevrouw Bokhove. Dat is de motie waar we zo lang naar uitgekeken hebben? Mevrouw Bokhove heeft de volgende motie ingediend.

Motie 70. Veiligheid voorop? Laat geld bij dak- en thuisloosheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 juli en 6 juli 2023 ter bespreking van de concept Voorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het college voornemens is het bestemmingsreserve 'Dak- en thuislozen' à € 853.000,00 vrij te laten vallen;
- dak- en thuisloosheid vaak primair in verband wordt gebracht met onveiligheid in de openbare ruimte, bijvoorbeeld recent in relatie tot de situatie in Rotterdam West;

overwegende dat:

- dak- en thuisloosheid een van de meest belemmerende factoren in een mensenleven is;
- naast de impact op het individuele mensenleven, dak- en thuisloosheid ook een grote impact heeft op de stad, de openbare ruimte en het gevoel van veiligheid voor alle Rotterdammers, met en zonder dak boven hun hoofd;
- meer (dag-)opvangplekken noodzakelijk zijn om dit gevoel van veiligheid te doen verbeteren en waargenomen overlast te doen verminderen;
- veel dak- en thuislozen kampen met psychosociale- en/of verslavingsproblematiek;
- dak- en thuisloosheid in Rotterdam een enorme uitdaging is waar alle inzet meer dan gerechtvaardigd is;
- het rijk de ambitie koestert in 2030 een einde te maken aan dakloosheid;
- Rotterdam het zich niet kan permitteren om te bezuinigen op de aanpak van dak- en thuisloosheid wanneer dit doel behaald moet worden;

verzoekt het college:

- de mogelijkheden te inventariseren om tijdelijke opvang voor dak- en thuislozen die kampen met psychosociale- en/of verslavingsproblematiek te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren en R. Moti

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja dank voorzitter. Ik heb nog vier seconden. Die ga ik gebruiken om nog een motie in te trekken, nummer 27 als ik me niet vergis, 'EVC-trajecten'. Dat is ook naar aanleiding van de toezegging van wethouder Versnel om daar in het najaar over door te praten, dus daarmee trekken we hem in.

De **VOORZITTER**. Motie 27 wordt ingetrokken. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, ik dien een motie in, maar daarmee komt amendement E wat ons betreft te vervallen. Dus die wordt ook ingetrokken.

De **VOORZITTER**. Amendement E is komen te vervallen. Die wordt ingetrokken. Mevrouw Bokhove, mevrouw Verkoelen, excuses.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50+). Voorzitter, even met betrekking tot de motie over de Alzheimer Stichting. Uiteraard trek ik die in, ik kan hem niet aanhouden, ik trek hem in. We houden het goed in de gaten. Bij de behandeling, ik weet het niet zeker maar ik dacht dat het ergens in het najaar is, mocht dat dan mis zijn, dan komen we er alsnog weer mee op de proppen, dus die trek ik in. En uiteraard, ik kan me daar zeer geërgerd door voelen en wil ook niet de les gelezen worden door DENK. Natuurlijk had ik die motie ingetrokken. Dat doe ik nu alsnog. Ondanks het feit dat ik me soms wel nog wel een beetje als een klein kind voel als me gezegd wordt: je moet hem intrekken, dan doe ik het niet. Maar die kinderachtigheid zal ik achterwege laten. Uiteraard wilde ik een boodschap duidelijk maken aan onze wethouder en ik denk dat die overgekomen is, dus die trek ik ook in.

De **VOORZITTER**. Motie 51 wordt ingetrokken. Volgens mij is er maar één plek waar je graag je een klein kind wil voelen en dat is een snoepwinkel. Ja toch? Heel goed. Zo hebben we de administratie denk ik bij elkaar. Ik probeer wat tijd te rekken om de wethouders die nog een motie hebben gekregen nog te vragen de motie van een advies te voorzien. Ik begin rechts, bij wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja voorzitter, dat is geen probleem. Ik heb nog één motie binnengekregen. Dat is motie 67, 'Een engelbewaarder op het Raadhuisplein', waarin wordt opgeroepen tot het verbeteren van de levendigheid in de kleine kernen. Zoals u weet maken wij daar al werk van. Ook in de Voorjaarsnota heeft u daar ook het een en ander over kunnen lezen. Vooral mijn collega-wethouder Simons is daar natuurlijk heel nadrukkelijk mee bezig en wij ondersteunen daar ook op de verschillende portefeuilles op, ik ook vanuit onder andere Cultuur. Ook daar hebben we wat extra middelen bij de Voorjaarsnota voor geregeld. Dus het in gesprek gaan met de wijkorganisatie en te kijken wat daar eventueel nog meer mogelijk zou zijn, dat lijkt me geen enkel probleem, dus ik kan deze motie dan ook omarmen. Dat was het voorzitter.

De **VOORZITTER**. Dank u. Ik check nog even. Wethouder Zeegers, had u nog moties? Nee. De heer Buijt? (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Die komt nog van GroenLinks. Wethouder Struijvenberg. Ja, graag, gaat uw gang. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ik denk de motie van de heer Vonk. Ik dacht al, ik ben toch nog wel wakker?

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Nee voorzitter, waarom ik even twijfelde is omdat het niet zozeer aan het college is, als ik heel eerlijk ben. Het is de Koers van de Stad, maar laat ik zeggen: wellicht is het handig dat ik nog even voor de zekerheid dan een technische check daarop doe en dat ik dat voor donderdag laat weten mocht daar iets bijzonders uit komen. Ik denk overigens wel dat ik de getallen herken die ik erin zie staan en voor de rest is Koers van de Stad inhoudelijk natuurlijk aan uw raad.

De **VOORZITTER**. Wethouder Simons, geen moties? Wethouder Karremans? Wethouder Versnel? Wethouder Achbar?

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Ja voorzitter. De motie 'Beken kleur, wees zorgvuldig met de initiatieven van Couleur'. Die motie kan ik omarmen. (Er wordt buiten de microfoon gesproken.) Ja, dat heb ik inderdaad gedaan, scherp. Ja, dat had ik al gedaan. Ik zie dat er een kleine tekstuele wijziging is, maar qua strekking en inhoud blijft het hetzelfde, dus wat mij betreft is het advies om deze te omarmen.

De **VOORZITTER**. Ja? Wethouder Yigit, heeft u nog een vraag of nog moties? Dan wacht ik nog heel even op wethouder Buijt.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja voorzitter, ik heb hem even snel bekeken. Ik mis wel één ding in deze motie en dat is dat we het in principe hebben over mensen die uit Oost-Europa hier gekomen zijn. Want er zijn een aantal mensen en helaas steeds meer, die met een drugs- of alcoholverslaving op straat zijn. En het beleid is gericht op of terugkeer naar werk, of terugkeer naar het land van herkomst. Dat staat sowieso niet ter discussie, maar ik vind wel dat dit probleem steeds groter wordt en dat we daar een oplossing voor moeten vinden. We moeten kijken hoe we deze mensen gaan helpen met afkicken, met nog steeds het uitgangspunt terug naar werk of terug naar het land van herkomst. Dat is de voorwaarde die ik eraan verbind om hem te kunnen omarmen. Maar ik zie hier nu niet specifiek dat het om EU-arbeidsmigranten gaat, dus ik vind het nu lastig. Misschien kan het even met de tekst erbij gedaan worden, want voor alle andere groepen, dat zijn sowieso rechthebbenden of niet, is natuurlijk de opvang. Dus dat vind ik wel even een belangrijke nuance die ik even wil aanbrengen.

De **VOORZITTER**. U mag een toelichting geven als dat helpt bij de discussie over de motie.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). We hebben deze problematiek vorige week besproken. We weten allemaal dat in het Oude Westen ontzettend veel mensen zijn die bijvoorbeeld hun baan zijn verloren omdat ze naar Nederland zijn gekomen, hier werk hadden, en daarna in problemen zijn gekomen of misschien daarvoor al. Maar dat er inderdaad veel mensen nu op straat zwerven met alcoholproblemen, met psychische problemen. Niet alleen overigens MOE-landers, ook wel mensen met een andere achtergrond. Wij vinden het heel belangrijk dat daar in ieder geval tijdelijke huisvesting voor komt zodat zij de boel weer een beetje op orde kunnen krijgen en dat ze daarna een volgende goede slimme stap naar hun toekomst kunnen doen. Dat kan inderdaad naar werk zijn, dat kan ook zijn dat mensen teruggaan naar hun eigen land. Volgens mij geldt deze motie wel voor allen die zich in Rotterdam bevinden.

De **VOORZITTER**. Nog een ogenblikje. Mevrouw Elfilali had nog een toelichting.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja, misschien ook even een verhelderende vraag. Ik zie de motie nu, dus ik moet hem even lezen. Maar in ieder geval hoor ik de wethouder eigenlijk vragen om een onderscheid te maken binnen eigenlijk EU-burgers. Ik vraag me af of dat wel

juridisch houdbaar is. En los van of het juridisch kan, volgens mij kan het juridisch niet, lijkt het mij heel erg onwenselijk om te gaan inzoomen en dan een onderscheid te gaan maken binnen EU-burgers. Maar ik ben vooral benieuwd of datgene wat de wethouder zegt juridisch wel kan.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Nee, waar we het over hebben en waar we ook vorige week in de raad over gesproken hebben en waar ik het ook met mevrouw Bokhove over gehad heb, is dat we de laatste tijd een toename zien van dingen die jarenlang uit deze stad zijn weggeweest. Met name het artikel vorige week rond de Nieuwe Binnenweg, de 's-Gravendijkwal, dat is bij iedereen binnengekomen. Wat zien we? Dat dat met name gaat om mensen die uit Oost-Europa komen. Dat is een probleem en daar moeten we een oplossing voor vinden. Die oplossing is tot nu toe steeds geweest dat we hebben gezegd: je kunt bij ons in de opvang, we hebben die plekken, maar dan is het: of we begeleiden je terug naar werk of naar het land van herkomst. Wat zien we nu? Dat er steeds meer mensen zijn met verslavingsproblematiek, en dat heb je gewoon niet in een week aangepakt, dus ik ben het eens dat we daar langer de tijd voor moeten nemen. Maar het uitgangspunt blijft hetzelfde, maar dat gaat wel specifiek over de groep mensen die uit EU-landen komen. Want voor alle andere groepen is het of zo dat je gewoon rechten hebt opgebouwd en dat je dus in de reguliere opvang terecht komt, of je hebt helemaal geen... Dat is dus het onderscheid dat ik hierin wil maken en de kanttekening die ik wil plaatsen. Dus ja, met dien verstande kan ik de motie dus omarmen, dat we het hier echt hebben over met name die groep die in toenemende mate nu dit fenomeen in Rotterdam op straat terug laat keren.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, die mensen doen dat denk ik niet expres, maar met de uitleg van de wethouder willen we graag deze motie op deze manier met deze duiding indienen, omdat we denken dat het erg belangrijk is dat deze mensen niet alleen opvang krijgen maar ook zorg en begeleiding krijgen.

De **VOORZITTER**. Prima. Dan de Schouw, van mevrouw Verkoelen. Wethouder Simons.

De heer **SIMONS** (lr) (wethouder). Ja, ik heb hem net met belangstelling gelezen. Het is toch ook een stukje geschiedenis. Maar ja, aan alles komt een eind natuurlijk, ook aan de Schouw. En de eigenaar van het pand of het nieuwe pand, ik weet niet precies hoe die eigendomsverhouding zit, die gaat erover. Maar ik ben best wel bereid om met de eigenaar een gesprek aan te gaan en de gedachte over te brengen, dus als ik hem zo mag uitvoeren voor u dan kan ik deze motie omarmen.

De **VOORZITTER**. Akkoord? Dan denk ik dat wij aan het einde zijn gekomen van deze raadsvergadering voor het deel van vandaag. Want de vergadering bestaat uit twee delen, de vergadering gaat donderdag door. Dan hebben we een aantal onderwerpen op de agenda staan en de stemmingen over de ingediende moties en amendementen van vandaag. Als dit de logistiek is, dan schors ik deze vergadering en zie ik u graag donderdagochtend 10.00 uur. De vergadering is geschorst.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 6 juli 2023

Notulen van de raadsvergadering van 6 juli 2023 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 10

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering, gehouden op 4 juli 2023.

Namens het college zijn tegenwoordig de heer F. Achbar, de heer R. Buijt, de heer S. Kasmi, de heer M.J.W. Struijvenberg, de heer E. Yigit

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

7. Heropening en mededelingen

De **VOORZITTER**. Goedemorgen waarde raadsleden, mag ik u verzoeken uw plaatsen in te nemen. Ik heropen de vergadering en heet u allen hartelijk welkom, ook welkom aan degenen die op afstand de vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers. Ik heb een aantal berichten van verhindering ontvangen. Om te beginnen is mevrouw Vlasblom er niet, mevrouw Elfilali tussen 13.00 uur en 14.30 uur, maar ik hoop dat we tegen die tijd klaar zijn. Mevrouw Rehim Zadeh is er niet vandaag, mijnheer Soytekin vanaf 12.00 uur, ook voor u geldt wellicht, zijn we tegen die tijd hopelijk gereed. Mevrouw De Jong is er niet en van de kant van de wethouders mevrouw Zeegers, zij heeft vandaag een afspraak met een lid van het kabinet. Voor uw informatie, we houden de lunch die om 12.45 uur is geprogrammeerd er gewoon in, ook als we voor die tijd klaar zijn, kunt u hier nog gewoon op de Omloop een broodje krijgen. Er is geen borrel, een broodje. Ik herinner mij nog een debat over iets van kroketten vorige week, dus die houden we er vandaag gewoon in en vanzelfsprekend is er voor vanavond geen warme maaltijd gereserveerd want dat is waarschijnlijk helemaal niet nodig. Dan kom ik nu aan bij de spreektijd voor vandaag. Op de klok twee uur. Dat was overeengekomen, maar ook daarvan denk ik dat u het misschien niet nodig zult hebben. Kunt u zich vinden in die twee uur spreektijd? Dat is het geval. Dan gaan we naar de reguliere... Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw **KOCKELKOREN** (gl). Ja voorzitter, ik zocht even naar juiste moment want ik wil eigenlijk graag een mededeling doen, mag dat ook? Oké. Ik werd namelijk op 5 juli jl. benaderd door een van de ondernemers van het Keilewerfpand. Zij zijn ontzettend hartverwarmend ontvangen door alle Rotterdammers en ook door dit college in hun vreselijke misère na de brand. Dat wilden zij graag ook aan ons als raad meegeven: "wij voelen ons ontzettend gehoord door de stad, ook door het college, wij voelen ontzettende energie ook van alle Rotterdammers die geld hebben gedoneerd om ons een nieuwe plek te geven". Zij zijn nu bezig om te zorgen voor langetermijnhuisvesting waar ook de volgende generaties makers betaalbaar en duurzaam kunnen werken. Zij willen ons dit toch graag meegeven voordat we allemaal het reces in gaan, dat we dit gevoel ook als raad warm houden en blijven ondersteunen en wellicht komen we daar na het reces nog op een ander moment over te spreken. Dit bericht kreeg ik van Bas van den Berg.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Kockelkoren als boodschapper van een signaal uit de stad. Ik heb inderdaad ook het gevoel dat velen uit de samenleving, uiteraard uit de stad, uit het college et cetera de afgelopen tijd rondom de getroffen en zijn gaan staan. We hopen van ganser harte dat ze heel snel op hun benen kunnen gaan staan. Dan mijnheer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Even een praktische vraag. Intrekken van moties en zo waarover gestemd gaat worden, moet dat nu of kan dat straks?

De **VOORZITTER**. Dat kan straks, als we bij dat onderwerp komen dan zal ik met u de logistiek doornemen. Ik heb ook het vermoeden dat een enkel raadslid wellicht nog een debat wil heropenen om nog moties in te dienen. Aan de orde als we zover zijn. We beginnen straks met het tweeminutendebat, de hoofdlijnen van het nieuwe Rotterdams Onderwijsbeleid, ROB, en de ambities van het integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2027. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja dank u wel. U hebt natuurlijk voorspellende gaven, ik ben het raadslid dat heel graag nog om een korte derde termijn voor de Voorjaarsnota zou willen verzoeken omdat ik nog moties heb. Ik zou eigenlijk willen voorstellen dat juist voor het Onderwijsbeleid te doen of we moeten daarna nog even kunnen schorsen aan het eind, dus misschien even.

De **VOORZITTER**. Dat laatste?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja, dus eerst het Onderwijsbeleid dan het debat heropenen, dan even een korte schorsing en prima.

De **VOORZITTER**. Ja. Als het nodig is om te schorsen dan kan dat, maar ik heb alle wethouders gevraagd aanwezig te zijn in verband met mogelijke heropening van het debat op onderwerpen. Van u weet ik het nu, maar misschien zijn er nog andere dingen die aan de orde zijn. Het lijkt me handig om de volgorde aan te houden: eerst het tweeminutendebat, dan heropening van het debat over de Voorjaarsbrief, daar kunnen nieuwe moties worden ingediend, maar daar kunnen ook moties worden ingetrokken. Als dat nodig is, hebben we nog een korte schorsing voor beraad over de stemmingen. Dan hebben wij hier ook de logistiek aan deze kant van de tafel op orde, om daarna te kunnen stemmen, maar volgens mij kan dat allemaal heel snel gaan vandaag.

8. REGULIERE DEBATTEN

Er zijn geen verzoeken ontvangen.

9. TWEEMINUTENDEBATTEN

9.1 *De hoofdlijnen van het nieuwe Rotterdams Onderwijsbeleid (ROB) en de ambities van het integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2027 (IHP).*

De **VOORZITTER**. Eerst 9.1, De hoofdlijnen van het nieuwe Onderwijsbeleid. Ik geef als eerste het woord aan de heer Ceulemans volgens mij.

De heer **CEULEMANS** (lr). Dank. Ik zal het heel kort houden, we hebben het er in de commissie over gehad. Het was een hoofdlijnenbrief die ook echt een hoofdlijnenbrief was, niet heel uitgebreid, dus de invulling gaan we richting november a.s. zien. Twee belangrijke

dingen. Het eerste, daar zal mevrouw Van Groningen straks ook nog iets over zeggen, wat wij op dit moment een gemis vinden, is de pijler Veiligheid die eerst wel in het Onderwijsbeleid zat, die volgens de Hoofdlijnenbrief niet als zodanig terug komt. Wij vinden het wel belangrijk dat daar heel veel aandacht voor blijft maar nogmaals, daarover gaat mevrouw Van Groningen ook iets over zeggen. Onderwijskwaliteit komt ook nog niet echt concreet terug in de Hoofdlijnenbrief. Ik heb in de commissie tegen de wethouder gezegd dat voor ons eigenlijk Onderwijsbeleid, of het succesvol is of niet, uiteindelijk gewoon staat of valt bij betere onderwijsprestaties in Rotterdam. De wethouder gaat dat concreter uitwerken, hij heeft ook toezeggingen gedaan over de manier waarop we dat kunnen monitoren, dus dat gaan we in de gaten houden.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja dank u voorzitter. Ik vind het toch altijd mooi om een heel klein beetje over jezelf te spreken want ik ben niet alleen raadslid, ik ben ook moeder en de meeste mensen hier in de raadzaal weten dat ook. Op 5 juli jl. was de eindmusical van mijn zoon, het eind van een tijdperk, groep 8, fantastisch om te zien wat die kinderen kunnen neerzetten en toen ik daar zat, natuurlijk met enorme trots want dat ben je als moeder, besepte ik ook hoe belangrijk een goed schoolgebouw is, hoe belangrijk het is dat kinderen naar een fijne school gaan, naar een school die goed geventileerd is, maar met name ook naar een school waar de ruimte is. Niet alleen een ruimte met klaslokalen en een gang wat we bij heel veel primair basisscholen, basisscholen in Rotterdam, zien maar eigenlijk ook een schoolgebouw waar je bijvoorbeeld een ruimte hebt voor een stukje bibliotheek, een ruimte om dit soort opvoeringen te kunnen geven want heel veel scholen in Rotterdam moeten uitwijken naar bijvoorbeeld gymzalen om hun musical te kunnen houden. Voorzitter, uiteindelijk zijn we hier met zijn allen om ook in de toekomst Rotterdam en het Rotterdams Onderwijsbeleid mooier te maken en wij vinden het belangrijk dat het onderwijsgebouw ook wordt gebouwd voor de toekomst en waar dus vele verschillende modaliteiten worden samengevoegd. We merken gewoon uit de markt dat daar belemmeringen zitten, dus we vinden het goed om die belemmeringen in kaart te brengen en weg te nemen en daarom dienen we de motie, 'Het onderwijsgebouw van de toekomst' in om dit in kaart te brengen en hopelijk daar ook mee aan de slag te gaan. Het andere voorzitter, en ik houd het kort, is dat wij het hartstikke goed vinden dat we vandaag focussen, dat we naar vier pijlers gaan, maar als we eerlijk zijn missen wij toch echt wel een hele belangrijke basis. We hebben het vaker aangegeven, veiligheid is gewoon de cruciale basis voor onderwijs voor onze samenleving. We willen niet dat jongeren vervallen in het criminele circuit, we willen dat leerkrachten veilig naar school kunnen gaan en ook leerlingen en daarom dienen wij 'Veiligheid is een cruciale pijler voor het Onderwijsbeleid' samen met Leefbaar Rotterdam en GroenLinks en overigens de motie over het onderwijsgebouw doen wij samen met GroenLinks. Dank u wel.

Mevrouw Van Groningen heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Het onderwijsgebouw van de toekomst

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van het IHP Onderwijs 2024-2027;

constaterende dat:

- Rotterdam een relatief oud schoolgebouwenbestand heeft met meer dan 60% van de gebouwen ouder dan 45 jaar;
- het masterplan Onderwijs 'bouwen voor de toekomst' als vertrekpunt stelt te bouwen voor de toekomst;

- het IHP waar nodig en mogelijk meerwaarde wil creëren in gebouwen en gebieden door functies die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van het kind, samen te brengen;

overwegende dat:

- nieuwbouw duurzaam, gezond, toegankelijk en flexibel dient te zijn;
- scholen vaak zelf een multifunctioneel gebouw zouden willen hebben waar meerdere functies samenkomen zoals logopedie, voorschoolse en naschoolse opvang, welzijn en fysiotherapie;
- scholen ook een belangrijke buurtfunctie vervullen en door een goed schoolgebouw de ouderbetrokkenheid kunnen vergroten;
- ouders überhaupt graag meedenken met de realisatie van nieuwe schoolgebouwen;
- daarnaast het vanuit efficiëntie en het bevorderen van integratie interessant kan zijn om meerdere scholengemeenschappen te bundelen in een multifunctioneel schoolgebouw;
- in de praktijk echter nauwelijks tot niet wordt gestuurd op het realiseren van een multifunctioneel schoolgebouw;
- initiatieven vanuit primair onderwijs scholen 'nul' op het rekest krijgen als ze om meer multifunctionele ruimte vragen;

verzoekt het college:

- eventuele belemmeringen voor het realiseren van multifunctionele schoolgebouwen in kaart te brengen;
- actief in te zetten op het bouwen van de multifunctionele schoolgebouwen van de toekomst daar waar het toegevoegde waarde heeft voor de stad;
- daarbij te kijken hoe bestaande regelingen kunnen worden uitgebreid dan wel verbeterd of nieuwe regelingen verbreed kunnen worden om tot de realisatie van meer multifunctionele schoolgebouwen te komen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen en L.S. Vlieger

Motie 2. Veilig is een cruciale pijler voor het onderwijsbeleid

"De gemeenteraad, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van de hoofdlijnen nieuw Rotterdamse onderwijsbeleid 2024-2027;

constaterende dat:

- in het nieuwe Rotterdamse onderwijsbeleid het kind en de schoolcarrière centraal wordt gesteld;
- het Rotterdamse onderwijsbeleid zich richt op vier speerpunten;

overwegende dat:

- veiligheid op school nu geen speerpunt is;
- de basis van goed onderwijs, veilig onderwijs is;
- een veilige schoolomgeving de cruciale basis is voor zowel leerlingen als leerkrachten;

verzoekt het college om:

- veiligheid op en rond school als speerpunt toe te voegen aan het nieuwe Rotterdamse onderwijsbeleid;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.A. van Groningen, S. Ceulemans en L.S. Vlieger

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Mevrouw Reitema.

Mevrouw **REITEMA** (pvda). Dank voorzitter. Ja in de commissie hebben we veel stukken behandeld, veel thema's zijn voorbijgekomen en voor dit tweeminutendebat is de wethoudersbrief opnieuw op de agenda gezet. Voorzitter, in de voorliggende brief zegt de wethouder het kind centraal te stellen in het Rotterdamse Onderwijsbeleid. Ik vraag me dan stiekem wel af, wie anders zouden we dan centraal moeten stellen, maar kennelijk is het wel nodig om dit te benoemen, te vaak zien we systemen los en langs elkaar heen werken, waardoor deze centrale rol van het kind op de achtergrond raakt. Voorzitter, in de brief benoemt de wethouder ook het terechte speerpunt om jeugdzorg en onderwijs beter op elkaar aan te sluiten. Terwijl de wethouder de rol van de gemeente als aanvullend beschouwt op wat schoolbesturen doen, zien wij op dit punt een belangrijke rol voor de gemeente weggelegd. De koppeling tussen jeugdzorg en onderwijs is een eerste stap, een goede eerste stap, en als we het kind echt centraal zetten dan verwachten wij ook een actieve en ingrijpende rol van de gemeente in die samenwerking tussen jeugdzorg en onderwijs. Het kind staat centraal, het kind staat voorop en het kind staat boven systemen, rollen en belangen. Tot slot twee punten. Burgerschap is een belangrijk onderwerp in het lopende Onderwijsbeleid en terecht. We willen dat jonge mensen goed weten hoe onze democratie werkt, wat de waarden zijn, hoe de overheid functioneert en wat er bijvoorbeeld gebeurt als je 18 wordt in relatie met die overheid. Daar is de afgelopen jaren veel aan gedaan en we verwachten ook dat we dit de komende jaren goed terug gaan zien, ook in het nieuwe beleid. Voorzitter, nu we toch de wethouder Onderwijs voor ons hebben, wil ik het toch benoemen. Hoe staat het met het herplaatsen van de leerlingen van de Van Brienenoordschool, hoeveel kinderen zijn herplaatst en hoeveel niet? Dank.

De **VOORZITTER**. Dank u zeer. Andere sprekers? Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (Volt). Ja dank voorzitter. We hebben tijdens de commissiebehandeling al uitvoerig over dit onderwerp gesproken, dus ik zal het kort houden. Zowel onderwijs als cultuur zijn cement van onze samenleving en ook van onze stad. We zijn blij met de focus die wordt gekozen in de hoofdlijnen en we gaan natuurlijk na de zomer nog verder praten over het Onderwijsbeleid, maar vooruitlopend daarop willen wij toch één punt aankaarten, het punt Interconnectiviteit. Dat is iets wat dit college markeert in het kader van het cultuurbeleid, dat wil zeggen dat je portefeuilleoverstijgend gaat werken en ook verschillende domeinen met elkaar gaat verbinden en dan ook specifiek met het onderwijs. Wij zien dit als een kans om in het uitwerken van het Rotterdamse Onderwijsbeleid ook specifiek aandacht te geven aan cultuur en ook met name cultuurparticipatie. Dit is ook iets waar ook behoefte aan is vanuit onderwijsinstellingen en daarom dienen wij nu de motie 'Cultuur ook belangrijk in onderwijs' in, waarin wij eigenlijk vragen aan de wethouder of hij bij het uitwerken van het beleid specifiek aandacht wil geven aan cultuurparticipatie voor leerlingen, studenten, specifiek ook het mbo, en daarover verder met ons het gesprek te voeren.

Mevrouw Elfilali heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Interconnectiviteit: Cultuur ook belangrijk in het onderwijs.

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 9.1 'De hoofdlijnen van het nieuwe Rotterdams onderwijsbeleid (ROB) en de ambities van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2027 (IHP)';

constaterende dat:

- de gemeenteraad op 22 juni 2023 de nota 'Van onschatbare waarde: uitgangspunten voor het Rotterdamse cultuurbeleid 2025-2028' heeft vastgesteld;
- het college hierin zichzelf als doel geeft om meer te werken aan interconnectiviteit tussen cultuur en andere beleidsterreinen, onder andere onderwijs;
- interconnectiviteit in essentie gaat over domeinoverstijgende samenwerking en het verbinden van cultuur en o.a. onderwijs;
- cultuurparticipatie binnen het onderwijs een essentiële rol kan spelen in de interconnectiviteitsdoelstelling;

overwegende dat:

- cultuurparticipatie binnen het onderwijs voor leerlingen en studenten van grote waarde is voor de ontwikkeling taalvaardigheid, weerbaarheid, preventie van gezondheidsklachten en eenzaamheid;

verzoekt het college:

- binnen de hoofdlijnen van het nieuwe ROB specifiek aandacht te geven aan cultuurparticipatie voor leerlingen en studenten, met name mbo'ers;
- terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. I. Elfilali en T. Kind

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Voorzitter, ik dacht, met dat Rotterdams Onderwijsbeleid zit het wel goed. Ik heb hier twee dochters grootgebracht op de basisschool en de middelbare school, ze wonen hier niet meer, maar dat zit wel goed, dat gaat wel goed, ze zaten op een BOOR-school, dat betekent Betere Opvoeding en Beter Onderwijs in Rotterdam, maar na wat ik op 5 juli jl. heb meegemaakt voorzitter ga ik daar toch aan twifelen. We kwamen daar bij de Westersingel en we werden daar hartelijk ontvangen door heel vriendelijke dames, een beetje zenuwachtig vanwege het grote...Ja, maar wel goed opgevoed, goed onderwezen. Ze konden ons prima de weg wijzen naar waar we moesten zitten en ze konden zelfs ook prima omgaan met een irritant iemand als ik die dan in- en uitloopt en dan van boven naar beneden gaat, dat ging allemaal keurig. We kregen koffie, allemaal goed opgevoed, goed onderwezen, veel RET'ers ook, stoere jongens en meisjes. Dat ging allemaal netjes, trambestuurders en buschauffeurs gingen allemaal keurig in de luisterzaaltjes zitten alsof ze weer in de klas zaten, echt keurig gedragen. Boven en onder en er was ook nog een zaal met een ovalen tafel waar werd ingesproken. Goed opgevoede heren ook uit Kralingen, die kwamen met bordjes, die konden de storm Poly doorstaan, daar hadden ze plastic omheen gedaan, geen taalfout op de bordjes en dat gold ook voor het spandoek uit Bospolder. Geen taalfout erop, goed onderwijs, echt fantastisch voorzitter, doorgaan, geen taalfouten, helemaal goed, goed opgevoede journalisten ook, die staan door weer en wind 's ochtends vroeg paraat, ze doen hun werk, schrijven taal, foutloze stukjes of zetten dat op Rijnmond, echt prachtig. Twaalf sprekers, ook geen woord verkeerd, jong, oud, heel jonge mensen,

heel oude mensen, fantastisch goed onderwezen, goed opgevoed, maar dan voorzitter. Dan zitten daar wethouders rond die ovalen tafel, ik weet niet waar die op school zijn gegaan, in Wassenaar of zo, ik weet het niet, maar echt, ze zijn Oost-Indisch doof en hard als staal, geen enkele vraag aan geen enkele van de twaalf sprekers, geen enkele reflectie, geen enkele reactie, niet van de wethouder van Schiedam, niet van de wethouder van Capelle, niet van de wethouder uit Vlaardingen, ook niet van onze wethouder uit Rotterdam. Maar ja, die is niet in Rotterdam opgevoed denk ik dan. Kortom voorzitter, als we dan net doen alsof je mag inspreken bij de MRDH en je belt dan aan en je gaat dan al naar binnen en dan zijn er vriendelijke dames die zeggen hier is de koffie...

De **VOORZITTER**. Mijnheer Coşkun, ik luister geduldig naar u en ik snap dat u iets kwijt wilt, maar ik zou het wel het heel fijn vinden als het wel over Onderwijsbeleid blijft gaan.

De heer **COŞKUN** (sp). Het gaat heel erg over Onderwijsbeleid voorzitter want als we dan net doen alsof je daar democratisch kunt inspreken, maar dat je dan tegen zo'n muur aanloopt, zeg dan gewoon bij de balie: o u komt inspreken, daar is de plee, daar kunt u uw bijdrage doorspoelen. Voorzitter, MRDH, Meer Rotzooi Door Hooghartigheid.

De **VOORZITTER**. Ik heb het gevoel dat ik bij een andere vergadering zit. Ik zeg niks. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **V Lieger** (gl). Voorzitter, hoe moet ik hier tegenop boksen, ik ben heel benieuwd. Voorzitter, GroenLinks staat voor toegankelijk en toereikend onderwijs waar iedereen de kans krijgt om zichzelf te ontwikkelen en waar we mee gaan met de tijd, waar we inspelen op de behoeftes van de kinderen en juist die kinderen hierin de regie in handen geven, waar we kansengelijkheid blijven nastreven in het aanmeldproces, maar ook in de adviezen, waar we zorgen dat armoede bespreekbaar wordt gemaakt en kinderen in ieder geval met een gevulde maag in de les zitten, waar we zorg steeds dichterbij brengen. Voorzitter, de tijden veranderen en gelukkig doen we ons uiterste best om daarin mee te gaan, zo zien we ook in dit plan. We zien steeds meer mooie programma's zoals ook de dagprogrammering en we werken toe naar steeds meer fysiek toegankelijke en klimaatbestendige schoolgebouwen want helaas heeft Rotterdam veel oude schoolgebouwen die flink aan vernieuwing toe zijn, waar de ventilatie niet optimaal is en de CO₂-niveaus niet gemeten worden. Een goed leer- en ontwikkelklimaat begint bij de ruimte waar je in zit, dat je niet wegsmeelt als zon gaat schijnen en je niet in een muf lokaal zit want dat zorgt ervoor dat je dan ook beter kunt opletten in de les. Voorzitter, GroenLinks maakt zich wel zorgen over de grote opgave aan gebouwen in Rotterdam die vernieuwd moeten worden. Zo lazen we ook al terug wat er aan aanvullend investeringskrediet nodig zal zijn om te voldoen aan de volledige huisvestingsopgave die we hebben. Met de stijgende bouwmateriaalkosten worden deze risico's alleen maar groter. We vinden het belangrijk dat we tijdig met een plan hiervoor komen, om de risico's op het netvlies te houden en dat we daardoor duidelijk van tevoren al aangeven wat er nodig is. We hebben daar ook een motie voor en die zou ik graag willen indienen.

Mevrouw Vlieger heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Laat je niet overvallen, gebruik je VIMIP

"De gemeenteraad van Rotterdam, bijeen op 4 en 6 juli ter bespreking van agendapunt 9.1 'De hoofdlijnen van het nieuwe Rotterdams onderwijsbeleid (ROB) en de ambities van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2027 (IHP)";

constaterende dat:

- uit de VIMIP editie 2023 blijkt dat aanvullend krediet noodzakelijk is om de voorliggende projecten binnen het IHP te kunnen uitvoeren;
- er behoefte is aan een financiële investeringslast á € 60 / € 70 miljoen per jaar en extra inzet op korte termijn;
- op dit moment nog onduidelijk is hoe dit financiële vraagstuk ingevuld kan gaan worden;

overwegende dat:

- bouw en renovatie van schoolgebouwen en gymzalen onverminderd zal moeten plaatsvinden;
- grote onzekerheden, zoals inflatie en krapte op de arbeidsmarkt, veel invloed hebben op de kosten van de uitvoering van deze bouw en renovatie en daarmee het financiële risico vergroten;
- toereikende financiering noodzakelijk is om de voorraad schoolgebouwen in acceptabele staat te brengen en te houden;

verzoekt het college:

- niet later dan de conceptbegroting 2024 te komen met een plan voor de dekking van het noodzakelijke aanvullende krediet voor het IHP;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. L.S. Vlieger

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Wie verder? De heer Soytekin.

De heer **SOYTEKIN** (denk). Dank voorzitter. Ook ik zal niet heel veel tijd in beslag nemen. We hebben een leuk debat gehad op een dinsdagavond met de wethouder over een hoofdlijnenbrief die inderdaad echt wel op de hoofdlijnen was. Een aantal punten dat ik toch nog wil meegeven is dat we in ieder geval blij zijn en de inzet waarderen van de wethouder met betrekking tot de aanpak lerarentekort, te spreken zijn over dagprogrammering en voorschoolse educatie, maar ik heb wel een aantal zorgpunten meegegeven met betrekking tot IHP. Dat was het samenvoegen van speciaal onderwijs en regulier onderwijs. Ik denk dat we daar in het najaar nog langer over gaan praten. Dan was er ook nog een zorgpunt met betrekking tot aanmeldsystemen en het aanmelden van scholieren onder de 3, wat niet altijd goed loopt. Daarvan zie ik in ieder geval dat de wethouder nu de communicatie goed heeft opgepakt, dat hij dat eenduidig wil gaan doen. Daar ben ik in ieder geval blij mee, om hem daarin te ondersteunen dien ik wel een motie in om ouders via het CJG ook bekend te laten raken met hoe dat aanmeldsysteem precies werkt want bij het CJG daar kom je als ouder eigenlijk bijna altijd terecht met je kinderen onder de 3 jaar. Tot zover voorzitter.

De heer Soytekin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Aanmeldbeleid scholen bekend maken via CJG.

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van de hoofdlijnen van het nieuwe Rotterdams onderwijsbeleid (ROB) en de ambities van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2027 (IHP);

constaterende dat:

- ouders zich pas bij basisscholen mogen aanmelden als hun kind drie jaar of ouder is;
- sommige ouders zich toch eerder dan die wettelijke termijn melden bij basisscholen en deze scholen deze aanmelding accepteren;
- de wethouder deze situatie probeert te voorkomen door o.a. ouders via brief en online communicatiekanalen te informeren over het aanmeldbeleid;
- ouders in het kader van de ontwikkeling van hun kinderen het Centrum van Jeugd en Gezin (CJG) bezoeken;

overwegende dat:

- in de praktijk vaak betekent dat ouders in meer kwetsbare posities hun kinderen niet naar de basisschool van de eerste keuze kunnen brengen;
- deze geschetste situatie kansenongelijkheid in de hand werkt;
- sommige ouders niet alle brieven van de gemeente openmaken, begrijpen of vertrouwen;
- niet alle ouders naar het aanmeldbeleid op de website (kunnen) kijken van de school waar ze hun kind heen willen sturen;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met het Centrum voor Jeugd en Gezin over de mogelijkheid om ouders die langskomen, te wijzen op de wettelijke aanmeldtermijn bij basisscholen;
- de uitkomsten van dit gesprek terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin en J.M. Nunnely

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Andere sprekers? Toch? Mevrouw Nunnely.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Ja dank u wel voorzitter. Ook hier in deze zaal is het weer ontzettend fijn om het aankomende plan voor het onderwijs met elkaar te bespreken. Op 5 juli jl. heb ik samen met mijn zoon zijn diploma van zijn middelbare school mogen ophalen, een school waar ze de kinderen ondersteunen om te worden wie ze zijn en ik vind het ontzettend mooi om te zien hoe we dat in Rotterdam aanpakken. De sociale veiligheid op de school, fantastisch om te zien en het heeft dus heel veel ouders en verschillende netwerken nodig. Daarom heb ik ook de vraag aan de wethouder: hoe kunnen we er in het nieuwe Onderwijsbeleid voor zorgen dat we ook voor een goede warme overdracht zorgen als van de middelbare school naar het mbo of de volgende stap van de kinderen. Daarnaast het plan dat we hebben ontvangen. Dat zijn natuurlijk de grote lijnen die we in november a.s. verder gaan bespreken want ook daar is het van belang, zoals de wethouder dat ook wel in de commissie van ons heeft vernomen, om nog meer de aandacht te geven aan het mbo. Nogmaals, ik wil aangeven dat er geen aandacht geeft, maar de strakke aandacht geven is denk ik nodig ook voor Rotterdam als mbo-stad en daarnaast ook in gesprek met de organisaties uit de haven, hoe belangrijk het is om ook gewoon het onderwijs nu al bij de haven te kunnen betrekken omdat vele scholen, kinderen op het primair onderwijs, nog niet voldoende op de hoogte zijn van de mogelijkheden bij organisaties in de haven. Het lerarentekort, zorgen om de school. Ik wil de wethouder ontzettend veel succes ook wensen met de verdere uitwerking van het Rotterdamse Onderwijsbeleid, maar laten we ook in Rotterdam en als college zorgen dat de kinderen van Rotterdam kunnen worden wie ze zijn door een goed Onderwijsbeleid neer te zetten als stad. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dank. Andere sprekers? Ja gaat uw gang.

Mevrouw **NUNNELY** (d66). Excuses en daarom ook voor het aanmeldbeleid zullen wij de motie van mijn collega's van DENK mede ondertekenen.

De **VOORZITTER**. Wethouder Kasmi.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter en een hele goedemorgen aan iedereen. Een paar kleine vraagjes en vooral moties die zijn ingediend, zoals het ook hoort inderdaad bij een tweeminutendebat. Ik begin even bij de vragen die gesteld zijn voorzitter, bij mevrouw Reitema van de PvdA. Zij had één vraag over hoe het staat met de plaatsing van leerlingen van de Van Brienenoordschool. Daar zijn op dit moment iets van 120 leerlingen geplaatst en er staan nog 28 op de lijst. Het is op dit moment een heel ruwe schatting omdat die cijfers zoals u zult begrijpen per dag verschillen, maar het is op dit moment in volle gang. Ik geef u daar een totaaloverzicht van als we daar iets meer inzicht hebben omdat het nu te vroeg is om daar al iets van een uitspraak over te doen. Het loopt, er zijn al heel veel kinderen geplaatst, er moet nog een aantal geplaatst worden en een aantal staat nog op de lijst bij scholen. Nogmaals, ik zal u daarover berichten als ik de volledige informatie heb, de ruwe inschatting op dit moment. Dan ten aanzien van het punt burgerschap, daar maakt u ook een punt van of tenminste daar hebt u iets over gezegd in uw bijdrage. We hebben daar in de commissie met elkaar van gedachten over gewisseld. Constatie is dat het nu een vast onderdeel van het curriculum is en daarmee dus ook gewoon alle aandacht krijgt net als alle andere vakken. Daar hebben scholen ook gewoon een plicht in, dus daar kan ik u denk ik gewoon in geruststellen. Dan voorzitter ga ik denk ik over tot de moties. Motie 1, 'Het onderwijsgebouw van de toekomst' gaat over multifunctionaliteit van gebouwen. Ik kan deze motie omarmen. Een van de belangrijkste nieuwe richtingen die ik wil inslaan met het nieuwe Onderwijshuisvestingsprogramma is ook te kijken naar multifunctionaliteit en hoe je belangrijke functies bij elkaar kunt voegen. Denk bijvoorbeeld aan een CJG, denk bijvoorbeeld aan kindcentra, om die bij elkaar te nemen. Dus daar wordt zeker naar gekeken. Deze kan ik dus wat mij betreft omarmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja dank u voorzitter. Ja kort, ik ben heel blij dat u dat wilt. Uit de markt horen we ook echt dat hier behoefte aan is. Zouden scholen die bijvoorbeeld nu al voor het nieuwe IHP zijn ingetekend zich actief mogen melden als ze ook echt ideeën hebben om zo'n multifunctioneel schoolgebouw op te tuigen? Uiteraard in samenwerking met de gemeente.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja, we zijn natuurlijk heel goed in gesprek met de scholen, zeker die op de lijst staan voor aanpak voor de komende jaren, en in die gesprekken kunnen ze natuurlijk aangeven wat hun wensen zijn. Dus dat lijkt me geen enkel probleem. Dan had u nog een andere motie, de motie over een extra pijler toevoegen. Ja, daar hebben we het in de commissie met elkaar over gehad. Ik snap heel goed de redenering achter deze motie, maar tegelijkertijd wil ik u meegeven dat we doorgaan met waar we mee bezig waren op de voet van veiligheid. We hebben een convenant met elkaar afgesloten en daar heeft ook onze burgervader een belangrijke rol in, dus daar gaan we gewoon mee door. We willen meer gaan inzetten op preventie met elkaar en ik wil u ook de toezegging doen dat we in de schil om de school nog gaan kijken wat we kunnen doen en opnemen aan extra maatregelen rondom veiligheid als het aankomt op bijvoorbeeld jongerenwerk en preventie. Dat is ook de reden dat ik hem wel ga ontraden, omdat ik hier sowieso vanuit mijn portefeuille niet of nauwelijks op kan sturen en het nieuwe ROB-beleid ook bestaat uit die pilots waarvan wij, althans ik, van plan ben om daar echt accentverschuivingen op te doen of

veranderingen of meer een andere kant op om het maar even zo te zeggen. Dit is gewoon staand beleid, doen we al, maar nogmaals ik wil u wel toezeggen dat ik kan kijken hoe we in die schil om de school daar nog extra maatregelen op kunnen treffen, maar ik zou hem niet willen toevoegen als een extra pijler.

De **VOORZITTER**. De heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Ja voorzitter, de wethouder zegt 'ik kan de redenering van mevrouw Van Groningen en de motie volgen'. Ik kan de redenering van de wethouder in dezen eigenlijk zelf niet zo goed volgen want hij zegt eigenlijk twee dingen, 'ja, ik wil terug naar pijlers waar we echt invloed op hebben', maar zolang het ROB niet gewijzigd is, is het oude ROB van kracht en daarin is gewoon die pijler Veilig opgenomen. Dus deze wethouder geeft daar op dit moment uitvoering aan en er zijn de afgelopen jaren ook heel veel maatregelen van kracht geworden. Ik vind het gewoon een heel slecht signaal, ook al zegt u 'ik ga wat nu gebeurt, staand beleid, doorzetten', dan vraag ik me af a, waarom kan het dan niet in een aparte pijler? U hebt het aantal pijlers al teruggesnoeid, dus een wildgroei aan pijlers kan niet het argument zijn. En b, het is ook het signaal dat ervan uitgaat. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we als Rotterdam uitstralen dat veiligheid op scholen en in het onderwijs prioriteit 1 is want we zitten nou eenmaal in een situatie waarin leraren in enquêtes aangeven: de belangrijkste reden voor mij om niet in het Rotterdamse onderwijs werkzaam te willen zijn is veiligheid, is grootstedelijke problematiek. We zitten nu eenmaal in een situatie, dat is een taboe maar dat moet gewoon benoemd worden, dat heel veel ouders er alles aan doen om te voorkomen dat hun dochter bijvoorbeeld naar het vmbo moet omdat ze zich daar niet prettig bij voelen en denken dat het daar niet veilig genoeg is. Waarom neemt de wethouder dat niet mee en waarom straalt hij niet uit dat het belang van veiligheid zo groot is dat hij daar gewoon een aparte pijler voor in het leven blijft houden?

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja dank u wel voorzitter. Ja, nogmaals en ik wil niet in herhaling vallen, alles wat u zegt of een heel groot deel daarvan kan ik onderstrepen en dat is precies waarom we hebben gezegd dat we doorgaan met de acties die we doen, maar dat geldt eigenlijk voor heel veel andere thema's op dit moment die we ook niet hebben opgenomen in het nieuwe ROB, juist ook vanwege de focus en accentenverschillen. Sterker nog, ik heb zelfs nog zojuist een toezegging gedaan richting mevrouw Van Groningen om in die school, om de school waar ik vind dat wel onze kerntaak echt heel bewust ligt van het stutten, het faciliteren, om te kijken hoe we daar met preventief inzetten van jongerenwerk bijvoorbeeld, waarvoor ik trouwens mijn collega Achbar nodig heb, om te kijken wat we daar voor extra's kunnen doen, maar ik vind het op dit moment, en daar blijf ik echt bij, niet goed om een extra pijler Veiligheid op te nemen voor het nieuwe ROB. Voorzitter, dus ik ontraad hem en het is uiteindelijk aan de raad.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja dank u voorzitter. Zoals u weet vinden wij die veilige schoolomgeving echt cruciaal. Ik ben heel blij met de toezegging want we willen natuurlijk uiteindelijk dat kinderen niet worden verleid om dat criminele pad op te gaan. Niet voor niks heeft mijn collega Lansink-Bastemeijer veilige schoolroutes in het leven geroepen en zijn we overigens ook een groot voorstander van scholen eigenlijk langer open te stellen. Dat is iets waarop ik deze zomer ga broeden, hoe we dat zouden kunnen vormgeven. Ik zou u dan wel willen vragen om op een bepaalde manier aan ons terug te koppelen dat het ook echt goed een plek krijgt in die schil om de school want ik deel wel de mening van de heer Ceulemans,

het is voor ons zo ongelooflijk belangrijk, het is gewoon de absolute basis in deze stad, zonder veiligheid staan we nergens.

De **VOORZITTER**. Mag ik u eraan herinneren dat dit nog altijd een tweeminutendebat is. Ik heb altijd gezegd 'kies het juiste instrument', weet u nog wel? Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl). Ja, ik heb ook de beantwoording van de wethouder gehoord en ik begrijp de beantwoording. Ik ben blij dat de wethouder in ieder geval heeft toegezegd wel iets met het idee van veiligheid te doen want we zien gewoon dat het een groot vraagstuk is in de stad, op de scholen, en dat de scholen ook aan ons vragen om hieraan mee te doen. Dus het is belangrijk dat wel ergens in het plan terugkomt wat we doen met veiligheid en dat we dat serieus nemen omdat het speelt in de stad.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u wel voorzitter. U had nog een vraag, dat was ik alweer vergeten vanwege het volgende. Ja daar ga ik een terugkoppeling op geven, daar kunt u op rekenen. Voorzitter, dan ga ik door met motie 3 van Volt, 'Interconnectiviteit cultuur ook belangrijk in het onderwijs'. Die roept op om binnen de hoofdlijnen van het ROB specifieke aandacht te geven aan cultuurparticipatie voor leerlingen, studenten en met name mbo'ers en dit terug te koppelen aan de raad. Deze kan ik omarmen. Ik zou er cultuurparticipatie en cultuureducatie van willen maken. Met name dat laatste is natuurlijk voor ons van belang, dus deze kan ik omarmen voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (Volt). Ja dank voorzitter en natuurlijk dank aan de wethouder voor het omarmen van de motie. Het lijkt mij heel goed om educatie daaraan toe te voegen. Ik ben ook bereid om dat er even met pen bij te zetten, maar ik ga zeker akkoord met de uitleg van de wethouder.

De **VOORZITTER**. Helder. U kunt verdergaan wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Dank u wel. Dat is niet nodig hoor want het wordt gewoon zo opgenomen en met deze toevoeging neem ik hem zo over. Dank u wel. Voorzitter, motie 4 is van GroenLinks en gaat over een plan voor dekking van noodzakelijk aanvullend krediet voor IHP. Deze is overbodig omdat de middelen die we hebben, daar hebben we het in de commissie ook met elkaar over gehad, op dit moment echt toereikend zijn. Mocht blijken dat die middelen toch niet toereikend zijn dan wordt dat gewoon aangevuld via de Rotterdamse Investeringsmotor. Het is een wettelijke taak die wij hebben, dus het is niet iets wat we op de lange baan kunnen schuiven of wat dan ook, we moeten hier ook uitvoering aan geven. Dus vooralsnog zijn de middelen op dit moment voldoende en mocht het zo zijn dat in de toekomst blijkt dat dit niet zo is dan wordt het via de RIM aangevuld. Dus hij is wat mij betreft overbodig.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Vlieger.

Mevrouw **VLIEGER** (gl). Dit heeft de wethouder inderdaad ook in de commissie gezegd, het is overbodig. Tegelijkertijd lezen we in het rapport dat het risicovol is en dat het investeringskrediet niet voldoet. Wat ik ook in mijn bijdrage aangaf, wij maken ons met de stijgende kosten en dit risico wel zorgen dat we daar niet genoeg zicht op hebben en dat dit op de langere termijn een probleem gaat zijn. Vandaar deze motie, maar goed, ja het is zo.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **KASMI** (d66) (wethouder). Ja het mooie is dat u een vinger aan de pols kunt houden want wij geven u via de VIMIP hier natuurlijk elke keer een stand van zaken, dus daar kunt u ook de vinger aan de pols houden. Zoals ik al zei, zijn de middelen vooralsnog toereikend en ik zal er ook op toezien dat dit in ieder geval zo blijft, ook vanuit onze wettelijke taak. Dan had ik een laatste motie voorzitter, 'Aanmeldbeleid scholen bekendmaken via CJG'. Deze kan ik eigenlijk alleen maar omarmen. Ik vind het een heel goede suggestie om dat via het CJG nogmaals bij ouders onder de aandacht te brengen, dus dat zal ik ook doen. Even kijken, ja deze had ik al omarmd collega Achbar. Dank u wel voorzitter, dit was hem.

De **VOORZITTER**. Helder. Dan komen we zo aan het einde van de beraadslagingen op het agendapunt Tweeminutendebat. Mevrouw Van Groningen.

Mevrouw **VAN GRONINGEN** (vvd). Ja, voorzitter, de beantwoording van de wethouder overziende trek ik dan de motie terug, dus de pijler Veilig voor nu. Hij heeft toegezegd hier terug te koppelen en als dat niet zo goed is dan vindt u mij weer op de lijn. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Dat is motie 2, de motie 'Veilig is een cruciale pijler'. Die motie wordt ingetrokken. Hartelijk dank. Dan gaan we nu naar het heropenen van het debat over de Voorjaarsnota. Mijnheer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voordat we overgaan tot toch wel het belangrijkste debat van het jaar zou ik u graag willen verzoeken tot een korte schorsing voor interne beraadslaging.

De **VOORZITTER**. Even voor de goede orde, ik was van plan te schorsen voor de stemmingen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ik wil graag op dit moment een schorsing.

De **VOORZITTER**. Op dit moment een schorsing, ja oké.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Een halfuur alstublieft.

De **VOORZITTER**. Oké, dan schorsen we voor een halfuur, tot 11.15 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De **VOORZITTER**. Mag ik u verzoeken te gaan zitten? Mag ik uw aandacht? Mij heeft van de zijde van het college het verzoek bereikt om de schorsing te verlengen tot 12.00 uur. Tot 12.00 uur ja. Volgens goed gebruik stel ik u voor om daarmee akkoord te gaan. We schorsen tot 12.00 uur.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, voorzitter, toch even ja. Twee weken geleden vroeg de fractie van GroenLinks hier ook een schorsing aan. Toen werd er heel moeilijk gedaan, toen werd heel erg inhoudelijk beargumenteerd waarom die schorsing nodig was. Nu wordt eigenlijk een schorsing van meer dan een uur gevraagd zonder enige toelichting waarom we schorsen. Serieus, er zijn heel veel partijen hier die totaal niet weten waarom we nu meer dan een uur schorsing hebben terwijl de GroenLinksfractie de vorige keer met heel veel

argumentatie een schorsing vroeg en dat werd afgewezen. Ik zou wel graag willen weten waarom we zo lang schorsen.

De **VOORZITTER**. Ik ben uw voorzitter en ik probeer het al een jaar of 15 zo te doen dat, als om schorsing wordt gevraagd, te taxeren of er een goede reden is om te kunnen schorsen. Mij bereikt dat het beraad nodig is over stemmingen over de moties en amendementen en dat daar politiek beraad over nodig is. Dat lijkt mij een legitieme reden om te schorsen en het lijkt mij niet goed om een verzoek tot schorsing ook onderwerp te maken van politieke debatten.

De heer **MOTI** (pvda). Maar voorzitter dat ben ik met u eens, maar dat is de vorige keer wel gebeurd. De vorige raadsvergadering is dat gewoon gebeurd en ik snap niet waarom... We hebben een lijst met moties, die zijn twee dagen geleden ingediend en alle partijen hadden op 5 juli jl. een hele dag de tijd om met elkaar over die moties te praten en af te stemmen. Ik snap niet waarom dat tijdens de raadsvergadering zou moeten.

De **VOORZITTER**. Ik heb kennisgenomen van de gebeurtenissen van de vorige week, maar zo wens ik dat als uw voorzitter ook te doen. Laten u het maar aan mij over om me een beetje te kunnen vergewissen van de vraag of de schorsing nodig en noodzakelijk is. Ik weeg dat het nodig en noodzakelijk is en ik geef u mee om nu te schorsen tot 12.00 uur. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter dank u wel. Ik zou niet een situatie vandaag willen vergelijken met een eerdere situatie, ik bedoel daar respecteer ik ook gewoon de voorzitter in. Wat mij wel verbaast is dat we nu schorsen terwijl er geen nieuwe informatie is. Ik heb nog geen nieuwe moties gezien, die zouden we juist nog moeten gaan indienen in de volgende termijn.

De **VOORZITTER**. Ik heb net aangegeven dat de schorsing wordt gewenst in verband met politiek overleg over de moties en amendementen, dat geef ik u mee. Dit is het argument dat ik heb meegekregen, meer weet ik ook niet. Ik zou u toch willen vragen om te schorsen tot 12.00 uur.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). En die borrel komt er dus toch aan voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen, als u erop staat dan regel ik een biertje malt voor u. Goed ik schors.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

6.1 Heropening debat over de Voorjaarsnota 2023, waaronder tevens begrepen de eerste herziening van de begroting 2023 alsmede de wijkplannen 2023

De **VOORZITTER**. Ik heropen de vergadering, mag ik u verzoeken om stilte. Mijnheer Van Drunen u hebt verzocht om een schorsing.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja dank u wel voorzitter, dat klopt inderdaad. Wij zijn natuurlijk als raad gewend om te schorsen om op zoek te gaan naar dingen die er niet zijn. We hebben nu geschorst om een weloverwogen amendement te kunnen voorbereiden, we hebben de tijd goed besteed en wat mij betreft kunnen we ook gewoon verder met de vergadering.

De **VOORZITTER**. Dank u wel. Dan is dat gedaan. Mevrouw Bokhove heeft mij voor de vergadering verzocht...

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Nee sorry, ik wil eerst eigenlijk een ordepunt maken. Welke informatie is er dan nu op tafel gekomen waardoor er te elfder ure een nieuw amendement op tafel kan komen te liggen? Ik wil graag dat de raad gelijke informatie heeft en ik zou graag willen weten welke nieuwe informatie u dan in deze schorsing heeft bereikt want dan moeten wij misschien ook even schorsen om ook een amendement te maken, je weet maar nooit.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Geen nieuwe informatie voorzitter, wel nieuwe inzichten binnen de fractie.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. We hebben natuurlijk ook te maken met de inwoners van Rotterdam en ik denk dat die ook recht hebben op informatie. Nu wordt eigenlijk twee uur lang geschorst, er wordt kennelijk in de kamers in het stadhuis iets besloten waarvan ik nog niets weet, waarvan de Rotterdammer niets weet en er volgt geen enkele uitleg. Ik zou dan toch graag aan Leefbaar Rotterdam en zeker aan de heer Van Drunen willen vragen: leg uit wat u de afgelopen twee uur hebt gedaan behalve de mededeling 'we hebben een nieuw amendement', wat is daar moeilijk aan?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). We hebben een nieuw amendement voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank voorzitter. Ik maak hier toch bezwaar tegen. We hadden de vorige keer mijnheer Biljoen die ging schorsen, toen stonden de coalitiepartijen op de achterste benen. Wat zegt u vandaag namens Leefbaar Rotterdam tegen de Rotterdammers, mag de Rotterdammer niet weten wat u net twee uur lang hebt bekooktoofd hier in de kamers van het stadhuis? Leg nou uw eigen kiezers eens uit waar u mee bezig bent.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, dit is een spelletje waarin ik geen zin heb om in mee te gaan. Het is niet ongebruikelijk om gewoon met de fractie overleg te plegen.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u voorzitter. Dit is geen overleg met de fractie, u komt met een nieuw amendement en kennelijk wordt dat allemaal afgetikt. Geef nou gewoon openheid, transparantie, aan de Rotterdammer die hier zit kijken, die begrijpt toch helemaal niets meer van u en van uw partij.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, ik kan het niet anders maken dan het is. We dienen straks een amendement in, daar hebben we met de fractie goed over gesproken, dat hebben we weloverwogen op papier gezet, dat zal ik straks indienen en straks zullen we daar met zijn allen over stemmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ja, kan Leefbaar Rotterdam uitleggen wat er is gebeurd tussen 4 juli jl. en nu, dat dit moest gebeuren, waarom is dat op 5 juli jl. niet gebeurd, waarom moet hier werkelijk een hele raad twee uur gegijzeld worden terwijl u dat gewoon op 5 juli had kunnen organiseren? Dit is de reden waarom we nu pas de stemming doen en niet op 4 juli, dus ik vraag echt aan Leefbaar Rotterdam wat voor inzicht u hebt gekregen tussen 4 juli en nu dat u dit in een keer hier zo neerlegt. U gijzelt een hele raad twee uur lang, waar was dat nou voor nodig?

De **VOORZITTER**. Voor de feiten, de schorsing heeft in totaal vijf kwartier geduurd. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u wel voorzitter. Leefbaar Rotterdam is geenszins van plan om verantwoording af te gaan leggen aan mevrouw Ellen Verkoelen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dat kunt u wel vinden maar u gaat wel over mijn tijd blijkbaar, dat kunt u wel doen. Het is toch gewoon heel netjes dat u dan uitlegt hoe de wereld in elkaar zit en waarom u dat niet op 5 juli jl. hebt kunnen bekostoven, waarom het nu moest? Er is niets gebeurd, geen enkele verandering.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, het is tegenwoordig gewoon bon ton om elkaars tijd te gijzelen. Het was voorheen GroenLinks en nu is het een keertje Leefbaar Rotterdam. Zij wilden uitzoeken wat ze wilden uitzoeken en daar heb ik hen de tijd voor gegeven. Ik neem aan dat zij net als de heer Biljoen de vorige keer in hun derde termijn naar deze raad komen om duidelijkheid te verschaffen over wat zij aan onze raad willen presenteren. U kunt een beetje cherrypicken wie u aanvalt, maar u stond ook niet op toen de heer Biljoen ons gijzelde. In die zin stel ik voor met de vergadering voort te gaan.

De **VOORZITTER**. Tot slot de heer Van Drunen. Ik stel voor dat het debat straks als het amendement is ingediend gewoon inhoudelijk aan de orde kan zijn, dan kunt u daar gewoon met elkaar inhoudelijk het gesprek over gaan voeren lijkt mij, dus dat lijkt mij prima. Mevrouw Bokhove, ik kom bij u uit want u hebt gevraagd om heropening van het debat.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja dank u wel voorzitter. We hebben op 4 juli jl. geprobeerd alles in te dienen, af te kaarten, en mijn collega Tjalling Vonk kwam in zijn termijn..., die was natuurlijk best wel laat nog aan de beurt met een heel mooie oplossing om te proberen nog een beetje te redden wat er te redden viel in deze Voorjaarsnota. Daar hebben we natuurlijk even over nagedacht en naar aanleiding daarvan hebben wij een aantal moties, maar eerst wil ik nog een paar opmerkingen maken want hoe kan het zijn dat we straks na twee dagen vergaderen in principe geen euro bij dit college verschoven kregen? Dat het uiteindelijk een oplossing is die vanuit de raad komt, vanuit een raadsbudgetje van € 4 miljoen, wat dan een beetje de stad moet gaan redden terwijl de raad over een begroting van € 4 miljard gaat en

het voor sommige oplossingen veel gemakkelijker is voor het college om de financiële oplossingen te vinden dan dat dit kleine budget van de raad Koers van de stad, waarmee wij ook in gesprek willen gaan met de Rotterdammers, waar we nadrukkelijk bestemming hebben om daar raadsbreed een goede inzet voor te bedenken, waarom moeten wij dat aanspreken?

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, hoe vaak heeft u in uw collegeperiode, nog geen twee/drie jaar geleden, grote verschillen gemaakt in een begroting die u aan de raad voorlegde?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter deze Voorjaarsnota gaat leiden tot € 0,00 verschuiving vanuit het college en ik kan me gewoon herinneren dat er wel degelijk financiële moties zijn aangenomen, in ieder geval binnen mijn eigen portefeuille op dat moment.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Kan mevrouw Bokhove wellicht een aantal voorbeelden geven om dat eens concreet te maken?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja hoor dan kom ik wel even terug, maar dan moet ik even schorsen en daar zit u waarschijnlijk nu niet op te wachten. Daar zijn genoeg voorbeelden van en gaat u gewoon lekker zelf even die uitzendingen terugkijken.

De **VOORZITTER**. Nog een vraag van mevrouw Verkoelen, richting de heer Lansink volgens mij.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Ja, ja, ja. Ik wil graag kwijt dat we nu twee dagen bezig zijn en dat de VVD in mijn ogen wel tot kleuterklasniveau is gedaald in hun debat. Het welles-nietesspelletje... Ik ben intussen op een leeftijd gekomen dat ik eigenlijk niet meer helemaal goed weet hoe het was als kleuter, maar in deze dagen word ik toch ernstig teruggeworpen in dat verhaal want het is continu welles-nietes en 'jullie doen dit en wij nou...', ik word er een beetje misselijk van dat de VVD het niveau zo laag heeft laten zakken.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Ik snap dat het voor mevrouw Verkoelen en anderen natuurlijk heel moeilijk is als iemand gewoon een ander op consistentheid wijst. Ja, dat snap ik. Dat is wel mijn rol want u kunt niet altijd het ene zeggen en het andere doen. Ik vind het gewoon mijn rol om vaak de vinger op de zere plek te leggen als ik die zie en dat zal ik ook blijven doen want dat doet u even zozeer naar ons. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). De rol van de VVD is om te zorgen dat wij hier gewoon fatsoenlijk een stad besturen en niet om als baby's met elkaar hier op deze manier elkaar de maat te meten. Ga eens even gewoon uw werk doen en controleer uw college eens. Dat is wat de Rotterdammer van u vraagt.

De **VOORZITTER**. Zullen we dit afronden mijnheer Lansink. Ja ja, gaat uw gang.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Nee dat is dezelfde mevrouw die tegen een wethouder zegt 'u moet uw lunch en diner...'. dat is dezelfde raad en oppositie die zegt 'er is

een methode Bekker', dat is dezelfde raad die zegt 'er is een wethouder Armoede die zich verrijkt over het Armoedefonds'. Die gaat mij de maat meten, die gaat mij hier de maat meten? Nou als dat de maat is dan kan ik nog wel een tandje erbij zetten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen, ik wil dit graag afronden.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Dat mag u voorzitter, maar als reactie op de heer Lansink. Kijk, dat is nou het verschil tussen oppositie en coalitie, de coalitie ligt midden in bed bij het college en probeert op alle mogelijke manieren als een soort surrogaatwethouder alles recht te zetten en onze rol is vervolgens om dat te ontcrachten en dat lukt ons aardig als ik het zo hoor. Het is nog niet zo'n slechte weergave van hoe het allemaal fout gaat.

De **VOORZITTER**. Terug naar de inhoud. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja dank u wel voorzitter. Het viel me op dat de laatste keer dat de heer Lansink dank u wel zei, hij een normale toon gebruikte en ik zou echt ook de heer Lansink met zijn enthousiasme waarop hij steeds de raad of in ieder geval de oppositie bejegt met zijn dank u wel vragen die houding wat te wijzigen want dat is eigenlijk ook wel waardoor we ook niet heel erg bij elkaar komen in dit soort debatten. Nogmaals, de begroting van de stad gaat over bijna € 4 miljard, als een duveltje uit een doosje kwam op het laatste moment bij de vorige vergadering een voorstel van de heer Vonk om € 4 miljoen te besteden om de bezuinigingen op armoede te verzachten, te zorgen dat de Couleur Locale gelden kunnen doorgaan om te zorgen dat het handgeld van de wijkmanagers nog wel kan worden uitgegeven en dat niet wordt gekort op bewonersinitiatieven, eigenlijk alles wat dichtbij de bewoners is en onze steun verdient. Het was natuurlijk een verrassing en het gaat over het budget dat van de raad in samenwerking met dus, wij hebben daar even over moeten nadenken, maar we denken dat het ons in ieder geval past om te zorgen dat dit soort bezuinigingen wordt teruggedraaid, ook al gaat het dan ten koste van die kleine € 4 miljoen waar de raad zelf zeggenschap over heeft. Dus wij zullen dat amendement steunen. Wij vinden overigens wel dat amendement A eerder in stemming moet worden gebracht want dat doet minder concessies en is inhoudelijk verstrekkender. Dus ik verzoek de griffie om dat eerder..., het stond ook eerder op de agenda, maar om die volgorde ook aan te houden. Wij vinden het echt onbestaanbaar dat de oplossing voor de stad uit de raad moet komen, dat de bezuinigingen op ozb niet worden teruggedraaid. Dat wij moeten zorgen dat onze kwetsbare Rotterdammers toch nog een beetje ondersteuning krijgen en ik wil ook het college verzoeken, in de motie IOU, om op het moment dat bij de jaarrekening 2023 blijkt dat er een overschot is voor bestemming, dus dat er een positief saldo is voor de bestemmingen die daarna altijd door het college worden voorgesteld, die eerste miljoen dan ook alsnog te bestemmen voor de Koers van de stad en dat in opvolgende jaren ook te doen zodat op het moment dat er iets van budget overblijft dat ook weer gewoon naar de raad gaat om de werkgroep die met mevrouw Elfilali bezig is om te zorgen dat de Koers van de stad-gelden ook op een goede manier naar de Rotterdammers gaan, dat wij dan die taak kunnen blijven doen. Dus op het moment dat er wat budget over is voor bestemming, die eerste miljoen eerst terug te geven aan de raad. Op het moment dat het amendement van de heer Vonk wordt aangenomen, vinden wij het ook belangrijk dat de Koers van de stad-gelden wel onder supervisie van de raad worden uitgegeven, dus dat het niet kan zijn dat er ineens andere kaders gaan gelden dan wij willen voorstellen, dat bijvoorbeeld de gelden voor Couleur Locale toch nog een maximum krijgen want wij zien daar juist een oplossing om een aantal zaken te redden. Dus daarover willen we dan graag in gesprek en daar is de motie 'Raad aan zet bij uitgaven budget Koers van de stad' voor. Het amendement van de heer Vonk ziet toe op budgetten vanaf 2024 en we hebben nu ook prangende zaken rondom Couleur Locale, rondom budgetten die al zijn gewijzigd en waardoor een aantal waardevolle

projecten in de stad zoals het kinderparadijs Meidoorn, de Rotterdamse Munt, Katrol, de Voedseltuin, cultuurplaats Tarwewijk en de initiatieven in Middelland vanwege de nieuwe systematiek gevaar lopen in hun continuïteit. GroenLinks en de PvdA hebben gemeend dat wij de druk van de ketel kunnen halen want we hebben gehoord dat de wethouder heeft gezegd dat hij wil gaan zoeken naar andere middelen, naar andere potjes en misschien ook buiten de gemeentelijke gelden, maar dat biedt in deze situatie niet voldoende garantie. De wethouder zei altijd dat het geen doel is om ze te laten omvallen, maar dat het wel het effect kan zijn en dat willen wij graag voorkomen. Er is dit jaar nog geen bestemming voor de Koers van de stad-gelden 2023 en we zouden die willen overbrengen naar 2024, zodat er ruimte en lucht is om die speurtocht die de wethouder gaat houden met al die initiatieven..., zeker te weten dat er een buffer is en als die niet in voldoende mate wordt gevonden, als we dat nu aannemen dan weten die initiatieven dat zij in ieder geval op voldoende budget voor 2024 kunnen rekenen want dat kan dan uit de Koers van de stad-gelden 2023. Dus wij willen die graag overhevelen om het kinderparadijs en al die andere initiatieven in stand te houden en dan hebt u ook wat meer tijd voor uw zoektocht. Wij verwachten natuurlijk wel dat u in december 2023 terugkomt naar de raad met wat de speurtocht naar die partijen heeft opgeleverd en hoeveel geld u van het budget van de Koers van de stad nog nodig hebt, maar dan weten de partijen in ieder geval nu dat ze kunnen rekenen op continuïteit en dat ze nu nog niet mensen hoeven te ontslaan of in ieder geval weten dat die continuïteit in 2024 gewoon geboden kan worden. Die motie heet 'Druk van de ketel' en zou ik iedereen van harte willen aanraden. Dan zijn er nog twee moties, 'Veiligheid voorop, laat geld bij dak- en thuisloosheid' en 'Laat dak- en thuislozen niet vrijvallen', dat is een gewijzigde motie die ik bij dezen ook indien. Dan wil ik nog wel één opmerking maken, wederom want twee dagen vergaderen, het enige budget waar dit over gaat is het budgetje van de raad zelf, terwijl we over € 4 miljard gaan. We vertegenwoordigen hier de democratie, we vertegenwoordigen de Rotterdammers, het kan toch niet zijn dat wij na twee dagen vergaderen gewoon geen euro in budget verder verschoven krijgen, ik vind dat echt niet democratisch. Wat mij betreft zit de pot veel te dicht en nog erger dat dit eigenlijk allemaal achter de schermen gebeurt. Ik vind dat betreurenswaardig en ik wil echt wel partijen oproepen, als wij samen één stad willen zijn en samen bijvoorbeeld nu vanuit onze Koers van de stad-gelden samen een aantal initiatieven willen redden, wilt u gewoon echt wat serieuzer omgaan met de input van andere partijen die niet in het college zitten.

Mevrouw Bokhove heeft de volgende moties ingediend.

Motie 70A. Veiligheid voorop? Laat geld bij dak- en thuisloosheid

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 juli en 6 juli 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het college voornemens is de bestemmingsreserve 'Dak- en thuislozen' á € 853.000,00 vrij te laten vallen;
- dak- en thuisloosheid vaak primair in verband wordt gebracht met onveiligheid in de openbare ruimte, bijvoorbeeld recent in relatie tot de situatie in Rotterdam West;

overwegende dat:

- dak- en thuisloosheid een van de meest belemmerende factoren in een mensenleven is;
- naast de impact op het individuele mensenleven, dak- en thuisloosheid ook een grote impact heeft op de stad, de openbare ruimte en het gevoel van veiligheid voor alle Rotterdammers, met en zonder dak boven hun hoofd;

- meer (dag-)opvangplekken noodzakelijk zijn om dit gevoel van veiligheid te doen verbeteren en waargenomen overlast te doen verminderen;
- veel dak- en thuislozen kampen met psychosociale- en/of verslavingsproblematiek;
- dak- en thuisloosheid in Rotterdam een enorme uitdaging is waar alle inzet meer dan gerechtvaardigd is;
- het rijk de ambitie koestert in 2030 een einde te maken aan dakloosheid;
- Rotterdam het zich niet kan permitteren om te bezuinigen op de aanpak van dak- en thuisloosheid wanneer dit doel behaald moet worden;

verzoekt het college:

- de mogelijkheden te inventariseren om tijdelijke opvang voor dak- en thuislozen die kampen met psychosociale- en/of verslavingsproblematiek te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren, R. Moti en I. Elfilali

Motie 71. Druk van de ketel

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- dit jaar (2023) de Koers van de stad-gelden voor 2023 niet zullen worden besteed;
- er veel onrust is in de stad over voortbestaan van waardevolle projecten als Kinderparadijs Meidoorn, de Rotterdamse Munt, Katrol, de Voedseltuin, en Cultuurwerkplaats Tarwewijk vanwege de nieuwe systematiek van Couleur Locale/toewijzing subsidies;
- de wethouder heeft aangegeven deze projecten te willen helpen met het zoeken naar nieuwe wijzen van bekostiging, maar daarin geen garanties kan geven;

overwegende dat:

- deze organisaties vroegtijdig duidelijkheid moeten hebben over hun middelen voor 2024 om hun continuïteit te kunnen waarborgen;
- de resultaten van de inspanning van de wethouder en het effect hiervan op de initiatieven mogelijk pas bij de begroting 2024 duidelijk zijn;
- de begroting 2024 wordt vastgesteld in december 2023 en dit te laat is om de bedrijfsvoering nog aan te passen;
- de Koers van de stad-gelden à raison van € 1 miljoen de druk van de ketel kunnen halen voor 2024;

verzoekt het college;

- het budget 'Koers van de stad 2023' over te hevelen naar de begroting 2024 en daarmee de continuïteit voor 2024 voor KiPa en de andere initiatieven te waarborgen;
- terug te koppelen aan de raad hoeveel en op welke wijze deze middelen (kunnen) worden ingezet;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove en R. Moti

Motie 72. Raad aan zet bij uitgaven budget Koers van de stad

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 juli en 6 juli 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- met de bestuursopdracht zorg gesteld wordt dat er een andere blik op zorg in de samenleving nodig is, een mentaliteitsverandering waar iedereen aan kan bijdragen;
- Rotterdam 300.000 actieve bewoners in de buurten en wijken kent die honderden buurtplekken en speeltuinen, groengroepen en sportkantines runnen;
- deze Rotterdamse initiatieven in de stad die samenredzaamheid in de buurten dichtbij Rotterdammers in hun voortbestaan bedreigd worden;

overwegende dat:

- er een voorstel vanuit de raad ligt om met middelen uit Koers van de stad het voortbestaan van deze initiatieven te verzekeren;
- het budget Koers van de stad geormerkt is als geld dat de raad kan uitgeven om noden uit de stad te kunnen oplossen;
- het primaat om te bepalen onder welke voorwaarden dit budget kan worden uitgegeven dan ook bij de raad hoort te liggen;
- de raad goede ervaringen heeft opgedaan met het woonakkoord om zelf met een afvaardiging deze raadsleden;

verzoekt de raad:

- met een afvaardiging uit de raad in een werkgroep een kader op te stellen voor het uitgeven van het raadsbudget Koers van de stad en in een raadsvoorstel voor te leggen;
- voor het eind van 2023 hierover te besluiten in de gemeenteraad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Bokhove

Motie 73. IOU

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- de gemeenteraad, vanuit het voor haar gereserveerde budget voor Koers van de stad, € 4 miljoen over vier jaar bijdraagt om de in de Voorjaarsnota 2023 voorgestelde bezuinigingen op de bewonersinitiatieven, het handgeld voor wijkmanagers, Couleur Locale en een deel van de bezuinigingen op armoede ongedaan te maken;

overwegende dat:

- door een werkgroep gewerkt werd aan een raadsbreed plan voor een goede besteding van de middelen van Koers van de stad, waarbij ook de Rotterdammers betrokken zouden worden;
- hiermee wordt ingezet op het bijdragen aan opkomstbevordering en herstel van vertrouwen in politiek;
- het jammer zou zijn als dit plan geen doorgang kan vinden;
- de gemeentelijke begroting bijna € 4 miljard bedraagt, waardoor de kans groot is dat bij de jaarrekeningen 2023, 2024, 2025, 2026 blijkt dat er enig positief saldo is;

verzoekt het college:

- de komende vier jaren bij een positief resultaat van de jaarrekening de eerste € 1 miljoen alsnog te bestemmen voor Koers van de stad;

en gaat over tot de orde van de dag.

w.g. J. Bokhove en R. Moti

Motie 74. Laat dak- en thuislozen niet (vrij)vallen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 juli en 6 juli 2023 ter bespreking van de Conceptvoorjaarsnota 2023;

constaterende dat:

- het college voornemens is de bestemmingsreserve 'Dak- en thuislozen' à € 853.000,00 te laten vrijvallen;
- dak- en thuisloosheid vaak primair in verband wordt gebracht met onveiligheid in de openbare ruimte, bijvoorbeeld recent in relatie tot de situatie in Rotterdam-West;

overwegende dat:

- dak- en thuisloosheid een van de meest belemmerende factoren in een mensenleven is;
- naast de impact op het individuele mensenleven, dak- en thuisloosheid ook een grote impact heeft op de stad, de openbare ruimte en het gevoel van veiligheid voor alle Rotterdammers, met en zonder dak boven hun hoofd;
- meer (dag-)opvangplekken noodzakelijk zijn om dit gevoel van veiligheid te doen verbeteren en waargenomen overlast te doen verminderen;
- veel dak- en thuislozen kampen met psychosociale- en/of verslavingsproblematiek;
- dak- en thuisloosheid in Rotterdam een enorme uitdaging is waar alle inzet meer dan gerechtvaardigd is;
- het rijk de ambitie koestert in 2030 een einde te maken aan dakloosheid;
- Rotterdam het zich niet kan permitteren om te bezuinigen op de aanpak van dak- en thuisloosheid wanneer dit doel behaald moet worden;

verzoekt het college:

- de vrijval van het bestemmingsreserve 'Dak- en thuislozen' niet te laten plaatsvinden;
- dit te verwerken in de voorliggende Voorjaarsnota;
- deze middelen in te zetten ten behoeve van tijdelijke opvang van dak- en thuislozen die kampen met psychosociale- en/of verslavingsproblematiek;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. A. Kockelkoren

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Waarvan akte. Mag ik de moties? U gaat natuurlijk wel over de volgorde der dingen. Het verzoek van mevrouw Bokhoven om amendement A als eerste in stemming te brengen is niet ons advies aan de raad, ons advies aan de raad is om amendement F als eerste in te brengen, volgens de regelen der kunst is die het meest verstrekkend. 'Druk van de ketel', de motie 'Raad aan zet bij uitgaven budget Koers van de stad', motie IOU, 'Veiligheid voorop, 'Laat geld bij dak- en thuisloosheid'. Het is toch IOU?

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter punt van orde, het is IOU (wordt uitgesproken als I owe you).

De **VOORZITTER**. Nee, ik spreek Nederlands.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Nee, de betekenis is echt Engels, dat heb ik van de heer Karremans geleerd.

De **VOORZITTER**. Er zijn een paar vraagstukken die het college mij verzocht heeft, namelijk om zoveel mogelijk Nederlands te spreken. Ik maak een grapje.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik ook hoor, maar het is heel erg duidelijk een taakje voor het college.

De **VOORZITTER**. Als u trouwens van oordeel bent dat de motiestemming anders moet zijn dan hoor ik het graag van u, maar dat verzoek van mevrouw Bokhove ten aanzien van stemmingen over het amendement, dat is niet ons advies aan u, ons advies is om amendement F voor te laten gaan in de stemmingen. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja dank u wel voorzitter. Op 4 juli jl. hebben we inderdaad enigszins out of the box een idee gelanceerd en dat het out of the box is dat hebben we geweten de afgelopen dagen. Ik wil in ieder geval de raad wel heel erg hartelijk danken want het was onze hoop ook dat het in ieder geval niet direct van tafel zou worden geschoven omdat het inderdaad een andere procedure is dan we met elkaar hebben afgesproken, maar dat we het echt serieus zouden nemen. Het is buitengewoon serieus bekeken door alle partijen, waarvoor dank. Ik snap ook dat het heel veel verschillende reacties oplevert en ook verschillende moties. Dat is soms het lastige van politiek, maar ook het mooie van politiek, dat we natuurlijk vanuit verschillende perspectieven naar de dingen kijken. Ik denk toch dat het amendement dat wij hebben ingediend een goed amendement zou zijn als het zou worden afgenomen, maar ik snap ook dat het voor sommige mensen ingewikkeld ligt. Daarom wil ik een extra amendement indienen dat ook eigenlijk ons allen de keuze geeft om datgene te kiezen wat echt bij ons past. Ik denk dat het ook politiek is dat die mogelijkheid er ook is. Daarom wil ik een amendement indienen dat voorziet in een besteding van de Koers van de stad-middelen voor twee jaar, dus niet voor vier jaar wat we hadden afgesproken, maar dat we hem halveren waardoor de raad in de latere twee jaar de ruimte heeft om opnieuw keuzes te maken in de besteding daarvan. Dus die dien ik bij dezen in.

De heer Vonk heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement G. Koers houden tot en met 2025.

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota;

besluit de tabel bezuinigingen/taakstelling (pagina 7)

Bezuinigingen/taakstellingen (x1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
[Koers van de Stad]	-	-	-	-	-
Bewonersinitiatieven Budget Wijken	0	400	0	0	0
Coulour Locale en Stedelijk Welzijn	0	0	500	500	500
Handgeld Wijkmanagers	0	400	0	0	0
Subsidie Burgerpanel	0	56	56	56	56
Aanpak Armoede en Schulden	0	978	978	978	2.032
[controlegetal]	0	1.834	1.534	1.534	2.588

Als volgt te wijzigen:

Bezuinigingen/taakstellingen (x1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Koers van de Stad	0	1.000	1.000	-	-
Bewonersinitiatieven Budget Wijken	0	0	0	0	0
Coulour Locale en Stedelijk Welzijn	0	0	0	500	500
Handgeld Wijkmanagers	0	0	0	0	0
Subsidie Burgerpanel	0	0	0	56	56
Aanpak Armoede en Schulden	0	834	534	978	2.032
[controlegetal]	0	1.834	1.534	1.534	2.588

w.g. T.J. Vonk

Toelichting

Jaarlijks heeft de gemeenteraad € 1 miljoen te besteden aan de Koers van de stad. Tegelijk zijn er enkele knelpunten in de Voorjaarsnota die vragen om een oplossing. Met dit amendement lossen we deze knelpunten op tot en met 2025 en gaat het restant van het budget van Koers van de stad naar de Aanpak van Armoede en Schulden. Daarna kan opnieuw bezien worden hoe de middelen van Koers van de stad worden ingezet.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Betekent dit dat u uw eerdere amendementen F intrekt?

De heer **VONK** (cu). Wat mij betreft is het gewoon een extra amendement, dan is de keuze aan de raad. We kunnen ze allebei in stemming brengen. F is het meest verstrekkend en als die het niet haalt dan hebben we nog een goed alternatief waar partijen zich meer senang bij voelen en waar ze voor kunnen stemmen.

De **VOORZITTER**. Het is mij helder. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Ik heb een vraag aan mijnheer Vonk. Kunt u zich ook voorstellen dat partijen zich niet senang voelen bij iets wat van de raad was, Koers van de stad, en dat u eigenlijk al gaat invullen waar die gelden naartoe moeten? Kunt u zich voorstellen dat ik mij daar bijvoorbeeld niet senang bij voel? U kunt met een volgend amendement voor twee jaar komen, dat is allemaal leuk en aardig maar op dit moment denkt u, en dat kwam als een duveltje uit een doosje, er is kennelijk sinds 4 juli jl.

heel veel overleg geweest tussen u en andere partijen, niet met de PvdD... Dus ik voel me eigenlijk helemaal niet senang bij dat amendement F.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Nee voorzitter, dat snap ik heel goed, dat was ook een beetje de reserve die we hadden toen wij het gingen indienen, we doorkruisen wel een procedure die we met elkaar hebben afgesproken. Ik dacht dat het wel een goede afdrank was van het debat omdat in het debat naar voren kwam dat iedereen het ongemak voelde over deze bestemmingen en de Koers van de stad die ooit in het leven is geroepen om iets op te lossen, met name aan de oppositiekant, zo is hij ooit bedacht. Ik snap inderdaad ook dat ongemak, dat klopt. Dat snap ik en daarom heb ik het er ook met alle partijen die mij de afgelopen twee dagen hebben benaderd erover kunnen hebben.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. U gaat nu eigenlijk het probleem van het college een beetje oplossen met dit amendement. Vanuit het college komt er werkelijk waar geen enkele cent naar bijvoorbeeld de oppositie of naar mensen in Rotterdam die het moeilijk hebben. Dan komt de ChristenUnie ineens als een duveltje uit een doosje met dit amendement op dinsdag en dan gaan wij eigenlijk het werk van het college... Ik snap dat Rotterdam dat geld nodig heeft en ik snap ook die armoede, maar de bestemming laat u niet vrij aan partijen om te kiezen. Ik vind het eigenlijk best betreurenswaardig dat de ChristenUnie dan deze stap vooruit nam terwijl het college dat eigenlijk had moeten doen. Wij proberen twee dagen lang, nu is het de tweede dag, het college ervan te overtuigen om in ieder geval iets te schuiven, maar er komt niets van het college en dan komt de ChristenUnie ineens met een amendement, 'nou dan doen wij het wel'. Hoe kijkt u daar dan zelf tegenaan? Het college heeft werkelijk waar geen enkele beweging naar uw partij gemaakt, niets.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Ja voorzitter, wat mij betreft is het een beetje is het glas halfvol of is het glas halfleeg. Zo kun je er tegenaan kijken en die ruimte geef ik u helemaal, maar ik denk dat we ook met elkaar kunnen zeggen: op dit moment kunnen we als raad niet oplossen waarmee we allemaal een ongemak voelden op een manier die suboptimaal is. Wat mij betreft is het glas dan halfvol, maar u mag hem als halfleeg beschouwen en benoemen.

De **VOORZITTER**. Helder, dank. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ja voorzitter, ik wil daar wel op aansluiten. Ik snap de beweging en ik vind het ook lovenswaardig dat we dat zo doen, maar het geeft wat betreft 50PLUS wel de triestheid weer van hoe het bestuur hier bezig is met te zorgen dat alles en alles via een dikke vette kaasschaaf is weggeschaafd en dat we dus als oppositie op deze manier zaken moeten redden die werkelijk gewoon natuurlijk door het college opgepakt hadden moeten worden. Dat vind ik wel een constatering die na twee dagen Voorjaarsnota toch wel tot heel erg veel zorgen aanzet. Dat betekent voor ons wel dat we echt in een periode zitten waarin we ons eens goed achter de oren moeten krabben, als we in Rotterdam zo moeten besturen, zijn we diep gezonken.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja dank u voorzitter. In tegenstelling tot wat net enigszins werd gewisseld, het debatje, wil ik eigenlijk mijn lof uitspreken naar de ChristenUnie die gewoon een hele slimme en creatieve manier heeft gevonden om een probleem op te lossen. Ik denk dat we allemaal die manier wel hadden willen vinden, maar blijkbaar moet er toch een de slimste zijn. Ik had het beloofd bij...

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, het is de taak van het college, de coalitie, om de op deze onderwerpen ingediende moties serieus te nemen, van advies te voorzien en ook te helpen aan die budgetten. Er zijn financiële voorstellen gedaan om die budgetten te verschuiven, het is echt pure armoede dat de oplossing moet komen uit die € 4 miljoen waar de raad dan zelf eventjes over gaat terwijl we over € 4 miljard gaan en het is echt armoede dat wij met elkaar op deze manier voor die motie moeten stemmen. Ik ben heel blij dat er uiteindelijk een oplossing is gekomen, maar ik had die echt werkelijk vanuit het college verwacht en dat is geen lof voor het college, dat is echt lof inderdaad voor creativiteit en verantwoordelijkheid vanuit de raad, maar ga niet een veer in de kont van het college steken op dit punt.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter volgens mij heb ik dat op geen enkel moment gedaan, het was een veer in de kont van de heer Vonk. Voorzitter, zojuist had ik het erover, de nieuwe inzichten binnen de fractie hebben ertoe geleid dat ook wij een amendement willen indienen, het amendement 'Koers van de stad huismeesters', dat vraagt om een klein deel van de middelen te gebruiken voor de huismeesters.

De heer Van Drunen heeft het volgende amendement ingediend.

Amendement H. Koers van de stad – Huismeesters.

De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023 ter bespreking van de Voorjaarsnota 2023;

besluit:

Intensiveringen & reserves (x1000)	2023
Koers van de Stad 2023	1.000

Als volgt te wijzigen in:

Intensiveringen & reserves (x1000)	2023
Huismeesters	-500
Koers van de Stad 2023	500

w.g. B. van Drunen

Toelichting

Hoe fijn is het om bij binnenkomst even met iemand te kletsen en je problemen aan iemand voor te leggen? Door huismeesters weer een vaste plek te geven binnen onze seniorenflats, hebben ouderen weer een vast aanspreekpunt. Zo kunnen zij in een vertrouwde omgeving

terecht met vragen en klachten over bijvoorbeeld woonoverlast en veiligheid in hun directe leefomgeving.

Het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Helder.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik heb daar ook een vraag over voorzitter.

De **VOORZITTER**. Een ogenblikje. Het amendement 'Koers van stad huismeesters', het amendement is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik heb in de hele eerste en tweede termijn van Leefbaar Rotterdam niet een keer het woord 'huismeester' horen vallen en we hebben wel hier met de raad gezocht naar oplossingen om de armoede in de stad tegen te gaan, om te zorgen voor budgetten zodat de initiatieven uit de stad niet omvallen. Ik heb zojuist een motie ingediend om te zorgen dat al die initiatieven gered kunnen worden, in ieder geval voor een jaar en zeker omdat dit niet eerder ter sprake is gekomen, de Koers van de stad-gelden, u hebt dit amendement niet eerder aan ons voorgelegd, hoe kunt u nu voorstellen de Koers van de stad-gelden in te zetten terwijl we proberen met elkaar collectief daar uitgaven aan te doen? Waar komen die huismeesters ineens als een duveltje uit een doosje vandaan en waarom heeft dat nou uw prioriteit en waarom deelt u dat dan niet met de rest van de raad?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter dat Leefbaar Rotterdam zich keihard inzet voor de huismeesters is niets nieuws, dat lijkt mij evident. Mijn vraag aan mevrouw Bokhove is: waar zit nu het pijnpunt, zit het in de huismeesters gunt u dat de Rotterdammers niet of gaat het erom dat wat u betreft niet de juiste procedures zijn gevolgd?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Het verbaast mij en mijn pijnpunt zit erin dat u niet eerder in deze raad een motie hebt ingediend over een budgetverschuiving om te zorgen dat de budgetten voor de huismeesters geborgd worden.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja hoor, dat is wel zo.

De **VOORZITTER**. Er werd buiten de microfoon naar motie 9 verwezen. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dan is daar dus nu dekking voor gezocht en anders was die ontraden door het college.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nou dat weten we niet, dat moet nog maar blijken. Wij gaan zelf als raad over welke motie en welk amendement wordt aangenomen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Mijn punt zit erin dat de Koers van de stad-gelden in principe niet voor individuele moties zijn, maar voor een collectieve opgave zoals wij die hier hebben geformuleerd. Dat is de reden waarom wij wel zorgen dat we de motie van de ChristenUnie steunen en niet een individuele... Heel creatief nu om dat ineens voor uw eigen gewin en uw eigen agenda te gebruiken, maar het is echt ontzettend belangrijk dat we Koers van de stad-gelden collectief inzetten.

De **VOORZITTER**. Daar zat geen vraag in.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Wat dat betreft ben ik het ook met mevrouw Bokhove eens hoor, vandaar dat we ook niet direct een hele pot gaan opeisen bijvoorbeeld.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ja voorzitter ik zit echt met verwondering te kijken en ik steun Leefbaar Rotterdam in het feit dat we huismeesters krijgen, maar ik heb het toch nog zelden zo zuur, niet zout maar zuur, gezien, dat nu één partij, Leefbaar Rotterdam in een college de mogelijkheid om van alles aan te sturen, van het gezamenlijke geld van de raad zegt: nou jongens, alles wat jullie willen, halen we uit dat geld maar wij zijn toch zo egoïstisch dat wij als Leefbaar Rotterdam bepalen dat de huismeesters toch voorgaan op de rest en dat gaan we dan toch uit deze pot claimen. Ja serieus, als dit nog een vorm van samenwerken is dan is het nog erger dan ik had verwacht. Kom op Leefbaar Rotterdam, doe even normaal en ga dan ook mee in het verhaal en doe niet zo godvergeten zuur.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nee ik zie nog meer mensen staan, misschien is het handig om iedereen eerst even het woord te geven. Ik heb het idee dat het allemaal richting...

De **VOORZITTER**. Ik hoorde geen vragen, dus u hoeft er ook niet op te reageren. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, politieke armoede krijgt een nieuwe betekenis wat mij betreft. Ik vind het echt heel treurig dat dit gebeurde, niet eens zozeer vanwege die huismeesters. De kritiek van de heer Van der Velden op het amendement van de heer Vonk was best wel terecht vind ik want eigenlijk zei hij 'u bepaalt nu eigenlijk in één amendement met een aantal dingen die u opsomt waar dat geld naartoe zou moeten'. Tegelijkertijd was het dictum van dat amendement van de ChristenUnie wel grosso modo de afdrank van het debat dat we op 5 juli jl. hadden, waar zaten de pijnpunten, bezuinigingen Armoede, bezuinigingen op welzijn en dat staat keurig in dat amendement. Dat is dus een poging, een heel goede poging wat mij betreft, van de ChristenUnie om toch te zeggen 'zullen we als raad proberen jongens, ook al was dat aan de kant van het college kennelijk zo verschrikkelijk moeilijk, om dan met onze eigen middelen', eigenlijk de afdrank van dat debat, 'een klein beetje te redden en een goede stap voorwaarts voor de stad te zetten'. Wat doet Leefbaar Rotterdam? Die denkt kennelijk, beter goed gejat dan slecht verzonnen: Koers van de stad, interessant. U zit in de coalitie als grootste partij van de stad, u hebt een aanloop met het college om te komen tot een Voorjaarsnota en dan jat u dat idee van de ChristenUnie, wat een dappere poging was om die afdrank in een amendement te zetten, en dan zet u dat in voor huismeesters. Ik mag toch aannemen dat u dat zelf ook politiek met een hele piepkleine p vindt.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter, ik hoor hier alleen maar een, en dat is het CDA natuurlijk niet helemaal aan te rekenen ik snap dat van ze... Ik hoor hier eigenlijk alleen maar een betoog om maar dingen in achterkamertjes te regelen en niet middels een raadsmeerderheid.

De **VOORZITTER**. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Sorry, daar wil ik op reageren. Wat ik nou juist zeg, wat u te lang vond want u zei non-verbaal 'afronden' tegen mij voorzitter, dat heb ik gezien... Ik probeerde nou juist te verwoorden dat in het amendement van de ChristenUnie een soort samenvatting van die eerste dag zit, democratischer kan niet mijnheer Van Drunen, dat was allemaal volledig in de voorkamers, dat was voor iedere Rotterdammer iedere seconde te volgen. Dat was de afdrank van het debat. Wat u hebt gedaan is vijf kwartier in een achterkamertje zitten om een paar tientjes voor de huismeesters te vinden.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja ik kan alleen maar tegen de heer Segers-Hoogendoorn zeggen dat het aan hemzelf is om voor of tegen welk amendement dan ook te stemmen, dat ga ik niet voor hem bepalen.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Ik heb nog een vraag aan mijnheer Van Drunen. Begrijp ik het dan goed dat u die vijf kwartier schorsing hebt aangevraagd voor dit amendement?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Een deel van die vijf kwartier schorsing is inderdaad gebruikt om dit amendement op te stellen, dat klopt.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Oké. Dus op 4 juli dient u een motie in voor huismeesters, u krijgt een reactie van het college en dan denkt u aan het begin van de raadsvergadering 'laat ik toch nog maar een amendement doen, laat ik daar maar eens vijf kwartier voor gaan schorsen' en dan komt dit uiteindelijk uit de hoge hoed, wat eigenlijk aan de raad behoort. Is dat nou de politiek die we van Leefbaar Rotterdam meer kunnen... Hoe kijkt u daar nou zelf op terug, wat vindt u hier nou van?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Voorzitter, wat vind ik hiervan? Ik vind dat wij hiermee het uiterste doen om de Rotterdammer van dienst te zijn en met name de Rotterdammer die op een huismeester zit te wachten.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Oké, dus daar zet u raadsbudget voor in. U vervreemdt zich wel meer en meer van andere politieke partijen in deze raad, het spijt me.

De **VOORZITTER**. U doet het in de goede volgorde. Mevrouw Elfilali eerst maar even.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja dank voorzitter. Het is echt onnavolgbaar wat hier gebeurt denk ik voor de buitenstaander, voor de Rotterdammer en voor andere mensen die dit volgen. Ik vind het zelf ook heel bijzonder en ik voel me ook wel even verplicht om even wat meer transparantie te geven over wat er gaande was rondom de Koers van de stad. Het werd net ook al genoemd, er was een werkgroep met mensen van deze raad, die is al een tijdje bezig om te kijken hoe we die middelen, dus die € 4 miljoen, een goede bestemming kunnen geven. We hebben dat met elkaar afgesproken vanuit het presidium, daar zijn een aantal mensen opgestaan die hebben gezegd 'ik wil in zo'n werkgroep'. Ik ben daar een van en wat we hebben gedaan, we hebben alle fracties ruimte gegeven om te komen met voorstellen voor die middelen. We hebben vervolgens een longlist gemaakt van al deze ideeën en ook een shortlist. Vervolgens hebben we het proces geparkeerd want we vonden het eigenlijk wel goed om bij het idee van Koers van de stad waarbij we ook als raad gaan samenwerken... We hebben dat even geparkeerd want we willen graag de stad daarbij betrekken. We waren eigenlijk voornemens om na het reces door te gaan met het proces tezamen als raad. Nu vind ik het voorstel van de ChristenUnie op 4 juli jl... Dat was inderdaad een reactie, een afdrank van het debat, waarbij we denk ik de sociale basis van de stad willen versterken. Die vind ik heel erg passend in de volgordelijkheid van zaken en wat mij betreft doorkruist dat niet het proces van die werkgroep, maar wat er dan nu ineens gebeurt is dat er dan ineens andere initiatieven op tafel komen die in ieder geval kan ik u vertellen niet op die longlist of shortlist staan, dat is heel erg bijzonder. Ik maak me daar zorgen over voorzitter want het vertrouwen in de politiek is al heel erg laag en dit is juist een manier waarop we kunnen laten zien dat we als raad samenwerken. Dus ik doe toch een oproep aan iedereen in deze raad en met name aan Leefbaar Rotterdam om even te heroverwegen of het nu noodzakelijk is om dit voorstel in te dienen en op deze manier. Het is gewoon niet te volgen.

De **VOORZITTER**. Mag ik de raadsleden vragen om een interruptie ook als een interruptie te gebruiken. Als u tijd hebt, kunt u straks gewoon een bijdrage leveren in de inmiddels heropende derde termijn. Een interruptie is met een korte aanleiding een vraag stellen. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Dank u voorzitter. Ik kan ver meegaan in de redenering van mevrouw Elfilali, maar daar wil ik wel de opmerkingen bij maken dat ik het heel bijzonder vind dat mevrouw Elfilali het wel eens kan zijn met een aanpassing in de werkwijze waarvan de uitkomst of het doel haar wel zint, maar als het de andere kant op is dan ineens niet. Dat vind ik ook niet heel consistent voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja voorzitter daar wil ik op reageren. Het verschil is dat het voorstel van de ChristenUnie de afdrank was van het debat dat we hier met elkaar hebben gevoerd, waarin meerdere partijen zich hebben gemengd. Het voorstel van Leefbaar Rotterdam komt nu ineens uit de hoge hoed hier getoverd, dat stond niet op die longlist en is ook helemaal niet uitgelegd, we hebben daar helemaal geen debat over gevoerd.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, ik zou de heer Van Drunen nog willen vragen... Hij prijst het voorstel van de heer Vonk, dat vindt hij creatief. Ze hebben een geitenpaadje

gevonden terwijl er een snelweg voor ons ligt. € 4 miljoen op € 4 miljard, wij gaan over € 4 miljard en vindt u niet dat u het college tot kruimeldieven maakt? € 4 miljoen van € 4 miljard is een duizendste, de kruimels worden nu via u door het college ingepikt. Vindt u niet dat u het college daarmee volledig degradeert tot kruimeldieven mijnheer Van Drunen?

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Nee voorzitter, ik vind dat we er door ons maximaal in te zetten voor de huismeesters juist het meeste uithalen voor de stad.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, mevrouw Verkoelen noemde het zuur en ik kan daarin meegaan, maar eigenlijk is het gewoon kinderachtig. Wat hier nu gebeurt in de tweede stad van Nederland, in de gemeenteraad van Rotterdam is echt te kinderachtig voor woorden. Een collega dient een goed voorstel in en wat gebeurt er? Er wordt gewoon pikkedieven gedaan, er wordt gewoon gestolen omdat Leefbaar Rotterdam het andere partijen blijkbaar niet gunt, als zij iets slims bedenken, wordt het idee ingepikt en proberen ze er zelf mee aan de haal te gaan. Ik ben straks benieuwd naar de stemming voorzitter, of andere coalitiepartijen dit gedrag gaan belonen. Er is natuurlijk een lange schorsing geweest en waarschijnlijk zullen ze het wel weer bekokstoofd hebben om dat allemaal te steunen, maar dit is echt een dieptriest dieptepunt in deze raad.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, ook richting mevrouw Elfilali als vraag. De Koers van de stad is ooit bedoeld om inderdaad in gezamenlijkheid iets voor de stad te doen. U hebt van mij op Couleure Locale of andere zaken die de heer Vonk wil corrigeren geen voorstellen gezien. Ik heb zelfs gezegd dat ik blij was met de Voorjaarsnota zoals die voorlag. Dus omdat het goed uitkomt voor een deel van deze raad vinden we het goed om de Koers van de stad uit te nutten, maar u hebt mij in die zin niets gevraagd, dus ik zal in mijn stemming wel of niet laten zien of ik daarin meega. Ik vind het wel een ontzettend goede zet van de heer Vonk, maar in die zin is er ergens in deze raad wel een startpunt begonnen om op een andere manier met de Koers van de stad om te gaan. Ik snap ook dat Leefbaar Rotterdam zegt 'we willen dat ook een beetje in balans brengen' en in die zin vind ik de motie van Leefbaar Rotterdam gekoppeld aan het amendement een manier om de Koers van de stad in balans te brengen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter dank, even via u richting de heer Lansink. Ik denk dat de heer Lansink misschien nog even moet wennen aan het gevaar dat er mogelijk er een andere meerderheid in deze raad zou zijn want ik heb namelijk wel heel duidelijk ook de fracties van DENK en D66, en dat zou hen ook hebben gesierd voor de partijen die ze zijn, zich heel veel zorgen horen maken over de bezuinigingen op armoede en de bezuinigingen op welzijn, Couleur Locale. De heer Lansink moet er waarschijnlijk aan wennen dat er mogelijk er een andere meerderheid dan de meerderheid die u al maandenlang had kunnen voorspellen want die hebt u namelijk helemaal dichtgelegd achter de deuren van de achterkamertjes, dat die wel eens de stemming zou kunnen zijn bij het amendement van de ChristenUnie. Daar moet u misschien een beetje aan wennen, maar het is wel daar waar democratie voor bedoeld is en meer specifiek daar waar het debat voor

bedoeld is want anders deden we dit debat namelijk alleen maar voor de bühne en dan hebben we elkaar 1,5 dag bezighouden, maar dan is er verder niets gebeurd.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter nee hoor, ik heb me altijd gerealiseerd hoe de kaarten hier in de coalitie en in de oppositie erbij liggen. Ik kijk ook dat er gewoon een coalitieakkoord is, omdat het altijd al lastig is in deze stad om al die kleuren bij elkaar te brengen dat er ook een coalitieakkoord staat en dat is mijn rol hier, om te zorgen dat dit coalitieakkoord, waar ik achter sta, waar we water bij de wijn hebben gedaan, waar we zaken hebben gekregen als fractie, wordt uitgevoerd want dat is wat ik de komende vier jaar deze stad gun. Dat is precies wat ik doe en dan ben ik niet verbaasd door de woorden van de heer Segers-Hoogendoorn dat er in de basis ook een andere meerderheid in deze raad is, maar ik kijk naar het coalitieakkoord en ik wens daar uiting en inrichting aan te geven. In datzelfde coalitieakkoord staat ook uiting en richting aan huismeesters in Rotterdam. Dus in die zin volg ik ook het coalitieakkoord in dezen. Dank u wel. Is het zo een goede dank u wel of moet ik zeggen dank u voorzitter. Nee want 'vinger in de reet' was wel heel netjes hè. Dus nee, dank u wel.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, in datzelfde coalitieakkoord staat ook dat het Armoedefonds € 20 miljoen moet zijn en dat gebeurt ook niet. Dus ik ben benieuwd of de heer Lansink dan straks voor de moties van de PvdA gaat stemmen om het Armoedefonds gewoon conform coalitieakkoord te houden, maar dat terzijde. Voorzitter, wat hier natuurlijk wel gebeurt is gewoon echt heel kinderachtig, ik blijf het herhalen. Het is gewoon echt kinderachtig dat zelfs dat kleine miljoentje niet gegund wordt en dat er een schorsing van 1,5 uur nodig is om in de coalitie afspraken te maken om dat zelfs weer af te pakken en te pikken. Het is gewoon diep en diep triest voorzitter.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ja voorzitter, ik wil toch nog even doorgaan op waar de heer Segers bleef want die gaat toch van iets uit waar ik nog wel ernstig vragen bij heb. Ik heb een vraag aan mevrouw Mohamed-Hoesein van DENK. Ik zou verschrikkelijk graag van DENK willen weten hoe zij in deze situatie staan en of ze hun licht kunnen laten schijnen over hoe zij op deze move van Leefbaar Rotterdam ingaan want tenslotte is het toch heel sterk aan hun wethouders, het meest gerelateerd aan DENK om maar niet in de valkuil te vallen die u zei voorzitter dat we wethouders van een bepaalde partijkleur hebben. Ik zou dus graag willen weten van DENK... Het verhaal van de heer Segers-Hoogendoorn is heel duidelijk, er zou een verschil van mening kunnen zijn. Kunt u aangeven hoe u staat in het feit dat Leefbaar Rotterdam dit amendement heeft ingediend en gaat u ons nu steunen als totale raad voor het geld dat we met zijn allen ooit bedacht hebben om daar iets voor te doen, voor de zwakkeren in onze samenleving?

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, wij zullen de amendementen wegen en daar beoordelen welke stappen we kunnen maken met in achtneming van de handtekening die we hebben geplaatst onder het coalitieakkoord en binnen de fractie kijken we hoe we daaraan tegemoet kunnen komen.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Moti

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, er wordt altijd verwezen naar het coalitieakkoord maar in dat coalitieakkoord staat ook een Armoedefonds van € 20 miljoen en daar is gewoon € 5 miljoen uitgehaald. Dus gaat mevrouw Mohamed-Hoesein dan ook de moties van de PvdA wegen in het kader van het coalitieakkoord en dus dat Armoedefonds weer bijplussen? Dat is gewoon een vraag.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Voorzitter. Ik weeg elke motie naar inhoud.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Nee voorzitter, ik vroeg niet naar inhoud, maar naar de tekst van het coalitieakkoord want daar verwijst de heer Lansink ook naar, coalitieakkoord, coalitieakkoord. Ik zie alleen dat er heel selectief wordt geshopt in het coalitieakkoord, dus voor Leefbaar Rotterdam zijn de huismeester heel belangrijk en dan is het coalitieakkoord ineens heel heilig, maar als het om een Armoedefonds gaat: ja dat staat wel in het coalitieakkoord, maar die afspraak telt niet echt. Dat constateer ik hier gewoon voorzitter.

De **VOORZITTER**. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Wel een ander punt overigens. Ik wil nog even zeggen dat ik me niet zo met het debat heb bemoeid, maar ik kan me heel goed voorstellen dat dit dan weer voortkomt uit datgene wat we naar voren hebben gebracht, maar ik probeer juist met zo weinig mogelijk politiek de amendementen aan de overkant te krijgen. Ik wil toch even zeggen dat ik inderdaad ook wel verbaasd ben dat er toch nog een amendement komt waarvan we hadden gehoopt, ook in onze fractie, dat het niet zou komen, namelijk dat we Koers van de stad ter plekke, staande de vergadering heel politiek gaan maken. Vanuit die overweging zou het misschien toch wel een idee zijn om hem te heroverwegen, om hem niet in te dienen want dan gaan we inderdaad de Koers van de stad echt gebruiken voor heel andere dingen. Het was echt bedoeld als afdronk van de bespreking en niets meer dan dat. Dat het nu toch een ander karakter krijgt, ik vind het jammer dat dit voortvloeit uit onze actie.

De **VOORZITTER**. Ik heb het gevoel dat nu echt heel veel en misschien zelfs alles is gezegd over de amendementen over en weer naar aanleiding van het heropenen van het debat door mevrouw Bokhove. Ik was van plan u te vragen of er nog behoefte aan een termijn is want de bedoeling van het heropenen van het debat is niet een volwaardig debat, maar is bedoeld om een motie in te dienen of iets van dien aard, maar niet om weer een volwaardig debat met elkaar te organiseren. Als dat nog aan de orde is... Het kan er overigens ook toe leiden dat moties worden ingetrokken. Ik maak nu even een rondje. Mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter. Als we het toch hebben over nieuwe inzichten op deze ochtend, we hebben de afgelopen periode ook met wat collegeleden over motie 14 gesproken en er zijn ook nieuwe inzichten. Die hebben we met het college gedeeld en ik zou het college willen vragen om ook op die nieuwe inzichten te reageren want we constateren dat we heel blij zijn. Het gaat over de motie over het Fonds Bijzondere Noden Rotterdam, voor de collega's motie 14, een fonds waar Rotterdammers die tussen wal en schip belanden een beroep op kunnen doen om niet tussen wal en schip te belanden, voor tandartskosten voor herinrichtingskosten van je meubels et cetera of net de computer voor je kind, zodat die wel een specifieke opleiding kan doen waarvoor wij geen algemene regels hebben. We zijn

erg blij met de extra gift van De Verre Bergen natuurlijk en zij ook, maar dat haalt het tekort niet helemaal weg. Dus ik zou toch op basis van nieuwe inzichten de wethouder willen vragen om nog een keer het advies op motie 14 te heroverwegen want we willen die motie graag wel overeind houden en dan zullen we straks in het debat wel zien wat er gaat gebeuren. Het tweede waarop ik nu nog even wil terugkomen is dat ik toch wel een hele vervelende afdrank heb van de afgelopen twee dagen. Anderhalf jaar geleden hadden we verkiezingen met een dieptriest punt, een opkomst in Rotterdam van 38% en iedereen, van links tot rechts, sprak daar schande van: hoe kan ons dit overkomen en hoe kunnen we dit de volgende keer voorkomen? We hebben een onderzoek ingelast en we zijn in allemaal sessies bij elkaar geweest. Een van de dingen in die maanden daarna was dat we met elkaar op een andere manier politiek moeten bedrijven, 'een open bestuurscultuur' viel toen heel vaak. Er was nog geen coalitie of zo, maar we spraken toen nog gewoon met zijn allen parallel aan die coalitievorming op die manier met elkaar en op die manier werd ook de opdracht naar formateurs en verkenner geformuleerd, hoe krijgen we nou iedereen betrokken, hoe zorgen we dat er open cultuur komt. Dat heeft de formateur op een gegeven moment ook gedaan, de heer Koolmees, een open uitnodiging, niet alleen aan de vier partijen die onderhandelden op advies van de verkenner, maar ook de andere partijen proberen te betrekken, er zou een open cultuur moeten komen. De coalitie zit er inmiddels een jaar en ik constateer dat eigenlijk niets is overgebleven van alles wat we in die maanden tegen elkaar zeiden, helemaal niets. Ik constateer voorzitter dat wij twee dagen geleden meer dan twaalf uur hebben gedebatteerd, maar dat er blijkbaar aan de voorkant al een afspraak lag dat er geen cent in de begroting mag worden verschoven. Waarom zeg je dat niet gewoon aan de voorkant? Wees dan open, zeg gewoon aan de voorkant: wij hebben hier de meerderheid en we hebben met zijn vieren besloten dat er geen cent mag worden verschoven. Waarom houden we elkaar hier voor de gek? Voorzitter, we houden niet alleen elkaar hier in de raad voor de gek, maar we houden ook de hele stad voor de gek want er zijn hier ook een hele dag meer dan tientallen insprekers langs geweest, die hebben wij uitgenodigd, 'u mag hier tegen ons komen zeggen wat u van de begroting vindt'. Allemaal mensen die hun schande hebben uitgesproken over Couleur Locale, over de armoede, heel veel wijkraden zijn komen praten, die hebben inbreng gebracht. Waarom is niet gewoon tegen die mensen gezegd: u zegt het wel, maar we hebben nou eenmaal met elkaar afgesproken dat er geen cent mag worden verschoven. Dat is niet gezegd tegen die mensen, die mensen zijn in de waan gelaten dat hun inspraak effect kan hebben of ertoe doet, maar dat is helemaal niet waar, er is gewoon aan de voorkant een afspraak gemaakt.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Moti, ik ga u toch in de rede vallen.

De heer **MOTI** (pvda). Ik ga naar een afronding.

De **VOORZITTER**. Dit gaat nu een heel debat worden en dat was niet de intentie van het heropenen van een derde termijn, die is om moties in te dienen of moties in te trekken, behalve het punt van mevrouw Bokhove waarvoor ze een debat heeft aangevraagd want anders gaat nu iedereen een samenvatting geven van wat de afgelopen twee dagen is besproken. Volgens mij is de derde termijn daar niet voor bedoeld. Toch maar even kort houden mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). De laatste zin voorzitter. Dan heeft de heer Vonk een geitenpaadje gevonden en zelfs dat wordt al niet gegund.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik ben toch heel erg benieuwd waar de heer Moti vandaan haalt dat die afspraak is gemaakt, zat hij daarbij, heeft hij het op beeld? Op basis waarvan staat hij nou die bewering?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, we zullen straks zien hoeveel wijzigingen worden toegestaan. Wij stellen als raad wel € 4,2 miljard vast, maar we mogen daar niets aan veranderen, we mogen alleen maar iets zeggen over € 1 miljoen, Koers van de stad. Dus wat doen we dan hier met elkaar bij het vaststellen van een Voorjaarsnota van € 4,2 miljard als we er toch niets meer in mogen veranderen?

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja voorzitter, ik vind het nogal een aantijging die onze kant op wordt geworpen want de heer Moti beweert dus dat we een show ophouden die voor de Bühne is zelfs voordat de stemmingen zijn geweest en dat is niet zo. Dus nogmaals mijn vraag aan de heer Moti. Op basis waarvan, op basis van welke concrete informatie, durft u nou te beweren dat die afspraak is gemaakt?

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, we zullen het straks sowieso zien, dan kunnen we het bij elkaar hebben, maar ik heb het ook in het debat gezien, mevrouw Maassen die een dekkingsvoorstel van de PvdA ongepast vond want het kwam uit de algemene middelen. Dat ging over € 150.000,00 en dan moet ik haar eraan herinneren dat het college € 155 miljoen uit de algemene middelen haalt, pagina 6. Dat is goed, maar € 150.000,00 vanuit de oppositiepartij is niet goed, dat mag niet, dat is een verkeerde dekking, daar werd ik op aangevallen door mevrouw Maassen. Dat laat toch zien dat hier met een dubbele maat wordt gemeten.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, ik concludeer dat de heer Moti op geen enkele manier concrete informatie heeft over dat deze afspraak is gemaakt. Het kan inderdaad zo zijn dat we hier in deze raadzaal politiek van mening verschillen over waaraan het geld besteed zou moeten worden, maar dat is iets heel anders dan dat we vooraf met elkaar een afspraak maken, dat wordt beweerd dat er een afspraak wordt gemaakt die niet is gemaakt.

De **VOORZITTER**. De heer Van Drunen.

De heer **VAN DRUNEN** (lr). Ja voorzitter in aanvulling daarop. Als ik de heer Moti zo hoor praten, krijg ik eerlijk gezegd een beetje Thierry Baudet vibes. Het enige woord wat nog ontbreekt is een nepparlement en dan is volgens mij het hele betoog compleet.

De **VOORZITTER**. De heer Lansink.

De heer **LANSINK-BASTEMEIJER** (vvd). Voorzitter, de heer Moti weet dat natuurlijk zelf ook vanuit zijn vorige rol die hij bekleedde in een vorig college, dat een Voorjaarsnota tot stand komt door een retraits van het college wat een Voorjaarsnota vertaalt naar iets wat naar een begroting moet werken en als u ergens een blokje uithaalt dan kan het geheel omver vallen. U kunt nu ineens doen alsof dat niet bestaat in deze raad, maar het is wel zoals het werkt en daarmee heb ik dus ook altijd gezegd tegen u: als u met goede ideeën naar deze raad komt, kom dan ook met een dekkingsvoorstel, maar toen stond ineens de

PvdD op en die zei 'nee, wij mogen gewoon allerlei dingen naar dit college gooien en dan moet het college het maar opzoeken'. Dat is ook niet democratisch. Een democratisch besluit, en dat vraag ik ook aan hem, hoe deed u het toen u wethouder Financiën was, deed u het anders dan deze wethouder Financiën en zo ja op welke punten? Dat is mijn concrete vraag. Dat is eigenlijk mijn concrete vraag, ja en ik ben heel benieuwd naar uw antwoord.

De **VOORZITTER**. De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, de heer De heer Lansink heeft een heel selectief geheugen, maar ik zal hem even helpen want hij was er zelf ook bij in de vorige periode hoe we dat deden. DENK diende een motie in over gratis OV voor kinderen, een oppositiepartij, € 2,5 miljoen. Die is gewoon aangenomen, dat is gewoon veranderd in de begroting. Het was helemaal niet zo dat de oppositie € 0,00 mocht verschuiven, we hebben gewoon € 2,5 miljoen verschoven omdat DENK met een goed voorstel kwam en wat zie ik nu? Zelfs maar één eurootje van een oppositiepartij wordt al niet geaccepteerd omdat de dekking dan niet klopt, terwijl het gewoon een identieke dekking is als het college doet. Mevrouw Maassen kan wel zeggen 'we hebben aarzelingen over de inhoud van de motie', nee dat was uw kritiek niet op die motie, uw kritiek ging alleen maar over de dekking, daar had u kritiek op.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed-Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja ik wil de heer Moti bedanken dat hij inderdaad nu benoemt dat DENK die motie heeft ingediend. We hebben in het verleden gezien dat dit op een flyer anders is gecommuniceerd, dus ik wil de heer Moti daarvoor danken.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Voorzitter, ik zou de heer Moti in herinnering willen roepen, en het stelt teleur dat een ervaren politicus als hij dit niet begrijpt, maar ik zou de heer Moti in herinnering willen roepen dat ook de manier waarop geld wordt opgehaald en hoe je het besteedt een politieke keuze is. Dus op het moment dat ervoor wordt gekozen om iets uit te geven en dat uit de algemene middelen te halen, is dat een politieke keuze. Dus ja de inhoudelijke verschillen over of we een motie een goed idee vinden en hoe dat wordt gedekt is een politiek vraagstuk.

De **VOORZITTER**. Ik ga dit nu afronden. Nogmaals, dit is niet helemaal waar een derde termijn voor is bedoeld, maar goed u hebt spreektijd en u wenst dat allemaal tot het laatste moment op te gebruiken, maar daar is dit niet voor bedoeld. Het is allemaal gezegd. We gaan nu volgens mij naar het intrekken van moties van de zijde van de heer Ceulemans.

De heer **CEULEMANS** (lr). Jazeker, daar heb ik heel veel zin in. Motie 66 over de Rotterdampas kan ik intrekken. De wethouder heeft in de eerste termijn aangegeven dat hij het rekenwerk waar in de motie om wordt gevraagd gaat doen, dus het heeft weinig zin om hem in stemming te brengen, die is ingetrokken.

De **VOORZITTER**. Zijn er nog andere partijen die moties willen intrekken dan wel gewijzigd willen indienen? Mijnheer Kind.

De heer **KIND** (volt). Twee moties met extra ondertekenaars. Je moet nu wel Frans gaan praten, daar bereid ik me nu wel op voor, ik heb het zelf ook even voorbereid. 'Trois Fois Couleur Locale', die komt er nog een keer aan en de motie 'Betrek Rotterdammers, gebruik QR-codes'. Volgens mij is de ene 29 en de andere 35.

De heer Kind heeft de volgende moties ingediend.

Motie 29. Trois Fois Couleur Locale

"De gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- de subsidie Couleur Locale een belangrijke subsidie is om lokale organisaties te ondersteunen;
- het college voornemens is om de komende jaren op de subsidie Couleur Locale te bezuinigen;
- het college voornemens is om in de nieuwe subsidieregeling een drempel van € 35.000,00 per organisatie per wijk te introduceren;

overwegende dat:

- er op dit moment 65 organisaties een subsidie vanuit de subsidieregeling Couleur Locale verleend hebben gekregen;
- 23 organisaties een bedrag boven de € 35.000,00 verleend hebben gekregen, waarvan 12 boven de € 50.000,00;
- deze organisaties in de knel kunnen komen door de voorgenomen aanpassing van de subsidieregeling;
- het hoofdzakelijk organisaties betreft die vaak al jarenlang in de wijken actief zijn;
- het wenselijk is voor de sociale continuïteit in wijken dat deze organisaties door kunnen gaan met hun werkzaamheden;

verzoekt het college:

- de drempel van € 35.000,00 per aanvraag te hanteren;
- in de nieuwe subsidieregeling Couleur Locale de mogelijkheid van een maximum van drie subsidieverleningen per organisatie per wijk op te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali, R.G.C. Segers-Hoogendoorn, A. Kockelkoren, T.J. Vonk en R. Moti

Motie 35. Betrek Rotterdammers, gebruik QR-codes

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van agendapunt 6.1 'De Voorjaarsnota 2023';

constaterende dat:

- het belangrijk is om Rotterdammers goed, tijdig en zorgvuldig te betrekken bij gebiedsontwikkelingen;

overwegende dat:

- Rotterdam goede stappen zet richting betere communicatie rondom de mogelijkheden van bewonersparticipatie, o.a. via advertenties in kranten en via MijnRotterdam;
- er door dit college goede stappen zijn gezet door bewoners actief te informeren via borden en QR-codes;
- er ondanks deze mogelijkheden ruimte is voor verbetering;

verzoekt het college:

- bij gebiedsontwikkelingen een fysiek bord te plaatsen met een QR-code die bewoners doorlinkt naar de participatiepagina van het specifieke project op MijnRotterdam;
- op MijnRotterdam zorg te dragen voor goede informatie rondom het gehele proces, tijdlijn, verwachtingen en participatiemogelijkheden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T. Kind, I. Elfilali en T.J. Vonk

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Ik realiseer mij dat ik niet helemaal Nederlands praat, maar dat is wel wat er staat, er staat gewoon Couleur Locale, ik kan het niet helpen. Mijnheer Kind, zijn het alleen maar extra ondertekenaars? Ja oké, dan weten we dat. Dan verandert er niets aan het dictum. Anderen die nog moties willen indienen dan wel intrekken? Dat is niet het geval. Dan doe ik een rondje college om nog adviezen over de ingediende moties in te winnen. Daarna gaan we een combinatie doen van schorsen met de lunch en daarna doen we de stemmingen. Ik kijk nog even naar de collegeleden die nog moties hebben te adviseren. Ik kijk aan de rechterzijde van mij. Mevrouw Zeegers, u hebt niets. Wethouder Buijt?

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Even aan GroenLinks. De moties 70 en 74, ik ben nu een beetje in verwarring want 70 had u eigenlijk veranderd en dat is eigenlijk nu... en 74 was volgens mij de eerste keer 70. Dus ik zit nu heel even... Dat straks wel de goede in stemming komt want de ene is positief beoordeeld en de andere negatief, dat we geen misverstand hebben welke nou 70 en welke 74 is want ik weet het helemaal niet meer.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja dat klopt. Eén motie is opnieuw ingediend ondanks dat die negatief is geadviseerd door het college en de andere is positief en die houden we dus ook gewoon graag in stemming.

De **VOORZITTER**. Twee moties is het, 70A en 74. Beide moties blijven overeind. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja en 70A... Kunt u misschien voor de volledigheid even....

De **VOORZITTER**. We gaan de wethouder nog een keer vragen om een oordeel over de moties. Nog een keer wethouder, 70A en 74.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja 70A gaat over de bestemmingsreserve onder het miljoen. Daarvan heb ik gezegd..., dat is negatief en 74 kan ik met de kanttekening die ik heb gemaakt dat het beleid natuurlijk gericht blijft op terugkeer of terugkeer omarmen.

De **VOORZITTER**. Is het niet andersom? Ik kijk nog een keer, er wordt gesuggereerd dat het andersom was.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Voorzitter, de adviezen kloppen, alleen de nummers zijn andersom.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja, ik zie nu inderdaad..., maar oorspronkelijk was het een... Nou ja oké, u hebt deze motie als laatste ingediend maar goed, helder. Dus 70 inderdaad dan positief advies met de restricties die ik gemaakt heb en 74 dan negatief.

De **VOORZITTER**. Helder. Wethouder Financiën, hebt u nog moties ter advisering? Wethouder Struijvenberg?

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Nee voorzitter anders dan dat ik in ieder geval nog even probeerde de snelle technische check te laten doen op de financiën van de vandaag ingediende moties en amendementen, zodat iedereen dat weer goed voor zich heeft, waar dat nodig is.

De **VOORZITTER**. Ik kijk aan de linkerzijde van de collegetafel. Wethouder Karremans nog iets? Nee. Wethouder Achbar, één motie.

De heer **ACHBAR** (denk) (wethouder). Dat is motie 71, 'Druk van de ketel'. Het is iets waar u sowieso over gaat, Koers van de stad, dus ik leg hem ook bij u neer.

De **VOORZITTER**. Helder en dit is de... Jazeker, wethouder Yigit.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Dank u wel voorzitter. Een terechte opmerking van... Er zijn inderdaad wat nieuwe inzichten, het fonds heeft inderdaad ondanks de gift van stichting Verre Bergen nog steeds te maken met een tekort. Wij gaan in gesprek met het fonds om ook te kijken hoe wij dit tekort kunnen dichten, dus die toezegging kan ik doen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ik mis de beantwoording over de motie IOU en de spelregels rondom Koers van de stad en het betrekken van de raad daarbij. Het is wel fijn dat 'De druk van de ketel' inderdaad aan de raad is, maar ik mis nog van twee moties... Ik wil ze natuurlijk zelf wel even positief adviseren.

De **VOORZITTER**. 72 en 73, van wie zijn die moties aan de zijde van het college?

De heer **MOTI** (pvda). Voordat we naar de moties gaan, wil ik de heer Yigit nog even een vraag stellen.

De **VOORZITTER**. Dat mag u straks doen, een ogenblik geduld. Ja, het is mij duidelijk, ik kom zo bij u, gaat u lekker zitten. Ja gaat u zitten, gaat u zitten, ik ben u niet kwijt. Ja ik wacht op u, wethouder Struijvenberg.

De heer **STRUIJVENBERG** (lr) (wethouder). Excuus voorzitter, motie 72 wordt nog even aan mij voorgelegd meen ik, maar dat is aan de raad eigenlijk, dat gaat over het instellen van een werkgroep voor het raadsbudget Koers van de stad. Dus daar staat het college neutraal tegenover en motie 73, excuus die was ik vergeten hoor, maar de komende vier jaar bij een positief resultaat van de jaarrekening die eerste miljoen alsnog te bestemmen voor Koers van de stad. Het verdient mij de aanbeveling om... Nu al vooruitlopen op eventuele positieve resultaten in een jaarrekening en daar nu al een bestemming aan te geven, dat zal ik ontraden, maar het staat natuurlijk eenieder vrij om bij een positief resultaat in de jaarrekening op dat moment dat soort voorstellen te doen. Dus daarom ontraad ik motie 73.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Moti, u had een vraag aan wethouder Yigit.

De heer **MOTI** (pvda). Voorzitter, ik ken de wethouder als iemand die ook een warm hart voor FBNR, Fonds Bijzondere Noden, heeft omdat het natuurlijk ook enorm helpt in zijn portefeuille om de doelen te bereiken, dus ik ben blij dat de wethouder aangeeft dat hij met FBNR, Fonds Bijzondere Noden in gesprek gaat om te kijken hoe we het tekort kunnen oplossen, maar voor de PvdA is het natuurlijk wel belangrijk dat het gesprek, als er een tekort is, ook leidt tot een actie. Dus ik zou toch willen vragen, en ik ken u, u hebt daar een warm hart voor, wil hij dat toch ook even afspreken want dan zijn wij gerustgesteld en als u dat doet dan kunnen wij vanuit die geruststelling die motie intrekken.

De **VOORZITTER**. Wethouder.

De heer **YIGIT** (denk) (wethouder). Voorzitter, dank voor de woorden van mijnheer Moti. U kunt ervan uitgaan dat wij er echt alles aan gaan doen om dat tekort te dichten, dus die kan ik als een toezegging doen.

De **VOORZITTER**. Mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, dus als het tekort er nog is en dan gedicht wordt dan kunnen wij daar genoeg mee nemen want daar ging onze motie over en dan kunnen we motie 14 intrekken. Dus bij dezen.

De **VOORZITTER**. Motie 14 is ingetrokken. Mevrouw Maassen.

Mevrouw **MAASSEN** (d66). Ja ik heb één vraag aan collega's van GroenLinks over de twee moties over de Koers van de stad-gelden. Ik lees aan de ene kant dat wordt gevraagd om het voor 2023 over te hevelen naar 2024 voor KiPa en andere zaken en aan de andere kant om een kader op te stellen voor het raadsbudget Koers van de stad en dan eind 2023 hierover te besluiten. Ik vroeg me allereerst af: ziet u dat dan als een aanvulling op de werkgroep die we in principe al hadden ingesteld en ten tweede hebben we op dit moment natuurlijk ook allerlei amendementen over die gleden voorliggen. Hoe gaan we daar dan mee om, stel dat die amendementen worden aangenomen of niet, maar ik ben benieuwd hoe u daar tegenaan kijkt.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Ja dank u wel. GroenLinks wil graag toezien op de wijze van uitvoering van die amendementen op het moment dat deze wethouder... Die heeft natuurlijk ook zijn eigen kaders gesteld, bijvoorbeeld dat hij niet meer dan € 35.000,00 per aanvraag wil honoreren. De amendementen die voorliggen, maken eigenlijk ook grotere budgetten mogelijk, dus wij willen dan als raad dat we dan niet in het kader van de wethouder zitten, maar als wij extra budget vanuit Koers van de stad vrijmaken voor deze wethouder dat wij dan ook wel daar de regie op kunnen voeren, zodat die ruimte dan ook daadwerkelijk ontstaat.

De **VOORZITTER**. Helder. Ik kijk nog een keer de zaal in.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). En de motie, die andere motie, is met name bedoeld om die middelen ook vrij te maken daarvoor, dus die zijn volgens mij niet in tegenspraak met elkaar.

De **VOORZITTER**. U kunt straks nog even met elkaar overleggen als daartoe nog noodzaak bestaat om inzichten beter te krijgen voordat wij straks aan de stemmingen gaan beginnen. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u. Ik heb nog niets gehoord over het amendement over de huismeesters. Ik weet dat het aan de raad is, maar ik zou toch graag de wethouder daar ook over willen horen.

De **VOORZITTER**. Wethouder Zorg.

De heer **BUIJT** (lr) (wethouder). Ja het mag duidelijk zijn dat ik op dit punt blij ben met elke extra euro, maar dit is echt iets van de raad zelf, dus ik laat het bij dezen echt helemaal aan u.

De **VOORZITTER**. De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u. Nou ja als de wethouder blij is met elke extra euro dan vraag ik me af waarom hij dat dan niet in het college heeft geregeld, gewoon via de normale Voorjaarsnota, maar goed.

De **VOORZITTER**. Wilt u daar iets over zeggen? Nee. Dan wil ik u een praktisch voorstel doen, het is nu iets over enen, om de lunchpauze te combineren met eventueel politiek beraad in eigen gelederen over de stemmingen en dan om 14.00 uur te gaan stemmen. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Kunnen we de schafttijd niet beperken tot een halfuur, dat is heel gebruikelijk in werkend Nederland en dat we dan om 13.30 uur gaan stemmen en daarna iets anders kunnen gaan doen.

De **VOORZITTER**. Mij bereiken allerlei signalen dat er een uur nodig is.

De heer **COŞKUN** (sp). We hebben al twee uur geschorst, is er nog meer tijd in de achterkamertjes nodig voor geneuzel?

De **VOORZITTER**. Ik zie ook aan de kant van de andere raadsleden het verzoek om... Mag ik uw geduld vragen? Ik heb de vergadering nog niet geschorst, dus ik wil graag even aandacht. Mijnheer Moti, ik wil graag de aandacht van alle raadsleden. Mevrouw Verkoelen, ik spreek ook u aan, misschien wilt u uw stoel nog even innemen. Ja graag nog even de orde met elkaar goed vastleggen voordat we uit elkaar gaan. Mij bereiken verzoeken uit verschillende hoeken om een uur te schorsen, niet alleen uit de coalitiehoek, maar tot 14.00 uur te schorsen. Dus is het niet een verzoek vanuit een bepaald kamp, maar ik zie allerlei hoofdjes dit doen als ik zeg dat we tot 14.00 uur schorsen. Dat heeft uw instemming, dan schorsen wij tot 14.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen raadsvergadering

Notulen van de raadsvergadering van 6 juli 2023

Notulen van de raadsvergadering van 6 juli 2023 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 10

Voorzitter: de heer ing. A. Aboutaleb.

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering, gehouden op 4 juli 2023.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders.

Heropening

11. Stemvenster

De **VOORZITTER**. Als iedereen gezeten is mag ik u om stilte vragen. Dank. We gaan zo beginnen met de stemmingen. Hebben de schorsingen er nog toe geleid dat er moties kunnen worden ingetrokken of anderszins? Ik kijk nog één keer. Dat is niet het geval. Dan ga ik zo de deur dichtdoen voor de stemmingen. Dat betekent dat mensen die later binnenkomen niet aan de stemmingen kunnen deelnemen. Ik mis de heer Van der Velden. Voordat we aan de stemverklaringen beginnen kan ik u melden dat ik een viertal mensen heb die met elkaar paren. Dat is mevrouw Rehim Zadeh die paart met mevrouw De Jong en de heer Soytekin paart met mevrouw Vlasblom. Ik begrijp dat aan de kant van Volt de fractievoorzitter nu de trap oploopt, maar dan kunnen we alvast beginnen met stemverklaringen. Dat betekent overigens dat we dus 41 raadsleden hebben en dat de meerderheid ligt op 21. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja heel kort voorzitter. Alle moties waarbij het schrappen van de verlaging van de ozb wordt gekoppeld aan het oplossen van een van de bezuinigingen die niet gaan over armoede, daar stemmen wij om die reden tegen en niet omdat we dat geen goede moties zouden vinden. De motie over 'de verkeersaso's in de spotlight', daar hebben we lang over nagedacht, maar uiteindelijk vinden we de MeldR-app daar eigenlijk niet geschikt voor en het is ook more or less een taak van de politie, dus daar gaan we om die reden ook tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Andere stemverklaringen? De VVD, mevrouw Abrahamse.

Mevrouw **ABRAHAMSE** (vvd). Ja motie 34. We zijn wel voor delen van data, althans open data vinden we een goed principe, maar we zien tegelijkertijd dat dit ook echt heel veel werk bij ambtenaren oplevert. Dus daarom stemmen wij toch tegen.

De **VOORZITTER**. De heer Coşkun.

De heer **COŞKUN** (sp). Ja voorzitter, de SP-fractie vindt eigenlijk dat te veel moties te gedetailleerd zijn, die hele Voorjaarsnota is te gedetailleerd, maar wij zullen wel voor de moties stemmen die een deuk in een pakje boter slaan en dat zijn er toch nog wel een paar

die zin hebben, maar de hele Voorjaarsnota vinden wij te mager, te weinig ambitieus en ja te veel kaasschaaf zonder goede onderbouwing en daarom zullen we tegen de Voorjaarsnota stemmen.

De **VOORZITTER**. Andere stemverklaringen? De heer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Dank u, ik heb eigenlijk een ordepunt want de stemverklaring over de Voorjaarsnota komt natuurlijk pas na de moties lijkt mij want je wilt natuurlijk eerst weten of je moties worden aangenomen. Dus... Oké.

De **VOORZITTER**. Dat mag, u kunt straks...

De heer **COŞKUN** (sp). Ongeacht daarvan zal ik daar tegen stemmen. Wij hebben één motie ingediend, die kan ik ook nog intrekken, maar de Voorjaarsnota blijft te mager, te veel kaasschaaf en niet voldoende.

De **VOORZITTER**. U mag straks alsnog een extra stemverklaring uitbrengen over de Voorjaarsnota zelf, het is aan u.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dat doe ik straks, ik ga eerst kijken hoe de moties het gaan doen. Ik wil wel een stemverklaring afgeven over amendementen F van de ChristenUnie. Wat ik daarvan vind heb ik in het debat gedaan en niet in de achterkamertjes, rechtstreeks in het debat met mijnheer Vonk. Wij hebben als fractie toch besloten om voor dit amendement te stemmen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel voorzitter. Wij zullen tegen amendement H over de huismeesters stemmen want het budget daaraan verlenen gaat ten koste van de motie die ik heb ingediend die het welzijn in de wijk wil bevorderen, om daar de bewonersinitiatieven, het kinderparadijs te kunnen redden met die budgetten. Dus omdat dit haaks op elkaar staat en andere initiatieven schaadt zullen wij daar tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Helder. Andere stemverklaringen? De heer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter. Wij zullen tegen het amendement Koers van de stad huismeesters stemmen, niet omdat wij tegen huismeesters zijn maar de manier waarop dit gaat is echt heel lelijk en daar willen wij niet aan meedoen. Dus daar zullen we tegen stemmen en dat heeft ook zijn consequenties voor motie 9. We zullen ook tegen motie 63 stemmen, de motie over de Groenbank. Heel sympathiek, maar we vinden echt dat het niet betaald moet worden uit geld dat bestemd is voor energiearmoedebestrijding, als mensen een tweede hypotheek nemen om een dure keuken, een badkamer of een camper te kopen en daarom geen leencapaciteit hebben moet dat niet alsnog gecompenseerd worden met geld vanuit de energiearmoede. Voorzitter, motie 68 wil ik ook graag even toelichten. Daar zullen wij uiteindelijk ook tegen stemmen. De voorwaarden die hierin staan zijn eigenlijk gewoon een voorbode om bepaalde initiatieven de nek om te draaien. Ineens vanuit het niets vragen naar keurmerken betekent maar één ding, het kinderparadijs dat geen keurmerken heeft proberen van het schip af te duwen en daar doen wij niet aan mee. Het laatste voorzitter, is een amendement van de ChristenUnie, F. Daar zullen wij voor stemmen. Dat is natuurlijk een druppel op de gloeiende plaat, maar liever die druppel dan helemaal niets.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Mohamed Hoesein.

Mevrouw **MOHAMED-HOESEIN** (denk). Ja voorzitter, ik wil een gewijzigde motie indienen in die zin dat er ondertekenaars bij zijn gekomen bij de 'Aanmeldingsbeleid scholen bekendmaken via CJG'. Daar zijn GroenLinks Rotterdam en D66 bij gekomen.

Mevrouw Mohamed-Hoesein heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Aanmeldbeleid scholen bekend maken via CJG.

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 4 en 6 juli 2023, ter bespreking van de hoofdlijnen van het nieuwe Rotterdams onderwijsbeleid (ROB) en de ambities van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2027 (IHP);

constaterende dat:

- ouders zich pas bij basisscholen mogen aanmelden als hun kind drie jaar of ouder is;
- sommige ouders zich toch eerder dan die wettelijke termijn melden bij basisscholen en deze scholen deze aanmelding accepteren;
- de wethouder deze situatie probeert te voorkomen door o.a. ouders via brief en online communicatiekanalen te informeren over het aanmeldbeleid;
- ouders in het kader van de ontwikkeling van hun kinderen het Centrum van Jeugd en Gezin (CJG) bezoeken;

overwegende dat:

- in de praktijk vaak betekent dat ouders in meer kwetsbare posities hun kinderen niet naar de basisschool van de eerste keuze kunnen brengen;
- deze geschetste situatie kansenongelijkheid in de hand werkt;
- sommige ouders niet alle brieven van de gemeente openmaken, begrijpen of vertrouwen;
- niet alle ouders naar het aanmeldbeleid op de website (kunnen) kijken van de school waar ze hun kind heen willen sturen;

verzoekt het college:

- in gesprek te gaan met het Centrum voor Jeugd en Gezin over de mogelijkheid om ouders die langskomen, te wijzen op de wettelijke aanmeldtermijn bij basisscholen;
- de uitkomsten van dit gesprek terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin, J.M. Nunnely en L.S. Vlieger

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De **VOORZITTER**. Helder. De motie blijft hetzelfde qua inhoud, alleen de ondertekenaars zijn anders. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELEN** (50plus). Voorzitter, ik zal ook pas na alle moties een stemverklaring bij het voorstel geven. Wat betreft amendement F van de ChristenUnie, wij zijn er niet gelukkig mee dat het op deze wijze moet, zeer vervelend maar gezien het feit dat het nu eenmaal is ingezet, zullen wij er voor stemmen om te zorgen dat het in ieder geval wat betreft 50PLUS ook steun krijgt en amendement H van Leefbaar Rotterdam, ja het moge duidelijk zijn, wij zijn voor huismeesters maar we vinden dit soort spierballengedrag van een aparte politieke partij echt ondoenlijk en daarom zullen we er ook op tegen zijn.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Yildirim.

Mevrouw **YILDIRIM** (pvda). Ja voorzitter, het betreft motie 44, 'Prikkelarme speeltuinen'. Wij gaan voor deze motie stemmen en ik zal ook uitleggen waarom. In de commissie is eigenlijk de brandbrief ook ter sprake gekomen waarin de speeltuinen eigenlijk aan de bel hebben getrokken over financiële nood. Toen is eigenlijk gezegd 'we wachten op het grote plan, het grote plan voor de herziening en herstructurering van speeltuinen' en ondanks het feit dat nu op dit punt ook wordt gevraagd om actie, wordt deze motie toch omarmd door de wethouder en dat vinden wij echt tegenstrijdig, maar ondanks dat we het tegenstrijdig vinden, vinden we het toch inhoudelijk een heel goed punt en we zullen voor stemmen.

De **VOORZITTER**. Nog meer stemverklaringen? Een aantal partijen geeft aan straks over de Voorjaarsnota apart een stemverklaring uit te brengen, dan zullen we daarvoor de gelegenheid geven. We gaan stemmen. Ik heb u aangegeven dat we gewikt en gewogen hebben aan deze kant van de tafel over wat weegt zwaar in de sfeer van amendementen en moties en wij zijn van oordeel, ik als uw voorzitter, dat amendement F gevolgd door amendement G het zwaarst wegen en dat we die ook als eerste in stemming brengen. Daarna gaan we over op de rest van amendementen A tot en met H en dan gaan we naar de moties. Daar gaan we dan. Nogmaals, de meerderheid ligt op 21, dan hebt u een beetje een beeld van wat we aan het doen zijn met elkaar. Ik breng als eerste in stemming amendement F, 'Koers houden'. U kunt stemmen.

Agendapunt 6.1 Debat over de Voorjaarsnota 2023, waaronder tevens begrepen de eerste herziening van de begroting 2023 alsmede de wijkplannen 2023.

Amendement F, 'Koers houden'. Het amendement is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, Forum voor Democratie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Amendement G, 'Koers houden tot en met 2025'. Het amendement is met algemene stemmen aangenomen.

Amendement A, 'Behoud Couleur Locale'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Amendement B, 'Kwaliteit boven kwantiteit'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Amendement C, 'Respecteer budget voor koloniaal en slavernijverleden'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Amendement D, 'Houtstook acuut probleem voor de volksgezondheid'. Het amendement is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Amendement H, 'Koers van de stad – Huismeesters'. Het amendement is met 25 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, GroenLinks, PvdD, PvdA en Volt.

Motie 1, 'Ozb? Daar red je de stadsprojecten mee!'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 57, 'Geld naar arm, niet naar rijk'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 18, 'Geen bezuiniging op Couleur Locale'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 2, 'Behoud Couleur Locale voor samenredzaamheid in de wijken'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 29, 'Trois Fois Couleur Locale'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 49, 'Steun de sociale basis!'. Zeker.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Ik raak in verwarring. Ik heb alles op binnenkomst, maar op de een of andere manier is er nu een andere volgorde en dat vind ik wel heel vervelend want ik heb die volgorde niet gezien.

De **VOORZITTER**. Die is wel gecommuniceerd, de raad moet dat weten.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Waarom hebben we dat gedaan?

De **VOORZITTER**. Dat staat in iBabs en het is ook naar de fractiemedewerkers geappt. Dus gaan we stemmen over 'Steun de sociale basis!'.

Motie 49, 'Steun de sociale basis!'. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, Forum voor Democratie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 68, 'Beken kleur, wees zorgvuldig met initiatieven van Couleur'. De motie is met 28 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van ChristenUnie, GroenLinks, PvdD, PvdA en SP.

Motie 3, 'Bescherm de toekomst met NME'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 4, 'DTB uit eigen zak'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 5, 'Er ligt groen geld'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 6, 'Wormenhotel'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 7, 'Kwaliteit boven kwantiteit'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 12, 'Wijk(managers) aan zet'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 8, 'Handje contantje'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 50, 'Stuur de wijkraad de wijk in met handgeld!'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 9, 'Stadsbreed uitrollen huismeesters'. De motie is met 34 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de leden Biljoen, Bokhove en Morkoç van GroenLinks en PvdA.

Motie 10, 'Van straat!'. De motie is met 40 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van de SP.

Motie 11, 'Make-over voor onze boa's!'. De motie is met 37 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, PvdD en SP.

Motie 13, 'Niet bezuinigen op armoedebestrijding'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 15, 'Geen parkeerprobleem? Dan geen betaald parkeren'. De motie is met 30 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, Forum voor Democratie, PvdA, SP en Volt.

Motie 16, 'Weer perspectief voor Kinderparadijs Meidoorn'. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, Forum voor Democratie, GroenLinks, PvdD PvdA, SP en Volt.

Motie 17, 'Investeer in onze speeltuinen en pleinprogrammering'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, PvdD PvdA, SP en Volt.

Motie 19, 'Laat dagjesmensen betalen voor goedkopere weekmarkt'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 20, 'Van kolen naar...'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 21, 'Zet de verkeersasos in de spotlight'. De motie is met 27 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van CDA, ChristenUnie, DENK, GroenLinks, PvdD, SP en Volt.

Motie 23, 'Stadsontwikkeling en marktpartijen samen aan de tekentafel'. De motie is met 24 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 24, 'Check je ondersteuning'. De motie is met 40 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van 50PLUS.

Motie 25, 'Kinderwijken'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 26A, 'Iedere wijk een Sportspullenbank'. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, Forum voor Democratie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 28, 'Addendum beleidskader Heel de stad'. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, Forum voor Democratie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 30, 'Duty to Cooperate'. De motie is met 23 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, Forum voor Democratie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 31, 'Duidelijkheid over vrijwilligersvergoedingen binnen het Sociaal Domein'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 32, 'Stimuleer mantelzorgvriendelijke organisaties in Rotterdam'. De motie is met 39 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van PvdD.

Motie 33, 'Werk samen aan e-health innovaties'. De motie is met 37 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Forum voor Democratie, PvdD en SP.

Motie 34, 'Investeer in Rotterdams open data platform'. De motie is met 24 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD en lid Akhatab van DENK.

Motie 35, 'Betrek Rotterdammers, gebruik QR-codes'. De motie is met 22 stemmen voor en 19 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van DENK, Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en VVD.

Motie 36, 'Bijenburchten in het Bijenlandschap'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 39, 'Cherry on the caking, time for Placemaking'. De motie is met 40 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van SP.

Motie 40, 'Vrij lopen en fietsen, zonder auto's op je hielen'. De motie is met 28 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, lid Akhatab van DENK, Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Motie 41, 'Stel niet uit tot later, maak nu meer gebruik van het water'. De motie is met 28 stemmen voor en 13 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, GroenLinks, PvdD, PvdA en SP.

Motie 42, 'Een nieuwe metrotunnel tussen Kralingen en IJsselmonde'. De motie is met 26 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 43, 'Sturen op Kaderrichtlijn Water'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 44, 'Speelplezier Voor ieder Kind: het creëren van prikkelarme speelruimtes in Rotterdamse speeltuinen'. De motie is met 24 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, Leefbaar Rotterdam en VVD.

Motie 46, 'Parkeren in Rust (P&R)'. De motie is met 40 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van 50PLUS.

Motie 47, 'Plein en Park Afrikaanderwijk Verbinden'. De motie is met 40 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen stemde de fractie van 50PLUS.

Motie 52, 'Buiten spelen, met uitleenspeelgoed van Duimdrop is gezond!'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 53, 'Wij zijn Rotterdammers!'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 54, 'Voorliggend veld aan tafel'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 55, 'Behoud de Rotterdamse inspraak'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 56, 'Verdubbel budget groenblauwe schoolpleinen'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 58, 'Leegstandvisie'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 59, 'Ouder ben je voor het leven'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 60, 'Geleend vertrouwen'. De motie is met 24 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en VVD.

Motie 62A, 'Zo zeker als de Groenbank'. De motie is met 26 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Forum voor Democratie en PvdA.

Motie 63, 'Bomen voor een babyboom'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 64A, 'Woningtekort op extra parkeervergunning'. De motie is met 24 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, CDA, ChristenUnie, D66, lid Mohamed-Hoesein van DENK, GroenLinks, PvdD en SP.

Motie 67, 'Een Engelbewaarder op het Raadhuisplein en Brinkplein?'. De motie is met 37 stemmen voor en 4 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie en PvdD.

Motie 69, 'De oude dame de Schouw!'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 74, 'Laat dak- en thuislozen niet (vrij)vallen!'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 70A, 'Veiligheid voorop? Laat geld bij dak- en Thuisloosheid'. De motie is met 24 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en VVD.

Motie 71, 'Druk van de ketel'. De motie is met 24 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 72, 'Raad aan zet bij uitgaven budget koers van de stad'. De motie is met 21 stemmen voor en 20 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van DENK, Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam, SP en VVD.

Motie 73, 'IOU'. De motie is met 25 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van 50PLUS, ChristenUnie, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA en Volt.

De **VOORZITTER**. Dan komen we nu bij het voorstel zelf. Mijnheer Van der Velden.

De heer **VAN DER VELDEN** (pvdd). Ja dank u voorzitter. Om te beginnen wil ik eigenlijk een citaat van u aanhalen: ik zit in een ritme. Dat zegt eigenlijk al genoeg over dit. De PvdD is altijd een partij die voorstellen op inhoud beoordeelt, die luistert naar andere partijen, dat je daarvoor het debat hebt, maar er waren kennelijk partijen die nog niet eens de helft van de raad hadden gehoord, hun oordeel al klaar hadden en filmpjes gingen maken. Ik vind dat dieptriest, ik vind dat minachting voor de Rotterdammer. Je ziet ook dat de voorstellen van de oppositie niet serieus werden genomen, daar werd amper naar geluisterd, er was weinig te merken van een open houding naar de oppositie en juist in een stad die dit zo keihard

nodig heeft, geen enkel voorstel, ook van ons, is serieus genomen en de triomfantelijke toon van bepaalde coalitiepartijen heeft mij bijzonder geërgerd. Voorzitter dan kom ik bij mijn stemverklaring. In de Voorjaarsnota staan heel veel goede dingen en ik noem er een paar. Groen, wonen, het Doorbouwfonds waardoor je betaalbaar wonen krijgt, hartstikke goed, sommige dingen met duurzaamheid, het fonds dat daarvoor is, maar wij meten het belang van de zwaksten, dat willen we beschermen tegen het recht van de sterksten en op het Sociaal Domein, de allerswaksten in de stad, een stad die al de armste stad van Nederland is, 20% van de Rotterdammers leeft al onder de armoedegrens. Dat wordt met dit college en met deze coalitiepartijen nog killer, dat vinden wij heel triest en daarom zullen wij tegen de Voorjaarsnota stemmen.

De **VOORZITTER**. Andere stemverklaringen? Mevrouw Bokhove.

Mevrouw **BOKHOVE** (gl). Dank u wel voorzitter. De woorden van mijn voorganger zijn mij uit het hart gegrepen. Ik had een iets andere tekst, maar wel met dezelfde strekking. Ik wil even refereren aan de coalitiepartijen die steeds zeggen 'de balans in het coalitieakkoord' en balans zou suggereren dat er iets in het midden uitkomt, maar dit coalitieakkoord heeft een balans duidelijk rechts van het midden gevonden want er gaan wel cadeautjes naar de ozb, die niet meer hoeft te worden afgedragen of die in ieder geval een flinke korting krijgt, de mensen in deze stad die al sterke schouders hebben, hoeven niet meer bij te dragen en dat gaat ten koste van de kwetsbaren. We hebben zelfs gezien dat een amendement waar we proberen voor vier jaar gelden terug te draaien en extra gelden aan armoede te besteden niet wordt gehonoreerd en dat er nog steeds wordt bezuinigd op Armoedebeleid. Die balans komt echt rechts van het midden uit. U bent het met elkaar aan het bewaken en ik, tenminste niet alleen ik maar mijn fractie krijgt er echt pijn in de buik van, maar ook de wijze waarop op een niet-democratische manier vind ik met de raad is omgegaan. Er wordt niet goed geluisterd, er wordt niet naar oplossingen gezocht, het enige budget dat is verschoven, is de € 4 miljoen, nee niet eens want het gaat maar over twee jaar, vanuit de Koers van de stadsgelden, € 2 miljoen is geschoven en dat is door de raad gebeurd en niet door het college, die € 4 miljard in de pocket had. Ik denk dat er meer ruimte moet zijn om goed naar elkaar te luisteren, maar dat is niet gebeurd. Wij beoordelen deze Voorjaarsnota niet op de goede dingen die erin staan, maar met name op de kwetsbaren, die komen echt onvoldoende aan bod en dat is heel spijtig.

De **VOORZITTER**. Anderen een stemverklaring? Een stemverklaring is een stemverklaring hè. Mevrouw Verkoelen.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Voorzitter, buiten het partijtje verplassen dat deze coalitie bij deze gehele behandeling van de Voorjaarsnota heeft gedaan, heeft dit college het voor elkaar gekregen om een Voorjaarsnota op te stellen met als motto 'Wie niets heeft krijgt nog minder'. 50PLUS wil en kan geen onderdeel zijn van zo'n Voorjaarsnota en zal daarom ook tegen stemmen.

De **VOORZITTER**. Andere stemverklaringen? Mijnheer Moti.

De heer **MOTI** (pvda). Ja voorzitter, we hebben een Voorjaarsnota en die is niet alleen ambitieeloos, maar ook armoedig en creëert achteruitgang in de stad. We gaan miljoenen bezuinigen op armoede, miljoenen bezuinigen op de zorg, Couleur Locale, allemaal initiatieven die we voor een paar tienduizend euro hadden kunnen redden, zoals de voedseltuinen, zoals de Zorgvrijstaat, Cultuurwerkplaats Tarwewijk, al die voorstellen zijn weggestemd en dan blijft er gewoon een ambitieuze en armoedige Voorjaarsnota overeind waarmee deze stad alleen maar achteruitgaat. Voorzitter ik had het voorspeld, er is geen

cent, er is geen cent verschoven na twee dagen omdat de coalitiepartijen alles hebben weggestemd en zelfs het geitenpaadje dat de heer Vonk had gevonden, zelfs dat is gewoon de oppositie niet gegund, zelfs dat moest gehalveerd worden omdat Leefbaar Rotterdam het niet pikte dat zij dan niets kregen en per se een idee erover hebben gedaan en dan hun huismeestersvoorstel moesten doen. Voorzitter, dit is diep triest en een dieptepunt in al die jaren die ik hier in de gemeenteraad zit.

De **VOORZITTER**. Andere stemverklaringen? De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer **SEGERS-HOOGENDOORN** (cda). Ja voorzitter, wij wegen voorstellen op twee manieren, dat wat er op papier staat en wat er op papier blijft als alles geamendeerd en met moties gelardeerd is, maar ook dat wat er in het debat gebeurt en wij hebben het net helaas in die derde termijn, waarvan ik nooit had gehoopt dat die er zou komen op deze manier, erover gehad, ik heb me daar toen heel duidelijk over uitgesproken. De manier waarop het debat in deze raad de afgelopen anderhalve dag is gewogen, is wat mij betreft diep onder de maat en ik heb in mijn termijn gezegd 'ik reik de hand', maar ik heb die hand niet teruggezien van de kant van de coalitie en met pijn in het hart, want zo zitten wij over het algemeen als partij niet in elkaar maar is dat de manier waarop voor mij de balans negatief doorslaat, stemmen wij tegen de Voorjaarsnota.

De **VOORZITTER**. Helder. De heer Vonk.

De heer **VONK** (cu). Voorzitter, het is niet zo dat, als wij voor een voorstel stemmen, je dan met alles instemt, zeker niet als het over zoiets breedts gaat als een Voorjaarsnota. Ik heb ook een slechte afdrank, aan de ene kant van het debat en aan de andere kant heb ik ook gezien dat we wel een poging hebben gedaan om elkaar ergens op een punt te vinden en dat heb ik erg gewaardeerd. Wij zullen voor de Voorjaarsnota stemmen, vooral in de hoop dat we als we overgaan tot uitvoering van deze Voorjaarsnota we dan ook toch steeds opnieuw proberen om dat samen te doen.

De **VOORZITTER**. Mevrouw Elfilali.

Mevrouw **ELFILALI** (volt). Ja dank voorzitter. Wij wegen voorstellen altijd af vanuit wat we kunnen bereiken, wat ik ook al zei in mijn inbreng: wat levert dit de Rotterdammer op vanuit een duurzaam perspectief. Ik heb een heel slecht gevoel aan deze twee dagen overgehouden en ik maak me ook heel erg zorgen over het democratische gehalte van deze raad, ook over de gunfactor richting elkaar en ook over de mate van transparantie. Wij zullen wel voor de Voorjaarsnota stemmen omdat we geloven dat elk zetje vooruit beter is dan niets, maar zoals het nu gaat, is niet de manier waarop wij hopen met elkaar samen te werken.

De **VOORZITTER**. Wij vallen elkaar niet in de rede als er statements worden uitgesproken bij een stemverklaring, dat is niet netjes, dat doen we niet. Andere stemverklaringen? Die zijn er niet. Dan gaan we stemmen over de Voorjaarsnota c.q. de kaderbrief.

6.1, 'Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2023, de Voorjaarsnota 2023, de investeringsvoorstellen voor 2023'. Het voorstel is met 27 stemmen voor en 14 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van 50PLUS, CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA en SP.

6.1, 'Het voorstel tot vaststelling van de wijkplannen 2023'. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

Zit daar nog iets achter? Nee, dat is alles wat wij hebben. Dan gaan we naar de moties ingediend onder 9.1 van vandaag, Rotterdams Onderwijsbeleid. We hebben een vijftal moties, er zit geen voorstel achter.

Agendapunt 9.1, De hoofdlijnen van het nieuwe Rotterdams Onderwijsbeleid (ROB) en de ambities van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2027 (IHP)

Motie 1, 'Het onderwijsgebouw van de toekomst'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 2 is ingetrokken.

Motie 3, 'Interconnectiviteit: Cultuur ook belangrijk in het onderwijs'. De motie is met 30 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Motie 4, 'Laat je niet overvallen, gebruik je VIMIP'. De motie is met 26 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor stemden de fracties van CDA, GroenLinks, PvdD, PvdA, SP en Volt.

Motie 5, 'Aanmeldbeleid scholen bekend maken via CJG'. De motie is met 24 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen stemden de fracties van Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam en VVD.

12. Sluiting

De **VOORZITTER**. Dan komen we zo zoetjes aan aan het einde van deze raadsvergadering van hedenmiddag, maar niet nadat ik u nog een mededeling heb gedaan want wij stellen vast dat de zeer gewaardeerde Rijnmondverslaggever Jan-Roelof Visscher vandaag voor het laatst in ons midden is. Het past ons niet om een oordeel uit te spreken over zijn werk en daar dus ook waarderende dingen over te zeggen, maar het past ons wel om tegen hem te zeggen dat hij daar altijd als een baken van rust heeft gezeten en altijd een goede bewaker van het democratische proces hier in het stadhuis was. Hij gaat iets anders doen in het journalistieke vak. We gaan proberen je vanaf een andere positie waar te nemen, ik heb begrepen dat je een programma gaat presenteren. Ongelofelijk veel plezier met alles wat je doet en heel erg dank voor het feit dat je ons vanuit die plek altijd in de gaten hebt gehouden. Dank je wel. Ik wil de raadsleden hartelijk dank zeggen voor het werk dat de afgelopen periode is verzet in de aanloop naar en het debat over de Voorjaarsnota en alles wat daarmee samenhangt. Ik wil ook de fractiemedewerkers hartelijk dankzeggen voor al het werk dat zij hebben gedaan. Ik wil ook onze griffier en onze medewerkers van de griffie, altijd alert, bedanken. Medewerkers van de Bestuursdienst en tot slot de bodes en ons personeel. Zonder de inzet van al die prachtige mensen hiernaast had mevrouw Verkoelen geen broodje kroket kunnen krijgen. Wel thuis.

Mevrouw **VERKOELLEN** (50plus). Een punt van orde voorzitter. Ik heb vandaag wel vijf Surinaamse broodjes gehaald.

De **VOORZITTER**. Wel thuis. Het is recestijd, als u in Nederland bent of ver weg gaat, doet u alstublieft voorzichtig want ik wil u graag eind augustus allemaal weer terugzien. Wel thuis.

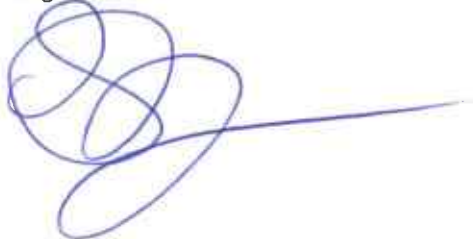
Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	1345
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 4 en 6 juli 2023	1345
Vaststelling van de notulen van de raadsvergadering van 15 juni 2023	1346
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2023 week 25 en 26	1346
Het voorstel met betrekking tot de eerste voortgangsrapportage 2023, alsmede tot: a. goedkeuring van het jaarverslag en de jaarrekening 2022 van de Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam (BOOR) b. sluiting van de nevenvestiging van de openbare basisschool De Toermalijn	1347
Het voorstel tot vaststelling van de grondprijs voor sociale huurwoningen	1347
Het voorstel tot opschorting van de jaarlijkse systematiek van indexering voor het Rotterdamse woonbeleid, alsmede tot vaststelling van de prijsgrenzen 2023 voor het woonbeleid en de middenhuur	1347
Het voorstel tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Max Euwekwartier fase 1 en 2a'	1347
Het voorstel om geen zienswijze in te dienen met betrekking tot wijziging van de begroting 2023, de ontwerpbegroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2027 van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard	1347
Het voorstel met betrekking tot de conclusies en vaststelling van de aanbevelingen uit het rapport van de Rekenmaker Rotterdam 'Targets tellen; beoordeling opzet college targets 2022-2026'	1348
Het voorstel tot wijziging van de: a. Commissieverordening 2022 b. Verordening rechtspositie raads- en commissieleden 2019	1348
VOORJAARSNOTA - Debat over de Voorjaarsnota 2023, waaronder tevens begrepen de eerste herziening van de begroting 2023 alsmede de wijkplannen 2023 - Het voorstel tot vaststelling van de eerste herziening van de begroting 2023, de Voorjaarsnota 2023, de investeringsvoorstellen voor 2023 en wijziging van het doel van drie bestemmingsreserves - Het voorstel tot vaststelling van de wijkplannen 2023	1348
Heropening en mededelingen	1547
De hoofdlijnen van het nieuwe Rotterdams Onderwijsbeleid (ROB) en de ambities van het integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2027 (IHP)	1548

Onderwerp	Pagina
Heropening debat over de Voorjaarsnota 2023, waaronder tevens begrepen de eerste herziening van de begroting 2023 alsmede de wijkplannen 2023	1560
Stemvenster	1589
Sluiting	1600

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 7 september 2023.

De griffier,

De voorzitter,

